

MÓDSZERTANI KÉZIKÖNYV

TÁRSADALMI VÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

GINOP-5.1.2-15-2016-00001 „PiacTárs – Kiemelt projekt a társadalmi vállalkozások ösztönzésére a fenntartható és versenyképes szociális gazdaság érdekében”

MÓDSZERTANI KÉZIKÖNYV

TÁRSADALMI VÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

Jelen kézikönyv az OFA Nonprofit Kft. megrendelésére, a GINOP-5.1.2-15-2016-00001 „PiacTárs – Kiemelt projekt a társadalmi vállalkozások ösztönzésére a fenntartható és versenyképes szociális gazdaság érdekében” kiemelt projekthez kapcsolódóan készült.

Felelős kiadó: OFA Nonprofit Kft.

© OFA Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, 2017.

ISBN 978-615-80260-4-8

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Előszó

Tisztelt Partnerünk! Kedves Olvasó!

Az OFA Nonprofit Kft. a kezdetektől támogatja a társadalmi vállalkozások, köztük a szociális szövetkezetek fejlődését. A 2007-ben indult Szövetkezz! pályázati programunk keretében a szociális szövetkezetek létrehozását támogattuk, majd a Kooperáció valamint a Kooperáció+ projektjeinkkel is a szociális szövetkezetek számára, fenntarthatóságuk növelése érdekében biztosítottunk szakmai segítséget. A 2012-ben indult „FoglalkoztaTárs – Társ a foglalkoztatásban” kiemelt projekt keretében a nonprofit szektor fejlesztését tűztük ki célul a foglalkoztatási potenciál megerősödése érdekében.

A kiadvány, melyet kezében tart, az OFA Nonprofit Kft. Európai Unió társfinanszírozással megvalósuló „PiacTárs” kiemelt projektje keretében készült azzal a céllal, hogy az induló vagy már működő társadalmi vállalkozásoknak és vezetőiknek módszertani segítséget nyújtson, szakmai iránymutatást adjon a napi munkában, ezzel is elősegítve a szervezetek hosszú távú piaci jelenlétét, fenntarthatóságát.

Hazánkban a szociális gazdaság területén az elmúlt években a társadalmi vállalkozások - ezen belül kiemelten a szociális szövetkezetek - a nyugat-európai trendeket és szakmai ajánlásokat követve, valamint a támogató szabályozási környezetnek köszönhetően egyre inkább teret nyertek. Magyarország 2015-2018-as időszakra szóló Konvergencia Programjában célként került rögzítésre, hogy növekedjen a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszalépők aránya. A társadalmi vállalkozások a megjelölt célokat hatékonyan képesek szolgálni azokkal a tulajdonságaikkal, hogy hangsúlyt helyeznek képzésre, közösségfejlesztésre és munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtásával a munkaerő-piacra történő beilleszkedés elősegítésére.

A kézikönyv két fő részre tagolódik: a kiadvány első részében megismerheti mindazon jogi, pénzügyi üzletviteli, valamint stratégiai ismereteket, amelyek meghatározóak a társadalmi vállalkozás működtetése és fejlődése szempontjából, valamint elsajátíthatók azok a mérési módszerek, amelyekkel a tevékenység üzleti és társadalmi hasznosság szempontú eredményei szemléltethetők.

A könyv második része példaértékű szervezetek gyűjteménye, ezáltal az Olvasó lehetőséget kap követhető példák megismerésére, például piaci stabilitás, társadalmi befogadás, vagy egy különösen nehéz célcsoport integrálási lehetőségeire vonatkozóan. A példákon keresztül láthatóvá válik az a sokszínűség, innováció és kezdeményezőkézség, amelyek jellemzik a különböző szervezeteket, legyen az a társadalmi vállalkozás szervezetileg bármelyik jogi formája.

Bízom benne, hogy jelen kézikönyvünk összeállításával, a mindennapokban jól forgatható, hasznos segítséget nyújtunk a szervezetek képviselőinek, a leendő projektgazdáknak az innovációhoz és a fejlődéshez, továbbá igyekeznénk operatív megoldásokat kínálni a lehetséges kihívásokra.

Budapest, 2017. április 30.

Pákozdi Szabolcs
ügyvezető igazgató
OFA Nonprofit Kft.

TARTALOMJEGYZÉK

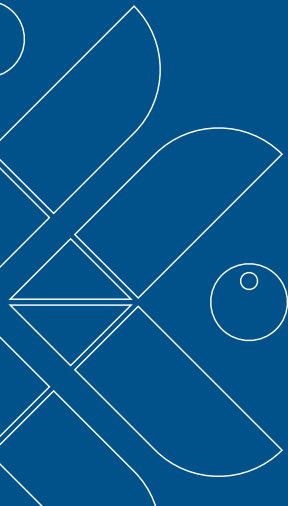
1.	A társadalmi vállalkozásokkal kapcsolatos alapdefiníciók tisztázása, hazai helyzetkép.....	5
1.1	Mi micsoda?.....	6
1.1.1	Nonprofit vagy forprofit?.....	6
1.1.2	Szociális gazdaság vagy társadalmi vállalkozás?.....	7
1.1.3	Gyorsan terjedő renitens – közösségi gazdaság (sharing economy).....	8
2.	A társadalmi vállalkozások működésének jogi szabályozása.....	13
2.1	A társadalmi vállalkozásokra vonatkozó legfontosabb jogszabályok.....	14
2.1.1	A Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) szóló 2013. évi V. törvény.....	14
2.1.2	A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény.....	17
2.1.3	A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.).....	17
2.1.4	A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.).....	18
2.1.5	Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.)....	18
2.2	A társadalmi vállalkozások alapításának szabályai.....	19
2.2.1	Általános, valamennyi társadalmi célú vállalkozásra vonatkozó szabályok.....	19
2.2.2	A társadalmi célú vállalkozások alapításának speciális szabályai.....	22
2.2.3	A társadalmi vállalkozások szervezete és működése.....	31
2.2.4	Jogutódlással történő megszűnés.....	40
2.2.5	A társadalmi vállalkozások jogutód nélküli megszűnése.....	41
2.2.6	A társadalmi vállalkozások jogutód nélküli megszűnése felszámolás során.....	43
2.2.7	A jogutód nélkül megszűnt társadalmi vállalkozások fennmaradó vagyonára vonatkozó szabályok.....	43
2.2.8	A közhasznú társadalmi vállalkozások.....	44
3.	Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó pénzügyi, adózási szabályok, és azok összehasonlítása.....	47
3.1	Alapítás.....	47
3.1.1	Társadalmi vállalkozást működtető szervezetek célja.....	47
3.1.2	Az alapítás tőkeszükséglete.....	49
3.2	Alapító tagok száma és személye.....	51
3.3	A társadalmi vállalkozások vezető tisztségviselőire vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok.....	52
3.3.1	Nonprofit gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire vonatkozó szabályok..	53

3.3.2	A szociális szövetkezet vezető tisztségviselőire vonatkozó járulékfizetési szabályok.....	53
3.3.3	Alapítványok, egyesületek vezető tisztségviselőire vonatkozó járulékfizetési szabályok.....	54
3.4	Az alapításhoz kapcsolódó adózási tudnivalók.....	54
3.4.1	Adóregisztrációs eljárás.....	54
3.4.2	Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó általános forgalmi adó szabályok.....	57
3.4.3	Bejelentési szabályok a NAV-hoz az alapítást követően.....	58
3.4.4	Az alapítást követően teljesítendő egyéb bejelentési szabályok.....	60
3.5	Társadalmi vállalkozások működtetése.....	61
3.5.1	Közhasznúsági szabályok.....	61
3.6	Társadalmi vállalkozások sajátos foglalkoztatási formái.....	63
3.6.1	Szociális szövetkezetek tagi munkavégzési jogviszonya.....	63
3.6.2	Tagi munkavégzésre vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok.....	63
4.	Pályázati támogatásokon túl – egyéb támogatási és együttműködési lehetőségek a közszférával és az üzleti szektorral.....	65
4.1	Közszférával való együttműködés lehetősége.....	65
4.1.1	Társadalmi vállalkozások támogatása komplex szakpolitikai eszközökkel.....	66
4.1.2	Közbeszerzés – piacteremtés lehetősége állami segítséggel.....	69
4.1.3	Piacteremtés állami segítséggel – szabályzók útján.....	73
4.1.4	Kedvezményes hitelek.....	74
4.2	Inkubátor szervezetek és az üzleti szektor szerepvállalása.....	75
4.2.1	NESsT.....	75
4.2.2	Civil Support.....	76
4.2.3	Badur Alapítvány.....	76
4.2.4	PwC Magyarország.....	77
4.2.5	Erste - Good bee.....	78
4.2.6	MagNet Magyar Közösségi Bank.....	78
4.2.7	UniCredit Bank Hungary Zrt.....	78
4.2.8	Társadalmi Hasznosságú Befektetők Egyesülete (THBE).....	79
5.	Üzleti tervezés módszertana.....	81
5.1	Szervezeti felkészültség felmérése.....	84
5.1.1	Kapacitások felmérése.....	84
5.2	Vállalkozási ötlet.....	89
5.3	Megvalósíthatósági tanulmány.....	92
5.4	Az üzleti vázson – Business Model Canvas.....	106
5.4.1	A Canvas modell területei.....	106

6.	A társadalmi hasznosság szemléltetésének módszerei, a társadalmi hatásmérés módszertana.....	113
6.1	Társadalmi hatásmérés kezdete/gyökerei.....	113
6.2	Társadalmi hatásmérés a társadalmi vállalkozásoknál.....	115
6.3	Társadalmi hatásmérés módszerei.....	118
6.3.1	SROI elemzés	118
6.3.2	PMT.....	119
6.3.3	IRIS.....	121
6.3.4	SRS Social Reporting standard – társadalmi jelentés szabvány.....	122
7.	Példaértékű társadalmi vállalkozások	125
7.1	Piaci stabilitás, sikeres megvalósítás.....	127
7.2	Társadalmi befogadás, vagy különösen nehéz célcsoport	137
7.3	Társadalmi problémák innovatív megoldása.....	163
7.4	Ígéretes társadalmi vállalkozási ötletek (startup-ok).....	186

A társadalmi vállalkozásokkal kapcsolatos alapdefiníciók tisztázása, hazai helyzetkép

1.	A társadalmi vállalkozásokkal kapcsolatos alapdefiníciók tisztázása, hazai helyzetkép	5
1.1	Mi micsoda?.....	6
1.1.1	Nonprofit vagy forprofit?.....	6
1.1.2	Szociális gazdaság vagy társadalmi vállalkozás?	7
1.1.3	Gyorsan terjedő renitens – közösségi gazdaság (sharing economy)	8

1. A társadalmi vállalkozásokkal kapcsolatos alapdefiníciók tisztázása, hazai helyzetkép

A társadalmi vállalkozásokkal kapcsolatos tanulmányok, publikációk áttekintésekor rövid időn belül elveszettnek érezhetjük magunkat a ránk zúduló fogalmi káosz miatt. Olyan kifejezésekkel találkozunk a szövegekben, mint a szociális gazdaság, szociális vállalkozás, közösségi gazdaság, illetve ezek angol megfelelői (a sharing economy, stb.). Bár az elmúlt két évtizedben magyar nyelven is több tanulmány született, melyek többek között a különböző fogalmak, definíciók tisztázását tűzték ki célul, még mindig gyakoriak az ezzel kapcsolatos viták, félreértések. Így az alábbiakban elsőként a szakterülethez kapcsolódó fogalmak magyarázatával foglalkozunk.

Magyarországon a leginkább elterjedt és széles körben ismert definíciót a NESsT¹ vezette be, mely közel két évtizede dolgozik társadalmi vállalkozások elterjesztésén, fejlesztésén hazánkban (is). Meghatározásuk szerint a társadalmi vállalkozás olyan tudatosan tervezett vállalkozói tevékenység, amely a társadalmi problémák innovatív megoldására jött létre. Kettős cél vezérli: a szervezet pénzügyi fenntarthatóságának javítása mellett jelentős társadalmi hatás kifejtése. Mindezt folyamatosan, felelős módon és magas színvonalon nyújtott termékek és szolgáltatások értékesítésén keresztül éri el. Álláspontjuk szerint a társadalmi vállalkozások lehetnek nonprofit szervezetek, melyek üzleti modelleket alkalmaznak alapvető küldetésük eléréséhez, és lehetnek üzleti vállalkozások, melyek üzleti céljuk mellett jelentős társadalmi hatás elérésére törekcsenek. Alapelvük az a kettős optimalizálás, mely a gazdasági és a társadalmi célok összehangolását, egyensúlyban tartását jelenti. A társadalmi vállalkozások alapvető ismérve a valódi értékteremtés, egyúttal a fenntarthatóság érdekében fontos, hogy a társadalmi cél (például a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása) mellett valós piaci igények kiszolgálására jöjjenek létre, és minőségi, versenyképes termékeket vagy szolgáltatásokat kínáljanak. Ez csak megalapozott üzleti tervre, valamint átgondolt és letesztelt piaci koncepcióra építve megvalósítható.²

Kiindulásként fogadjuk el ezt a meghatározást, a továbbiakban pedig vizsgáljuk meg alaposabban a definícióban leírt sajátosságokat, jellemzőket, illetve járjuk körül a gyakran szinonimaként használt kifejezéseket.

1 NESsT - Nonprofit Enterprise and Self-sustainability Team, <http://www.nesst.org/magyarorszag/> (letöltés időpontja: 2016.03.01.)

2 Tóth Laura-Varga Éva (2011): Társadalmi vállalkozások helyzete Magyarországon. Budapest, NESsT.

1.1 Mi micsoda?

1.1.1 Nonprofit vagy forprofit?

Mára talán közzismertté vált, hogy egy szervezet nem attól nonprofit, hogy nem pénzért termel, vagy nyújt valamely szolgáltatást, azaz nem tesz szert profitra, hanem attól, hogy a vállalkozásának bevételét, nyereségét teljes egészében visszaforgatja a szervezet társadalmi céljaira, vagyis a megtermelt profitját nem oszthatja szét a tulajdonosok, tagok között. Nem megalapozott tehát az a vélekedés, hogy egy nonprofit szervezet nem végezhet vállalkozási tevékenységet, sőt, mint a következő fejezetben látni fogjuk, vállalkozási tevékenységet akár az alapvető, közhasznú céljai megvalósítása érdekében is folytathat. Ebből adódóan egy nonprofit szervezet létrejöhet akár társadalmi vállalkozásként, vagy működtethet társadalmi vállalkozást (a közhasznú szolgáltatásaitól elkülönülve is).

Nézzük meg, mi a helyzet a forprofit, azaz a hagyományos gazdasági társaságokkal? Társadalmi vállalkozásnak számít-e az a kis- és középvállalkozás (továbbiakban kkv), amely teljes egészében visszaforgatja nyereségét a tevékenységére? Természetesen nem. Egyrészt a társadalmi vállalkozás esetében ez nem eseti, ad hoc döntés, hanem működésének fundamentuma (nem is dönthet másként), másrészt egy kkv elsődleges célja a nyereség maximalizálása, ezen keresztül a tulajdonosok jólétének, meggazdagodásának biztosítása, ami semmiképpen nem tekinthető széles konszenzuson nyugvó társadalmi célnak. Emellett a példában szereplő kkv valószínűleg a tevékenysége fejlesztése, piaci helyzete stabilizálása érdekében forgatja vissza a nyereségét, vagyis azért, hogy a jövőben még nagyobb nyereséget, profitot tudjon a tulajdonosok számára biztosítani. Ők tehát csak átmenetileg mondanak le a nyereség iránti igényükről, vagyis nem a társadalmi felelősségvállalás motiválja őket, hanem az üzleti bevételük hosszútávon történő maximalizálása.

Tekintsük át a társadalmi felelősségvállalással (CSR-ral) való kapcsolódást is, vagyis amikor egy cég a haszon egy részét önzetlenül a társadalmi, környezeti problémák megoldásának elősegítésére használja fel. Természetesen ez nem tekinthető társadalmi vállalkozásnak, hiszen az adott cég küldetése, alapcélja itt nem a társadalmi cél megvalósítása, hanem – megőrizve a forprofit cégekre jellemző nyereségszerzés és a profit tulajdonosok közötti szétosztásának elvét – a nyereség egy részének visszaforgatásával „csupán” kompenzálja a környezeti károkozását, vagy hozzájárul a társadalom problémáinak mérsékléséhez, megoldásához. Ebben az esetben egy profitorientált, ugyanakkor társadalmilag felelős cégről beszélhetünk.

Más a helyzet a nonprofit gazdasági társaságokkal, legyenek akár betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok vagy részvénytársaságok. Ezek a szervezetek már alapító okiratukban rendelkeznek a profitfelosztás tilalmáról, vagyis kimondják, hogy – a többi nonprofit szervezethez hasonlóan – a nyereségüket kizárólag az alapító okira-

tukban rögzített céljaik elérése érdekében használják fel, azaz valamely, a helyi közösség vagy a társadalom egésze számára fontos közérdekű cél megvalósítása érdekében tevékenykednek. A nonprofit gazdasági társaságok a fentiek fényében tehát egyértelműen lehetnek társadalmi vállalkozások.

Mindezek alapján azt hihetnénk, hogy a megtermelt profit felhasználásának módja a kulcs tényező a társadalmi vállalkozássá történő minősítésben. Itt kell kitérnünk a szociális szövetkezetek fogalmának elemzésére. Ezen szervezetek tagjai ugyanis részesedhetnek a gazdálkodási tevékenységük eredményéből, vagyis szétoszthatják egymás között a megtermelt nyereséget (függetlenül attól, hogy hátrányos helyzetűek-e vagy sem, sőt, akár az önkormányzati tag is részesedhet a nyereségből).³ Ennek ellenére – részben történelmi okok, részben működésének alapelvei miatt – a szociális szövetkezet a társadalmi vállalkozások egyik legismertebb szervezeti formája. A nyereség felosztásának tilalma tehát fontos, de nem kizárólagos ismerte a társadalmi vállalkozásoknak.

Jogi forma szerint a szociális szövetkezet egyértelműen társadalmi vállalkozás, viszont ha minősítési rendszert (is) alkalmazunk, akkor csak abban az esetben sorolhatjuk ide, ha a társadalmi hatás kifejtése mellett üzleti célokat is kitűz maga elé. Ebben az értelemben a kizárólag belső piacra, például a saját intézmények számára alapanyagot termelő szociális szövetkezet nem tekinthető társadalmi vállalkozásnak. Akkor sem, ha a tagok nem hátrányos helyzetűek, illetve a vállalkozási tevékenység kapcsán nem jelenik meg a társadalmi konszenzuson nyugvó közhasznú cél. Például egy, a diplomás pályakezdő fiatalok által alapított szociális szövetkezet működhet társadalmi vállalkozásként, ha a pályakezdő fiatalok elhelyezkedését segíti, megelőzve ezzel az elvándorlásukat. Nem beszélhetünk viszont társadalmi vállalkozásról abban az esetben, ha az egykor pályakezdő fiatalok, már jelentős tapasztalatot felhalmozva, pályázatírást, pénzügyi tanácsadást nyújtanak üzleti alapon szociális szövetkezeti formában.

1.1.2 Szociális gazdaság vagy társadalmi vállalkozás?

A szociális gazdaság kifejezés valószínűleg 1830-ban jelent meg először a közgazdaságtudományi szakirodalomban. A francia közgazdász, Charles Dunoyer ebben az évben adta ki az *Értekezés a szociális gazdaságról* című művét, amelyben a közgazdaságtan morális megközelítése mellett emelt szót.⁴ A szociális gazdaság modern fogalmának fő vonásai a XIX. század végére alakultak ki, a demokratikus szerveződés, a kölcsönösség és a szövetkezeti együttműködés értékeit képviselték. A *Charte de l'éco-*

3 A magyar jogi szabályzás alapján kivételt jelentenek a közhasznú szervezeti jogállással rendelkező szociális szövetkezetek, amelyek – eltérően az általános, valamennyi szövetkezetre irányadó szabályoktól – az adózás utáni eredményüket csak a közhasznú céljaik megvalósítására fordíthatják.

4 A szociális gazdaság az Európai Unióban – José Luis Monzón és Rafael Chaves jelentése Európai Gazdasági és Szociális Bizottság részére, 2014

nomie sociale,⁵ avagy a Szociális Gazdaság Chartája olyan szervezetek összességéként határozza meg a szociális gazdaságot, amelyek nem tartoznak az állami szektorhoz, demokratikusan működnek, egyenlő jogokkal és köteleességekkel rendelkező tagokkal, nyereségüket pedig a szervezet bővítésére és a tagoknak, illetve a társadalomnak nyújtott szolgáltatások fejlesztésére fordítják.

Bár a szociális gazdaság és a társadalmi vállalkozás kifejezéseket gyakran egymás szinonimájaként használjuk, látható, hogy jelentős különbség van a két kifejezés között. Mivel a történelmi gyökerek a mediterrán országokra vezethetők vissza, itt találkozhatunk a leginkább e kifejezés használatával. A szociális gazdaság (*économie social; social economy*) eredeti értelmezése szerint e fogalom alatt olyan intézményeket értünk, mint a szövetkezetek, szociális szövetkezetek, de az önkéntes és kölcsönös segélypénztárakat, biztosítótársaságokat, takarékpénztárakat is sok országban ide sorolják. Mára e kifejezés jelentése kibővült a nonprofit szervezetek (alapítványok, egyesületek) körével is, ugyanakkor a nonprofit gazdasági társaságokhoz hasonló szervezetek kívül maradnak e meghatározási kereten. A szociális gazdaság fogalmába tehát hagyományosan nem értik bele a társadalmi célokat kitűző gazdasági társaságokat, miközben ide sorolják az olyan sajátos működési logikájú szervezeteket (segélypénztárak, takarékpénztárak, biztosítótársaságok), amelyekre nem feltétlenül jellemző a tagjaik érdekein túlmutató, társadalmi konszenzuson nyugvó közhasznú cél megvalósítására való törekvés. Talán ennek is köszönhető, hogy több országban, így például a szociális szövetkezetek terén egyik legnagyobb múltú Olaszországban is, felmerült az igény egy társadalmi vállalkozási minősítési rendszer kidolgozása iránt, amely leszűkítette a szociális gazdasághoz sorolt szervezetek körében a társadalmi vállalkozás minősítés használatát. Ehhez hasonló minősítési rendszer ma már több országban létezik, sőt, évek óta visszatérő téma és igény egy egységes uniós szabályozás kidolgozása. Jelenleg még sok országban konkrét jogi formához kötik a társadalmi vállalkozás működtetését, illetve vannak olyan országok, ahol a kettőt kombinálva alkalmazzák (bizonyos jogi formájú szervezetek lehetnek társadalmi vállalkozások, de csak ha megfelelnek a vonatkozó minősítési rendszernek).

1.1.3 Gyorsan terjedő renitens – közösségi gazdaság (sharing economy)

Az elmúlt évtizedben a közösségi megosztáson alapuló gazdaság hihetetlen népszerűsége tette szert, és gyakran a társadalmi vállalkozások alternatívájaként vagy megnyilvánulásaként találkozhatunk e kifejezéssel. Mindenki által elfogadott, egységes tartalommal bíró magyar meghatározás még nem alakult ki, viszont a fő jellemzők, tulajdonságok alapján a következő definíciót alkalmazhatjuk. A *sharing economy* lényege, hogy a felhasználók – rendszerint egy IT platformon keresztül, bizalmi ala-

5 A CNLAMCA (Francia Önszegélyező, Szövetkezeti és Szövetségi Tevékenységek Nemzeti Összekötő Bizottsága) által 1980-ban kiadott charta

pon – megosztják egymással a kihasználatlan kapacitásait, erőforrásait, kiemelt jelentőséget tulajdonítva a személyes interakcióknak, és egyúttal a fenntarthatóságra törekedve. A közösségi megosztás elve alapján működő vállalkozások közül a legismertebb talán az Airbnb és az Uber, de több közösségi iroda, közösségi tér működik hazánkban is, említhetnénk például a helyi közösségekkel való kapcsolatépítés lehetőségét kínáló étel-miszer-megosztást, valamint a bevásárló közösségeket, továbbá a közösségi finanszírozást, vagy akár a lakásétermeket. Az elmúlt évben egy könyvizsgáló cég átfogó elemzést végzett ezen a területen az Európai Unióban. Prognózisuk szerint a jelenleg 28 milliárd eurós forgalomról 2025-re 570 milliárd euróra, azaz közel húszszorosára emelkedhet az új gazdasági modell legjelentősebb ágazatainak forgalma Európában.⁶

A közösségi gazdaság térnyerésének dinamizmusát jól mutatják a különböző országokban felszínre kerülő társadalmi feszültségek (pl. az Uber vagy Airbnb ellen irányuló akciók), hiszen ez a két platform már valós versenyhátrányt okoz a hagyományos, engedélyekkel és nemzeti jog szerinti adófizetéssel rendelkező üzleti vállalkozásoknak. A probléma elemzése túlmutat a jelen kézikönyv keretein, súlyát azonban jól érzékelteti, hogy az Európai Bizottság is sürgeti a kiegyensúlyozott, összehangolt és dinamikus egységes szabályozási környezet kialakítását.

A közösségi gazdaság egy másik, de jelentős szelete kívül esik a hagyományos értelemben vett piaci, üzleti tevékenységeken, hiszen gyakran nem történik valós vásárlás, pénzmozgás, hanem szíveséget cserélnek szíveségre (például ide tartozik az online streaming, vagyis a letöltés nélkül megnézhető, meghallgatható tartalmak, ahol a tagság feltétele az, hogy mi magunk is töltsünk fel tartalmakat). Más megoldások egyértelműen közhasznú tevékenységek, például amikor a megmaradt ételt ajánljuk fel ellenszolgáltatás nélkül valakinek (például Heti Betevő, BikeMaffia). Vannak olyan platformok, amelyek abszolút üzleti logika mentén működnek, de a láthatatlan gazdaság területén maradva nem vagy jóval kisebb mértékben fizetnek közterheket, adókat (például az említett szállást és közlekedési kapacitásokat megosztó felületek). Ezek közül számunkra azok a megoldások a legizgalmasabbak, amelyek akár társadalmi vállalkozásként is működhetnek. Ilyenek lehetnek például a közösségi irodák, közösségi terek, de akár az étel-miszermegosztó, bevásárló közösségek vagy a lakásétermek is. Nézzük meg kicsit alaposabban ezeket a megoldásokat.

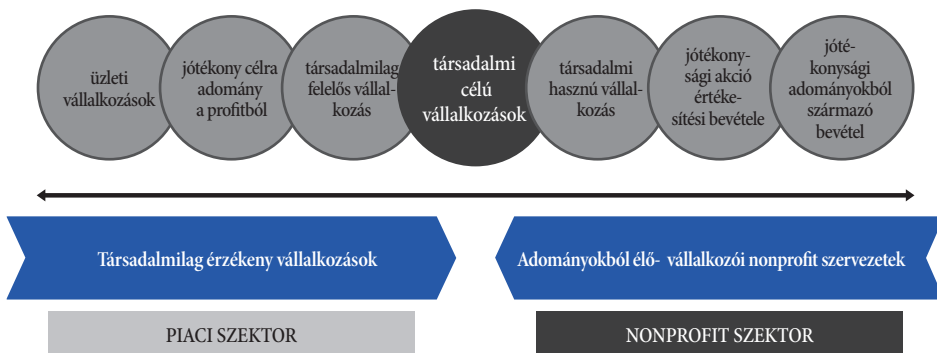
Ma már Magyarország nagyvárosaiban is számtalan közösségi iroda, közösségi tér működik. A teljesség igénye nélkül sorolunk fel néhányat: Kaptár, Loffice, HelloAnyu, vagy a nemzetközileg ismert Impact Hub. Az utolsó kettő, kifejezetten társadalmi vállalkozásként definiálja önmagát, ami nem is vitatható. A HelloAnyuról részletesen olvashatunk a jó gyakorlatok között, ezért itt csak az Impact Hub-ot mutatjuk be. A

6 Osztogatnak vagy fosztogatnak? A sharing economy térnyerése. PwC, 2015. www.pwc.com/hu (letöltés időpontja: 2016.03.01.)

hálózat tagjai kifejezetten környezeti, társadalmi problémákra fogékony vállalkozókat igyekeznek megszólítani, és az itt dolgozók nem csak a munkahelyeken, közösségi te-
reken osztoznak, de szakértelmükkel, kapacitásaikkal és ötleteikkel is segítik egymást.
Az üzleti alapon működő szolgáltatások mellett, közösségi ügyeket, rendezvényeket
segítenek, támogatnak, kedvezményes vagy ingyenes szolgáltatásokkal. Egyszerre je-
lenik meg tehát a fenntarthatóság, az üzleti jellegű működés, valamint a közhasznú
cél megvalósítása.

Izgalmas kezdeményezésnek tekinthetők például az élelmiszermegosztó és bevásárló
közösségek (például szatyor- vagy ládarendszerek), ezek a társadalmi vállalkozások
körében is nagyon népszerűek. Egyik első magyar társadalmi vállalkozás, a Nyitott
Kert Alapítvány is bioélelmiszerek ládarendszerű értékesítését végezte olyan sikerrel,
hogy később felvásárolta egy forprofit vállalkozás. Ugyanakkor az sem ritka, hogy a
gesztorszervezet a jogszerű működés határán mozog, nincs kereskedelmi, viszontel-
adói engedélye, így a fizetéshez, számlázáshoz egy „innovatív” rendszert alakítanak
ki. Ezek igazából nem tekinthetők társadalmi vállalkozásnak, mivel ennek nem lehet
sajátossága a társadalom, a közösség megkárosítása, a közterhek, adófizetés elkerü-
lése. Hasonló a helyzet a lakásétermekkel is. Ezeket csak és kifejezetten magánsze-
mélyek működtethetik, míg a társadalmi vállalkozások kizárólag jogi személyiséggel
rendelkező szervezetek lehetnek. Így a lakásétermek lehetnek társadalmi hasznú kez-
deményezések (például ha a hátrányos helyzetű nők jövedelemhez jutását segítik), de
társadalmi vállalkozásként nem funkcionálhatnak.

Összefoglalva az eddigieket, a társadalmi vállalkozásokhoz vezető szervezeti formákat a
Maretich és Bolton által kidolgozott, nagyon szemléletes ábrán keresztül megmutatjuk be.⁷

1. ábra: Társadalmi vállalkozások kontinuum-értelmezése

7 M. Maretich – M. Bolton (2010): Social Enterprise: From definitions to developments in practice. EWPA Knowledge Center 3. alapján átdolgozva

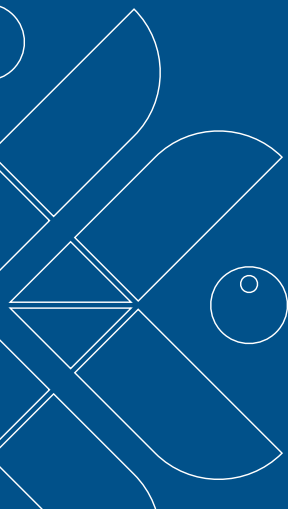
Összegzésként azt mondhatjuk, hogy a társadalmi vállalkozások besorolásakor nem a jogi forma az elsődleges, hanem a társadalmi és üzleti célok egyidejű jelenléte, képviselete. Ha e kettő közül bármelyik hiányzik, akkor nem beszélhetünk társadalmi vállalkozásról, függetlenül attól, hogy a szervezet „tipikus” társadalmi vállalkozási szervezeti formában (például szociális szövetkezet vagy nonprofit gazdasági társaság) működik-e vagy sem.

A társadalmi vállalkozások egységes európai megítélése szempontjából óriási jelentőséggel bír az Európai Unió által 2011-ben, a „Social Business Initiative” intézkedési csomag keretében elfogadott definíció. Ez hozzájárul a különböző történelmi gyökökre visszavezethető értelmezések egységesítéséhez, és közelebb visz egy közös, uniós szintű keretrendszer meghatározásához: „A társadalmi vállalkozások a közösség érdekeit (társadalmi, szociális, környezeti) szolgálják, és nem a profit-maximalizálásra törekszenek. Termékeik vagy szolgáltatásaik révén, illetve az általuk alkalmazott termelési vagy szervezési módszereknek köszönhetően a társadalmi vállalkozások gyakran innovatív természetűek. Rendszerint a társadalom leginkább kirekesztett tagjainak adnak munkalehetőséget, így hozzájárulnak a társadalmi kohézióhoz, a foglalkoztatottsághoz s az egyenlőtlenségek csökkentéséhez.”⁸

8 http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/index_en.htm (letöltés időpontja: 2016.03.01.)

A társadalmi vállalkozások működésének jogi szabályozása

2.	A társadalmi vállalkozások működésének jogi szabályozása	13
2.1	A társadalmi vállalkozásokra vonatkozó legfontosabb jogszabályok	14
2.1.1	A Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) szóló 2013. évi V. törvény	14
2.1.2	A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény	17
2.1.3	A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.)	17
2.1.4	A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)	18
2.1.5	Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.)	18
2.2	A társadalmi vállalkozások alapításának szabályai	19
2.2.1	Általános, valamennyi társadalmi célú vállalkozásra vonatkozó szabályok	19
2.2.2	A társadalmi célú vállalkozások alapításának speciális szabályai	22
2.2.3	A társadalmi vállalkozások szervezete és működése	31
2.2.4	Jogutódlással történő megszűnés	40
2.2.5	A társadalmi vállalkozások jogutód nélküli megszűnése	41
2.2.6	A társadalmi vállalkozások jogutód nélküli megszűnése felszámolás során	43
2.2.7	A jogutód nélkül megszűnt társadalmi vállalkozások fennmaradó vagyonára vonatkozó szabályok	43
2.2.8	A közhasznú társadalmi vállalkozások	44

2. A társadalmi vállalkozások működésének jogi szabályozása

A mai hazai jogi szabályozás alapján társadalmi vállalkozásnak minősül:

- a civil szervezet (egyesület és alapítvány),
- a nonprofit gazdasági társaság,
- a szociális szervezetet.

Tévedés lenne azt gondolni, hogy ezek nem érdekeltek abban, hogy a működésük során bevételre tegyenek szert, annak ellenére, hogy a társadalmi vállalkozások – a szociális szervezet kivételével – nonprofit szervezetek. Ugyanakkor bevétel nélkül egyetlen szervezet sem képes működni.

Egy forprofit gazdasági társaság esetében egyértelmű, hogy annak tevékenysége a minél magasabb profit megszerzésére irányul, mégpedig azért, hogy a gazdasági társaság tagjai a gazdálkodás eredményéből vagyoni részesedést kapjanak, személyes szükségleteiket minél szélesebb körben, minél magasabb színvonalon elégíthessék ki. Felmerül azonban a kérdés, hogy mi lehet a célja egy olyan szervezetnek, amelyből tagjai, tulajdonosai semmilyen vagyona nem tehetnek szert, nem vihetnek haza osztalékot, mert a működésük eredménye nem osztható fel? A nonprofit szervezetek egyik alapvető közös vonása ugyanis a profitfelosztás tilalma. Kivételt képez ez alól a szociális szervezet, amelyet „öszvér” szervezetnek tekinthetünk, hiszen annak ellenére is társadalmi vállalkozásnak minősül, hogy nem vonatkozik rá a profitfelosztás tilalma.

Mit tekinthetünk tehát a társadalmi vállalkozások alapvető közös ismérvének? Azt, hogy tevékenységük, működésük elsősorban valamely társadalmi igény, többségében kisebb vagy nagyobb közösség körében felmerülő probléma megválaszolására, megoldására irányul, és üzleti céljaik csak ezen elsődleges célok megvalósításához kapcsolódóan fogalmazódnak meg. Céljuk az önfenntartás, és ennek egyik eszköze a másodlagosan végzett gazdasági-vállalkozási tevékenység.

Egy gazdasági társaság célja minden esetben a vagyonszerzés, nem pedig a közösségi érdek, vagy valamely közösségi cél elérése érdekében történő működés. Ezzel szemben a társadalmi vállalkozások bár végeznek, végezhetnek gazdasági tevékenységet, annak eredményét csak és kizárólag a létesítő okiratukban meghatározott célok elérésére, megvalósítására fordíthatják. A társadalmi cél és az üzleti cél szoros egységet képez, de az üzleti cél minden esetben a társadalmi célnak alárendelten, azt kiszolgálva érvényesülhet.

Már a „társadalmi vállalkozás” név is tükrözi ezt a kettősséget. „Társadalmi”, mert a működés célja, amely mindig nonprofit cél, közösségi érdekek mentén fogalmazódik meg, és „vállalkozás”, mert a társadalmi, közösségi cél megvalósítása érdekében gazdálkodó tevékenységet is végezhetnek.

A társadalmi vállalkozások a szociális gazdaság részét képezik, működésük azonban nem szűkíthető le kizárólag szociális célok megvalósítására. Egy, az ír sztepptánc rajongói által létrehozott egyesület, jogi értelemben éppúgy lehet társadalmi vállalkozás, mint egy savanyító üzemet működtető nonprofit korlátolt felelősségű társaság, vagy egy mozgássérülteket foglalkoztató éttermet fenntartó alapítvány. Közös bennük, hogy mindegyik az alapítók által megfogalmazott társadalmi célok megvalósításán dolgozik, és nem elsődleges célja a gazdasági érdek, a minél magasabb profit elérése.

A társadalmi vállalkozás – a szociális szövetkezet kivételével – nem egy üzleti cél megfogalmazásával kezdődik, hanem kisebb-nagyobb közösségeket, természetes vagy jogi személyeket érintő társadalmi problémák, igények felismerésével, amelyek felkarolására bizonyos szervezeti formák (a társadalmi vállalkozások) megfelelő keretet biztosítanak. A működési célok megfogalmazását követően merül fel a kérdés, hogy milyen anyagi fedezettel lehet megvalósítani a kitűzött célokat, milyen bevételek biztosíthatják a szervezet számára a cél szerinti működést és az öfenntartást.

Ezek a bevételek a szervezeti forma jellegzetességétől függően lehetnek tagdíjak (egyesületnél), az alapítók által rendelkezésre bocsátott vagyoni hozzájárulások (alapítvány, nonprofit gazdasági társaság esetében), támogatások, pályázati pénzek, továbbá mindegyik felsorolt szervezeti forma esetében származhatnak valamilyen gazdálkodási, vállalkozási tevékenységből. Az, hogy valamely társadalmi cél megvalósítására melyik szervezeti forma a legalkalmasabb, sok-sok pénzügyi, jogi szempont alapos mérlegelésével dönthető el.

Ehhez a választáshoz kívánunk segítséget nyújtani a társadalmi vállalkozásokra vonatkozó jogi ismeretek közérthető megfogalmazásával, átadásával.

2.1 A társadalmi vállalkozásokra vonatkozó legfontosabb jogszabályok

2.1.1 A Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) szóló 2013. évi V. törvény

Valamennyi társadalmi vállalkozás jogi személy, így a Ptk. jogi személyekre vonatkozó Harmadik Könyve minden ilyen típusú szervezetre tartalmaz rendelkezést.

A Ptk. a 3:1. paragrafustól a 3:48. paragrafusig a jogi személyek létesítésének, bírósági nyilvántartásba vételének, szervezetének, működésének és megszűnésének azon szabályait tartalmazza, amelyek valamennyi jogi személyre (ezen belül a társadalmi vállalkozásokra) általánosságban vonatkoznak.

A Ptk. 3:3.§ (1) bekezdés pontosan utal arra, hogy milyen esetekben kell az általános szabályokat alkalmazni: „A jogi személy általános szabályait kell alkalmazni, ha e törvény az egyes jogi személy típusokkal kapcsolatban eltérően nem rendelkezik.” Gyakran előfordul, hogy egy adott jogi személyre vonatkozóan nem találunk valamely szabályt

a konkrét szervezeti formánál (pl. az egyesületekre vonatkozó előírásoknál). Ilyenkor mindig gondolnunk kell arra, hogy a valamennyi jogi személyre vonatkozó közös szabályok között megtalálhatjuk a keresett rendelkezést.

FONTOS TUDNI!

A Ptk. jogi személyekre vonatkozó szabályai diszpozitívak, vagyis eltérést engedőek, továbbá hézagpótlóak.

A Ptk. rendelkezései nem kőbe vésettek, a tagok (alapítók) egymás közötti viszonyainak rendezése, a tagok (alapítók) és a társadalmi vállalkozás közötti viszony meghatározása, valamint a társadalmi vállalkozás működésének, szervezetének szabályozása során általában el lehet térni a Ptk. rendelkezéseitől. Eltérést nem engedő szabályok ugyanakkor a szociális szövetkezetre vonatkozó speciális szabályok.

Tilos eltérni a törvénytől egyebek mellett akkor is, ha ezt a jogszabály tiltja (az eltéréshez a törvény a semmisség jogkövetkezményét fűzi), vagy az eltérés a jogi személy hitelezőinek, munkavállalóinak, vagy a tagok kisebbségének jogait nyilvánvalóan sértené.

A Ptk. rendelkezései annyiban hézagpótlóak, hogy ha valamely törvény által szabályozott kérdésről a létesítő okirat nem rendelkezik, úgy automatikusan a törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Ptk. a jogi személyekre vonatkozó általános szabályokat követően az egyes szervezeti formákra (pl. egyesület, nonprofit gazdasági társaság) érvényes speciális szabályokat ismertet.

Az egyesület

(Ptk. 3:1. § - 3:48. §, 3:63. § - 3:87. §)

Itt rendelkezik a Ptk. az egyesület fogalmáról, az alapításról, a tagságról, az egyesület szerveiről, a működési szabályokról, és a megszűnéséről.

Ha pld. az egyesület megszűnésének szabályait keressük, mindenekelőtt azokat a rendelkezéseket kell megkeresnünk a jogi személyek általános szabályai között, amelyek valamennyi jogi személy (így az egyesület) megszűnésére vonatkoznak, ezt követően pedig konkrétan az egyesület megszűnésének szabályait kell keresnünk.

Mindig figyelniünk kell a több lépcsős szabályozásra, amely az általános szabályoktól indulva halad a speciális szabályok felé!

Az alapítvány

(Ptk. 3:1. § - 3:48. §, 3:378. § - 3:404. §)

Ezek között a paragrafusok között találjuk meg az alapítvány fogalmát, létesítésének feltételeit, az alapító okirattal szembeni követelményeket, az alapítók jogait, az alapítvány szerveit, azok működését, és a megszűnést szabályozó rendelkezéseket.

A nonprofit gazdasági társaságok

(Ptk. 3:88. § – 3:324. §, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. tv. 4.§, 9/F. §, 57/A. §)

A nonprofit gazdasági társaságok a szociális szervezetekhez hasonlóan joggal nevezhetők „öszvér” szervezetnek. „Öszvérségük” abból ered, hogy alapvetően gazdasági társaságok (lehetnek közkereseti társaságok, betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok vagy részvénytársaságok), amelyek gazdálkodásának eredménye a társaság vagyonát növeli, ugyanakkor rájuk a profitfelosztás tilalma vonatkozik, így a tagok nem részesedhetnek a nyereségből.

A gazdasági társaságokat – köztük a nonprofit gazdasági társaságokat – érintő előírások tanulmányozását a jogi személyekre vonatkozó általános Ptk. szabályokkal (a 3:88. § – 3:137. §) szükséges kezdeni. Ezek valamennyi gazdasági társaságra egyformán érvényesek.

A gazdasági társaságok általános szabályait követik a közkereseti társaságok (Ptk. 3:138. § – 3:153. §), majd a betéti társaságok speciális szabályai (3:154. § – 3:158. §), a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó rendelkezések (3:159. § – 3:209. §), míg a 3:210. – 324. paragrafusok a részvénytársasági előírásokat tartalmazzák.

Ezek mind a forprofit módon működő gazdasági társaságok szabályai. A nonprofit gazdasági társaságokra vonatkozó alapvető rendelkezést a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) tartalmazza. E szerint: „Az a gazdasági társaság minősül nonprofit gazdasági társaságnak és cégnevében az a gazdasági társaság tüntetheti fel a nonprofit jelleget, amelynek létesítő okirata tartalmazza, hogy a gazdasági társaság tevékenységéből származó nyereség a tagok között nem osztható fel, hanem az a gazdasági társaság vagyonát gyarapítja.”

Amennyiben egy nonprofit gazdasági társaság közhasznú szervezetként kíván működni, a közhasznúságot szabályozó, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) rendelkezéseit is figyelembe kell vennie.

A szociális szervezet

(Ptk. 3:1 § – 3:48.§, 3:325.§ – 3:367.§)

A szociális szervezetek szabályozása is többszintű. Jogi személyként egyrészt érinti a Ptk. jogi személyekre vonatkozó valamennyi általános rendelkezése. A Ptk. általánosságban véve határozza meg a szervezet fogalmát, emellett a tagsággal kapcsolatos általános rendelkezéseket, a szervezetek alapításának, bírósági nyilvántartásba vételének, működésének és megszűnésének általános szabályait tartalmazza.

FONTOS TUDNI!

A szociális szervezetet – bár gazdálkodó szervezet – nem gazdasági társaság, ezért non-profit szociális szervezetet nem jegyeztethető be!

A szervezetekről szóló 2006. évi X. törvény gyakorlatilag beolvadt az új Ptk.-ba annak hatályba lépésével, bár magát a törvény nem helyezték hatályon kívül. A Ptk. azokat a szabályokat tartalmazza, amelyek valamennyi szervezetre alkalmazandók, nem csak a szociális szervezetekre.

2.1.2 A szervezetekről szóló 2006. évi X. törvény

(1.§ – 6. §, 14.§ – 21.§, 108/B.§)

Az egyes sajátos szervezetekre, így különösen a szociális szervezetekre vonatkozó, az általánostól eltérő szabályokat a 2006. évi X. törvény tartalmazza. Ez a jogszabály határozza meg a szociális szervezet célját, alapításának (2017. január 1-jétől megváltozott) szabályait, valamint a speciális, kizárólag a szociális szervezetekre jellemző tagi munkavégzést, amelynek rendelkezései 2017. január 1-től ugyancsak megváltoztak. Az új szabályok szerint tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt az létesíthet és tarthat fenn

- aki legalább három hónapja nyilvántart álláskereső, vagy
- aki legalább három hónapja közfoglalkoztatási jogviszonyban áll.

Az újabb szabályozás szerint tagi munkavégzési jogviszonyban álló tag a szociális szervezettel nem létesíthet más, munkavégzésre álló jogviszonyt. Amennyiben pedig más foglalkoztatóval létesít munkavégzésre irányuló jogviszonyt, ezen jogviszony alatt a tagi munkavégzési jogviszony szünetel.

FONTOS TUDNI!

Fontos kiemelni, hogy a szervezeti törvény nem diszpozitív, így annak szabályaitól nem lehet eltérni.

A 14. § (2) bekezdése szerint: „A szociális szervezet közhasznú jogállású lehet.” A közhasznú jogállású szociális szervezetre pedig a már hivatkozott Civil törvénynek a közhasznúságra vonatkozó szabályai (is) érvényesek.

2.1.3 A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.)

Valamennyi társadalmi vállalkozás bírósági nyilvántartásba vételre kötelezett. Ez azt jelenti, hogy az alapítók által elfogadott létesítő okirat (egyesületnél és szociális

szövetkezetnél alapszabály, alapítványnál alapító okirat, nonprofit gazdasági társaságnál társasági szerződés vagy alapító okirat) bíróságra történő benyújtásával az alapítókknak (alapító tagoknak) kérelmezniük kell a szervezet bírósági nyilvántartásba vételét.

A civil szervezeteket (az alapítványt és az egyesületet) a szervezet székhelye szerint illetékes megyei és fővárosi törvényszékek, a nonprofit gazdasági társaságokat és a szociális szövetkezeteket pedig az azok székhelye szerint illetékes törvényszékek cég-bírósága veszi nyilvántartásba, illetve tartja nyilván.

A civil szervezetekkel kapcsolatos bejegyzési, változásbejegyzési, csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárásokat a Cnytv., míg a nonprofit gazdasági társaságok és a szociális szövetkezetek bejegyzési, változásbejegyzési eljárásait a cégeljárás törvény (Ctv.) szabályozza.

Ugyancsak a Ctv. tartalmazza egyebek mellett a nonprofit gazdasági társaságokra vonatkozó speciális szabályokat, a nonprofit gazdasági társaság és a szociális szövetkezet tagjainak kizárására irányuló bírósági perek szabályait, valamint a végelszámolást.

2.1.4. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)

E törvény rendelkezései a társadalmi célú vállalkozások közül a nonprofit gazdasági társaságok és a szociális szövetkezetek elleni csőd- és felszámolási eljárásokat szabályozzák. A civil szervezetekre ezt a jogszabályt csak akkor kell alkalmazni, ha az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény másképp nem rendelkezik.

2.1.5. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.)

A társadalmi vállalkozások közé tartozó valamennyi szervezet közhasznú szervezetté minősíthető. Ennek feltételeit, továbbá a közhasznú szervezet működésével, gazdálkodásával kapcsolatos szabályokat a Civil törvény határozza meg.

A 32. § (3) bekezdése szerint: „A közhasznú tevékenységet végző szervezet hozzájárul a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez, amennyiben az előző évről szóló közhasznúsági melléklet célcsoportra vonatkozó adatai alapján a szervezet szolgáltatásai a szervezet testületi tagjain, munkavállalóin, önkéntesein kívül más személyek számára is hozzáférhetőek.”

A közhasznú szervezeteket, valamint ezek támogatóit a jogszabályban meghatározott adó- és illetékmentesség, vagy adó- és illetékkedvezmény illeti meg.

A civil szervezetekkel, és a közhasznú jogállással kapcsolatosan számos hasznos, sőt nélkülözhetetlen értelmező rendelkezést tartalmaz a törvény. Itt kapunk választ egyebek mellett a társadalmi vállalkozások működése kapcsán felmerülő olyan fontos kérdésekre, mint például: mi a gazdasági-vállalkozási tevékenységet végző szervezet kritériuma, mit tekinthetünk gazdálkodó és mit gazdasági-vállalkozási tevékenységnek, mi az induló tőke a civil szervezet vonatkozásában, mi a közérdekű kötelezettésgvállalás, továbbá mit jelent a közhasznú tevékenység. Emellett a civil szervezetek végelszámolásának szabályait is ez a törvény szabályozza.

2.2 A társadalmi vállalkozások alapításának szabályai

2.2.1 Általános, valamennyi társadalmi célú vállalkozásra vonatkozó szabályok

Társadalmi vállalkozás minden célra, minden tevékenységre alapítható, illetve működtethető, amit a törvény nem tilt.

2.2.1.1 A társadalmi vállalkozásnak saját, a tagok (alapítók) vagyonaótól elkülönült vagyonnal kell rendelkeznie.

A társadalmi vállalkozások tagjai – a nonprofit közkereseti társaság tagjai, valamint a nonprofit betéti társaság belfelgja kivételével – saját vagyonukkal nem felelnek.

2.2.1.2 Valamennyi társadalmi vállalkozás létrehozásáról a létesítő okiratban kell rendelkezni.

A létesítő okirat kötelező tartalmi eleme a szervezet neve, székhelye, célja, vagy fő tevékenysége, az alapítók neve és lakcíme (ha az alapító jogi személy, akkor a székhelye). Ha a társadalmi vállalkozás alapításához a konkrét szervezeti formára vonatkozó szabályok kötelezően előírják az induló vagyon rendelkezésre bocsátását, akkor a létesítő okiratban annak mértékét, a rendelkezésre bocsátás módját, idejét is rögzíteni kell.

Miután egyetlen jogi személy sem képes képviselő nélkül működni (hiszen egy alapítvány nem tud aláírni, csak a képviselője), minden létesítő okirat kötelező eleme a képviselő megjelölése.

A társadalmi vállalkozás nevének különböznie kell minden más, abban a szervezeti formában nyilvántartásba vett szervezet nevéétől. Figyelni kell arra is, hogy ne csak a leírt név legyen megkülönböztető, hanem a kiejtés is, tehát hangzásában is különbözzön más, már nyilvántartásba vett szervezetek nevéétől. Fontos, hogy a társadalmi vállalkozás nevének a szervezet típusát (egyesület, alapítvány stb.) is tartalmaznia kell.

FONTOS TUDNI!

Az, hogy a szervezet választott neve megfelel-e a névkizárólagosság elvének, az egyesületek és alapítványok esetében a www.birosag.hu oldalon ellenőrizhető a civil szervezetek/névellenőrzés menüpontra kattintva, míg a nonprofit gazdasági társaságok és a szociális szövetkezetek esetében a www.e-cegjegyzek.hu oldalon a cégkeresés gombra kattintva.

Minden társadalmi vállalkozásnak rendelkeznie kell bejegyzett székhellyel, ahol a részére küldött postai küldemények kézbesíthetők, és ahol a szervezet legfontosabb iratai megtalálhatók.

FONTOS TUDNI!

A székhelynek egy adott címre (ingatlanba) történő bejegyzéséhez a bejegyzési kérelem mellékleteként a bírósághoz be kell nyújtani a székhelyet biztosító ingatlan tulajdonosainak írásbeli hozzájárulását (székhelyhasználati nyilatkozat), vagy az írásbeli hozzájárulás alapján a szervezet képviselőjének nyilatkozatát arról, hogy a szervezet jogszerűen használja a székhelyét. A civil szervezetek nyilvántartásba vételéhez a székhelyhasználat jogszerűségét tulajdoni lappal is igazolni kell.

A társadalmi vállalkozások alapításakor az alapítók – az egyesület alapítóinak kivételével – kötelesek vagyoni hozzájárulást teljesíteni. Az egyesület kivételt képez, mivel a Ptk. 3:9 § (2) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy az alapítónak vagy a tagnak (a tagsági jogviszony keletkezésekor) ne kelljen vagyoni hozzájárulást teljesítenie. 2017. január 1-jétől a Ptk. úgy rendelkezik, hogy „Az egyesület tagja nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni.”

Ebből adódóan érdemes megfontolni, hogy a létesítő okiratba beemeljük-e ilyen rendelkezést, ugyanis ez azzal jár, hogy a szervezet tartozásaiért az alapító (vagy a tag) a saját vagyonával köteles helytállni. A vagyoni helytállási kötelezettség több alapító, illetve több tag esetén egyetemleges, ami azt jelenti, hogy a követelés bármelyik taggal vagy alapítóval szemben érvényesíthető.

FONTOS TUDNI!

Valamennyi társadalmi vállalkozás induló vagyona állhat pénzbeli, valamint nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásból.

A nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás (apport) bármely, az alapító (vagy tagsági jogviszonyt létesítő tag) tehermentes tulajdonában álló dolog vagy vagyoni értékű jog (például bérleti jog) lehet. A nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátása (apportálása) azt eredményezi, hogy az alapító (vagy a tag) tulajdonában álló dolog, va-

gyoni értékű jog a továbbiakban a társadalmi vállalkozás tulajdonát fogja képezni. Ha például az apport tárgya gépjármű, ilyen esetben a gépjármű tulajdonjogát át kell íratni az alapított szervezetre, vagyis a továbbiakban a forgalmi engedélyben már nem a korábbi tulajdonos (a szervezet alapítója), hanem az alapított szervezet neve szerepel.

A nem pénzbeli hozzájárulás értékét a létesítő okiratban meg kell jelölni, látható lesz abban, hogy az apportáló tagnak milyen összegű a vagyoni hozzájárulása. A megjelölt értéknek valós piaci értéket kell tükröznie (könyvvizsgáló alkalmazása nem kötelező). Ha ennél magasabb összegben jelölik meg az apport értékét, és ez a szervezet számára csak később válik ismertté, a szervezet öt éven belül bármikor követelheti az apportáló tagtól a különbözet megfizetését.

2.2.1.3 A társadalmi vállalkozás nyilvántartásba vétele

Valamennyi társadalmi vállalkozás bírósági nyilvántartásba vételre kötelezett, és a nyilvántartásba vétellel jön létre.

FONTOS TUDNI!

A nyilvántartásba vétel iránti kérelmet csak elektronikus úton lehet előterjeszteni.

A civil szervezetek bejegyzési (változásbejegyzési) eljárása esetén lehetőség van egyszerűsített eljárásra. Egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárás esetében a kérelemhez a jogszabályban meghatározott mintaokirat alapján készült létesítő okiratot kell csatolni.

A mintaokiratot nem szabad kiegészíteni, annak tartalmából semmit nem lehet elhagyni, mert az automatikusan a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását eredményezi.

Az egyszerűsített nyilvántartásba vételi kérelmet a bíróság tizenöt napon belül elbírálja. Amennyiben hiánypótlásra vagy más bírósághoz történő áttételre lenne szükség, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárás esetén ugyanis erre nincs lehetőség.

Ügyvédi ellenjegyzés csak a cégbíróságok által nyilvántartott társadalmi vállalkozások (nonprofit gazdasági társaságok, szociális szövetkezetek) esetében kötelező. Egyesület és alapítvány bírósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelmet ügyvédi képviselő nélkül is be lehet nyújtani, és erre csak elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül van lehetőség.

A társadalmi vállalkozások közül a civil szervezetek, a szociális szövetkezetek, és a – nonprofit részvénytársaságok kivételével – a nonprofit gazdasági társaságok nyilvántartásba vétele illetékmentes.

2.2.2 A társadalmi célú vállalkozások alapításának speciális szabályai

2.2.2.1 Az egyesület

Az egyesület tagsággal rendelkező civil szervezet. Létesítő okirata az alapszabály, amelyben az egyesület céljaként a tagok közös, tartós működési célt határoznak meg. A korábban már leírtak szerint elsődlegesen gazdasági célt nem jelölhetnek meg, de az egyesület minden olyan gazdasági tevékenységet végezhet, amely az alapszabályban meghatározott cél megvalósítását szolgálja, azzal közvetlenül összefügg. A profitfelosztás tilalma miatt gazdálkodásának eredményét a célja érdekében jogosult és köteles felhasználni.

Tagsági jogviszony nem csak az alapításkor, az egyesület nyilvántartásba vételével keletkezhet (maga az egyesület is a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre), hanem azt követően, a belépési kérelem elfogadásával is létrejöhet. A Ptk. úgy rendelkezik, hogy a belépési kérelmet a közgyűlés bírálja el, mivel azonban az eltérést a törvény nem tiltja, a már említett diszpozitív szabályozásból eredően lehetőség van arra, hogy az alapszabály a belépési kérelmek elfogadására vonatkozó hatáskört az egyesület más szervéhez, például az elnökséghez telepítse.

Az alapszabály soha nem tartalmazza az egyesület tagjainak nevét, adatait, arról az egyesület tagnyilvántartást köteles vezetni. A Ptk. azt is kimondja, hogy a tagok adatai nem nyilvánosak. A tagok mindegyike azonos jogokkal rendelkezik, tehát az „egy tag, egy szavazat” elve érvényesül, de lehetőség van arra is, hogy – ettől eltérően – az alapszabály olyan különleges jogállású tagságot határozzon meg, amely vonatkozásában az érintett tagokat nem azonos számú szavazat illeti meg.

A tagsági jogviszony megszűnésének nyilvánvaló esetein (a tag halála, vagy jogutód nélküli megszűnése, a tag kilépése) túlmenően e jogviszony egyesület általi felmondása és a tag kizárása érdemel külön figyelmet.

Lehetőség van arra, hogy az alapszabály a tagságot feltételhez kösse (például egy orvosi célok megvalósításán dolgozó egyesület esetében a tagság orvosi egyetemi végzettséghez, vagy háziorvosi munkakör betöltéséhez kötés).

Amennyiben a feltétel a tagsági jogviszony alatt nem teljesül, az egyesület a tagsági jogviszonyt harmincnapos határidővel írásban felmondhatja.

A tag kizárását a Ptk. szigorú feltételekhez köti, erre a tagnak valamely jogszabályt, az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát súlyosan vagy ismételten sértő magatartása adhat okot. A tag kizárásáról részletesen kell rendelkezni az alapszabályban, az eljárást lefolytató szervet meg kell jelölni, és a tisztességes eljárást biztosító szabályokat is rögzíteni kell. A kizárást kimondó, indokolással ellátott határozatot írásban kell közölni a taggal.

A kizárás ellen jogorvoslat (fellebbezési jog) biztosítható, ez azonban nem kötelező.

Egyesület az alapszabály elfogadásával, valamint az egyesület bírósági nyilvántartásba vételével jön létre. Az alapításhoz legalább tíz alapító tag szükséges, akik kimondják az egyesület megalakítását. Az alapító tag természetes és jogi személy is lehet.

A törvény az induló vagyon minimumát nem határozza meg, sőt 2017. január 1-jétől a Ptk.-nak a vagyon rendelkezésre bocsátására vonatkozó szabálya is módosult, melynek értelmében az egyesület tagja nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni. Ezzel a lehetőséggel azonban kockázatos élni, mert később a működtetés, fenntartás válhat kockázatosná.

2.2.2.2 Az alapítvány

Azt a tartós célt, amelynek folyamatos megvalósítására az alapítvány létrejön, az alapító vagy alapító határozzák meg. Az alapítvány létesítő okirata az alapító okirat. Alapító egy vagy több természetes személy és jogi személy egyaránt lehet. Az alapítvány nem rendelkezik tagsággal.

A Ptk. az alapítványi célokat annyiban korlátozza, hogy alapítvány nem hozható létre az alapító, a kuratórium, vagy más szervének tagja és ezek hozzátartozói érdekében, ezek bármilyen módon történő támogatása nem lehet célja a szervezetnek. Kivételt tesz ez alól a törvény, ha az alapítvány célja az alapító, csatlakozó (azaz az alapítványt vagyonnal támogató), vagy ezek hozzátartozói tudományos, művészeti vagy irodalmi alkotásainak gondozása, továbbá ha a szervezet célja az alapító, vagy csatlakozó hozzátartozójának ápolása, tartása, gondozása, tanulmányainak ösztönzőjével történő támogatása.

Bár összecszerően nincs meghatározva a Ptk.-ban az alapítvány induló vagyonának mértéke, rendelkezik arról, hogy az alapító(k) mekkora vagyont köteles(ek) a bírósági nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtásáig rendelkezésre bocsátani. „Az alapítónak legalább az alapítvány működésének megkezdéséhez szükséges vagyont” kell biztosítania a kérelem benyújtásáig, az ezt meghaladó teljes juttatott vagyont pedig egy éven belül át kell ruházni az alapítványra. A Ptk. diszpozitív szabályaira tekintettel ez az idő egy évnél hosszabb is lehet.

Az alapító az alapítvány működésének szabályait az alapító okiratban határozza meg. Az alapítvány célján túl rendelkeznie kell egyebek mellett a vagyonkezelés szabályairól, a kezelő szervezetről (azaz a kuratóriumról), a kuratóriumi tagságról, az alapítványhoz csatlakozásról, a kedvezményezettek köréről, az alapítvány által folytatható gazdasági tevékenységről, valamint az alapítvány képviseléről.

Az alapító a szervezet alapító okiratának megfogalmazása, illetve az alapítvány bírósági nyilvántartásba vétele után két jelentős ponton jogosult az alapítvány működését befolyásolni. Ezek: az alapító okirat módosítása és a kuratórium tagjainak kijelölése vagy visszahívása. Az alapító az alapítvány működésére egyéb módon közvetlen befolyást nem gyakorolhat.

Az alapító – amennyiben vagyoni vállalását teljesítette – bármikor jogosult az alapítói jogait átruházni, és az alapító okiratban halála esetére az alapítói jogok gyakorlására személyt kijelölni.

2.2.2.3 A nonprofit gazdasági társaságok

FONTOS TUDNI!

Minden esetben meg kell határozni a létesítő okiratban azt a nonprofit célt, aminek megvalósítása érdekében tevékenykedik a nonprofit gazdasági társaság.

A gazdasági társaságok alapításával kapcsolatosan érdemes kiemelni azt a rendelkezést, mely szerint apportként nem csak az apportáló tag tulajdonában álló vagyon vagy vagyoni értékű jog szolgáltatható.

FONTOS TUDNI!

Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként követelés is szolgáltatható, ha azt az adós elismerte, vagy jogerős bírósági határozaton alapul.

A jogi személy létesítő okiratának kötelező tartalmi elemein túlmenően a nonprofit gazdasági társaságban fel kell tüntetni a társaság főtevékenységét, a cégbejegyzési (vagy változásbejegyzési) nyomtatványon pedig a cég elektronikus kézbesítési címét is. A létesítő okiratban ugyanakkor nem szükséges valamennyi tevékenységi kört fel tüntetni, így ezek változása nem igényli a társasági szerződések módosítását.

FONTOS TUDNI!

A tevékenységi körök módosítását nem a cégbíróságnak, hanem az adóhatóságnak kell elektronikus úton bejelenteni. A változás néhány napon belül a társaság cégkivonatában is megjelenik.

Azt a tagot, akinek a társaságban maradása a szervezet céljának elérését nagymértékben veszélyezteti, a társaság keresete alapján a bíróság kizárja a társaságból. A kizárási per megindításához a társaság legfőbb döntéshozó szervének – az összes tag legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozott – határozata szükséges.

A nonprofit közkereseti és a nonprofit betéti társaság létező, de nagyon ritka társadalmi vállalkozási forma. Ennek oka feltehetően abban rejlik, hogy míg értelemszerűen vonatkozik rá a profitfelosztás tilalma, az esetleges tartozásokért legalább egy tag korlátlanul felel a saját vagyonával. Mivel szinte nem fordul elő a mindennapokban, részletes ismertetésétől eltekintünk.

A nonprofit korlátolt felelősségű társaság a társadalmi vállalkozások körében – a civil szervezeteket követően – a legelterjedtebb szervezeti forma. A civil szervezetekkel ellentétben korlátlanul folytathat gazdálkodási-vállalkozási tevékenységet, ugyanakkor gazdálkodásának eredményét a nonprofit cél megvalósítására köteles fordítani.

Nonprofit gazdasági társaságot természetes és jogi személyek egyaránt alapíthatnak, akár egyszemélyes nonprofit korlátolt felelősségű társaságként.

FONTOS TUDNI!

Az alapítványon kívül kizárólag az egyszemélyes nonprofit gazdasági társaság az a társadalmi vállalkozás, amelyet akár egyetlen természetes, vagy jogi személy is alapíthat.

A nonprofit korlátolt felelősségű társaság a cégbíróság által nyilvántartott tagsággal rendelkezik. Valamennyi tag köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni. Egy tag vagyoni hozzájárulása minimum 100.000 Ft, amelytől azonban a Ptk. dispozitív szabályozására tekintettel akár lefelé is el lehet térni. A társaság minimum induló vagyona (minimum törzstőkéje) 3.000.000 Ft, amit azonban a tagok nem kötelesek a bejegyzési kérelem cégbírósági benyújtásáig teljesíteni.

FONTOS TUDNI!

A nonprofit kft. akár egyetlen forint törzstőke befizetése nélkül is bejegyeztethető.

A tagok által befizetni szükséges törzsbetétekre a cégbírósági bejegyzéstől számított egy évnél hosszabb határidő is megszabható a társasági szerződésben. Ezekben az esetekben azonban a tagok a még be nem fizetett vagyoni hozzájárulásuk összegének erejéig saját vagyonukkal felelnek, és kötelesek helytállni a társaság tartozásaiért.

FONTOS TUDNI!

A korlátolt felelősségű társaságoknak és a nonprofit korlátolt felelősségű társaságoknak – ha a törzstőkéjük nem éri el a 3.000.000 forintot – 2017. március 15-ig kell felemelniük törzstőkéjüket 3.000.000 forintra. Nonprofit kft. az eredménytartaléka terhére nem emelhet törzstőkét!

Ennek az az oka, hogy a nonprofit gazdasági társaságok a gazdálkodás eredményét kizárólag a cél szerinti tevékenységükre fordíthatják, a törzstőke emelése pedig nem számít ilyennek, ezért nincs lehetőség az eredménytartalékból törzstőkét emelni.

Más kérdés, hogy a törzstőke emeléskor a tagok nem kötelesek a pénzbeli vagyoni hozzájárulást befizetni. A határidőt a társasági szerződésben kell meghatározni, az pe-

dig egy évnél hosszabb is lehet. Ha azonban a befizetésre megadott határidő a két évet meghaladja, és a tagok két éven belül nem fizetik be a törzstőke-emelés összegét, a kft. kénytelen lesz a társasági szerződés módosításával a továbbiakban közkereseti társaságként, vagy betéti társaságként tovább működni, vagy a megszűnés mellett dönteni. Ez csak a törzstőke befizetésével, vagy pótbefizetéssel kerülhető el!

Ha az alapításra apporttal kerül sor, és ennek értéke eléri vagy meghaladja a társaság törzstőkéjének a felét, akkor az apportot a bírósági bejegyzési kérelem benyújtásáig teljes egészében a társaság rendelkezésére kell bocsátani, és ezt az ügyvezető köteles nyilatkozattal igazolni. Ha azonban az apport értéke a törzstőke felénél alacsonyabb összegű, akkor azt a társasági szerződésben meghatározott időpontig a társaság rendelkezésére kell bocsátani, ez az időpont pedig nem lehet hosszabb, mint a cégbírósági nyilvántartási kérelem benyújtásától számított 3 év.

A nonprofit kft-ben tagsági jogviszony az alapításkor, ezt követően a törzstőke-emeléskor, vagy üzletrész átruházása során létesíthető. A tagsági joghoz fűződő vagyoni jogok örökölhetők, de az örökös nem válik automatikusan a társaság tagjává.

A nonprofit kft-ből nem lehet „kilépni”, sem a társaság, sem valamely személy nem köteles a „kilépni szándékozó tag” üzletrészét megvásárolni. A tagsági jogviszony egyebek mellett a tag vagyoni részesedésének (üzletrészének) átruházásával, a társaság általi bevonásával, vagy a tag kizárásával szűnik meg.

Az üzletrész kívülállóra történő átruházása csak a törvényben meghatározottak elővársárlási jogról történő lemondása esetén lehetséges.

A nonprofit részvénytársaság társadalmi célú vállalkozási formára a törvény igen magas minimum alaptőkét határoz meg, zártkörűen működő részvénytársaság esetében 5.000.000, nyilvánosan működő részvénytársaságra pedig 20.000.000 forintot. Létesítő okirata az alapszabály, az induló tőke nagysága, a működtetés bonyolultsága miatt meglehetősen ritkán fordul elő, hogy természetes személyek társadalmi problémák, helyi, közösségi célok megvalósítására nonprofit részvénytársaságot hoznak létre.

2.2.2.4 A szociális szövetkezet

A szociális szövetkezet a szövetkezetek egy sajátos formája. Mint általában a szövetkezetekre, vonatkozik rá minden Ptk. szabály, azonban sajátos céljára tekintettel olyan speciális rendelkezéseknek is eleget kell tennie, amelyeket a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény tartalmaz. A törvény címe megtévesztő, mert nem általában véve tartalmaz szabályokat a szövetkezetekről, hanem éppen a szövetkezetek sajátos formáinak (az iskolaszövetkezeteknek, a szociális szövetkezeteknek) a speciális előírásait foglalja magában.

A társadalmi vállalkozások között a szociális szövetkezet az a szervezeti forma, amely már a Ptk.-ban megfogalmazott célja szerint is nyilvánvalóan társadalmi problémák megoldására, szociális célok elérésére alapítható.

„A szociális szövetkezet célja a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése, valamint szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése.”

Ezen markánsan megfogalmazott szociális cél ellenére a szociális szövetkezet az egyetlen olyan társadalmi vállalkozás, amely forprofit módon működik, és a legfőbb döntéshozó szerve, a közgyűlés döntése alapján a gazdálkodás eredménye a tagok között fel is osztható. A szövetkezetekre, így a szociális szövetkezetekre sem vonatkozik a profitfelosztás tilalma.

FONTOS TUDNI!

2017. január 1-jén lépett hatályba az a Ptk. rendelkezés, mely szerint a „szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a fő tevékenységére utaló megjelölést, valamint a 'szociális szövetkezet' megnevezést”.

A szociális szövetkezetek alapításában és életében döntő változást hozott az ugyancsak 2017. január 1-jén hatályba lépett alábbi új Ptk. rendelkezés. A szociális szövetkezet tagjai között – a természetes személyeken kívül – lennie kell legalább egy helyi önkormányzatnak vagy nemzetiségi önkormányzatnak, illetve ezek jogi személyiségű társulásának (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy a jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezetnek.

Ez azt jelenti, hogy 2017. január 1-jétől gyakorlatilag csak úgy alapítható szociális szövetkezet, ha az alapítást megelőzően a helyi önkormányzat (vagy nemzetiségi önkormányzat) képviselő-testülete dönt arról, hogy az önkormányzat tagként részt kíván venni a szociális szövetkezet alapításában, a költségvetése lehetővé teszi, hogy az alakuló szervezetben vagyoni részesedést szerezzen, és még számos más, a szövetkezeti tagsággal járó kötelezettségnek is képes eleget tenni.

FONTOS TUDNI!

A 2017. január 1-jén már működő, a cégjegyzékbe bejegyzett, vagy éppen bejegyzés alatt álló szociális szövetkezetek 2018. január 1-jéig kötelesek minden új, 2017. január 1-jén hatályba lépett szabálynak megfelelni.

Érdemes figyelni arra, hogy ettől a rendelkezéstől a Ptk. diszpozitív szabályozása ellenére nem lehet eltérni, mert ez a szabály a szociális szövetkezetek forma-jellegzetességét tartalmazza. Ha másért nem, hát a szövetkezetek nevére vonatkozó új szabály

miatt 2018. január 1-jéig szinte valamennyi szociális szövetkezetnek módosítania kell az alapszabályát, tekintettel arra, hogy a legtöbb szociális szövetkezet neve ez idáig nem tartalmazta a fő tevékenységre utaló megjelölést.

Kérdés, hogy mi lesz azokkal a szociális szövetkezetekkel, amelyeknek eddig nem volt tagja az önkormányzat, és bármely ok miatt a jövőben sem kíván belépni a szociális szövetkezetbe. A törvény konkrét szankciót nem fűz ahhoz, ha a szociális szövetkezet határidőben nem tesz eleget a törvényi kötelezettségének, nem kétséges azonban, hogy ebben az esetben a szociális szövetkezet törvénybe ütköző módon fog működni.

Szociális szövetkezet létrehozásához legalább 7 alapító tag szükséges, ezek közül legalább egy tagnak a helyi vagy nemzetiségi önkormányzatnak, illetve ezek jogi személyiségű társulásának, vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezetnek kell lennie.

FONTOS TUDNI!

Tévhit, hogy a szociális szövetkezetnek csak hátrányos helyzetű tagjai lehetnek.

Kicsi az esélye annak, hogy néhány hátrányos helyzetű természetes személy képes olyan gazdasági-vállalkozási tevékenységet folytatni szövetkezeti (vagy bármely más szervezeti) formában, hogy a szervezet a hátrányos helyzetű tagok számára munkalehetőséget, szociális támogatást tudjon biztosítani. Sokkal nagyobb valószínűséggel működik sikeresen egy olyan szociális szövetkezet, amelyet néhány, jó üzleti érzékkel és szociális vénával megáldott személy alapít a törvényben meghatározott célra.

A szociális szövetkezet tevékenységében minden tag köteles személyes közreműködést vállalni. Ebben a vonatkozásban a szociális szövetkezet hasonlóságot mutat az egyesületekkel, hiszen azok tevékenysége, működése is a tagok cél szerinti személyes közreműködésén alapul.

A szociális szövetkezet alapító tagjaira vonatkozóan a fentiekén kívül is több korlátozó rendelkezés van. A nem természetes személy tagok száma nem haladhatja meg a taglétszám 25%-át, továbbá általános szabály valamennyi szövetkezetre nézve, hogy az egyes tagok vagyoni hozzájárulása nem haladhatja meg a tőke 15%-át, a nem természetes személy tagok vagyoni hozzájárulásának összege pedig nem haladhatja meg a tőke harmadát. A szövetkezet tagjait, alapítóit a civil szervezetekhez hasonlóan (és a nonprofit gazdasági társaságoktól eltérően) a bíróság nem tartja nyilván (a bírósági kivonat nem tartalmazza a tagok nevét). A tagnyilvántartásról a szövetkezet vezetése köteles gondoskodni.

A szociális szövetkezet vonatkozásában a törvény nem határo meg minimális jegyzett tőkét. Arra a kérdésre, hogy mekkora induló vagyonnal célszerű szociális szövetkezetet alapítani, a jelen kézikönyv pénzügyi szabályozást tartalmazó fejezete ad választ.

A szociális szövetkezet tagi munkavégzési jogviszonyt létesítő tagjára speciális szabály vonatkozik az általa teljesítendő vagyron rendelkezésre bocsátásáról. A szociális szövetkezet alapszabálya rendelkezhet úgy, hogy a tagi munkavégzési jogviszonyt létesítő tag alapításkor, vagy belépéskor nem, csak az azt követő egy éven belül köteles vagyoni hozzájárulást szolgáltatni. Amennyiben a tagi munkavégzési jogviszonyt létesítő tag a vagyoni hozzájárulását nem pénzbeli hozzájárulással kívánja teljesíteni, az alapszabály lehetőséget biztosíthat arra, hogy ezt a szövetkezetben végzett munkája során megtermelt, és a szövetkezet által a tulajdonába adott javakból teljesítse.

A szociális szövetkezet létesítő okirata a szövetkezeti alapszabály, amit minden esetben közjegyzői okiratba, vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

A szociális szövetkezet alapszabályának a jogi személyre vonatkozó általános szabályokon felül további, a Ptk.-ban és a Szöv. tv.-ben meghatározott speciális rendelkezéseket is tartalmaznia kell.

Szociális szövetkezetben tagsági jogviszony az alapításkor, vagy (az egyesülethez hasonlóan) tagfelvétellel keletkezik. A tagfelvételi kérelemről a szövetkezet alapszabályában megjelölt szövetkezeti szerv dönt.

A tagsági kérelem három fontos eleme:

- nyilatkozat arról, hogy a kérelmező ismeri a szövetkezet alapszabályát, és azt magára nézve kötelezőnek fogadja el;
- vagyoni hozzájárulás teljesítésének vállalása, vagy szövetkezeti tag szövetkezeti részesedésének (vagy annak egy részének) átruházással történő megszerzése;
- természetes személy esetén a vállalt személyes közreműködés tartalmának meghatározása.

Szövetkezeti részesedést (a nonprofit gazdasági társaságoktól eltérően) csak szövetkezeti tagra lehet átruházni. Ez nem jelenti azt, hogy a szövetkezet alapítóin kívül mások nem szerezhetnek szövetkezeti részesedést. Ennek azonban feltétele, hogy előbb a belépni vágyó személyt a szövetkezet arra hatáskörrel rendelkező szerve a tagfelvételi kérelme alapján a szövetkezet tagjai közé felvegye.

A szövetkezeti tag a kilépési szándékát írásban köteles bejelenteni a szövetkezet ügyvezetésének. A tagsági jogviszony az alapszabályban meghatározott legfeljebb három hónapos időtartam lejártával szűnik meg.

FONTOS TUDNI!

A tagot a szövetkezetből a közgyűlés által – az összes tag legalább kétharmados szótöbbségével – hozott határozat alapján, a szövetkezet által a tag ellen indított bírósági perben a bíróság zárhatja ki, ha a tagnak a szövetkezetben való maradása a szervezet céljainak elérését nagymértékben veszélyeztetné.

E szerint – a Ptk. hatálybalépésével született – szabály szerint a közgyűlés már nem jogosult tagot kizárni! A közgyűlés hatáskörébe az a döntés tartozik, hogy a szövetkezet indítson-e pert a bíróságon a tag ellen annak megállapítására, hogy a tagnak a szövetkezetben maradása nagymértékben veszélyezteti a szervezet céljának elérését. Amennyiben ezt a szövetkezet sikeresen bizonyítja, a bíróság a tagot a szövetkezetből kizárja.

A tagsági jogviszony megszűnése esetén a taggal az alapszabályban meghatározott időpontig el kell számolni. Az elszámolásra meghatározható leghosszabb idő nyolc év. Amennyiben az alapszabály erre nem határoz meg időtartamot, a tagsági jogviszony megszűnését követő 3 hónapon belül kell a taggal elszámolni.

FONTOS TUDNI!

A Ptk. így rendelkezik: „A közgyűlésen a vagyoni hozzájárulások arányától függetlenül minden tagnak egy szavazata van.” Ez az ún. „egy tag, egy szavazat” elve. A szakmai fórumokon kifejtett álláspontok szerint ez a szabály is diszpozitív, a törvény nem fűz semmisséget az eltéréshez, ezért el lehet attól térni.

A szociális szövetkezetben minden tag köteles személyesen is közreműködni annak tevékenységében. Kivételt képeznek ez alól az önkormányzatok (illetve ezek társulásai), valamint a karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezetek.

FONTOS TUDNI!

A személyes közreműködés sajátos formája a közös termelésben való – a tagsági jogviszonyon alapuló – közvetlen közreműködés (rövidebben: a tagi munkavégzés), amelyre semmilyen más munkavégzésre irányuló jogviszony szabályai nem vonatkoznak. Speciális tagi jogviszony, amely kizárólag szociális szövetkezetben létesíthető.

A tagi munkavégzés keretében munkát végző tag sem a szövetkezetrel, sem más munkáltatóval munkavégzésre irányuló további jogviszonyt nem létesíthet. Ha mégis sor kerülne erre, ez idő alatt a tagi munkavégzési jogviszony szünetel.

Tagi munkavégzés esetén az elvégzett munka ellentételezése részben vagy egészben a tagok által közösen megtermelt javak természetben történő átadásával is megvalósulhat.

A tagi munkavégzési jogviszonyban álló taggal a szociális szövetkezet ügyvezetése a tagi munkavégzésre megállapodást köt, amely egyebek mellett tartalmazza a teljesítendő munkafeladatokat, az elvégzett munka dokumentálásának módját, a tag részesedésének módját és mértékét a megtermelt javakból.

FONTOS TUDNI!

A tagi munkavégzésre kötött megállapodás nem tartalmazhat munkaszerződésre, munkaviszonyra utaló elemeket, tekintettel arra, hogy a tagi munkavégzési jogviszony nem minősül munkaviszonynak.

2.2.3 A társadalmi vállalkozások szervezete és működése

2.2.3.1 A társadalmi vállalkozások döntéshozó szervére, ügyvezetésére és képvisletére vonatkozó általános szabályok

A legfőbb döntéshozó szervek

A társadalmi célú vállalkozások tagjai, alapítói a döntési jogkörüket – az egyszemélyes nonprofit kft. és az egyetlen személy által alapított alapítvány kivételével – *a tagok, vagy az alapítók összességéből álló testületben gyakorolják.*

Néhány fontos szabály a döntéshozó testület ülésének összehívásával, döntéshozatalával kapcsolatban:

- az ülést az alapszabályban meghatározott helyre (székhelyre, vagy bármely más helyre) kell összehívni (ha az alapszabály nem rendelkezik erről, akkor a Ptk. hézagpótló szabályaira tekintettel mindig a székhelyre kell összehívni),
- a javasolt napirendi pontok érdemi tárgyalásához szükséges információkat tartalmazó dokumentumokat a meghívóhoz mellékelni kell,
- a testület csak a meghívóban közölt napirendi pontokban hozhat határozatot, kivéve, ha valamennyi részvételre jogosult (tag, vagy alapító) jelen van, és a meghívó napirendi pontjain kívüli napirend megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárulnak,
- a döntéshozó testület ülése akkor határozatképes, ha a leadható összes szavazat több mint felét képviselő tag jelen van,
- a határozatképességet egyenként minden határozat meghozatala előtt vizsgálni kell, nem elegendő egyszer, a testület ülésének kezdetekor,
- a döntéshozó szerv ülésén az egyes döntések meghozatalakor törvényi kizáró szabályok vonatkoznak a testület bizonyos tagjaira, ez alapján a döntés meghozatalakor nem szavazhat,
 - » akit a határozat kötelezettséggel vagy jogosultsággal ruház fel, vagy a társadalmi szervezettel szemben bármilyen előnyben részesít,
 - » akivel a határozat szerint szerződést kell kötni,
 - » akivel szemben a határozat alapján pert kell indítani (például tag kizárás),
 - » az a tag vagy alapító, akinek hozzátartozója érdekelt abban, hogy milyen döntés születik,
 - » aki a döntéssel érintett más (gazdasági, civil) szervezetben többségi befolyással rendelkezik,

- » aki bármilyen más módon érdekelt a döntésben.
- » a határozatot a határozatképesség megállapításánál figyelembe vett szavazatok többségével kell meghozni, ha az alapszabály, vagy jogszabály másként nem rendelkezik.

FONTOS TUDNI!

A diszpozitív szabályokra tekintettel, ha a Ptk. egyszerű, vagy azt meghaladó (de nem egyhangú) szótöbbséget ír elő a döntésre, akkor a létesítő okiratban el lehet térni a Ptk. rendelkezésétől, de a szabályozás az egyszerű szótöbbségnél alacsonyabb arányt nem írhat elő. Amelyik döntéshozatalra viszont egyhangúságot ír elő a Ptk., ettől akkor sem lehet eltérni, ha nem mondja ki, hogy az eltérés semmis.

A döntéshozó szerv határozathozatalára ülés tartása nélkül is lehetőség van, ha a létesítő okirat tartalmazza ezt a rendelkezést. Ennek azonban szigorú előírásai vannak. Garanciális szabály, hogy ha bármely tag (alapító) kéri az ülés összehívását, annak kötelező eleget tenni.

Az ügyvezetés

A társadalmi vállalkozás ügyvezetése részben végrehajtó, részben pedig döntéshozó szerv. Az ügyvezetést elláthatja egy vagy több vezető tisztségviselő, vagy a tisztségviselőkből álló testület.

Az ügyvezetés a tagok vagy alapítók összességéből álló döntéshozó testület által hozott határozatok végrehajtója, azokban a kérdésekben pedig, amelyek nem tartoznak a legfőbb döntéshozó szerv hatáskörébe, maga is döntéshozó.

A vezető tisztségviselőket a tagok, vagy az alapítók összességéből álló testület választja meg, vagy nevezi ki határozott vagy határozatlan időre (kivéve az egyetlen személy által alapított alapítvány esetében).

FONTOS TUDNI!

Vezető tisztségviselő nem csak természetes személy, hanem jogi személy is lehet. Ha a vezető tisztségviselő jogi személy (például egy nonprofit betéti társaság belftagja egy kft.), akkor a jogi személy köteles kijelölni azt a természetes személyt, aki a jogi személy képviselőjeként ellátja a vezető tisztségviselői feladatokat.

Vezető tisztségviselő nem lehet bárki. Általános szabály, hogy egyetlen társadalmi vállalkozásban sem lehet vezető tisztségviselő, akit

- szándékosan vagy gondatlanságból elkövetett bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték, mindaddig, amíg a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül,

- a vezető tisztség viselésétől a bíróság jogerősen eltiltott,
- valamely foglalkozástól eltiltottak (az érintett az eltiltó ítéletben megjelölt tevékenységet folytató társadalmi vállalkozásban a bírósági határozatban megjelölt határidőig nem lehet vezető tisztségviselő).

A vezető tisztségviselő felelőssége kapcsán meg kell különböztetni a vezető tisztségviselő által a társadalmi vállalkozásnak, illetve a kívülálló harmadik személynek okozott kárért való felelősséget. Annak a társadalmi vállalkozásnak okozott kárért, amelynek vezető tisztségviselője a károkozó, a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel.

FONTOS TUDNI!

A vezető tisztségviselő e minőségében és e jogkörében eljárva, a kívülálló harmadik személynek okozott kárért nem felel, ez az általa képviselt szervezet felelőssége (például ha a vezető tisztségviselő egy üzleti megbeszélésen gondatlanságból kávéval leönti az antik ülóbútor kárpitját, a tisztítás költségei azt a társadalmi vállalkozást terhelik, amelynek a képviseletében a kárt okozó vezető tisztségviselő eljár).

Ha azonban a vezető tisztségviselő a kárt szándékosan okozta (például az üzleti tárgyaláson nem sikerült egy vitás kérdésben egyezséget kötni, s ezért a kávéval teli herendi kávé csészét a drága textil tapétával borított falhoz csapja), akkor egyetemlegesen felel a kárért az általa képviselt társadalmi vállalkozással, tehát a károsult akár a vezető tisztségviselőtől, akár az általa képviselt társadalmi vállalkozástól kérheti a kár megtérítését.

A vezető tisztségviselő megbízatásának megszűnése: a legismertebb megszűnési okokon (a vezető tisztségviselő halála, lemondása, visszahívása, a cselekvőképességének elvesztése, a határozott idő lejárta, vagy a feltételhez kötött megbízás esetén a megbízás bekövetkezése) túlmenően figyelni kell arra, hogy ha a vezető tisztségviselővel szemben kizáró vagy összeférhetlenségi ok következik be (például bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen végrehajtható szabadságvesztésre ítélik), akkor a vezető tisztségviselői megbízatás megszűnik.

Fontos kiemelni még, hogy a vezető tisztségviselő lemondása nem a lemondásban megjelölt napon válik hatályossá, hanem az új vezető tisztségviselő kijelölésével (megválasztásával). Ha a lemondást követő 60. napig nem sikerül új vezető tisztségviselőt kijelölni, a 60. napon minden további nélkül hatályosul a lemondás.

A felügyelőbizottság

Felügyelőbizottság létrehozása a társadalmi vállalkozásoknál néhány törvényi kivételtől eltekintve nem kötelező.

Kötelezővé válik azonban, ha a nonprofit gazdasági társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak száma éves átlagban meghaladja a kétszáz főt, vagy az

egyesületeknél, ha a tagok több mint fele nem természetes személy, illetve a tagság létszáma a száz főt meghaladja.

A felügyelőbizottság létszáma minimum 3 fő, de ez a szabály is diszpozitív. Tagjaira a Ptk. a vezető tisztségviselőkre vonatkozó szabályoknál is szigorúbb összeférhetlenségi szabályokat állapít meg.

A felügyelőbizottság tagjaira vonatkozik minden kizáró szabály, ami a vezető tisztségviselőkre, emellett az sem lehet a felügyelőbizottság tagja, akinek a cselekvőképességét korlátozták, továbbá maga a társadalmi vállalkozás vezető tisztségviselője, vagy annak hozzátartozója.

A felügyelőbizottság köteles valamennyi, a legfőbb döntéshozó testület elé kerülő előterjesztést megvizsgálni, és álláspontját a döntéshozó szerv ülésén ismertetni.

A társadalmi vállalkozás képviselete

A társadalmi vállalkozások törvényes (nem meghatalmazáson alapuló) képviseletét a vezető tisztségviselők látják el. Azt, hogy az egyes szervezeti formákban ki minősül vezető tisztségviselőnek, azt a rájuk vonatkozó speciális szabályok határozzák meg.

A képviseleti jog lehet önálló, vagy más képviseleti joggal rendelkezővel együttes. Minden vezető tisztségviselő jogosult képviselni a szervezetet, kivéve, ha az alapszabály más rendelkezést tartalmaz. Egy egyesületnél például lehetséges, hogy nem jogosult valamennyi elnökségi tag a szervezet képviseletére, hanem csak az, akit az alapszabály megnevez (ez általában az elnök).

Képviseleti joga azonban nem csak a vezető tisztségviselőnek lehet. Rendelkezhet vele például a nonprofit kft. cégvezetője, egy egyesület munkavállalója, akinek képviseleti joga csak más – képviseleti joggal felruházott – személlyel együttes lehet, és csak az ügyek meghatározott csoportjára nézve érvényes.

Fontos, hogy a bírósági nyilvántartásba bejegyzett képviselők képviseleti jogát a tagok, alapítók korlátozhatják (például megszabhatják, hogy mekkora összeghatárig jogosult a legfőbb döntéshozó szerv előzetes jóváhagyása nélkül szerződéses kötelezettséget vállalni), de ezt a korlátozást a kívülálló harmadik fél nem köteles vizsgálni, az esetek többségében nincs is erre lehetősége. Ha a képviselő a számára meghatározott (korlátozott) képviseleti jogot átlépve vállal szerződésben kötelezettséget, ez nem teszi érvénytelenné a megkötött szerződést, de ha a korlát átlépésével a képviselő a szervezetnek kárt okozott, a korlátot szabó tagok, vagy tulajdonosok kártérítési igényt érvényesíthetnek a képviselővel szemben (lásd vezető tisztségviselők felelőssége).

Az egyesület döntéshozatalának, ügyvezetésének, képviseletének speciális szabályai

2017. január elseje az egyesületek életében számtalan módosítást hozott. Változás, hogy a Ptk. hatálybalépésekor nyilvántartásba már bejegyzett, illetve bejegyzés alatt álló egyesületek (és alapítványok) nem 2017. március 15-ig, hanem a 2017. január

1-jét követő első létesítő okirat módosítással együtt kötelesek az alapszabályuknak (alapítványok az alapító okiratuknak) mindazon rendelkezését felülvizsgálni és szükség szerint módosítani, amelyek nem felelnek meg a Ptk. szabályainak.

Az egyesület legfőbb döntéshozó szerve a tagok összességéből álló közgyűlés, amely évente minimum egy alkalommal ülésezik. Valójában elegendő akár négy évente egyszer közgyűlést összehívni.

FONTOS TUDNI!

Az alapszabály négy évnél ritkább ülésezését előíró rendelkezése semmis.

A Ptk.-nak ez a rendelkezése 2017. január elsejétől hatályos. A korábbi szabály szerint az évi egyénél ritkább ülésezés kikötése az alapszabályban, semmis volt.

A változás miatt nem szükséges módosítani az alapszabályt, ugyanis csak a négy évnél ritkább kikötés semmis, a jelenleg hatályos alapszabályok pedig még a 2016. december 31-ig hatályos rendelkezés szerint legalább évi egy közgyűlést írtak elő. A törvényi rendelkezésnél pedig gyakrabban lehet, de ritkábban nem lehet közgyűlést tartani. Akinek tehát évi egy közgyűlést tartalmaz az alapszabálya, az nem ütközik a Ptk.-ba. Elképzelhető azonban, hogy sokat egyszerűsít a működésen, ha mégis módosítják az alapszabályukat ezek az egyesületek négy évenként egy, vagy ennél valamivel gyakoribb közgyűlésre.

Vannak a közgyűlés összehívásának kötelező esetei, amelyeket a Ptk. tartalmaz, és amely kógens szabály, tehát az attól való eltérés tiltott. A közgyűlés kötelező összehívásának esetei elsősorban az egyesület vagyonával, a tartozások kiegyenlítésével, valamint az egyesület céljának elérésével kapcsolatos esetek.

2017. január elsejétől került be az az új rendelkezés is, mely szerint: „A közgyűlési meghívó elküldése, és a közgyűlés napja között legalább tizenöt napnak kell elteltie.”

FONTOS TUDNI!

A közgyűlési meghívó általános, minden jogi személyre (így a társadalmi vállalkozásokra is) vonatkozó rendelkezésein felül ugyancsak 2017. január 1-jétől kötelező az egyesületi közgyűlési meghívóban közölni a határozatképtelenség miatt megismételt közgyűlés időpontját, helyét és az eltérő határozatképeségi szabályokra vonatkozó figyelemfelhívást, vagyis azt, hogy a megismételt közgyűlés az eredeti napirendi pontokban a megjelentek számától függetlenül határozatképes. A megismételt közgyűlést az eredeti közgyűlés időpontját követő legalább három, és legfeljebb tizenöt nappal követő időpontra kell összehívni.

Bár nem új szabály, érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy az egyesület közgyűlése nem nyilvános; ez a szabály a közhasznú egyesületekre nem vonatkozik.

A tag a közgyűlésen személyesen, vagy – ha az alapszabály ezt lehetővé teszi –, akkor közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazottja, képviselője útján gyakorolhatja tagsági jogait.

FONTOS TUDNI!

Új rendelkezése a Ptk.-nak, hogy a tag a tagsági jogait (így szavazati jogát is) személyes részvétel helyett elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével is gyakorolhatja, ha az alapszabály olyan hírközlő eszközök igénybevételét, és olyan feltételekkel teszi lehetővé, hogy a személyesen jelen nem lévő tag azonosítása, valamint a tagok közötti kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított.

Ez a szabály nagymértékben egyszerűsíti különösen a nagy létszámú egyesületek működését, hiszen például – a már igen elterjedt – skype-on létesített kapcsolattal a közgyűlésen jelen nem lévő tag is részt vehet annak munkájában, hozzászólhat, kérdezhet, és nem utolsósorban szavazati jogát is gyakorolhatja.

A jogi személyekre vonatkozó általános rendelkezésekhez képest speciális szabály lépett hatályba 2017. január 1-jén az egyesületek határozathozatalára vonatkozóan. A közgyűlési meghívóban nem közölt napirendi kérdésben is hozható határozat, ha a részvételre jogosultak legalább háromnegyede jelen van, és a napirenden nem szereplő kérdés megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárulnak.

A szövetkezetek vonatkozásában már eddig is lehetőség volt arra, hogy a nem szabályosan összehívott, vagy megtartott közgyűlésen elfogadott, és ebből eredően érvénytelen határozatot utólag érvényessé tegyék. 2017. január 1-jétől az egyesület fenti okból érvénytelen határozata is érvényessé tehető a meghozatalára visszamenő hatállyal, ha a közgyűlést követő harminc napon belül az érvénytelen határozatot valamennyi tag egyhangúlag érvényesnek ismeri el. Az egyhangúság követelményétől érvényesen nem lehet eltérni az alapszabályban.

Az egyesület ügyvezetését a legalább három tagból álló elnökség, vagy akár egyetlen ügyvezető is elláthatja. Az elnökség tagjai, vagy az ügyvezető az egyesület vezető tisztségviselői. Vezető tisztségviselő nem csak egyesületi tag lehet, amennyiben erre az alapszabály lehetőséget ad, de csak az elnökség tagjainak maximum egyharmadáig tölthet be vezető tisztséget nem egyesületi tag.

Sajátos szabály vonatkozik a vezető tisztségviselők megválasztásának időtartamára. Az egyesület vezető tisztségviselője maximum öt évig töltheti be ezt a tisztséget, tehát határozatlan időre egyesület esetében nem választható vezető tisztségviselő. Más társadalmi vállalkozásnál ilyen korlátozó szabályt nem találunk. Ha az alapszabály nem rendelkezik a megbízás időtartamáról, akkor a Ptk. házagptóli szabályként úgy rendelkezik, hogy a vezető tisztségviselő megbízása kettő évre szól.

Az ügyvezetés feladatait a Ptk. részletesen felsorolja, de ettől az alapszabályban természetesen el lehet térni.

Az alapítvány döntéshozatalának, ügyvezetésének, képviseletének speciális szabályai

Az alapítvány ügyvezető szerve a kuratórium, a kuratórium tagjai pedig az alapítvány vezető tisztségviselői. Lehetőség van arra is, hogy az alapító az alapítvány egyszemélyes ügyvezető szervéül kurátort nevezzen ki, aki a kuratórium jogkörében egyedül jogosult eljárni.

Ha az ügyvezetést a kuratórium látja el, annak létszáma minimum három természetes személy. Kurátor külföldi állampolgár is lehet, de a három tagból legalább kettőnek magyarországi lakóhellyel kell rendelkeznie.

A kijelölés szólhat határozott vagy határozatlan időre (ellentétben az egyesületek vezető tisztségviselőivel, akik esetében csak határozott időre szólhat a megválasztás). Az alapító csak akkor hívhatja vissza a kurátorokat, ha működésükkel az alapítványi cél megvalósítását közvetlenül veszélyeztetik.

A vezető tisztségviselőkre vonatkozó általános rendelkezéseken felül további speciális kizárási szabályok is érvényesek a kuratórium tagjaira nézve. Nem lehet a kuratórium tagja az alapítvány kedvezményezettje és közeli hozzátartozója, hiszen ebben az esetben a kuratórium saját tagjának vagy hozzátartozójának támogatásáról döntene. Emellett nem lehetnek többségben a kuratóriumban az alapító és közeli hozzátartozói. A Ptk. szabályai már nem vették át azt a korábbi szabályozást, mely szerint az alapító vagy hozzátartozója nem lehet az alapítvány képviselője.

A kuratórium évente minimum egyszer ülésezik. Az alapítvány képviseletét a vezető tisztségviselők, tehát a kuratórium tagjai látják el, de az alapító dönthet úgy, hogy közülük csak egy (például a kuratórium elnöke), vagy néhány személy legyen jogosult képviseletre, önálló vagy együttes képviseleti joggal.

Felügyelőbizottság létrehozása nem kötelező, de ennek kijelölése esetén a kuratóriumi tagokra vonatkozó kizárási és összeférhetlenségi szabályokat kell alkalmazni.

A nonprofit gazdasági társaságok döntéshozatalának, ügyvezetésének, képviseletének speciális szabályai

A nonprofit gazdasági társaságok legfőbb döntéshozó szervének (taggyűlésének, közgyűlésének, vagy az alapítójának) feladata a nonprofit cél eléréséhez szükséges legfontosabb üzleti és személyi kérdésekben való döntés.

Szavazati jogát minden tag – a civil szervezetektől és a szövetkezetektől eltérően – vagyoni hozzájárulása arányában gyakorolhatja, de a diszpozitív szabályozás lehetőséget ad arra, hogy a létesítő okirat ettől eltérő előírásokat tartalmazzon.

A nonprofit gazdasági társaságok ülése – a civil szervezetekéhez hasonlóan – nem nyilvános. A tagoknak – csakúgy, mint az egyesületek esetében – lehetőségük van arra, hogy személyes jelenlét helyett meghatalmazott képviselő útján, vagy – ha a létesítő okirat erre lehetőséget ad – elektronikus hírközlő eszközök igénybevitelével gyakorolják tagsági jogaikat a legfőbb döntéshozó szerv ülésén. Az igénybe vett elektronikus hírközlő eszközökre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint az egyesület taggyűlésén igénybe vehető eszközökre (a tagok azonosítása és a tagok között a kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított legyen).

A nem szabályosan összehívott, vagy megtartott legfőbb szervei ülésen hozott érvénytelen határozat az egyesületnél leírtakkal megegyező módon tehető érvényessé a meghozatalára visszamenő hatállyal.

A nonprofit gazdasági társaságok ügyvezetését is a vezető tisztségviselők látják el, akiknek kizárására a jogi személy vezető tisztségviselőire vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni az alábbi többlétszabályokkal:

- a vezető tisztségviselő más, ugyanolyan főtevékenységet végző nonprofit gazdasági társaságban nem szerezhethet részesedést (nem lehet tulajdonos), és nem lehet vezető tisztségviselő,
- a vezető tisztségviselő és hozzátartozója nem köthet a saját nevében és javára olyan szerződést, amely a nonprofit gazdasági társaság főtevékenységébe tartozik.

A nonprofit gazdasági társaság képviselőit, cégjegyzésére a vezető tisztségviselők jogosultak. Ezek: közkereseti és betéti társaság esetében a létesítő okirat szerinti tagok, korlátolt felelősségű társaságnál az ügyvezető és a cégvezető (aki a társasággal kötelezően munkaviszonyban áll), részvénytársaságnál az igazgatóság tagjai, vagy az igazgató elnök, szociális szövetkezetnél pedig az igazgatóság tagjai közül képviselői joggal felruházott tagok, vagy az igazgató elnök.

Három tagú felügyelőbizottság létrehozása a nonprofit gazdasági társaság esetében csak az általános szabályok között említett foglalkoztatotti létszám megléte esetén kötelező. A tagok megbízása a létesítő okirat eltérő szabálya hiányában öt évre szól.

Nonprofit közkereseti és betéti társaságok

A nonprofit közkereseti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése, amelyen fő szabályként minden tagnak – vagyoni hozzájárulása mértékétől függetlenül – azonos szavazata van. Semmisséget csak ahhoz fűz a törvény, ha a társasági szerződés úgy rendelkezik, hogy valamely tagnak nincs szavazati joga, ahhoz nem, ha a tagoknak nem azonos a szavazati joga. Ezért az a rendelkezés, hogy minden tagnak azonos szavazati joga van, diszpozitív, vagyis eltérést engedő.

A tagok a törvényben meghatározott kivételekkel legalább az összes szavazat szó többségével hozhatnak határozatot, ez kógens szabály.

A nonprofit közkereseti társaság ügyvezetését a tagok által kijelölt egy vagy több ügyvezető látja el. Kijelölés hiányában valamennyi tag jogosult az ügyvezetésre.

A nonprofit közkereseti társaság bármely tagja jogosult a társaság képviselőjében eljárni, kivéve, ha a társasági szerződés ettől eltérően úgy rendelkezik, hogy csak valamely tag vagy tagok jogosultak képviselőre. Képviselő (ellentétben a nonprofit kft.-vel és a szociális szövetkezettel) csak a társaság tagja lehet.

A nonprofit betéti társaság akár a közkereseti társaság speciális fajtájaként is értelmezhető. Ami lényeges különbség, hogy a betéti társaság esetében elegendő, ha egy tag korlátlanul helytáll a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeikért (ő a társaság beltagja), emellett van legalább egy olyan tagja, akinek a felelőssége nem korlátlan (ő a kültag, aki a társaság kötelezettségeiért a saját vagyonával nem köteles helytállni).

Legfőbb döntéshozó szerve – a nonprofit közkereseti társasághoz hasonlóan – a tagok gyűlése, a szavazati jogok is megegyeznek a közkereseti társaságnál leírtakkal. A kültag nem lehet vezető tisztségviselő, de ez a szabály is diszpozitív!

Speciális szabály (bár hasonlóságot mutat a szövetkezetek és a civil szervezetek megszűnésének szabályozásával), hogy ha a betéti társaságnak nem marad beltagja vagy kültagja, és hat hónapon belül ezt a jogellenes működést nem szüntetik meg, a hatodik hónap utolsó napján a betéti társaság a törvény erejénél fogva megszűnik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a cégjegyzékből is automatikusan törlik a szervezetet, tehát a végelszámolás szabályai szerint „gazdaságilag” is meg kell szüntetni a betéti társaságot.

Nonprofit korlátolt felelősségű társaság

A nonprofit korlátolt felelősségű társaság legfőbb döntéshozó szerve a taggyűlés, amelynek működésére a forprofit korlátolt felelősségű társaság szabályai vonatkoznak. A tagokat a taggyűlésen vagyoni betét arányos szavazat illeti meg, amely szabálytól el lehet térni a társasági szerződésben.

A taggyűlés összehívására az általános szabályok vonatkoznak. A meghívó elküldése és a taggyűlés napja között tizenöt napnak kell eltelnie, abban az esetben, ha a társasági szerződés ettől eltérően nem rendelkezik. Három napnál rövidebb időtartamot azonban érvényesen nem lehet kikötni a társasági szerződésben.

A határozatképtelenség miatt megismételt taggyűlést az eredeti időpontot követő harmadik és tizenötödik nap közötti időpontra kell összehívni ahhoz, hogy az eredeti napirenden szereplő kérdésekben – a megjelentek számára tekintet nélkül – határozatképes legyen. A társasági szerződés három napnál rövidebb határidőt nem szabhat meg.

A nonprofit korlátolt felelősségű társaság legfőbb döntéshozó szerve is hozhat határozatokat elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével, amelyre a már leírt általános szabályok vonatkoznak.

A taggyűlés anyagát – ha nem elektronikus hírközlő eszköz alkalmazásával tartották meg – jegyzőkönyvben kell rögzíteni, és a meghozott határozatokat az ügyvezető a határozatok könyvében köteles nyilvántartani.

A nonprofit gazdasági társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el, aki a társaság vezető tisztségviselője. Az ügyvezetőkre vonatkozó kizárási és összeférhetlenségi szabályok megegyeznek bármely gazdasági társaság vezető tisztségviselőire vonatkozó rendelkezésekkel.

A nonprofit gazdasági társaság képviselőjét elláthatja önálló vagy együttes aláírási joggal az ügyvezető, vagy ha a társasági szerződés erre lehetőséget ad, a társasággal munkaviszonyban álló cégvezető.

A nonprofit korlátolt felelősségű társaság tagjait (az egyesülettől és a szövetkezettől eltérően) a cégbíróság feltünteti a cégjegyzékben.

Egyszemélyes nonprofit korlátolt felelősségű társaság létrejöhet úgy, hogy egyetlen személy alapítja, vagy olyan módon, hogy a társaság valamennyi üzletrészét ugyanaz a személy szerzi meg. Egyszemélyes nonprofit korlátolt felelősségű társaság működésére a nonprofit korlátolt felelősségű társaság szabályai vonatkoznak azzal a feltétellel, hogy a taggyűlés hatáskörét a társaság egyetlen tagja gyakorolja.

FONTOS TUDNI!

Nonprofit szociális szövetkezet nem létezik, mert csak gazdasági társaság képes nonprofit módon működni, a szövetkezet pedig nem gazdasági társaság!

A társadalmi vállalkozások (mint minden jogi személy) megszűnhetnek jogutóddal és jogutód nélkül.

2.2.4 Jogutódlással történő megszűnés

Átalakulás esetén az átalakuló jogi személy megszűnik, és az átalakulás során egy másik típusú jogi személy jön létre. Az átalakulás során mindig változik a szervezeti forma, például a szociális szövetkezet átalakul korlátolt felelősségű társasággá.

Az átalakulás elhatározásáról a jogi személy legfőbb döntéshozó szervezete dönt, az átalakulás elhatározását követően az ügyvezetés köteles átalakulási tervet készíteni, és azt a tagokkal, illetve tagság nélküli szervezet esetén az alapítókkal közölni.

Tagsággal rendelkező szervezet esetén az átalakulási terv közlését követően a tagok harminc napon belül nyilatkozhatnak arról, hogy az átalakulással létrejövő szervezet tagjai kívának-e lenni. Azokkal a tagokkal, akik nem kívának az átalakulással létrejövő szervezet tagjai lenni, köteles az átalakuló szervezet elszámolni, és a tagra jutó vagyonrészt a tagnak kifizetni.

Az átalakulási terv tagok (alapítók) általi elfogadását követően, az átalakulás bírósági bejegyzésével az átalakuló szervezetet a bírósági nyilvántartásból törlik, az átalakulással létrejövő szervezetet pedig az átalakulással megszűnt szervezet általános jogutódjaként jegyzik be.

Nonprofit gazdasági társaság más társasági formába csak nonprofit jellegének megtartásával alakulhat át. Az egyesület és az alapítvány más jogi személyé nem alakulhat át. Nonprofit gazdasági társaság más társasági formába tartozó gazdasági társasággá, egyesüléssé és szövetkezetté alakulhat. Szociális szövetkezet korlátolt felelősségű társasággá, vagy zártkörűen működő részvénytársasággá alakulhat át.

Az egyesülés egyik formája az összeolvadás, amelynek során a két vagy több jogi személy összeolvadásával egy új jogi személy jön létre. Az összeolvadó szervezetek a bírósági nyilvántartásból törlésre, az összeolvadással létrejövő új szervezet pedig bejegyzésre kerül.

Az egyesülés másik formája a beolvadás. Beolvadásnál a beolvadó szervezet megszűnik, és az egyesüléssel érintett másik jogi személy a beolvadó szervezet általános jogutódjaként működik tovább.

Nonprofit gazdasági társaság csak nonprofit gazdasági társasággal egyesülhet, ugyanígy alapítvány csak alapítvánnyal, egyesület pedig csak egyesülettel.

A jogi személyek szétválásának két formája a különválás és a kiválás. Különválásnál a jogi személy megszűnik, és a különválással létrejövő két vagy több jogi személy kerül a bírósági nyilvántartásba bejegyzésre. Kiválásnál a jogi személy megszűnése nélkül kerül bejegyzésre a kiválással létrejövő új szervezet. Nonprofit gazdasági társaság csak nonprofit gazdasági társaságokká válhat szét, ugyanígy alapítvány csak alapítványokra, egyesület pedig csak egyesületekre.

2.2.5 A társadalmi vállalkozások jogutód nélküli megszűnése

A társadalmi vállalkozások általános megszűnési okai:

Jogutód nélkül szűnik meg a társadalmi vállalkozás:

- ha a legfőbb döntéshozó szerve elhatározza megszűnését,
- a megszűnésére meghatározott feltétel bekövetkezett,
- az arra jogosult szerv megszünteti,
- eltelt az az időtartam, amelyre létrehozták.

Az általános megszűnési okokon túl:

- az egyesület megszűnik, ha megvalósította célját, vagy célja megvalósítása lehetetlenné vált, és új célt nem határoztak meg, továbbá, ha az egyesület tagjainak száma hat hónapon keresztül nem éri el a tíz főt;
- az alapítvány megszűnik, ha a célját megvalósította, vagy céljának megvalósítása lehetetlenné vált, vagy az alapítvány három éven át a célja megvalósítása

érdekében nem folytat tevékenységet; Az alapító nem szüntetheti meg az alapítványt!

- a szövetkezet megszűnik, ha tagjainak száma hét fő alá csökken, és az ettől számított hathónapos jogvesztő határidőn belül nem jelentenek be megfelelő számú új tagot a nyilvántartó bíróságnál.

A társadalmi vállalkozások végelszámolására akkor kerülhet sor, ha a szervezet nem fizetéképtelen, és a legfőbb döntéshozó szerve elhatározza a jogutód nélküli megszűnést végelszámolással. A nonprofit gazdasági társaságok és a szövetkezetek végelszámolására a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló törvény (Ctv.) rendelkezéseit, a civil szervezetek végelszámolására pedig az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvényt kell alkalmazni.

A végelszámolás megindításának bírósági bejegyzését követően a szervezet a nevében köteles a „végelszámolás alatt”, vagy a „v.a.” toldatot feltüntetni.

A végelszámolás kezdő időpontjában a vezető tisztségviselők megbízatása megszűnik, a továbbiakban a jogi személy képviselőt a végelszámoló látja el.

A végelszámolás megindítását minden esetben közzé kell tenni, és fel kell hívni a hitelezőket, hogy a végelszámolás alá került szervezettel szembeni követelésüket a végelszámolónak negyven napon belül jelentsék be.

A végelszámolás lefolytatása során a végelszámoló a jogi személy követeléseit behajtja, tartozásait kiegyenlíti, vagyoni eszközeit értékesíti.

Nonprofit közkereseti és betéti társaság esetében lehetőség van egyszerűsített végelszámolás lefolytatására, amelynek időtartama maximum százötven nap.

Civil szervezetek esetében egyszerűsített törlési eljárásnak van helye a Civil törvényben meghatározott esetekben.

Ha a végelszámolás alá került szervezet vagyona a követelések fedezetére nem elegendő, a végelszámoló köteles a bíróságra felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelmet benyújtani.

Amennyiben a jogutód nélkül megszűnt társadalmi vállalkozás tartozása válik ismertté a megszűnt szervezet törlését követően, a felosztott vagyonból a részesedésük mértékéig kötelesek helytállni a megszűnt szervezet tartozásaiért.

A jogutód nélküli megszűnés esetén a jogi személy a bírósági nyilvántartásból törésre kerül.

2.2.6 A társadalmi vállalkozások jogutód nélküli megszűnése felszámolás során

A felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetésektelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők kielégítést nyerjenek.

A nonprofit gazdasági társaságok felszámolására a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A civil szervezetek esetében a Cstv. alkalmazására akkor kerül sor, ha a Civil törvény más, eltérő rendelkezést nem tartalmaz.

A felszámolási eljárás az adós, vagy a hitelező kérelmére induló nem peres bírósági eljárás, amelynek lezárásaként az adós a bírósági nyilvántartásból jogutód nélkül törlésre kerül. Az, hogy milyen esetekben minősül a gazdálkodó szervezet fizetésektelennek, a törvény részletesen szabályozza.

A felszámolás lefolytatását végző felszámolót (aki lehet természetes vagy jogi személy) a bíróság a felszámolók névjegyzékéből rendeli ki, szemben a végelszámolóval, aki akár a végelszámolás alá került szervezet tagja is lehet.

A felszámoló kirendelésével megszűnik a szervezet vezető tisztségviselőjének képviseleti joga, a továbbiakban kizárólag a felszámoló tehet a szervezet nevében jognyilatkozatot. A felszámolás elrendelését a bíróság hivatalos lapban (a Cégközlönyben) meghirdeti, és felhívja a hitelezőket, hogy követeléseiket a felszámolónak negyven napon belül jelentsék be.

Az így bejelentett, és a felszámoló által nem vitatott, elismert követeléseket az adós vagyonából a felszámoló a törvényben meghatározott sorrend betartásával kielégíti.

A felszámolás megindításának bírósági bejegyzését követően a szervezet nevében köteles a „felszámolás alatt”, vagy az „f.a.” toldatot feltüntetni.

2.2.7 A jogutód nélkül megszünt társadalmi vállalkozások fennmaradó vagyonára vonatkozó szabályok

A jogutód nélkül megszünt civil szervezet fennmaradó vagyonának felhasználására a létesítő okirat rendelkezései az irányadóak.

Az egyesület jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonról az alapszabály tartalmazhat olyan rendelkezést, mely szerint az egyesület céljával hasonló célú közhasznú szervezetnek kell átadni a vagyont.

Alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetére az alapító az alapító okiratban rendelkezhet arról, hogy kit, vagy mely szervezetet illet a fennmaradó vagyon. De az alapító, csatlakozó és egyéb adományozó, továbbá ezek hozzátartozói maximum az általuk juttatott összeg erejéig részesülhetnek a fennmaradó vagyonból.

Amennyiben az alapító nem rendelkezett az alapító okiratban a fennmaradó vagyon sorsáról, az alapítvány jogutód nélküli megszűnésekor rendelkezhet úgy, hogy azt más hasonló célú alapítvány vagy egyesület részére kell átadni.

Amennyiben a civil szervezet létesítő okirata nem tartalmaz rendelkezést a fennmaradó vagyonról, és alapítvány esetében az alapító a megszűnéskor sem rendelkezik, mind a pénzbeli, mind pedig a nem pénzbeli vagyon a Nemzeti Együttműködési Alapot illeti meg. Az Alapba került vagyon felhasználása a Civil törvényben meghatározott célra és módon történik.

Közhasznú nonprofit gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonból csak a megszűnés kori saját tőke összege adható ki, legfeljebb a tagok vagyoni hányadának teljesítés kori mértékéig. Az ezt meghaladó vagyont a cégbíróóság a létesítő okirat rendelkezései szerint fordítja közcélokra. Ilyen rendelkezés hiányában a fennmaradt vagyon a Nemzeti Együttműködési Alapot illeti.

Minden esetben célszerű tehát a társadalmi vállalkozások létesítő okiratában arról rendelkezni, hogy a szervezet jogutód nélküli megszűnése esetén fennmaradó vagyonnak mi a sorsa.

2.2.8 A közhasznú társadalmi vállalkozások

Közhasznú szervezetként bármely társadalmi vállalkozási forma működhet, ha a Civil törvény szerinti feltételeknek megfelel.

A közhasznúságot a Civil törvény szabályozza, a gazdasági társaságokra vonatkozó alapvető szabályokat a Ptk. tartalmazza, a gazdasági társaságok nonprofit jellegéről pedig a Ctv. rendelkezik. Valamivel egyszerűbb a helyzet a civil szervezetek esetében, hiszen ezek a szervezetek jellegüknél fogva csak nonprofit módon működhetnek.

A közhasznú státusz megszerzésének alapfeltételei:

- a szervezet közhasznú tevékenysége
- a társadalmi támogatottsága
- a társadalom és az egyén szükségleteinek kielégítéséhez megfelelő erőforrás
- a Civil törvény létesítő okirat kötelező tartalmi elemeire vonatkozó rendelkezéseinek megfelelés.

Mint ahogyan meglehetősen ritka társadalmi vállalkozási forma a nonprofit közkereseti és betéti társaság, a közhasznú nonprofit közkereseti és betéti társaság még ritkább.

Közhasznú nyilvántartásba vételt civil szervezet csak abban az esetben kérhet, ha a társadalmi támogatottság, és a megfelelő erőforrás feltételei a kérelem benyújtását megelőző két lezárt üzleti év vonatkozásában teljesülnek. A civil szervezet bírósági bejegyzésekor tehát a közhasznú nyilvántartásba vétel nem kérelmezhető.

A nonprofit gazdasági társaságok esetében azonban lehetőség van arra, hogy már a bejegyzéskor kérhetik közhasznú szervezetként történő nyilvántartásba vételüket, amennyiben a létesítő okiratuk megfelel a Civil törvény által kogens szabályként előírt tartalmi feltételeknek, továbbá:

- közszolgáltatási szerződést kötött, és ezt csatolta a cégbírósági bejegyzési kérelméhez,
- a bejegyzési kérelemhez csatolt magánokiratban vállalja, hogy a Civil törvény közhasznúsági feltételeinek a jövőben megfelel.

A közhasznú tevékenységeket a korábbi jogi szabályozás taxatíven felsorolta. A jelenleg hatályos jogi szabályozás ilyen taxatív felsorolást nem tartalmaz, hanem a Civil törvény értelmező rendelkezései adnak választ arra, hogy mi minősül közhasznú tevékenységnek. Eszerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését szolgálja.

Arra az újabb kérdésre, hogy mi a közfeladat, már nem találunk definíciót a Civil törvényben, bár korábban ezt is tartalmazta a Civil törvény. Eszerint: „közfeladat: jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amit a feladat címzettje közérdekből, haszonszerzési cél nélkül, jogszabályban meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végez, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását, valamint e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítását is;”

2015. január 1-től hatályon kívül helyezésre került ez a definíció, de az államháztartási törvény 3/A. § (1) bekezdése szerint „Közfeladat a jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat.” Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 3/A. § (1) bekezdése egyébként ennél részletesebben is foglalkozik a közfeladatok el látásával, megvalósításával.

A közhasznú tevékenység létesítő okiratban történő meghatározásakor tehát abból kell kiindulni, hogy jogszabály állami vagy önkormányzati feladatként jelölje meg a tevékenységet, és konkrétan meg kell jelölni, hogy mely jogszabályhely (mely jogszabály melyik paragrafus) írja elő a megjelölt közfeladat teljesítését.

A társadalmi támogatottságot, és a megfelelő erőforrást, mint közhasznúsági feltételt a pénzügyi rész részletesen is kifejti. A közhasznú szervezet alapszabályának tartalmaznia kell továbbá,

- hogy nem zárja ki, hogy tagjain kívül más is részesülhessen a közhasznú szolgáltatásaiból,
- gazdasági vállalkozási tevékenységet csak közhasznú, vagy az alapcél szerinti tevékenységét nem veszélyeztetve végez.
- gazdálkodásának eredményét nem osztja fel, azt a közhasznú tevékenységére fordítja,
- közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, pártoktól független, és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

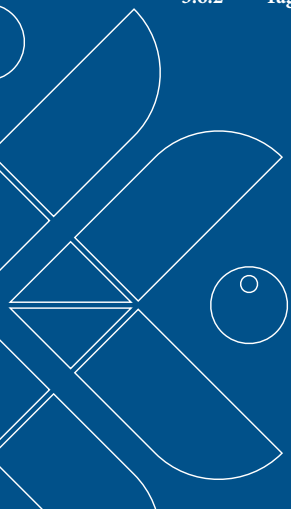
A közhasznú szervezet átlátható, nyilvános működését több garanciális szabály biztosítja, amelyeket a létesítő okiratban szintén rögzíteni kell.

Szigorúak a vezető tisztségviselőkre, a felügyelő bizottság tagjaira, és a könyvvizsgálóra vonatkozó kizáró és összeférhetlenségi szabályok, amelyeknek megfeleléséről minden érintett személynek írásban kell nyilatkozatot tennie.

Felügyelő bizottság létrehozása csak ötven millió forintot meghaladó éves bevétel esetén kötelező, vagy ha más jogszabály rendelkezései ezt előírják.

Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó pénzügyi, adózási szabályok, és azok összehasonlítása

3.	Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó pénzügyi, adózási szabályok, és azok összehasonlítása.....	47
3.1	Alapítás	47
3.1.1	Társadalmi vállalkozást működtető szervezetek célja.....	47
3.1.2	Az alapítás tőkeszükségele	49
3.2	Alapító tagok száma és személye	51
3.3	A társadalmi vállalkozások vezető tisztségviselőire vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok	52
3.3.1	Nonprofit gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire vonatkozó szabályok.....	53
3.3.2	A szociális szervezet vezető tisztségviselőire vonatkozó járulékfizetési szabályok.....	53
3.3.3	Alapítványok, egyesületek vezető tisztségviselőire vonatkozó járulékfizetési szabályok.....	54
3.4	Az alapításhoz kapcsolódó adózási tudnivalók	54
3.4.1	Adóregisztrációs eljárás.....	54
3.4.2	Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó általános forgalmi adó szabályok.....	57
3.4.3	Bejelentési szabályok a NAV-hoz az alapítást követően.....	58
3.4.4	Az alapítást követően teljesítendő egyéb bejelentési szabályok.....	60
3.5	Társadalmi vállalkozások működtetése	61
3.5.1	Közhasznúsági szabályok.....	61
3.6	Társadalmi vállalkozások sajátos foglalkoztatási formái	63
3.6.1	Szociális szervezetek tagi munkavégzési jogviszonya	63
3.6.2	Tagi munkavégzésre vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok	63

3. Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó pénzügyi, adózási szabályok, és azok összehasonlítása

Egy társadalmi vállalkozás létrehozása előtt meg kell határozni az általa kitűzött társadalmi célt, valamint az ennek megvalósítását biztosító gazdasági célt is. Ez segít megtalálni a megfelelő szervezeti formát az adott társadalmi cél elérése érdekében. A szervezeti forma kiválasztásához nem csak gazdasági, hanem pénzügyi, adózási szempontokat is érdemes megvizsgálni. Össze kell vetni a különböző szervezeti formák alapítási, működési, gazdálkodási feltételeit, szabályait. A döntést megelőzően célszerű mérlegelni, hogy szociális szövetkezet, nonprofit gazdasági társaság, alapítvány vagy egyesület alapítása esetén mekkora ennek a tőke szükséglete, és mekkora az a tőke, amit az alapítók az alapításkor a szervezet rendelkezésére tudnak bocsátani. Szintén fontos kérdés, hogy hány személy szeretne a szervezet létrehozásában közreműködni, és ők mekkora induló tőkét tudnak biztosítani.

A szervezeti forma kiválasztásának további meghatározó tényezője lehet, hogy a szervezet által elért nyereség felosztható-e, illetve milyen módon használható fel a társadalmi cél megvalósítása érdekében. Lényeges kérdés az is, hogy van-e, és ha igen, milyen korlátja van az üzemszerű gazdasági tevékenységnek?

Át kell tekinteni, hogy milyen feltételekkel lehet az adott szervezeti formában támogatást nyújtani a hátrányos helyzetű személyek részére.

Meg kell vizsgálni, hogy melyik szervezeti forma kaphat támogatást, adományt az adott társadalmi cél elérése érdekében megvalósítani tervezett tevékenységekhez, és ennek milyen feltételei vannak.

Végül, de nem utolsósorban érdemes tájékozódni arról is, hogy a fenntarthatóság biztosítása érdekében lehet-e az adott szervezeti forma keretében végzett tevékenységhez adópreferenciákban részesülni? Igénybe lehet-e venni extra kedvezményeket a hosszú távú fenntartható foglalkoztatáshoz?

Ez a fejezet az itt felsorolt szempontok megvizsgálásához és az optimális szervezeti forma kiválasztásához nyújt gazdasági, pénzügyi, adózási szempontból segítséget.

3.1 Alapítás

3.1.1 Társadalmi vállalkozást működtető szervezetek célja

A hazai jogi szabályzás értelmében többféle szervezeti formában működhetnek társadalmi vállalkozások (ezek alapításának szabályait a 2. fejezetben részletesen ismertettük). Láthattuk, hogy jelentős különbségek érhetők tetten a különböző szervezeti formák alapcéljai terén. Például a szociális szövetkezet célja, hogy hátrányos helyzetű

tagjai részére munkafeltételeket teremtsen, és elősegítse szociális helyzetük javítását. E célt a tagok sajátos, tagi munkavégzési jogviszonyban történő foglalkoztatása által, vagy az adózott eredményből képzett közösségi alpból történő juttatások biztosításával képes elérni. Nonprofit gazdasági társaságok jövedelemszerzésre irányuló közös gazdasági tevékenység folytatására nem hozhatók létre. Ezek a szervezetek az általuk megtermelt hasznot tagjaik között nem oszthatják fel, azt a tevékenységük érdekében kell felhasználniuk. Az egyesületek a tagok által az alapszabályban meghatározott közös, tartós célok folyamatos megvalósítására jönnek létre. Az egyesület nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy, mely nem alapítható gazdasági tevékenység céljából. Ugyanakkor jogosult a céljai megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére. Az alapító az alapító okiratban határozza meg az alapítványnak juttatott vagyont és az alapítvány szervezetét.

FONTOS TUDNI!

Ha társadalmi vállalkozást tervezünk indítani, elsőként meg kell határozni azt a célt, amit az alapítók el akarnak érni. A cél kitűzése után tudjuk kiválasztani azt a legoptimálisabb szervezeti formát, amelynek keretében ez megvalósítható.

A gazdasági tevékenység feltételei

A szervezeti forma kiválasztása előtt azt is meg kell vizsgálni, hogy az adott társadalmi vállalkozás milyen feltételekkel végezhet gazdasági-vállalkozási tevékenységet, azaz olyan üzletszerűen végzett gazdasági tevékenységet, amely jövedelem- vagy vagyonszerzésre irányul.

A hatályos jogszabályok szociális szövetkezetek és nonprofit gazdasági társaságok esetében nem korlátozzák a gazdasági tevékenység végzését. Sőt, egy szociális szövetkezet csak a gazdasági tevékenység folytatása által tudja elérni a céljait. Nonprofit gazdasági társaságok esetében azonban a jogszabály tiltja, hogy a társaság által elért hasznot, adózott eredményt a szervezet felossza a tagjai között. Így a nonprofit társaságok az eredményüket kizárólag a tevékenységük érdekében használhatják fel.

Szigorúbb előírások vonatkoznak a civil szervezetekre. Alapítványok, egyesületek elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység folytatására nem alapíthatók, azonban céljaik megvalósítása érdekében ilyen jellegű tevékenységet is végezhetnek, jóllehet csakis oly módon, hogy az ne veszélyeztesse az alapcél szerinti feladatellátásukat, és az abból származó bevétel nem érheti el az összes bevételük hatvan százalékát. A gazdasági tevékenységük során elért eredménnyel a tagok itt sem rendelkezhetnek, az a szervezet vagyonát gyarapítja.

FONTOS TUDNI!

A különböző társadalmi vállalkozások más-más céllal jönnek létre. Amennyiben az alapító tagok hosszú távon egy gazdasági célt is szeretnének megvalósítani, a tagjaik foglalkoztatását szeretnék biztosítani oly módon, hogy számukra munkahelyet teremtenek, akkor arra a legalkalmasabb szervezeti forma egy szociális szövetkezet, vagy pedig egy nonprofit gazdasági társaság.

3.1.2 Az alapítás tőkeszükséglete

Egy társadalmi vállalkozás – ahogyan azt a jogi részben részletesen ismertettük – a létesítő okirat alapítók általi aláírásával jön létre. Ennek elkészítése előtt, részletes számítások, egy alaposan átgondolt üzleti terv alapján kell meghatározni a tevékenység megkezdéséhez és működtetéséhez szükséges tőke összegét. Az induló tőkéből, jegyzett tőkéből az alapításkor pénzbeli hozzájárulásként rendelkezésre bocsátott összeg biztosítja a kiadásokat mindaddig, amíg a szervezet saját bevételt nem tud realizálni. Ezért az induló tőkének azt a részét, amit az alapítók pénzbeli vagyoni hozzájárulásként teljesítenek, úgy kell meghatározni, hogy az fedezetet nyújtson a tevékenység elindításához szükséges összes kiadásra, beruházásra, függetlenül attól, hogy a törvény az adott szervezeti forma esetében mekkora minimum tőke összeget határoz meg.

A jogszabály a társadalmi vállalkozások közül a nonprofit korlátolt felelősségű társaság, valamint a nonprofit részvénytársaság esetében ír elő minimum tőke összeget. Az előbbi törzstőkéje nem lehet kevesebb 3 millió forintnál, míg az utóbbié 5 millió forintnál.

FONTOS TUDNI!

A Ptk. a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás, ún. apport teljesítését is lehetővé teszi. Amennyiben a tőke egy része ilyen módon teljesül, figyelni kell arra, hogy a pénzbeli vagyoni hozzájárulás – tekintettel a törvényben meghatározott minimum tőke összegére – olyan mértékű legyen, hogy legalább az alapítási költségeket és az induló kiadásokat fedezni tudja. Így már az alapítástól kezdődően biztosítható a szervezet likviditása.

Sem a szociális szövetkezetekre vonatkozó jogszabályok, sem az alapítványokra, egyesületekre vonatkozó Civil törvény nem határoz meg ezen szervezetek esetében minimális vagyoni hozzájárulást, vagyoni juttatást. Az alapítványok vonatkozásában viszont törvényi előírás, hogy az alapítónak legalább az alapítvány működésének megkezdéséhez szükséges vagyont a bírósági nyilvántartásba vételi kérelem benyújtásáig, a vagyont többi részét pedig a bírósági nyilvántartásba vételt követő egy éven belül át kell ruházni a szervezetre.

Az egyesület az alapszabály elfogadásával jön létre, az alapításhoz a tagoknak nem kell tőkét biztosítaniuk. Ebből adódóan egyesületet nem lehet létrehozni olyan tevé-

kenység végzésére, amelynek megkezdése nagy tőke összeget igényel, amihez tehát jelentős beruházásokra, nagy értékű eszközökre van szükség.

Az alapítványok, egyesületek gazdálkodásánál, likviditásának biztosításánál azt a szabályt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a civil szervezetek csak olyan módon vehetnek fel hitelt és vállalhatnak kötelezettséget, hogy egyúttal nem veszélyeztetik az alapcél szerinti tevékenységük, közhasznú tevékenységük ellátását és működésük fenntartását.

Alapítási költségek

Egy új társadalmi vállalkozás alapítása előtt alapos számításokkal alátámasztva kell elkészíteni a pénzügyi tervet a vállalkozás tevékenységének elindításához szükséges kiadásokról. Fel kell mérni az alapítási költségek nagyságát, a tevékenység végzéséhez szükséges eszközök beszerzési, beruházási kiadásait, az anyagköltséget, továbbá azoknak az igénybe vett szolgáltatásoknak az összegét, amelyek a tevékenység elindításához kapcsolódóan felmerülnek.

A társadalmi vállalkozás első kiadásai a bejegyzési eljárásához kapcsolódóan merülhetnek fel, az ügyvédi munkadíjon túlmenően bejegyzési illetéket azonban már nem, csak közzétételi költségtérítést kell fizetni, ugyanis 2017. március 16-tól már a nonprofit gazdasági társaságok is illetékmentesen alapíthatók.

A szociális szövetkezet, a nonprofit korlátolt felelősségű társaság, betéti társaság, és közkereseti társaság bejegyzési eljárása az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 45. § (1a) értelmében 2017. március 16-tól illetékmentes, ahogyan az alapítványok, egyesületek nyilvántartásba vételi eljárása is. A nyilvántartásba vételi, cégbejegyzési eljárás során fizetendő illetékek nagyságát az alábbi táblázat tartalmazza.

Szervezeti forma	Illeték összege
Nonprofit zártkörűen működő részvénytársaság	100 000 Ft
Nonprofit korlátolt felelősségű társaság	illetékmentes
Nonprofit közkereseti társaság, betéti társaság	illetékmentes
Szociális szövetkezet	Illetékmentes
Alapítvány, egyesület	Illetékmentes

1. táblázat: Bejegyzésre irányuló eljárási illetékek

A tevékenység megkezdéséhez szükséges javak finanszírozása

A társadalmi vállalkozások céljaik elérése érdekében közgazdasági értelemben vett gazdasági tevékenységet végeznek, felhasználják a rendelkezésre álló erőforrásokat. A felhasznált erőforrások költségeket eredményeznek. A költség a tevékenység érdekében felmerült, felhasznált erőforrások pénzben kifejezett értéke. A társadalmi vállalkozások is az erőforrásokkal gazdálkodnak a céljaik megvalósítása érdekében. E gazdálkodási folyamat már az alapítás előtt megkezdődik, amikor az üzleti terv részeként elkészül a társadalmi vállalkozás első pénzügyi terve.

A pénzügyi terv részei:

1. Beruházási terv
2. Bevételek, költségek kimutatása, önköltségszámítás
3. Fedezeti pont számítás
4. Mérleg
5. Eredmény-kimutatás
6. Cash-flow (Pénzforgalmi terv)
7. Pénzügyi mutatók, gazdaságossági számítások

Az a jó pénzügyi terv, amit a szakmai menedzsment a pénzügyi, számviteli, adó szakemberekkel szorosan együttműködve közösen készít el. A jól kidolgozott pénzügyi terv nyújt segítséget a társadalmi vállalkozás működésének megkezdéséhez szükséges induló tőke optimális összegének meghatározásához. A társadalmi vállalkozás első pénzügyi tervének fontos szerepe van, hiszen az általa meghatározott induló tőke, amit az alapítók a társadalmi vállalkozás rendelkezésére bocsátanak, fogja finanszírozni később az induláshoz szükséges kiadásokat, költségeket. Ez alapozza meg tehát az indulásnál a likviditás rövid távú biztosítását.

3.2 Alapító tagok száma és személye

Az egyes társadalmi vállalkozások abban is különböznek egymástól, hogy kik az alapítók. Jelentős különbség van többek között abban, hogy hány személy hozhatja létre az adott szervezeti formát.

Egy gazdasági társaságot, nonprofit korlátolt felelősségű társaságot, vagy alapítványt akár egy jogi vagy természetes személy tag is alapíthat. Szigorúbb alapítási szabályok vonatkoznak viszont a szociális szövetkezetre, illetve az egyesültre.

A szociális szövetkezet tagjai között – a természetes személy tagokon kívül – szerepnie kell legalább egy helyi önkormányzatnak vagy nemzetiségi önkormányzatnak, illetve ezek jogi személyiségű társulásának (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy egy, a jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezetnek. Egyesület létrehozásához pedig az szükséges, hogy legalább tíz személy elfogadja annak alapszabályát.

A társadalmi szervezetek vonatkozásában a közös célok megvalósítása érdekében a tagoknak együtt kell gondolkodniuk, cselekedniük, többségi határozatokat hozniuk. Ez egy kis taglétszámmal rendelkező vállalkozási formánál, mint például egy non-profit gazdasági társaságnál egyszerűbben megoldható, mint egy nagy taglétszámú szociális szövetkezet esetében.

A társadalmi vállalkozás szervezeti formájának kiválasztásakor tehát – a fentiek alapján – az is meghatározó tényező lehet, hogy kik szeretnének az alapító tagok lenni.

Legfőbb különbségek	Nonprofit gazdasági társaság		Szociális szövetkezet	Alapítvány	Egyesület
	Nkft.	Nzrt.			
Tőke	Törzstőke min. 3 millió Ft	Alaptőke min. 5 millió Ft	Nincs min. vagyoni hozzájárulás	Az alapítványi cél megvalósításához szükséges vagyoni juttatást kell biztosítani.	A tagok induló tőkét nem bocsátanak rendelkezésre, csak tagdíjat fizetnek
Cél	Nem jövedelemszerzésre irányuló közös gazdasági tevékenység folytatása		Hátrányos helyzetű tagjai részére munkafeltételek megteremtése, valamint a tagok szociális helyzetének javítása	Az alapító által meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítása	Tagok közös, tartós céljainak folyamatos megvalósítása
Alapító tagok	Akár egyszemélyes társaság is lehet		Minimum 7 alapító tag, természetes személy tagokon kívül legalább egy helyi vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek társulása, vagy karitatív tevékenységet ellátó közhasznú szervezet tagjának is kell lennie	Akár egy alapító is létrehozhatja	Min. 10 tag szükséges

2. táblázat: Társadalmi vállalkozások szervezeti formáinak összehasonlítása

3.3 A társadalmi vállalkozások vezető tisztségviselőire vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok

Mielőtt az alapítók kijelölnék a társadalmi vállalkozás szervezeti formáját és a vezető tisztségviselő(k) személyét, érdemes a különböző szervezeti formák vezető tisztségviselőire, tagjaira vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályokat is áttekinteni, valamint megvizsgálni, hogy a társadalmi vállalkozások egyes tagjai után kötelező-e, és ha igen, akkor milyen mértékű járulékot fizetni. Ezáltal kiküszöbölhető egy váratlan, be nem tervezett adó- és járulékfizetési kötelezettség keletkezése.

3.3.1 Nonprofit gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire vonatkozó szabályok

Nonprofit zártkörűen működő részvénytársaság esetében a tagok és a vezető tisztségviselők vonatkozásában csak akkor keletkezik adó- és járulékfizetési kötelezettség, ha azok tényleges juttatásban, munkabéren, megbízási díjban, tiszteletdíjban részesülnek.

Nonprofit betéti társaság, vagy nonprofit korlátolt felelősségű társaság vezető tisztségviselője esetében, akkor is adó- és járulékfizetési kötelezettsége keletkezhet a társaságnak, ha a vezető tisztségviselő semmilyen juttatásban nem részesül, de a társaság tevékenységében személyesen közreműködik. A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) ugyanis biztosított társas vállalkozónak minősíti a nonprofit betéti társaság, illetve a nonprofit korlátolt felelősségű társaság vezető tisztségviselő tagját, amennyiben a társaság ügyvezetését nem munkaviszonyban látja el. A biztosított társas vállalkozó után pedig minden hónapban legalább a minimálbér alapján számított adó- és járulékfizetési kötelezettsége keletkezik a társaságnak. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a nonprofit betéti társaság, valamint a nonprofit korlátolt felelősségű társaság köteles havonta járulékokat fizetni a minimálbér alapján a vezető tisztségviselője után – amennyiben ez a személy nem rendelkezik máshol heti 36 órát elérő biztosítási jogviszonnyal –, még akkor is, ha egyébként a vezető tisztségviselő díjazásban nem részesül. Ez a kötelezően megfizetendő járulékok nagy terhet jelenthet egy induló társadalmi vállalkozás számára. Ezt a szabályt azonban csak e két szervezeti forma esetében kell alkalmazni, a többi társadalmi vállalkozásra, azaz a szociális szövetkezetekre, a civil szervezetekre és azok vezető tisztségviselőire nem érvényes.

3.3.2 A szociális szövetkezet vezető tisztségviselőire vonatkozó járulékfizetési szabályok

A hatályos Tbj. előírásai értelmében a szociális szövetkezet vezető tisztségviselője munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végzőnek minősül, akire tekintettel a szociális szövetkezetnek adó- és járulékfizetési kötelezettsége csak akkor keletkezik, ha a vezető tisztségviselő a szociális szövetkezettől kapott juttatás alapján biztosítottá válik. Biztosított abban az esetben lesz, ha a szociális szövetkezettől az adott hónapban megszerzett járulékalapot képező jövedelme, tiszteletdíja eléri a minimálbér 30 százalékát – 2017-ben a havi 127.500 Ft 30 százalékát, azaz 38.250 forintot – vagy ha a vezető tisztséget munkaviszonyban látja el. Azt, hogy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban lévő vezető tisztségviselő a részére nyújtott juttatás alapján biztosítottá válik-e vagy sem, minden hónapban el kell bírálni.

3.3.3 Alapítványok, egyesületek vezető tisztségviselőire vonatkozó járulékfizetési szabályok

A civil szervezetek vezető tisztségviselőit a hatályos Tbj. előírása értelmében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végző személynek kell tekinteni, ha vezető tisztségviselőként a megszerzett járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér 30 százalékát.

Ez alapján az alapítványok, egyesületek vezető tisztségviselői csak abban az esetben minősülnek biztosítottnak, azaz rájuk nézve csak akkor keletkezik adó- és járulékfizetési kötelezettség, ha a civil szervezettől kapott járulékalapot képező jövedelmük, tiszteletdíjuk eléri a minimálbér 30 százalékát – 2017-ben a havi 127.500 Ft 30 százalékát, azaz 38.250 forintot – vagy ha a vezető tisztséget munkaviszonyban látják el.

3.4 Az alapításhoz kapcsolódó adózási tudnivalók

3.4.1 Adóregisztrációs eljárás

Egy új társadalmi vállalkozás alapításakor, mint minden újonnan létrejövő adózó esetében, az állami adó- és vámhatóság adóregisztrációs eljárás keretében állapítja meg az új szervezet adószámát.

Azok a társadalmi vállalkozások, nonprofit gazdasági társaságok, szociális szövetkezetek, amelyek a nyilvántartásba vételüket a Cégbíróshoz intézett cégbejegyzési eljárás keretében kérik, a Cégbíróshoz intézett bejegyzés iránti kérelem benyújtásával együtt az ún. egyablakos rendszerben az adószámuk megállapítását is kérik. A civil szervezeteket, alapítványokat, egyesületeket a bíróságok tartják nyilván, ezek a szervezetek a bírósághoz benyújtott nyilvántartásba vételi kérelemmel együtt kérik az adószámuk megállapítását. Ezzel egyúttal az állami adó- és vámhatósághoz történő bejelentkezési kötelezettségüket is teljesítik.

Az állami adó- és vámhatóság adóregisztrációs eljárás keretében – az adószám megállapítása előtt – megvizsgálja, hogy van-e bármilyen akadálya az adószám megállapításának. Az adószámot az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) rendelkezései értelmében – amennyiben a jogszabályban meghatározott akadályok egyikét sem valószínűsíti – az állami adóhatóság egy munkanapon belül megállapítja. A Cégbíróshoz elektronikusan értesíti, ha az adózó adószámának megállapítására nem kerül sor az 1 munkanapos határidőn belül. Egyébként 8 munkanapon belül dönt az adószám megállapításáról vagy megtagadásáról.

Az adószám megállapítás megtagadásának okai

Az adószám megállapítását az adóhatóság az adóregisztrációs eljárás során bizonyos esetekben megtagadhatja. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. (Art.) 24/C.§ alapján akkor kerülhet sor erre, ha a létrejövő adózó:

- vezető tisztségviselője,
- képviseletre jogosult tagja,
- korlátozott felelősségű társaság esetében az 50 százalékot meghaladó mértékű szavazati joggal, vagy minősített többségű befolyással rendelkező tagja,
- zártkörűen működő részvénytársaság esetében az 50 százalékot meghaladó mértékű szavazati joggal, vagy minősített többségű befolyással rendelkező részvényese,
- ilyen tag hiányában bármely tagja vagy részvényese,
- egyszemélyes gazdasági társaság esetében a tag vagy részvényes,
- olyan adózó jelenlegi, vagy volt vezető tisztségviselője vagy tagja, részvényese amely:
 - » 180 napon keresztül folyamatosan fennálló 5 millió forintot, legnagyobb adózók esetében 10 millió forintot meghaladó adótartozással rendelkezik, vagy
 - » az előző 5 éven belül 5 millió forintot, legnagyobb adózók esetében 10 millió forintot meghaladó adótartozással jogutód nélkül megszűnt, vagy
 - » az előző 5 éven belül az Art. 24/A. §, vagy 24/B. §, vagy 24/D. §, vagy a 24/F. §-ban felsorolt okból adószámát törölték.

Az adószám megállapítását abban az esetben is megtagadják, ha a fent felsorolt személyek valamelyikének az adószám megállapításának napján 180 napon keresztül folyamatosan fennálló 5 millió forintot, legnagyobb adózók esetében 10 millió forintot meghaladó adótartozása van. Az elutasítást az is indokolhatja, ha a leendő vezető tisztségviselőt a tisztségviselői pozíciótól, illetve e foglalkozástól jogerősen eltiltották.

Jogorvoslati lehetőségek adószám megtagadása esetén

Az a tag, vezető tisztségviselő, képviseletre jogosult tag, részvényes, akire tekintettel az adóhatóság az adószám megállapítását megtagadta, a határozat közlésétől számított 15 napon belül kimentési kérelmet terjeszthet elő. Az adóhatóság megállapítja az adószámot, ha a kérelmező bizonyítja, hogy:

- az adótartozást azért nem tudta kifizetni, mert egy vagy több vevő – melyekkel szembeni követelés eléri az adótartozás összegét – részben vagy egészben nem egyenlítette ki a tartozását, miközben ő a követelések behajtása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható, vagy;
- ha a személy adótartozását már kiegyenlítette, és az már nem áll fenn, vagy;
- ha vezető tisztségviselőként a törölt adózó jogszerű működésének helyreállítása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Kimentési oknak minősül, ha a cégbírói törvényességi felügyeleti eljárás már megszűnt, mert a cég helyreállította a törvényes működését. Ha a kimentési okot az állami adó- és vámhatóság hivatalból is meg tudja állapítani, akkor mellőzheti a fenti eljárást és megállapíthatja az adószámot.

Szintén eltekinthet az adószám megtagadási procedúrától, ha az adószám megtagadása abból fakadna, hogy a fent felsorolt tag korábban olyan adózó vezető tisztségviselője vagy tagja volt, amelyben a Magyar Állam közvetlenül vagy közvetetten 50 százalékot meghaladó szavazati joggal rendelkezik.

FONTOS TUDNI!

Az adózás rendjéről szóló törvény lehetőséget ad arra, hogy az alapítás előtt a leendő vezető tisztségviselő, tag, részvényes a bejegyzési eljárást megelőzően egy igazolást kérjen az adóhatóságtól arra vonatkozóan, hogy vele szemben nem áll fenn olyan akadály, amely az adószám megállapításának megtagadását eredményezné. Amennyiben a tag rendelkezik ilyen igazolással, akkor az adószám megállapítása nem tagadható meg.

Kockázatelemzési eljárás

Az állami adóhatóság az adószám megállapítását követő egy éven belül kockázatelemzési eljárást folytat le, amelynek során az adózót a KOCKERD jelű nyomtatvány beküldésére kötelezheti. Az eljárás során az adóhatóság azt vizsgálja, hogy az adózó rendelkezik-e a tevékenység végzéséhez szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételekkel, ezért be kell mutatni:

- a tevékenységet;
- a foglalkoztatottak számát, a foglalkoztatás módját;
- a tevékenységhez rendelkezésre álló eszközöket, a szükséges helyiséget és azt, hogy a helyiséget milyen jogcímen használják;
- a rendelkezésre álló pénzügyi, finanszírozási forrásokat.

A kockázatelemzési eljárás eredményéről az állami adóhatóság a szociális szövetkezett csak abban az esetben értesíti, ha nála fokozott adóhatósági felügyeletet rendel el.

Fokozott adóhatósági felügyelet

Az adóhatóság legfeljebb egy évre fokozott adóhatósági felügyelet alá vonhatja az adózót, ha a kockázatelemzési eljárás során megállapítja, hogy az adózó által végzett gazdasági tevékenység kockázatos a vezető tisztségviselő, vagy valamely tagja adózói múltja miatt, vagy azért, mert nem állnak rendelkezésre a tevékenységhez szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek.

Fokozott adóhatósági felügyelet elrendelése esetén az alábbiakra kötelezhetik az adózót:

- gyakoribb áfa bevallásra (éves áfa bevallás helyett negyedéves, negyedéves áfa bevallás helyett havi bevallás benyújtására),
- gyakoribb összesítő nyilatkozat benyújtására,
- valamint arra, hogy az áfa bevallásban bevallott számlák, bizonylatok másolatát is nyújtsa be az adóhatósághoz az áfa bevallással egyidejűleg.

3.4.2 Társadalmi vállalkozásokra vonatkozó általános forgalmi adó szabályok

Áfa nyilatkozat

A társadalmi vállalkozások is a Cégbírósághoz intézett cégbejegyzési eljárás, a bírósághoz intézett bejegyzési eljárás során benyújtott bejegyzési kérelemmel együtt benyújtják az ún. áfa nyilatkozatot. A létrejövő szervezet ennek kitöltésével közli az adóhatósággal az általa választott áfa jogállást, azaz azt, hogy alanyi áfa mentességet választott, vagy az áfa fizetési kötelezettségét az általános áfa szabályok alapján állapítja meg. Továbbá Ezzel a nyilatkozattal kérheti többek között a közösségi adószám megállapítását is, illetve így jelentheti be, ha valamely esetben az általánostól eltérő áfa megállapítási módot választott.

FONTOS TUDNI!

Fontos, hogy a társadalmi vállalkozást létrehozó alapítók az áfa nyilatkozat kitöltése előtt, pontosabban még mielőtt a létesítő okiratot elkészítő jogászt felkeresik, konzultáljanak az áfa szabályokról, az áfa jogállás választásáról egy adótanácsadóval, esetleg a leendő könyvelőjükkel, mert utólag ezen a nyilatkozaton nem lehet módosítani. Egy rossz választás pedig jelentős anyagi hátrányt okozhat a szervezet számára.

Az áfa nyilatkozat kitöltéséhez ismerni kell az általános forgalmi adó főbb szabályait, mikor és milyen feltételekkel lehet alanyi mentességet választani, milyen hátrányai lehetnek a társadalmi vállalkozásra nézve az általános áfa alanyiságnak, vagy az alanyi áfa mentességnek.

Alanyi áfa mentesség

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa. tv.) helyes értelmezése szerint a nonprofit szervezetek, a társadalmi vállalkozások, alapítványok, egyesületek, nonprofit gazdasági társaságok, szociális szövetkezetek is áfa alanynak tekintendők, függetlenül az általuk végzett tevékenység céljától, vagy közhasznú besorolásától.

Az Áfa. tv. 5.§ (1) bekezdése alapján adóalany az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Az Áfa. tv. 6.§ (1) bekezdése szerint gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik. Ily módon az általános forgalmi adó alanya minden társadalmi vállalkozás, még akkor is, ha alanyi áfa mentességet választott.

Az általános forgalmi adóról szóló törvény 187. paragrafusában szerint az adóalanyok jogosultak alanyi adómentességet választani, amennyiben az általuk elért termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértéke éves szinten a 8 millió forintnak megfelelő összeget nem haladja meg. Az alanyi áfa mentességet választó adóalanyok termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás esetén áfa felszámítására nem kötelesek, de a beszerzéseik után sem jogosultak áfa levonásra. Az alanyi adómentesség választása esetén a szervezetek áfa mentesen számlázhatnak évi 8 millió Ft árbevétel eléréséig, de az értékhatár átlépése esetén általános áfa alannyá válnak, amellyel egy időben változás bejelentési kötelezettségük keletkezik az adóhivatal felé és innentől kezdve az általános szabályok szerint kötelesek áfát felszámítani.

FONTOS TUDNI!

Fontos megjegyezni, hogy az évi 8 millió forint áfa mentes összeghatárba nem kell beszámítani a társadalmi vállalkozás tevékenységéhez kapott támogatásokat, abba csak és kizárólag a társadalmi vállalkozás által értékesített termékek, illetve az általa nyújtott szolgáltatások ellenértéke számít bele.

Amennyiben a társadalmi vállalkozás általános áfa alany – vagy azért, mert nem választott alanyi áfa mentességet, vagy azért, mert nem választhatta az alanyi áfa mentességet – akkor, csak abban az esetben számlázhat áfa mentesen termék értékesítéskor, illetve szolgáltatás nyújtásakor, ha az szerepel az Áfa törvényben tételesen felsorolt áfa mentes termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások között a tevékenység közérdekű jellegére vagy egyéb sajátos jellegére tekintettel.

Az a társadalmi vállalkozás, amelyik az alapításkor alanyi áfa mentességet választott, amennyiben úgy ítéli meg, hogy számára a következő évben az általános áfa alanyiság kedvezőbb, bejelentheti azt a következő adóévre vonatkozóan, akkor is, ha az áfa törvényben meghatározott alanyi áfa mentes értékhatárt nem lépte át.

3.4.3 Bejelentési szabályok a NAV-hoz az alapítást követően Tevékenységi körök bejelentése

A társadalmi vállalkozás alapítása során meg kell határozni a főtevékenységet, továbbá azokat a tevékenységeket, amelyeket a főtevékenységen kívül végezni szeretne a szervezet. Régebben a vállalkozások a létesítő okiratukban több oldalon keresztül sorolták fel, hogy milyen tevékenységeket fognak végezni, olyanokat is beleértve, amelyeket a vállalkozás soha nem végzett. Ezt azon megfontolásból tették, hogy inkább minél több tevékenységet feltüntetnek a létesítő okiratban, ne ezért kelljen később külön díj ellenében a társasági szerződést, alapszabályt módosítani. Ma már nem kell ezt a gyakorlatot követni, elég csak a főtevékenység meghatározása és rögzítése az alapszabályban, a társasági szerződésben.

FONTOS TUDNI!

A vállalkozás könyvelője egy változás-bejelentő nyomtatványon, térítésmentesen, bármikor be tudja jelenteni az adóhatóságnál a vállalkozás új tevékenységeit.

Adatbejelentési kötelezettség a NAV-hoz az alapítást követően

A társadalmi vállalkozás bejegyzési kérelmének a Cégbírószághoz, illetve a bírósághoz történő benyújtását követő 15 napon belül, az erre rendszeresített nyomtatványon az adóhatóságnál be kell jelenteni az alábbi adatokat:

- az iratok, elektronikusan alapon rendelkezésre álló bizonylatok, nyilvántartások őrzési helyét, ha az nem azonos a székhellyel;
- azt a tényt, ha az adózó a bizonylatokat, könyveket, nyilvántartásokat online hozzáférést biztosítva elektronikusan őrzi meg;
- a cégbírószághoz be nem jelentett telephelyét;
- nonprofit gazdasági társaságnak, amennyiben székhelyszolgáltatást vesz igénybe, a székhelyszolgáltató elnevezését, székhelyét, adószámát, e jogviszony keletkezésének és – határozott idejű jogviszony esetén – megszűnésének időpontját.

Nem csak az alapítást követő 15 napon belül van bejelentési kötelezettség az adóhatóság felé, hanem azt követően is. Ha az adóköteles tevékenység folytatásához engedély szükséges, akkor ennek megszerzését – a jogerős engedély közlésétől számított 15 napon belül – az adóhatóságnak be kell jelenteni.

Könyvelő személyének bejelentése

Az adóbevallási kötelezettségeket, az általános forgalmi adóbevallási kötelezettséget, a foglalkoztatottakra vonatkozó havi adatszolgáltatásokat az adóhatóság felé elektronikus úton kell teljesíteni, ehhez pedig regisztrációra van szükség. Ha a társadalmi vállalkozás adóbevallási kötelezettségeit állandó meghatalmazott fogja teljesíteni, akkor ezt a személyt 8 napon belül az adóhatósághoz be kell jelenteni. A bevallási, adatszolgáltatási kötelezettségeknek jellemzően a szervezetek könyvelői tesznek eleget, ezért ez a bejelentési kötelezettség rájuk vonatkozik. A bejelentés az EGYKE megnevezésű Egységes képviseleti adatlapon nyújtható be.

FONTOS TUDNI!

Mivel az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) az adóhatósághoz történő bejelentkezést követően csak 8 napot hagy arra, hogy bejelentsék azt a személyt, aki a bevallási kötelezettséget teljesíteni fogja, ezért célszerű a társadalmi vállalkozás könyvelőjét is már az alapítást megelőzően kiválasztani.

Számlázó programokra vonatkozó bejelentési szabály

Minden társadalmi vállalkozás, amely a számlaadási kötelezettségét számlázó programmal vagy online számlázó rendszerrel teljesíti, köteles arról az adóhatóság felé bejelentést teljesíteni a SZAMLAZO adatlapon. E nyomtatványon fel kell tüntetni a számlázó program beszerzésének, használatba vételének napját, a számlázó program azonosító adatait. De azt is jelezni kell, ha az adózó a korábban bejelentett számlázó programot már nem kívánja használni. A számlázó programot a program beszerzését, rendelkezésre bocsátását, használatba vételét követő 30 napon belül kell az adó- és vámhatóságához bejelenteni.

3.4.4 Az alapítást követően teljesítendő egyéb bejelentési szabályok

Bejelentkezés helyi iparűzési adó hatálya alá

A nonprofit gazdasági társaságoknak – kivéve a közhasznú szervezetnek minősülő nonprofit gazdasági társaságot –, valamint a szociális szervezeteknek a tevékenységük megkezdésétől számított 15 napon belül be kell jelentkezniük a helyi önkormányzatnál a helyi iparűzési adó hatálya alá. Az egyesületekre, alapítványokra ez nem vonatkozik, mivel ők adómentességet élveznek a helyi adók tekintetében, amennyiben a megelőző adóévben folytatott vállalkozási tevékenységükből származó jövedelmük után adófizetési kötelezettségük nem keletkezett.

Bejelentkezés Központi Statisztikai Hivatalnál

Az újonnan létrejött nonprofit gazdasági társaságok és szociális szervezetek a 1032-OSAP számú „Alapinformációk az alakuló gazdasági szervezetekről” nevű nyomtatvány elektronikus úton történő beküldésével teljesítik a KSH-hoz történő bejelentkezési kötelezettségüket. Az adatlapot a KSH-ELEKTRA rendszeren keresztül, regisztráció nélkül kell beküldeni.

Nyilvántartásba vétel a területi gazdasági kamaránál

A nonprofit gazdasági társaságok, szociális szervezetek a cégbírószági bejegyzésüket követő 5 napon belül kötelesek a székhelyük szerinti területi kereskedelmi és iparkamaránál kezdeményezni a nyilvántartásba vételüket. A szervezetek ezzel a regisztrációval nem válnak kamarai taggá, viszont a kamarai közfeladatok ellátásához évente 5.000 Ft kamarai hozzájárulást kötelesek fizetni. A regisztráció az alábbi linken is teljesíthető: <https://www.kamreg.hu/mkkir/index.html>

A regisztrálást csak egyszer kell elvégezni, de az 5.000 Ft kamarai hozzájárulást minden évben március 31-ig el kell utalni a kamara részére.

3.5 Társadalmi vállalkozások működtetése

3.5.1 Közhasznúsági szabályok

A társadalmi vállalkozás szervezeti formájának kiválasztásánál döntő szempont lehet az is, hogy a közhasznú nyilvántartásba vételt mikor kérheti a szervezet, valamint az, hogy a szervezeti célok mennyire összeegyeztethetőek a közhasznúsággal.

Közhasznú szervezetté az a társadalmi vállalkozás minősíthető – kivéve a nonprofit gazdasági társaságot –, amely az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában megfelelő erőforrásokkal és társadalmi támogatottsággal rendelkezik.

FONTOS TUDNI!

Egyedül a nonprofit gazdasági társaságok esetében van lehetőség arra, hogy közhasznú jogállásuk megállapítását már a cégbejegyzési eljárás során kezdeményezzék, amennyiben közszolgáltatási szerződést kötöttek, és magánokiratban vállalják a Civil tv. közhasznúsági feltételeinek teljesítését.

A Civil tv. mind a megfelelő erőforrás, mind a megfelelő társadalmi támogatottság kimutatására 3 – 3 mutatószámot határozott meg. Egy szervezet akkor felel meg a közhasznúság feltételeinek, ha az előző két lezárt üzleti évben a 3 – 3 mutatószám közül legalább egy-egy teljesül. Ezeket a mutatószámokat, valamint a közhasznúság feltételeinek teljesülését a szervezet az éves beszámoló részeként készülő közhasznúsági mellékletben mutatja be.

Megfelelő erőforrás kritériumai:

- átlagos éves bevétel meghaladja az egymillió forintot,

$$\frac{\text{Előző évi bevétel} + \text{Tárgy évi bevétel}}{2} \geq 1.000.000 \text{ Ft.}$$

- vagy, két év egybeszámított adózott (tárgy évi) eredménye nem negatív,

$$\text{Előző évi adózott eredmény} + \text{Tárgy évi adózott eredmény} \geq 0 \text{ Ft.}$$

- vagy a személyi jellegű ráfordításai – a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembevétele nélkül – eléri az összes ráfordítás egynegyedét

$$\frac{\text{Bérfizetés} + \text{Személyi jellegű egyéb kifizetések} + \text{Bérfizetők} (\text{vezető tisztségviselők juttatásai nélkül})}{4} \geq \text{Összráfordítás}$$

Megfelelő társadalmi támogatottság kritériumai:

- a felajánlott szja 1 százalék eléri az összes bevétel 2 százalékát,
- vagy a közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások elérik az összes bevétel felét két év átlagában,

Közhasznú tevékenység költségei, ráfordításai

Előző + Tártyévi bevétel

2

- vagy a közhasznú tevékenységének ellátását tartósan – két év átlagában – legalább 10 közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti.

Mivel Szja 1 százalékra csak a civil szervezetek jogosultak, emellett a nonprofit gazdasági társaságok és a szociális szövetkezetek önkénteseket sem fogadhatnak, ezért számukra elég nehéz a társadalmi támogatottság kritériumait teljesíteni. Ők csak abban az esetben tudnak megfelelő társadalmi támogatottságot felmutatni, ha a közhasznú tevékenység érdekében felmerülő költségek, ráfordítások két év átlagában elérik az összes bevétel felét.

Az illetékes bíróság a közhasznúsági mellékletben szereplő mutatók alapján minden évben megvizsgálja, hogy:

- a szervezet még mindig megfelel-e a közhasznúsági feltételeknek?
- ténylegesen végzi-e a közhasznú tevékenységet?
- részesülhetnek-e mások a közhasznú tevékenységből, szolgáltatásból?
- rendelkezik-e megfelelő erőforrással?
- rendelkezik-e megfelelő társadalmi támogatottsággal?

Ha a feltételek már nem teljesülnek, a bíróság törli a szervezet közhasznú jogállását.

A különböző adótörvények nem csak az alapítványoknak, egyesületeknek, hanem a közhasznú minősítéssel rendelkező nonprofit gazdasági társaságok és a közhasznú szociális szövetkezetek részére is sok adókedvezményt biztosítanak. Egyebek mellett nem kell megfizetniük az éves társasági adót olyan arányban, amilyen arányt a kedvezményezett tevékenység bevétele az összes bevételből képvisel. Továbbá teljes személyes illetékmentesség is vonatkozik rájuk, ha az előző évben nem keletkezett társasági adófizetési kötelezettségük. Ennél is több kedvezményt kapnak a közhasznú besorolású nonprofit gazdasági társaságok, ugyanis részükre még a helyi adó törvény is iparüzési adómentességet biztosít abban az adóévben, amelyet megelőző adóévben társasági adófizetési kötelezettségük nem keletkezett.

Azok a nonprofit gazdasági társaságok viszont, amelyek közhasznú jogállással nem rendelkeznek – a cégbejegyzési eljárás illetékmentességén túl - sem illetékmentességben, sem adómentességben, sem külön adókedvezményben nem részesülnek.

Mivel a közhasznú besorolású szervezetek jelentős összeget tudnak adókedvezmények formájában realizálni, időről időre felmerül az a kérdés, hogy mi minősül

közhasznú tevékenységnek. A Civil tv. definíciója szerint „közhasznú tevékenység: minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez”. Az adóhatóság azokat a tevékenységeket ismeri el közhasznúnak, amelyeket a létesítő okiratban közhasznú tevékenységként felsoroltak, és amelyeket a nonprofit gazdasági társaságok, valamint a szociális szervezetek esetében a Cégbíróság, míg az alapítványok és egyesületek esetében a bíróság ilyenként bejegyzett.

3.6 Társadalmi vállalkozások sajátos foglalkoztatási formái

3.6.1 Szociális szervezetek tagi munkavégzési jogviszonya

A társadalmi vállalkozások közül egyedül a szociális szervezetek esetében írja elő a törvény a kötelező személyes közreműködést a magánszemély tagokra vonatkozóan.

A tagok személyes közreműködési kötelezettsége megvalósulhat:

- munkaviszony
- vállalkozási jogviszony
- megbízási jogviszony
- tagi munkavégzési jogviszony keretében.

A szociális szervezeteknek sem a vezető tisztségviselői, sem a tagjai után nincs havonta minimum járulékfizetési kötelezettségük. Így a szervezeteti tagokra tekintettel csak akkor kell járulékot fizetniük, ha számukra valóban történt járulékköteles kifizetés, amely biztosítási jogviszonyt keletkeztetett. A szociális szervezetet személyesen közreműködő tagja a Tbj. 5.§ (1) b) értelmében akkor válik biztosítottá, ha a szociális szervezet tevékenységében:

- munkaviszony,
- vállalkozási vagy
- megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik.

3.6.2 Tagi munkavégzésre vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok

Nem minősül biztosítottnak a szociális szervezet azon tagja, aki tagi munkavégzés keretében végez munkát. Ilyen esetben a tag munkájának ellentételezése történhet pénzben, vagy a tagi munkavégzés arányában részben vagy egészben a tagok által közösen megtermelt javak természetben történő átadásával is. A tagnak a munkája ellenértékéért átadott, a szervezetben megtermelt javak és élelmiszerek értéke adómentes, illetve a készétel vásárlására felhasználható utalvány formájában adott juttatás is havonta legfeljebb a minimálbér összegéig, 2017-ben 127.500 forintig, azzal a megkötéssel, hogy az utalvány formájában adott juttatás nem haladhatja meg a minimálbér 25 százalékát, 2017-ben a 31.875 forintot.

Amennyiben a tag az általa tagi munkavégzés keretében elvégzett munka ellenértékét pénzben kapja meg, akkor az összeget 15 százalék személyi jövedelemadó és 10 százalékos nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség terheli. Mivel tagi munkavégzés esetén biztosítási jogviszony nem jön létre, ezért egyéni járulékok ezt a jövedelmet nem terhelik.

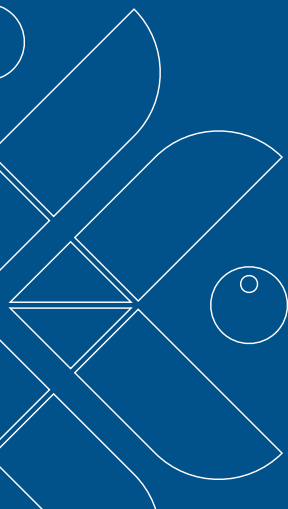
A szociális szövetkezet a tagi munkavégzési jogviszonyban álló tagja után havonta egészségügyi szolgáltatási járulékot köteles fizetni, ennek havi összege 2017-ben 7.110 Ft, napi 237 Ft. Az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetésre viszont évente fokozatosan csökkenő mértékű mentességet biztosít a Tbj. A szociális szövetkezet a tagi munkavégzési jogviszony létrejöttét követő első évben mentesül az egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetése alól, a második évben ezen járulék 25 százalékának, harmadik évben az 50 százalékának, negyedik évben a 75 százalékának, míg az ötödik évtől a 100 százalékának megfizetésére kötelezett. Az egészségügyi szolgáltatási járulék különbözetét a Nemzeti Foglalkoztatási Alap negyedévente megtéríti az Egészségbiztosítási Alap részére.

A fenti mentességeket ugyanazon személy után egyszerre csak egy szociális szövetkezet veheti igénybe. Emellett ugyanazon személy után a szociális szövetkezet csak egyszer vehet igénybe kedvezményt. Négy évnél rövidebb időtartamú tagi munkavégzési jogviszony esetén a kedvezmény a négy évből fennmaradó időszakra egy másik jogviszonyban tovább érvényesíthető. Ugyanakkor figyelembe kell venni a korábbi tagi jogviszonyban már érvényesített kedvezmény időtartamát.

Készült a 2017. január 1-jén hatályos jogszabályok alapján.

Pályázati támogatásokon túl – egyéb támogatási és együttműködési lehetőségek a közszférával és az üzleti szektorral

4.	Pályázati támogatásokon túl – egyéb támogatási és együttműködési lehetőségek a közszférával és az üzleti szektorral	65
4.1	Közszférával való együttműködés lehetősége	65
4.1.1	Társadalmi vállalkozások támogatása komplex szakpolitikai eszközökkel	66
4.1.2	Közbeszerzés – piacteremtés lehetősége állami segítséggel	69
4.1.3	Piacteremtés állami segítséggel – szabályzók útján.....	73
4.1.4	Kedvezményes hitelek	74
4.2	Inkubátor szervezetek és az üzleti szektor szerepvállalása	75
4.2.1	NESsT	75
4.2.2	Civil Support	76
4.2.3	Badur Alapítvány	76
4.2.4	PwC Magyarország	77
4.2.5	Erste - Good bee	78
4.2.6	MagNet Magyar Közösségi Bank	78
4.2.7	UniCredit Bank Hungary Zrt.....	78
4.2.8	Társadalmi Hasznosságú Befektetők Egyesülete (THBE).....	79

4. Pályázati támogatásokon túl – egyéb támogatási és együttműködési lehetőségek a közsférával és az üzleti szektorral

Ha szóba kerül a társadalmi vállalkozások és a közsféra közötti együttműködés lehetősége, elsőként a különböző pályázati és egyéb pénzbeli támogatásokra (adó-bevételek engedményezésére) gondolunk, valamint felmerülnek még a társadalmi felelősségvállalás (CSR) terén kínálkozó lehetőségek. Ez utóbbi hazai és nemzetközi gyakorlatáról több kiváló összegző tanulmány született a közelmúltban, többek között az Országos Foglalkoztatási NKft. megbízásából.⁹ Így ebben a fejezetben a társadalmi vállalkozások számára az egyéb területeken kínálkozó együttműködési lehetőségeket mutatjuk be, például a piaci szerepvállalás ösztönzése, a beszerzések keretében történő előnyben részesítés. Igyekszünk mindezt minél több nemzetközi jó gyakorlattal illusztrálni.

4.1 Közsférával való együttműködés lehetősége

Az állami, önkormányzati szervek és a társadalmi vállalkozások közötti együttműködés, az utóbbiak támogatása legalább négy módon lehetséges: 1. feladatok átadásával; 2. társadalmi közbeszerzés gyakorlatával; 3. szabályzókon, intézkedéseken keresztül; 4. pénzügyi, támogatási eszközökkel. Az alábbiakban mind a négy területet sorra vesszük.

A társadalmi vállalkozások speciális igényeit szem előtt tartva mind szakmai, mind pénzügyi támogatásról beszélhetünk. A vissza nem térítendő pénzügyi támogatáson túl idesorolhatjuk az olyan alternatív finanszírozási eszközöket is, mint például a kedvezményes hitel, állami garanciavállalás, amelyek a pénzpiac egyéb szereplőit ösztönzik a finanszírozásra. Közvetlen támogatásuk mellett az állam a társadalmi vállalkozások termékei és szolgáltatásai iránti kereslet növelésével is segítheti őket. Például lehetővé teheti azoknak a vállalatoknak, amelyek nem alkalmaznak elvárt mértékben megváltozott munkaképességű munkavállalót, hogy a rehabilitációs hozzájárulást a társadalmi vállalkozásoktól vásárolt termékek vagy szolgáltatások beszerzésével teljesítsék. Preferált vagy kiemelt beszállítói státusz kialakítása révén az állam önmaga is a társadalmi vállalkozások megrendelőjévé válhat a beszerzései, közbeszerzései keretében. Vásárolhat szakmai, főleg üzleti tervezés és menedzsment terén támogatást kompetens, gyakorlattal és tapasztalattal rendelkező szervezetektől, partnerektől. Nézzünk néhány konkrét példát!

9 Investment 2000 Bt (2016): A Társadalmi vállalkozások és a forprofit szektor közötti együttműködés lehetőségei a CSR keretében Készült a PiacTárs kiemelt projekt keretében.

4.1.1 Társadalmi vállalkozások támogatása komplex szakpolitikai eszközökkel

Az együttműködés legkézenfekvőbb lehetősége azokban az ágazatokban kínálkozik, ahol a társadalmi vállalkozások a legaktívabbak. Ezekben a területeken nagyon sok országban az állam hagyományosan jelentős és fontos feladatokat ad át a – főként – nonprofit szervezeteknek, például a szociális szolgáltatásokhoz, egészségügyhöz, közösségi közlekedéshez vagy a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódóan. Egyéb, döntően a piac által vezérelt területeken is nagyon fontos, hogy az állami döntéshozók tudatában legyenek a társadalmi vállalkozások szociális és társadalmi hasznosságának. Legalább ennyire lényeges, hogy átfogó, stratégiai szintű és összehangolt intézkedések szülessenek a társadalmi vállalkozások megerősítése érdekében, ne fordulhasson elő, hogy a különböző intézkedések hatásai kioltják egymást. Az elmúlt években Magyarországon is világossá vált, hogy a társadalmi problémák megoldása érdekében született projektek nagy része nem rendelkezik fenntarthatósági stratégiával, vagy a körülmények ismeretében nem várható el, hogy néhány év alatt a teljes önfenntartás megvalósuljon. Ugyanakkor a szervezetek rákényszerülnek a – pályázati kiírások, támogatói igények miatt – az önfenntartási képességeik túlértékelésére, olyan üzleti, pénzügyi tervek készítésére, amelyről az első pillanattól fogva mindenki tudja, hogy reálisan nem teljesíthető. Az ideális megoldás egy olyan keretrendszer kialakítása lenne, amely egyaránt kezelni képes az induló, önfinanszírozó képességét fejleszteni akaró, de még támogatást igénylő, valamint a már stabilan működő, növekedési szakaszban lévő társadalmi vállalkozásokat. Emellett azokat a kezdeményezéseket is érdemes differenciáltan kezelni – azoktól a nagyvárosokban, fejlettebb régiókban működő társadalmi vállalkozásoktól, ahol az üzleti célok elérése is érvényre tud jutni –, amelyeknél inkább a társadalmi hatás elérése a cél (például halmozottan hátrányos helyzetű célcsoportot vonnak be, vagy komplex fejlesztésre szoruló, fizetőképes kereslet- és szolgáltatásihiányos térségben valósulnak meg), ugyanakkor megjelenik náluk az üzleti szemlélet, és az önfinanszírozási képességük fejlesztésére törekednek.

Nézzünk néhány megfontolásra érdemes nemzetközi példát.

Az angol és skót kormány a 2000-es évek közepén dolgozott ki egy hosszú távú (10 éves) stratégiát a társadalmi vállalkozások megerősítése érdekében. Az angol vállalkozási stratégia négy fő területen fogalmaz meg intézkedéseket:

1. **A társadalmi vállalkozási kultúra ösztönzése, és ennek keretében a társadalmi hatás dokumentálása, illetve széles körben való bemutatása, a sikeres modellek terjesztése, új lehetséges célcsoportok megszólítása:**
 - a.) társadalmi vállalkozás népszerűsítése a fiatalok körében,
 - b.) a dokumentáció fejlesztése a Társadalmi Vállalkozási Koalíció részvételével,
 - c.) húsz társadalmi vállalkozási nagykövet kinevezése és támogatása,

- d.) a társadalmi vállalkozás témakörének a különböző iskolai tananyagokban való megjelenítése az alapszinttől egészen a posztgraduális oktatásig,
 - e.) kutatási programok kidolgozása és megvalósítása a társadalmi, gazdasági és környezeti hatás bizonyítására,
 - f.) a hagyományos üzleti szektor és a társadalmi vállalkozások közötti kapcsolatok fejlesztése.
2. **Megfelelő tanácsadás és információk biztosítása a társadalmi vállalkozók számára, valamint a társadalmi vállalkozások támogatása állami programokon keresztül:**
- a.) az Office the Third Sector, jelenlegi nevén Office for Civil Society and Innovation (Civil Társadalomért és Innovációért Felelős Hivatal) forrásokat biztosított a Business Link vállalkozástámogató hálózatnak, hogy társadalmi vállalkozásokat is ki tudjon szolgálni,
 - b.) a Hivatal felméri a társadalmi vállalkozások igényeit, és intézkedéseket hoz a hiányzó szolgáltatások pótlására,
 - c.) a Hivatal tárcaközi egyeztetések keretében megvizsgálja, hogy az üzleti képzések kellő ismereteket nyújtanak-e a társadalmi vállalkozók számára,
 - d.) működtették a www.businesslink.gov.uk/socialenterprise portált.
3. **Megfelelő finanszírozás biztosítása a társadalmi vállalkozások számára:**
- a.) a Hivatal rendelkezésre bocsátott 10 millió fontot a társadalmi vállalkozásokba való befektetés érdekében,
 - b.) a Hivatal kisvállalkozói hálózattal együttműködve pénzügyi, üzleti képzést nyújt a társadalmi vállalkozóknak,
 - c.) a Hivatal, a kincstár és az adóhivatal áttekinti, hogy a helyi közösségi befektetéseket ösztönző adókedvezmények hogyan hasznosulhatnak jobban a társadalmi vállalkozások javára.
4. **Állami együttműködés a társadalmi vállalkozásokkal azokban az iparágakban, ahol azok a legaktívabbak. Ezek általában azonosak azokkal, ahol az állam jelentős feladatokat ad át a nonprofit szervezeteknek (szociális szolgáltatások, egészségügy, közösségi közlekedés vagy hulladékgazdálkodás):**
- a.) a Hivatal dokumentum-mintákat dolgoz ki és bocsát a közbeszerzést végző állami alkalmazottak részére, melyekben kiemelten szerepelteti a társadalmi hatásra vonatkozó elvárásokat,
 - b.) forrást biztosítanak a társadalmi vállalkozásokat tömörítő és képviselő szervezeteknek.

Az akcióterv sikerességét az alábbi mérőszámokkal ellenőrzik: a társadalmi vállalkozások száma; az ezen vállalkozásokat ismerők száma; a társadalmi vállalkozások

által azonosított akadályok száma. Fontos hangsúlyozni, hogy a stratégia az akcióterv során a magánszektor bevonására, valamint a hosszú távú, tudatosan tervezett, kiszámítható keretek biztosítására is figyelmet fordít.

Skóciában a Vállalkozás Felkészítő Alap (Enterprise Ready Fund) a kormány által finanszírozott program, amely 2013 és 2015 között 6 millió fontot (körülbelül 2 milliárd Ft) osztott ki a vállalkozó szellemű nonprofit szektor fejlesztésére, növekedésének ösztönzésére. Ebben a periódusban az alap folyamatosan fogadott be pályázatokat, melyekre egyenként 250 000 font (87 millió Ft) összegig nyújtott vissza nem térítendő támogatást az új, kezdő, valamint már működő vállalkozó nonprofit szervezeteknek fejlesztési céljaik finanszírozására. Az alap a befektetésen keresztül a következő eredmények elérésében támogatja a szervezeteket:

- stabil pénzügyi helyzettel rendelkezzenek, ne a vissza nem térítendő pályázati támogatásokon múljon a fennmaradásuk,
- innovatívabbá és önfenntartóvá váljanak, valamint erőteljes, rugalmas, hatékony és növekedésre képes vállalkozásokat működtessenek,
- sikeresek legyenek a szerződéses megrendelések szerzésében, a közbeszerzéseket is beleértve,
- új termékeket, szolgáltatásokat tudjanak fejleszteni, különös tekintettel a közszféra és a szociális szféra partnerségen alapuló modelljére (Public Social Partnership Model)
- képesek legyenek bekapcsolódni a társadalmi hasznosságú beszállítói láncba, sikeresen induljanak a közösségi érdekeket kiemelten kezelő tendereken (Community Benefit Clauses),
- ki tudják használni az új üzleti lehetőségeket, és terjesszék a sikeres üzleti modelleket,
- képesek legyenek termékeket és szolgáltatásokat fejleszteni, és ezáltal új piacokra belépni,
- rendelkezzenek az üzletfejlesztéshez és a fenntarthatóság eléréséhez szükséges készségekkel és képességekkel,
- nagyobb valószínűséggel érjenek el üzleti sikereket, és lépjenek tovább a növekedés irányába.

Prioritások:

Az Alap olyan nonprofit szervezetekbe kívánt befektetni, amelyek a legnagyobb potenciállal rendelkeznek a fenntarthatóság és a növekedés tekintetében, és amelyek kapcsán az Alap nyújtotta finanszírozás jelentős pozitív hatást érhet el. Elsőbbséget élveztek azok a tevékenységek, amelyek a Skót Kormány Megelőző és Jóléti Reform prioritásaihoz is hozzájárultak. Az Alap az alábbi három kategóriában nyújtott támogatást:

1. kategória	Új és alakuló vállalkozó szellemű nonprofit szervezetek, amelyek két évnél kevesebb üzleti múlttal rendelkeznek és fejlődni/növekedni akarnak, vagy több mint 2 éves üzleti múltjuk van, de árbevételből származó bevételeik kevesebb mint 25 százalék, és növelni szeretnék ezt az arányt.
2. kategória	Stabilan működő vállalkozó szellemű nonprofit szervezetek, amelyek két évnél hosszabb üzleti tapasztalattal rendelkeznek, és: – az árbevételből származó bevételeik több mint 25 százalék – készen állnak a fejlődésre, innovációra, a vállalkozásuk további fejlesztésére – készen állnak a diverzifikálásra, új termékek fejlesztésére, új piaci szegmensek meghódítására
3. kategória	Kisösszegű vissza nem térítendő támogatás bármely vállalkozó szellemű nonprofit szervezet számára, amely a saját fenntarthatóságát, növekedését kedvezően befolyásoló akciót, programot tervez.

2. ábra: A Vállalkozás Felkészítő Alap által támogatott projektek kategóriái

4.1.2 Közbeszerzés – piacteremtés lehetősége állami segítségével

Az állami/önkormányzati megrendelések és a közbeszerzés kiemelten fontos elemei a társadalmi vállalkozások ösztönzésének, mivel hatalmas volumeneik rendkívüli piaci lehetőségeket biztosítanak, emellett kiszámítható bevételt jelentenek. Általánoságban véve az állami szervek jelentős fogyasztónak számítanak Európában: az Unió bruttó hazai termékének mintegy 17 százalékát költik el, amelynek összege Németország GDP-jének felét teszi ki. Így azáltal, hogy a vásárlóerejüket olyan termékek és szolgáltatások vásárlására használják fel, amelyek kedvező szociális, társadalmi hatással is bírnak, jelentős mértékben hozzájárulhatnak a fenntartható fejlődéshez. Nagyon sok országban a szociális, oktatási, környezetvédelmi, stb. területen meghirdetett, feladatellátásra vonatkozó pályázatoknál természetes partnerként szólítják meg a társadalmi vállalkozókat, illetve nonprofit szervezeteket. A közbeszerzés és az állami megrendelések piacának megnyitása, átláthatóvá tétele és szabályozása nem véletlenül az egyik alapvető követelése a társadalmi vállalkozási szektornak uniós szinten is. Ennek rendszerszintű megvalósítása a Social Business Initiative kulcsfontosságú intézkedései között is szerepel.

Tudnunk kell, hogy a hatályos európai uniós közbeszerzési irányelvek (2004/17/EK és a 2004/18/EK) több ponton is biztosítják a szociális szempontok figyelembevételét a közbeszerzési eljárások lefolytatása során, de ezek eltérő mértékben és hangsúllyal jelennek meg a nemzeti gyakorlatban. Egyrészt lehetővé teszi az eljárások fenntartását a védett munkahelyek (ún. atelier protégé) számára, másrészt „expressis verbis” megengedi, hogy a közbeszerzést kiíró szerv szociális és környezetvédelmi elvárások teljesítését is előírja a szerződés végrehajtása során. Ezen speciális feltételeket a műszaki leírásban, illetve az eljárást megindító felhívásban, az ún. szociális záradékban fel kell

tüntetni. Végül, a szerződés odaítélésekor is mérlegelhető a társadalmi, környezetvédelmi hatás, amennyiben a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot választja a beszerző.

Ennek ellenére, szükségessé vált egy korszerűbb, a mai kor elvárásaihoz jobban igazodó, új közbeszerzési irányelv megalkotása, melynek érdekében a Bizottság COM/2011/0896 számon nyújtott be jogszabálytervezetet 2011. december 21-én az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak. A javaslat arra irányult, hogy megkönnyítse a szociális szempontok érvényesítését a közbeszerzési eljárásokban, valamint helyzetbe hozza a kis- és középvállalkozásokat a beszerzések során. A szociális beszerzések ösztönzése érdekében a Bizottság 2011-ben kiadta a „Szociális beszerzés: Útmutató a szociális szempontok figyelembevételéhez a közbeszerzések során” című tájékoztatót, emellett a közbeszerzések modernizálásával foglalkozó ún. Zöld Könyv¹⁰ is több ponton foglalkozik ezzel a kérdéssel. Az Európai Parlament egyértelműen kifejezte, hogy a legalacsonyabb ár nem lehet az egyedüli kritérium a közbeszerzési döntések meghozatalakor.

Tekintsük át a Szociális beszerzés dokumentum legfontosabb megállapításait. A dokumentum a társadalmi szempontból felelős közbeszerzés (SRPP) megnevezést használja (a továbbiakban mi is ezt a rövidítést használjuk). Leszögezi, hogy körültekintő beszerzés révén az állami szervek elősegíthetik a munkaerőpiacon való elhelyezkedést, a tisztességes munkához jutást, a társadalmi befogadást, az etikus kereskedelmet, továbbá törekedhetnek arra, hogy biztosítsák a társadalmi normáknak való szélesebb körű megfelelést. Az útmutató célja, hogy egyrészt felhívja az ajánlatkérők figyelmét az SRPP lehetőség előnyeire, másrészt az ajánlatkérők számára gyakorlatias módon bemutassa az EU jelenlegi jogi keretei által kínált lehetőségeket, hogy a közbeszerzések során szociális szempontokat is figyelembe vegyenek, és ne csupán az árat, hanem összességében a legjobb ár-érték arányt is mérlegeljék.

Az SRPP olyan beszerzési tevékenységet takar, amelynek során figyelembe veszik a következő szociális szempontok legalább egyikét: munkalehetőség, tisztességes munka, a szociális és munkajogok tiszteletben tartása, társadalmi befogadás (ideértve a fogyatékkal élőket is), esélyegyenlőség, hozzáférhetőség és akadálymentesítés kialakítását. Emellett olyan fenntarthatósági kritériumokat is mérlegelnek, mint például az etikus kereskedelem kérdéseit, továbbá az önkéntes társadalmi felelősségvállalást (CSR) is szélesebb körben alkalmazzák. Az SRPP mind a fenntartható fejlődés előmozdításában, mind az EU (és az egyes tagállamok) szociális célkitűzéseinek elérésében hatékonyan alkalmazható. Az SRPP a szociális szempontok széles skáláját öleli fel, amelyeket az ajánlatkérők a beszerzési eljárás megfelelő szakaszában figyelembe vehetnek. A szociális szempontok a közbeszerzés fenntarthatóságával kapcsolatos integrált megközelítésben környezetvédelmi szempontokkal ötvözhetőek.

10 COM(2011)15: Zöld könyv az EU közbeszerzési politikájának modernizálásáról. Egy hatékonyabb európai beszerzési piac felé.

Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a védett műhelyekre és munkahely-teremtési programokra vonatkozó különleges rendelkezések kivételével, a beszerzők nem tartják fenn a szerződések teljesítését a vállalkozások bizonyos típusai számára, mivel ez sértené az uniós jog egyenlő bánásmóddal kapcsolatos előírásait. A szociális szolgáltatások területén azonban kivételes esetben, bizonyos feltételekkel lehetőség van arra, hogy egyes szerződések teljesítését nonprofit gazdasági társaságok számára tartásuk fenn. Ehhez az ilyen tevékenységet szabályozó nemzeti jogszabály megléte szükséges, amely bizonyos szolgáltatások esetében korlátozza a hozzáférést a nonprofit gazdasági társaságok javára. Mindazonáltal ez a fajta nemzeti jogszabály korlátozná az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a letelepedés szabadságát és a szolgáltatások szabad mozgását rögzítő 49. és 56. cikkét, így eseti indokolást igényelne. Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata alapján az ilyen korlátozás különösen akkor indokolható, ha a nemzeti szociális, jóléti rendszer bizonyos szociális célkitűzéseinek megvalósításához szükséges, és azzal arányos mértékű. Következzék két példa.

Németország

A fogyatékosok számára létrehozott műhelyekről szóló, 2005. május 10-i szövetségi rendelet előírja, hogy a szövetségi közbeszerzési ügynökségek költségvetésük egy részét olyan szerződésekre különítsék el, amelyek fogyatékkal élő munkavállalókat foglalkoztató műhelyeknek ítéltetők oda. Ez áru vagy szolgáltatás beszerzésére irányuló nagy értékű szerződéseket is magában foglalhat. Az ilyen pályázatokban kizárólag a fogyatékos munkavállalók számára létrehozott műhelyek vehetnek részt. Ettől függetlenül e műhelyeknek közbeszerzési eljárás keretében versenyezniük kell, és gazdaságilag megalapozott ajánlatot kell benyújtaniuk. Ezenfelül az ajánlatkérőknek a közbeszerzési utasítás átláthatóságára vonatkozó általános követelményeit is teljesíteniük kell.

Franciaország:

A francia Code du travail (Munka Törvénykönyve) L323-1 cikke a 25-nél több főt foglalkoztató magántulajdonú és állami munkáltatók számára előírja, hogy munkahelyeik legalább hat százalékát fogyatékkal élőknek tartsák fenn. A Törvénykönyv L323-8 cikke értelmében a munkáltatók, különösen a közbeszerzési ügynökségek e kötelezettségüket úgy is teljesíthetik, ha szerződést ítélnék oda a fogyatékkal élők foglalkoztatását támogató vállalkozások számára. A közbeszerzés keretei között ez bizonyos szerződések fenntartását jelenti olyan szervezetek számára, ahol a 2004/18 irányelv 19. cikkének megfelelően a foglalkoztatottak több mint ötven százaléka fogyatékkal élő személy.

A fenti szabályok értelmében a kiíró szerv alapvetően kétféle módon érvényesíthet szociális szempontokat. Egyrészt saját választása szerint bizonyos eljárásokat fenntarthat védett munkahelyeknek és szociális foglalkoztatóknak, másrészt – ha nem kíván élni az ajánlattevők körének egyoldalú korlátozásával – a szerződésben foglalt

szolgáltatás végrehajtására nézve is előírhatja bizonyos szociális feltételek teljesítését. Ez utóbbi esetben bármely szervezet részt vehet az eljárásban, amely a meghatározott szociális szempontokat érvényesíti. Ez a lehetőség azért is kiemelten fontos, mivel a társadalmi vállalkozások nem feltétlenül tesznek eleget a védett munkahelyi és a szociális foglalkoztatói státusz törvényi feltételeinek. Az első esetben tehát ezek a vállalkozások elesnének a részvétel lehetőségétől, míg az utóbbi esetben nem lenne akadálya az ajánlattételnek. Végül lényeges szempont az is, hogy a második esetben akár egy olyan fővállalkozó is részt vehet az eljárásban, aki önmaga nem, de az alvállalkozója közvetlenül érvényesít szociális elvárásokat.

Ugyan a szabályzás nem nevesíti, de elvileg arra is van lehetőség, hogy a kiíró szerv a társadalmi hatás követelményét a gazdaságilag legkedvezőbb ajánlat döntési szempontjai között szerepeltesse. Ugyanakkor fontos, hogy a mérlegelt szociális hatás beazonosítható legyen, ezért a kiíró akkor igazán következetes, ha ezen szempont elvárásait a közbeszerzés tárgyának leírásában részletezi, ellenkező esetben bármely ajánlattevő sikerrel támadhatja meg a döntést a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt azzal az indoklással, hogy a mérlegelési szempont nem elég egyértelmű.

A jelenleg hatályos magyar közbeszerzési törvény teljes egészében átülteti az EU-s irányelv szociális szempontú rendelkezéseit. A hazai szabályozás is megnyitja a közbeszerzés kapuját a társadalmi vállalkozások előtt, ezeket a kapukat azonban a megvalósítók, azaz a szabályozás alkalmazói, maguk a közbeszerzést kiíró szervek zárják be a szabályozás adta lehetőségek figyelmen kívül hagyásával. A keretek tehát adottak, csak az alkalmazók nem ismerik, vagy nem alkalmazzák ezen előírásokat. Az Egyesült Királyságban azonban 2013. január 1-jétől már nem fogadnak el kifogásokat. A Közszolgáltatásokról (Public Services) szóló Társadalmi Érték Törvénye 2012 (Social Value Act) az eddigi legjelentősebb lépés annak érdekében, hogy a társadalmi érték beágyazódjon a közbeszerzés folyamatába. E törvény értelmében az állami szereplőknek kötelességük figyelembe venni a közbeszerzés és a kiszereződés során, hogy a szolgáltatások, amelyeket vásárolnak, hogyan javítják a gazdasági, szociális és környezeti jóllétet. A törvény azokra a szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek értéke meghaladja az uniós értékhatárt, kormányzati beszerző esetében ez jelenleg 135 ezer euró (41 427 450 Ft), egyéb szervezet (például önkormányzat) esetében 209 ezer euró (64 135 830 Ft). A törvény hatálya alá tartozik minden terület, az egészségügytől kezdve a lakhatáson át a közlekedésig vagy a hulladékgazdálkodásig. A közbeszerzés kiíróinak már a tender megszerkesztése során figyelembe kell venniük a társadalmi hasznot. A törvény támpontokat nyújt a közbeszerzést végző hivatalnokoknak a folyamat egyes lépéseit illetően, például hogyan értelmezzék a társadalmi értéket, ugyanakkor nagy szabadságot hagy nekik annak eldöntésében, hogy a saját területükön és földrajzi térségükben szerintük milyen társadalmi vagy környezeti érték szolgáltató leginkább a kedvezményezett vagy az ott lakók javát, és ennek megfelelően milyen elvárást építenek be a kiírásba. A közbeszerzéssel foglalkozó állami alkalmazottak részére

biztosítják a képzést és a törvény alkalmazásával kapcsolatos iránymutatást, ebben a kormány mellett a társadalmi vállalkozásokat támogató szervezetek, például a Social Enterprise Coalition is részt vesznek.

Mi haszna a közbeszerzők szempontjából a társadalmi érték figyelembevételének? Először is jobban érvényesülnek a helyi közösségek igényei és érdekei, és javul a nekik nyújtott szolgáltatások színvonala, a közpénzek felhasználása hatékonyabbá válik, továbbá a helyi közösségi és társadalmi vállalkozások is nagyobb eséllyel indulnak a számukra fontos piacon. Ez hozzájárul a fenntarthatóságuk erősödéséhez, és saját társadalmi hatásuk (például a foglalkoztatás) növeléséhez. A törvény jól illeszkedik a kormány állami szolgáltatásokat megreformálni kívánó irányelveihez, amelyek azt célozzák, hogy többféle szervezet (például társadalmi vállalkozások is) indulhassanak a kiírt állami pályázatokon, és legyen esélyük elnyerni azokat. Mindezen keresztül a kormánynak az is célja, hogy a közpénzek felhasználása hatékonyabb formában történjen, a bürokrácia mérséklődjön, és szolgáltatások olcsóbbá váljanak.

4.1.3 Piacteremtés állami segítséggel – szabályzók útján

A közbeszerzés és az állam, mint piaci vásárló belépése nem az egyetlen lehetséges módja annak, hogy az állam szakpolitikai eszközökkel segítse a társadalmi vállalkozások piacra jutását. Megfelelő ösztönzők alkalmazásával a piaci szereplőket is motiválni lehet arra, hogy a társadalmi vállalkozásoktól vásároljanak termékeket és/vagy szolgáltatásokat, és így bekapcsolják őket a beszállítói láncba.

Magyarországon is volt már kísérlet egy ilyesfajta ösztönző rendszer bevezetésére – román és cseh példa alapján – a fogyatékos embereket foglalkoztató társadalmi vállalkozások piacra jutásának elősegítéséhez kapcsolódóan. A koncepció lényege a fogyatékosok/megváltozott munkaképességű emberek alkalmazását elősegítő rehabilitációs hozzájárulás felhasználása volt. A javaslat lehetővé tette, hogy amennyiben egy vállalat nem képes a törvény által megkívánt arányban megváltozott munkaképességű embereket alkalmazni, a rehabilitációs hozzájárulás megfizetését kiválthassa azzal, hogy olyan szervezettől vásárol terméket/szolgáltatást, amelyik fogyatékos embereket alkalmaz (védett műhelyek vagy fogyatékosokat foglalkoztató társadalmi vállalkozások). Jóllehet az állam itt lemond a rehabilitációs hozzájárulás jelentette adójóvedelemről, ezáltal ösztönzi a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását (melynek mértéke uniós összehasonlításban is igen alacsony), így megtakaríthatja azokat a kiadásokat, amiket a munkanélküli fogyatékos emberek számára valamilyen támogatás vagy segély címén kifizet. A fogyatékos emberek foglalkoztatása pedig mindeközben olyan szervezeteknél erősödhet, ahol rendelkezésre állnak az ehhez szükséges feltételek és szakértelem. Hosszú távon tehát ez egy minden érintett félnek hasznot hozó befektetés lehet. A javaslat végül Magyarországon 2010-ben, megfelelő parlamenti

támogatás hiányában – rövid távú költségvetési szempontokra történő hivatkozás miatt – kudarcba fulladt. Romániában ugyanakkor egy ehhez hasonló gyakorlat már egy évtizede sikeresen működik.

Romániában a 448/2006-os törvény szabályozza a fogyatékos emberek jogait és problémáinak kezelését, a munkaerő-piaci integrálásukat és a munkaadók kötelezettségeit is beleértve. Ez az egyik legfontosabb foglalkoztatáspolitikai eszköz, amely a fogyatékos emberek munkaerő-piaci integrációját célozza. A törvény kimondja, hogy minden ötven főnél több embert foglalkoztató vállalat létszámának legalább négy százaléka erejéig fogyatékos embereket kell foglalkoztatnia. Ugyanakkor a fogyatékos személyek foglalkoztatását a munkaadó egy bizonyos adó megfizetésével kiválthatja, ami az egy főre eső havi bruttó minimálbér ötven százalékával azonos, melyet a nem foglalkoztatott fogyatékosok személyek számával megszorozva kell kiszámolni. A törvény egy másik alternatívát is felajánl. A vállalat elkerülheti az adó megfizetését, amennyiben a fizetendő adó mértékének megfelelő összegben minősített védett műhelytől vásárol terméket vagy szolgáltatást.

Ez a kvótarendszer a legrégebben használt eszköz a fogyatékos emberek foglalkoztatásának ösztönzésére, alkalmazása azonban nem minden nehézségtől mentes. Nincsenek megbízható statisztikák arra vonatkozóan, hogy közvetve vagy közvetlenül hány fogyatékos munkahelyet teremtettek a szabályozásnak köszönhetően. A befizetett adó felhasználása nem ismert, valószínűleg a nagy állami kalapba kerül, és nem a fogyatékos emberek foglalkoztathatóságának fejlesztésére fordítják vissza. Problémát okoz az is, hogy a rendszer nincs megfelelő módon kihasználva, a védett műhelyek gyakran kisméretűek, és nem képesek eleget tenni a vállalatok megrendeléseinek. Természetesen ezek fejleszthető és korrigálható nehézségek, nem kérdőjelezzik meg a kvóta és az előnyben részesítő szabályzás létjogosultságát.

4.1.4 Kedvezményes hitelek

Napjainkban a társadalmi vállalkozások – ismeretlenségük és nonprofit szervezeti hátterük miatt – gyakran nem élhetnek bizonyos lehetőségekkel. Példaként említhetjük a Széchenyi-kártya programot, a Növekedési Hitelprogramot, melyek államilag támogatott, kedvezményes, szabad felhasználású hitellehetőséget kínálnak mikro-, kis- és középvállalkozások számára. A nonprofit formában működő társadalmi vállalkozások jogi formájuk miatt kizorulnak e lehetőségből, akkor is, ha az üzleti tervük alapján hitelképesnek minősülnének. Ugyanígy a nonprofit gazdasági társasági formában működő társadalmi vállalkozások is nagyon kevés – a kis- és középvállalkozásoknak szóló – gazdaságfejlesztési pályázaton indulhatnak, miközben a társasági formájuk miatt a legtöbb nonprofit pályázati kiírásból is kizorulnak. Nagyon fontos lenne tehát az ilyen és hasonló lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása, a jelenlegi kizáró rendelkezések felülvizsgálata.

Összességében azt mondhatjuk, hogy bár a magyar szakpolitikában sok fontos előrelépés történt, de még mindig kevésbé ismert a társadalmi vállalkozási modell, és nincs olyan része a közigazgatásnak, mely a maga feladataihoz illeszkedőnek tekintené, így gazdája lenne ennek a területnek. Hiányzik még az átfogó stratégiába illeszkedő állami támogatói rendszer, sőt a társadalmi vállalkozások gyakran elesnek a mások számára elérhető lehetőségektől, míg az őket közvetve érintő intézkedések – például a foglalkoztatási programok – legtöbbször nem a fenntarthatóságot, hanem a rövid távú eredményeket tartják szem előtt. Mindenképpen szükséges tehát a társadalmi vállalkozások ismertségének növelése a kapcsolódó szakpolitikai területek releváns szereplői körében, és fontos lenne egy komplex, támogató ökoszisztéma kialakítása.

4.2 Inkubátor szervezetek és az üzleti szektor szerepvállalása

Magyarországon nincsenek nagyszámban jelentős magánalapítványok, és különösen nem a társadalmi vállalkozásokat támogatók. Ezért másoknak kell átvenniük ezt a szerepet. Nagyvállalatok tekinthetnék ezt CSR tevékenységük részének, de még inkább kívánatos lenne, hogy beépítsék ennek gyakorlatát alapvető üzleti folyamataikba. Vagyis ne csak eseti, illetve melléktevékenységnek tekintsék a társadalmi vállalkozások támogatását, hanem vegyék őket figyelembe összvállalati társadalmi hatások szempontjából. Számos lehetőség kínálkozik arra, hogy felmérjék és támogassák a társadalmi vállalkozások létrejöttét, megerősödését. Beszerzéseik egy részét társadalmi vállalkozásoknál teljesíthetik, de ezeknek a szervezeteknek gyakran szüksége van infrastrukturális támogatásra, illetve rendezvényeken való részvételre is. Meghirdethetnek és támogathatnak üzleti tervezési pályázatokat, de akár inkubátor szervezetekkel együttműködve segíthetik az üzleti tervezést, a szervezetek kapacitásfejlesztését, piacra jutását. A következőkben bemutatunk néhány jelentős szerepet játszó inkubátor szervezetet, illetve az üzleti szektor sikeres kezdeményezését, a teljesség igénye nélkül.

4.2.1 NESsT

Az USA-ban alapított szervezet, 1997-ben elsőként kezdte el közép-, kelet-Európában társadalmi vállalkozások támogatását. Tevékenységük nagyon komplex, amelyet a jelen keretek között csak említés szinten tudunk bemutatni. Rendszeresen végeznek, illetve részt vesznek a szektort érintő nemzetközi kutatásokban, melyek eredményét igyekeznek a nemzeti kormányok és az Európai Unió érintett szervei felé becsatornázni, ezzel segítve egy támogató szakpolitikai keretrendszer kialakítását. (Egyetlen magyar szereplő az Európai Bizottság számára ajánlásokat kidolgozó GECES szakértői csoportnak, amelynek köszönhető a már többször említett Social Business Initiative kidolgozása is). Működtetik a „TV-adás” online fórumot, a társadalmi vállalkozók információs portálját. Rendszeresen írnak ki pályázatokat társadalmi vállalkozások számára, és a kiválasztott szervezeteknek nagyon komplex

szolgáltatásokat kínálnak kapacitásfejlesztéstől, az üzleti tanácsadásig, mentorálá-
sig, valamint elképzeléseik finanszírozásáig. Legfontosabb talán mégis az, hogy a
NESsT portfóliójába bekerült társadalmi vállalkozások hosszú távon számíthatnak
támasznyújtásra, szolgáltatásokra, az üzleti élet legkiemelkedőbb szakértői, tanács-
adói pro bono együttműködésével.

Egyik legsikeresebb fejlesztési programjukat a Citibankkal közösen valósították meg.
Ennek keretében összesen 82 nonprofit szervezet, kisvállalkozás és szociális szövetke-
zet részesült készségfejlesztési, valamint pénzügyi támogatásban a két szervezet által.
A pénzügyi támogatáson túl a Citi Magyarország dolgozói önkéntesen, szakmai ta-
pasztalatuk pro bono felajánlásával segítette a résztvevő társadalmi vállalkozásokat
az üzleti tervezés folyamán. Az együttműködés egy elismert, hosszú távú programot
eredményezett, és más inkubátorszervezetek által is átvett modellt teremtett Magyar-
országon.

Mára a hangsúlyt az érett társadalmi vállalkozások támogatására helyezik, a növeke-
dési stratégia és annak finanszírozási lehetőségein dolgoznak klasszikus finanszírozó
szervezetekkel, valamint a kimondottan társadalmi vállalkozásokat célzó befektetési
alapokkal együttműködve.

4.2.2 Civil Support

Civil Support a másik, társadalmi vállalkozások inkubációját végző szervezet, ame-
lyik szintén komplex szolgáltatásokra törekszik, a kapacitásfejlesztéstől, az üzleti
működéshez szükséges képességek fejlesztésén keresztül, a mentorálásig. 2016-ban
indították el az Impact Accelerator programot, mely a fentiekben ismertetett szolgál-
tatásokon túlmenően, lehetséges befektetők bevonásával és involválásával is segíti a
növekedést tervező társadalmi vállalkozásokat. A programban résztvevő befektetők
aktív szereplőként vesznek részt a növekedést tervező társadalmi vállalkozások fej-
lesztésében, felkészítésében.

4.2.3 Badur Alapítvány

A Badur Alapítvány halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegény közösségek élet-
minőségét hivatott javítani programok támogatásával, fejlesztésével, esetenként kez-
deményezésével. A londoni székhelyű alapítvány az Egyesült Királyságban, Laoszban
és Magyarországon van jelen és működik együtt helyi vagy regionális civil szerve-
zetekkel. Magyarországon a Badur Alapítvány fenntartható társadalmi vállalkozások
inkubálásán keresztül a munkahelyteremtést és a mélyszegény közösségek életminő-
ségének javítását támogatja, e mellett az oktatáson belüli esélyegyenlőség és az en-
ergiaszegénység elleni küzdelem áll fókuszában. Inkubációs programjait szakmai part-
nerségben, társszervezetek bevonásával valósítja meg.

4.2.4 PwC Magyarország

A PwC Magyarország évek óta aktív szerepet vállal a civil szervezetek képzésében, fejlesztésében. A több éve megrendezett képzési napját mindenképpen érdemes megemlíteni. Ezen a napon, az üzleti tanácsadó cég nagy tudású, felkészült munkatársai adózási, jogi, pénzügyi, üzleti kérdésekről tartanak előadást, illetve igény esetén biztosítanak pro bono egyéni tanácsadást a résztvevőknek. A cég előzetesen felméri a civil szervezeteket foglalkoztató kérdéseket és problémáikat, majd ennek megfelelően állítják össze a nap programját, illetve készülnek fel az előadók. Érdekes személyes tapasztalat, hogy az évek során, egyre inkább áthelyeződik a hangsúly az általános kérdésekről és problémákról az üzleti működés témakörére.

2017-ben indul útjára a Civil Mentoring Program, amely a kiválasztott szervezetek számára még inkább egyénre szabott, szükségleteikhez igazodó, valamint tartós tanácsadást és mentorálást biztosít, természetesen szintén pro bono alapon.

Követendő példaként kell megemlíteni, hogy a PwC Magyarország tudatosan törekszik a beszállítók kiválasztásakor a társadalmi vállalkozások helyzetbe hozására. Két példát említve; a vezérigazgatói felmérésben részt vevő partnereiknek rendezett záró-konferencián, évek óta az Ízlelő családbarát étterem biztosíthatja a catering egy részét, valamint cégajándékok beszerzésekor előnyt élveznek a társadalmi vállalkozások által előállított minőségi termékek.

Nagyon izgalmas, Magyarországon az utóbbi évekig szinte teljesen hiányzó együttműködési lehetőség az ún. „türelmes finanszírozás” (patient capital), mely az úttörő támogatók jellemzője, akik hosszú távon gondolkodnak a társadalmi vállalkozások fejlesztésében. Mivel ez még mindig elég ismeretlen terület, röviden foglalkozunk az általános elvekkel. Ezen a területen a pénzügyi szervezetek hosszú távú befektetést és türelmes finanszírozást ajánlanak a társadalmi haszon növelése érdekében. A türelmes nem jelenti azt, hogy igénytelen vagy felelőtlen. Éppen ellenkezőleg! Az ilyen támogatók szeretnek aktívan részt venni a befektetésük megvalósításában, és a pénzügyi támogatás mellett nem anyagi jellegű segítséget is nyújtanak a vállalkozásnak vagy a vállalkozásfejlesztő programnak, mert így maradnak kapcsolatban a valósággal, és így tudják jobban megítélni, melyek a legfontosabb prioritások és szükségletek. A megfelelő, egyénre szabott finanszírozási forma megtalálása az egyik legfontosabb elem. A vissza nem térítendő támogatás általában az első fázis a kezdő vállalkozásoknál, és együtt jár a tanácsadással és készségfejlesztéssel, ami a vállalkozást a növekedésre felkészítheti. Felkészíti őket a további befektetők, ún. „impact investorok” fogadására is, amennyiben a vállalkozás céljai között szerepel a társadalmi hatás terjesztése, és erre megfelelő üzleti modellel is rendelkezik. Más esetekben a készségfejlesztés és tanácsadás a fenntarthatóság elérését szolgálja. A piacra jutást, kapcsolatépítést, termékfejlesztést segítő tanácsadás kiegészíti és védi a pénzügyi támogatást, annak érde-

kében, hogy a vállalkozás megfelelő ellenállóképességre tegyen szert és magabiztosan megállja a helyét a piacon.

Erről a területről is bemutatunk néhány hazai ígéretes kezdeményezést, amelyek talán az előzőekben bemutatott türelmes finanszírozás előfutárai is lehetnek.

4.2.5 Erste - Good bee

Az ERSTE Alapítvány és az ERSTE Csoport közös társadalmi célja, hogy javuljon Közép-Európa lakóinak életminősége. Ehhez járult hozzá a 2011-ben indított good. bee – „jó méhecske” program. Ennek keretében többek között pénzügyi tanácsadást és szolgáltatásokat nyújtanak társadalmi hasznosság céljából működő szervezeteknek. Évek óta dolgoznak a rugalmas, de pénzügyileg biztonságos hitelkihelyezés gyakorlatának kidolgozásán. Több pilot jellegű hitelezést valósítottak meg, és ezek tapasztalatát is intézményesítve, az „egyről a kettőre” elnevezésű, szociális bank program keretében 2016 második felétől társadalmi szervezetekre specializálódott üzletágat indítottak.

4.2.6 MagNet Magyar Közösségi Bank

A MagNet Bank számos pénzügyi, infrastrukturális szolgáltatással igyekszik segíteni a civil szervezeteket és társadalmi vállalkozásokat. Terjedelmi korlátok miatt a jelen téma szempontjából leginkább releváns, KAP (Közösségi Adományozási Programot) említjük meg. Ennek keretein belül az ügyfelek rendelkezhetnek a banki nyereség 10%-ával, így támogathatják a számukra fontos célokat képviselő civil szervezeteket, kezdeményezéseket. Az elmúlt 7 év tapasztalatai alapján, az ügyfelek ezzel kapcsolatos döntéseinek köszönhetően, több mint 170 millió forint szétosztása történt meg.

Emellett a MagNet Bank évek óta különös figyelmet fordít és hitelbírálathoz előnybe részesít olyan társadalmilag hasznos kezdeményezéseket és innovatív, környezettudatos vállalkozásokat, melyeknél az egyértelmű üzleti célok mellett, a jövő építése és környezetünk, közösségünk formálása is egyenlő hangsúllyal megjelenik.

4.2.7 UniCredit Bank Hungary Zrt.

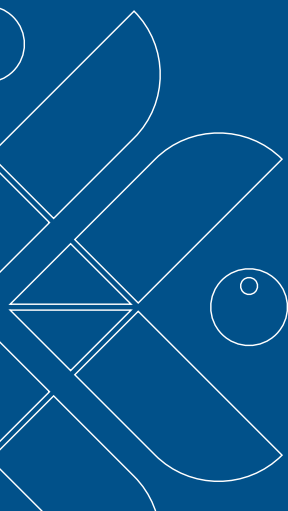
A magyarországi UniCredit Bank az egyik vezető CSR programját 2015-ben továbbfejlesztve, indította el a “Lépj velünk!” elnevezésű társadalmi innovációs programot. Ez aktuális társadalmi problémák megoldását célzó, innovatív és fenntartható megoldásokkal élő társadalmi vállalkozásokat támogat, részben pénzügyi eszközökkel, részben szakmai kapacitásfejlesztéssel, mentorálással. Ez utóbbihoz a bank, nagy tapasztalatú inkubátor szervezet, a NESsT együttműködését kérte, emellett a mentorálásba az UniCredit vezető menedzserei is bekapcsolódtak.

4.2.8 Társadalmi Hasznosságú Befektetők Egyesülete (THBE)

A Portus Buda Group kezdeményezésében 2016-ban alakult meg a Társadalmi Hasznosságú Befektetők Egyesülete, mely egy régóta várt, hiánypótló kezdeményezése a kockázati tőkebefektetőknek. Az egyesület célja, hogy a magyarországi és régióbeli pénzügyi és szakmai befektetőket felhívja a társadalmi, környezeti haszon, hasznosság megvalósítására befektetéseik során, természetesen a pénzügyi profit elérése mellett. Azon szemléletmód meghonosításán dolgoznak, hogy minden befektetés kettős céllal szülessen: egyrészt hogy a befektetett tőke eredményesen megtérüljön, másrészt hogy a befektetés tervezett és mérhető társadalmi hasznot eredményezzen. Tavaly évvégén közös gondolkozásra, szakmai fórumra hívták a befektetőket és a szektor szereplőit, és intenzíven dolgoznak társadalmi vállalkozásokat támogató pénzügyi alap létrehozásán.

Üzleti tervezés módszertana

5.	Üzleti tervezés módszertana	81
5.1	Szervezeti felkészültség felmérése	84
5.1.1	Kapacitások felmérése.....	84
5.2	Vállalkozási ötlet	89
5.3	Megvalósíthatósági tanulmány.....	92
5.4	Az üzleti vászon – Business Model Canvas	106
5.4.1	A Canvas modell területei	106

5. Üzleti tervezés módszertana

Mielőtt belevágunk a témába, néhány dolgot fontos tisztázni: ez a fejezet az üzleti tervezésről szól és NEM az üzleti terv készítéséről vagy pályázatírásról. Üzleti terv készítéséről kiváló anyagok születtek az elmúlt időszakban¹¹ és több szervezet tanácsadása igénybe vehető ezzel kapcsolatban.¹² Ez a fejezet annak folyamatát tekintti át, míg eljutunk egy üzletképes, a szervezet céljaihoz igazodó, erős belső támogatottságú vállalkozási ötletig és annak életképességét, fenntarthatóságát alaposan megvizsgáltuk.

FONTOS TUDNI!

Az üzleti tervezés NEM azonos az üzleti terv készítésével.

Az elején fontos leszögezni azt is, hogy a társadalmi vállalkozás indítása meglehetősen erőforrás- és időigényes feladat, és semmiképpen nem alkalmas a már fennálló pénzügyi, finanszírozási problémák megoldására. Tudnunk kell, hogy ha nulláról kezdjük az üzleti tervezést, legjobb esetben is legalább fél-egy évet vesz igénybe ennek kidolgozása és 4-5 ember munkaideje nagy részét erre kell, hogy fordítsa! Továbbá szükségünk lesz szabadon felhasználható pénzeszközökre a tervezés és induló költségek finanszírozásához. Mielőtt egy forint árbevételünk lenne, számtalan tevékenységet ki kell fizetnünk (tervek, tanulmányok készítése, engedélyeztetés, termékfejlesztés, stb) és rendelkezniünk kell fedezettel az induló költségek vonatkozásában is. A legtöbb vállalkozás, így a társadalmi vállalkozás is legjobb esetben 2-3 éven belül éri el a fedezeti pontot, és válik nyereségesé, pozitív eredményre csak ezt követően számíthatunk. Addig biztosítanunk kell a működéshez szükséges plusz forrásokat!

Melyek a társadalmi vállalkozás indításának legfőbb kockázatai?

- A hangsúly és a prioritások elmozdulhatnak a szervezet küldetésétől a vállalkozási tevékenység irányába (ez különösen akkor lehet probléma, ha a vállalkozás kevésbé kötődik a szervezet küldetéséhez).
- A vállalkozás elvonhatja a szervezet erőforrásait (pl. az munkatársak munkaidejét, pénzügyi forrásokat) egyéb programoktól, szolgáltatásoktól.
- Előfordulhat, hogy a vállalkozás nem termel nyereséget (vagy csak minimális mértékben), sőt a sikertelen vállalkozás eladósodhat, illetve elvesztheti a szűkös pénzügyi forrásait.

11 Például az OFA Nonprofit Kft által megvalósított „Koopéráció+”, a szociális gazdaság és munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetek kapacitásfejlesztését célzó program keretében.

12 Például a GINOP-5.1.2-15-2016-00001 „PiacTárs – Kiemelt projekt a társadalmi vállalkozások ösztönzésére a fenntartható és versenyképes szociális gazdaság érdekében” projektben.

- A vállalkozás ronthatja a szervezet hírnevét az érintettek és a nagyközönség körében.
- A társadalmi vállalkozás elindításával és menedzselésével járó stressz túlterhelheti, "kiégetheti" a munkatársakat.

Mit érdemes mérlegelni, mielőtt társadalmi vállalkozásba fognánk?

- Érdemes-e szervezetünknek vállalkozási tevékenység kialakítására törekednie?
- Készen állunk-e vállalkozási tevékenység indítására?
- Mely vállalkozási ötlet(ek) megfelelő(ek) számunkra, mind készségeink és lehetőségeink, mind pedig céljaink megvalósítása szempontjából?
- Érdemes-e további időt, illetve energiát fordítani a vállalkozási ötletünk alaposabb elemzésére?

Milyen kérdésekre kell választ kapnunk az üzleti tervezés során?

Termékkel szolgáltatás értékesítéséhez kapcsolódó kérdések:

- Van-e piaci kereslet a termékünk/szolgáltatásunk iránt? Ha igen, körülbelül mekkora? Kik a potenciális vevőink?
- Kik nyújtanak még ilyen/hasonló termékeket/szolgáltatásokat? Mitől lehetünk versenytársainknál vonzóbbak a vásárlók szemében?
- Hogyan érzük el termékünkkel/szolgáltatásunkkal a vevőinket?

Működés tervezése:

- Hogyan fogjuk működtetni a vállalkozást?
- Hogyan szervezzük meg a termelési folyamatot?
- Milyen gépek/infrastrukturális beruházások szükségesek?
- Milyen emberi erőforrásra van ehhez szükségünk?
- Mindezek mennyibe fognak kerülni?

Pénzügyi elemzés:

- A piackutatás és a szervezeti kapacitások alapján mennyi bevételre számíthatunk?
- Mekkora értékesítési volumen valószínűsíthető?
- Mennyi az értékesítés költsége?
- A bevételek és a költségek aránya hogyan alakul?
- Előreláthatólag mikor válik nyereséggé a vállalkozás?
- Milyen forrásokból oldjuk meg a finanszírozást?
- A szervezet jelenlegi forrásaival összeegyeztethetőek a pénzügyi tervek?
- Milyen adózási következményekkel jár a vállalkozás működtetése?
- Felmerül bármilyen egyéb költség amiatt, hogy szervezet vállalkozni kezd?

- Milyen kapcsolódó „társadalmi költségekkel” (pl. speciális igényekkel, korlátokkal rendelkező személyek foglalkoztatása, drágább környezetbarát anyagok használata, alacsony jövedelemmel rendelkező vásárlók ártámogatása) kell számolni?

Kockázatelemzés:

- Melyek a vállalkozás potenciális kockázatai, melyekre érdemes odafigyelnünk (pénzügyi, gazdasági környezet változása, belső kockázatok)?
- Hogyan tudjuk a hatásukat minimalizálni?

Összegzés: Ha a lehetséges problémákat és lehetőségeket figyelembe vesszük, akkor is megvalósíthatónak tűnik vállalkozásunk? Ha igen, hogyan, milyen stratégiák alkalmazásával érdemes belevágni?

Miért fontos az alapos üzleti tervezés a társadalmi vállalkozás indításakor?

Ahhoz, hogy a társadalmi vállalkozás fenntartható bevételi forrást jelenthessen a nonprofit szervezet számára, valós piaci igényeket kell kielégítenie, méghozzá hatékonyan. Ehhez elengedhetetlen a vállalkozási ötlet piaci, szervezeti és pénzügyi feltételeinek felmérése és a vállalkozás működésének megtervezése. Az üzleti tervezés keretet biztosít ehhez, mind a szervezet belső, mind külső érintettjei számára. Az üzleti tervezést követően a szervezetnek rendelkezésére fognak állni azok az információk, melyek alapján mérlegelni lehet, hogy érdemes-e a vállalkozást elindítani, közép- illetve hosszútávon meg fog-e térülni, valóban hozzá fog-e járulni a szervezet fenntarthatóságához.

Milyen hibákat kerülhetünk el az alapos üzleti tervezésnek köszönhetően?

- Barátaink, ismerőseink lelkesedése láttán azt gondolhatjuk, hogy sokan megvennék az általunk kitalált terméket/szolgáltatást, ám az üzleti tervezés során végzett piackutatásból azt látjuk, hogy nincs elegendő fizetőképes kereslet, így érdekesebb más termékben/ szolgáltatásban gondolkodnunk.
- Eredetileg elsődlegesen egyénetet kívántunk megcélozni, de az üzleti tervezés során arra jutottunk, hogy cégek/nonprofit szervezetek lehetnek érdekeltőbbek és fizetőképesebbek a termékünk/szolgáltatásunk iránt, ezért a vállalkozási modellünket már ennek fényében alakítjuk ki.
- Nem ruházunk be feleslegesen gépek, eszközök vásárlásába, melyek olyan termékek előállítására alkalmasak, amire nem építhető fenntartható vállalkozás.
- A vállalkozási ötlet megvalósításához szükséges, az üzleti tervezés során felmért kapacitásigények olyan mértékben elvonnák a szervezet erőforrásait annak alapvető tevékenységétől, hogy veszélybe kerülne a küldetés megvalósulása. Ennek tudatában a vállalkozás beindítását

olyan időszakra halasztjuk, amikor egyéb projektek már kifutottak, vagy éppen amikor egy új munkatárs felvételéhez szükséges pénzügyi forrást biztosítottunk látjuk.

Melyek az üzleti tervezés előkészítő lépései?

- Szervezeti felkészültség felmérése – annak vizsgálata, hogy a szervezeti és pénzügyi szempontból készen áll-e vállalkozás elindítására.
- A vállalkozási ötlet kiválasztása – mely ötletek igazodnak legjobban a szervezet elvárásaihoz és a szervezet alapvető képességeihez.
- Megvalósíthatósági tanulmány – mely vállalkozási ötletek lehetnek piacképesek, illetve tűnnek a legalkalmasabbnak céljaink megvalósítására.
- Motiváció felmérése – annak tisztázása, hogy rendelkezünk-e kellő támogatással munkatársak, vezető testület, ügyfelek, egyéb érintettek részéről, biztosítottak-e a szükséges erőforrások.

Ha a válaszuk minden rész kérdésre, igen, akkor vágjunk bele! Ne feledjük, bármely szőnyeg alá söpört, nem tisztázott, át nem beszélt probléma visszaüthet a jövőben. Számos ígéretes társadalmi vállalkozás életében jelentett komoly krízist egy előre látható, de akkor tudomásul nem vett, fel nem vállalt probléma. Volt, ahol elfogyott a szervezeti támogatás, és a sikeresen induló vállalkozási tevékenységet új szervezeti keretek között kellett folytatni. Volt, ahol a szociális szövetkezet néhány tagja rengeteg időt, önkéntes munkát belerakott a vállalkozás felfuttatásába, majd amikor már jól mentek a dolgok, az egyébként „potyautasok” egyformán szerettek volna abból részesedni, ami szétzilálta a szervezetet. Még hosszan folytathatnánk a sort. Járjunk el tehát nagy körültekintéssel, mert előre nem tudhatjuk, hogy melyik időben nem kezelt probléma indíthat majd később lavinát.

3. ábra: Az üzleti tervezés előkészítő lépései

5.1 Szervezeti felkészültség felmérése

5.1.1 Kapacitások felmérése

Amennyiben már működő nonprofit szervezet tervezi társadalmi vállalkozás indítását, általában nem a szervezetben belüli támogatás, hanem annak teljesítő-képessége jelenthet kihívást. A szakmai stáb, érintettek általában egyetértenek abban, hogy a vállalkozás segíteni fog a küldetésük megvalósításában, de túlbecsülik a megvalósításához rendelkezésre álló kapacitásukat. Elsőként tehát fontos megvizsgálni, hogy a szervezet milyen készségekkel, tapasztalatokkal, illetve ka-

pacitással rendelkezik a társadalmi vállalkozás szervezeti és pénzügyi céljainak eléréséhez. Általánosságban elmondható, hogy tapasztalatlan, kezdő szervezet számára nem való társadalmi vállalkozás indítása, legalábbis komoly kockázatokat jelent. Ideális szerintünk, ha a szervezet legalább írásbeli szabályok, eljárásrendek szerint működik, alkalmazottakkal rendelkezik (vagyis foglalkoztatáshoz kapcsolódó szabályokat ismeri, valamint rendelkezik az üzleti tervezésbe bevonható humán erővel), illetve néhány programot, projektet már sikeresen megvalósított.

De mi a helyzet a szociális szövetkezetekkel, nonprofit gazdasági társaságokkal, amelyek alapításakor már megjelenik valamilyen üzleti jellegű tevékenység? Véleményünk szerint a helyzet nagyon hasonló, de természetesen a kockázatokat például tapasztalt alapítókkal, munkatársakkal, szakértőkkel jelentősen csökkenteni lehet. Már az is sokat segít az is, ha tudatában vagyunk, hogy egy időben kell felépítenünk a szervezetet (kialakítanunk a működés szabályait, kereteit, megteremteni a közösséget, szervezeti kohéziót, stb), valamint megtervezni üzleti tevékenységünket és előkészíteni azt. Ebben az esetben tartsuk be a fokozatosság elvét, lehetőség szerint kezdjük kicsiben, reálisan teljesíthető célokkal. Ha már stabilizálódott működésünk, rendelkezünk a foglalkoztatás, pénzkezelés, nyilvántartások, stb terén kialakult gyakorlattal, eljárásrenddel, ha biztosított egy összeszokott, elkötelezett csapat, akkor tervezzünk nagyobb volumenű üzleti tevékenységet vagy növekedést. Ne felejtsük el, minden növekedés önmagában egy krízis! Bár üzleti életben a sikeres vállalkozókat magas kockázatvállalás jellemzi, társadalmi vállalkozás esetében ez kicsit másként van. El kell tudjunk viselni mi is a kockázatvállalás terhét, de esetünkben sokkal nagyobb mértékű a felelősségvállalás alkalmazottaink, munkatársaink, szervezetünk iránt. Túl ambiciózus tervek egy ígéretes, jó eséllyel induló társadalmi vállalkozás számára is túlzott kockázatot jelenthetnek. Próbáljunk egyszerre ambiciózusak, de felelősök is lenni!

Az alábbi területek elemzésével vizsgáljuk meg, hogy szervezetünk felkészült-e társadalmi vállalkozás indítására.

Szervezeti felkészültség

Küldetésünk és alapvető értékeink: fontos megvizsgálni, hogy a társadalmi vállalkozás milyen hatást gyakorolhat a szervezet küldetésére és alapvető értékeire, valamint próbáljunk felkészülni ezekre a hatásokra. Általában elmondható, hogy sokkal kockázatosabb a küldetéshez nem kapcsolódó vállalkozási tevékenységbe kezdeni, mint ahhoz szervesen illeszkedőbe. Különösen igaz ez kezdő vállalkozásokra.

- Szervezeti támogatás – szükséges felmérni, hogy a szervezet fő érintettjei (munkatársak, felügyelő bizottság, tagok, adományozók stb.) támogatják-e a társadalmi vállalkozás indítását;

- Szervezeti készségeink – érdemes meggyőződni arról, hogy a szervezet megfelelő jártassággal, tapasztalattal és képességekkel rendelkezik-e a társadalmi vállalkozás működtetéséhez;
- Pénzügyi felkészültségünk – fontos felmérni, hogy a szervezet megfelelő pénzügyi stabilitással, szabad tőkével, illetve jól működő, „bejáratott” pénzügyi és számviteli rendszerekkel rendelkezik-e a társadalmi vállalkozás elindításához és működtetéséhez.

Ennek kapcsán olyan kérdésekre kell választ adnunk, mint:

- Mennyire illeszkedik a társadalmi vállalkozás a szervezeti alapcélokhoz?
- Mennyire innovatív a szervezet, jutalmazza-e az újítást?
- Mennyire demokratikus működése?
- Munkatársak, vezető tisztségviselők mennyire kockázatvállalók?
- Rendelkeznek a munkatársak a társadalmi vállalkozás elindításához szükséges vezetői, illetve technikai jártasságokkal és tapasztalattal?
- Képes-e a szervezet a szükséges jártasságok vagy munkaerőhiánya esetén külső támogatást, önkénteseket bevonni? Megvannak-e az ehhez szükséges képességek, illetve erőforrások?
- Van a szervezetben egy olyan jó képességű/tehetséges személy, aki kinevezhető a vállalkozás koordinátorának, „szószólójának?”
- Hajlandóak a munkatársak, a felügyelő bizottság (kuratórium) tagjai, illetve a szervezet tagjai / kedvezményezettjei többletmunkát vállalni a vállalkozás sikere érdekében?
- Rendelkezünk-e a vállalkozásindításhoz szükséges infrastrukturális feltételekkel?
- Rendelkezünk-e a vállalkozás előkészítéséhez és az induló költségek finanszírozáshoz szükséges tartalékokkal?
- Rendelkezik-e a szervezet olyan rugalmas döntéshozatali eljárásokkal, amelyek képesek a változások, illetve a vállalkozási kihívások tükrében módosítani a terveket?

Pénzügyi felkészültség

Számos pénzügyi oka lehet annak, hogy egy szervezetnek miért nem célszerű vállalkozási tevékenységbe kezdenie. Ha például a szervezet eladósodott, likviditási problémákkal küzd, vagy nemrégiben erőforrás-igényes adománygyűjtő kampányt indított, akkor valószínűleg nem célszerű egyelőre társadalmi vállalkozás indításában gondolkodni, mivel ez nem rövidtávon, gyors megoldást kínáló módszer. A vállalkozási tevékenység sikeréhez bizonyos fokú pénzügyi stabilitásra, illetve komoly türelemre van szükség.

PÉNZÜGYI STABILITÁS:

a társadalmi vállalkozás kialakításához a nonprofit szervezetnek stabil pénzügyi helyzetben kell lennie, mivel az önfinanszírozás potenciális előnyei legjobb esetben is 2-3 év vagy annál is hosszabb idő után jelentkeznek. Emellett a vállalkozási tevékenység eleinte veszteséges lesz, illetve jelentős pénzügyi befektetés igényelhet. Jelenleg pénzügyileg stabil helyzetben van a szervezet? Milyenek a pénzügyi stabilitás kilátásai a következő évre? El van-e adósodva a szervezet? Problémát jelent a likviditás biztosítása?

PÉNZÜGYI ÖNÁLLÓSÁG:

a társadalmi vállalkozás kialakításához a nonprofit szervezetnek bizonyos fokú pénzügyi rugalmasságra, önállóságra van szüksége, mivel rövid vagy hosszú távra kell elkülönítenie, lekötnie pénzügyi forrásokat, illetve ki kell elégítenie a fejlődő és bővülő vállalkozási tevékenység tökeigényét. Milyen jellegű pénzügyi forrásokkal rendelkezik jelenleg a szervezet? A pénzügyi források mekkora hányada „kötött” (vagyis konkrét projekthez, kiadáshoz vagy időtávhoz rendelt)? Mennyire rugalmasan tudja a kívánt tevékenységekhez hozzárendelni, illetve átcsoportosítani az új forrásokat? Milyen pénzügyi „védőháló” óvja a szervezetet az adományok, támogatások ingadozásának hatásaitól? Hogyan elégítik ki a sürgős likviditási igényeket?

PÉNZÜGYI RENDSZEREK:

a társadalmi vállalkozás kialakításához a nonprofit szervezetnek olyan pénzügyi beszámoló rendszerekkel kell rendelkeznie, amelyek lehetővé teszik a vállalkozás pénzügyi helyzetének egyszerű, pontos, rendszeres és gyors felmérését, és így alapos információkat nyújtanak a pénzügyi tervezéshez, illetve egyéb döntésekhez. Mennyire kifinomultak a szervezet pénzügyi rendszerei? Megfelelő személyzeti és technológiai kapacitások állnak rendelkezésre a vállalkozási tevékenység teljesítményének nonprofit szervezettől különálló nyomon követéséhez és kimutatásához?

4. ábra: Pénzügyi felkészültség vizsgálatának három területe

Ha a szervezet bevételei meghaladják a kiadásait, és/vagy az eszközeinek az értéke meghaladja a forrásokét, a pénzügyi egyenlege pedig az elmúlt három év során összességében pozitív és/vagy javuló tendenciát mutatott, akkor a szervezet viszonylag jó pénzügyi helyzetben van és készen áll vállalkozás kialakítására. Amennyiben az előbb említett feltételek nem teljesülnek, próbáljuk meghatározni a pénzügyi nehézségek, illetve gyengeségek okait, és keressünk megoldást a problémákra. Az év végi veszteség nem feltétlenül jelent problémát, ha az előző évben eredménytartalék képződött. Két vagy egymás utáni több évben jelentkező negatív mérleg azonban már aggodalomra ad okot. Fontos tehát több évre visszamenőleg megvizsgálni a pénzügyi beszámolókat.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy csak akkor vágjunk bele társadalmi vállalkozás tervezésébe, ha a fenti kérdések szinte mindegyikére kedvező választ adunk. Egyébként a hamarosan megjelenő terhek, feszültségek szétfeszíthetik nemcsak a társadalmi vállalkozást, de a szervezet egészét is. Ha valamelyik területen problémák adódnak, akkor nem kell feladni elképzelésünket, de ne is söpörjük őket a szőnyeg alá. Szánjuk rá az időt, elemezzük ki, beszéljünk róla, járjuk alaposan körül, dolgozzunk ki eljárásokat kezelésére, mérséklésére, és valósítsuk meg ezeket.

Motiváció

Nem szoktunk beszélni róla, de mivel a szervezetek élő organizmusokhoz hasonló logika szerint működnek, valamint sok-sok magánérdekkel rendelkező ember közösségei, nagyon fontos tisztáznunk a társadalmi vállalkozással kapcsolatos motivációkat. Tudnunk kell, hogy társadalmi vállalkozás indítása esetén háttérbe szorulhatnak a szervezet egyéb, régóta meglévő szolgáltatásai. Okozhat-e belső feszültséget, ha ők kevesebb reflektorfényt kapnak? Lehet, hogy bizonyos kihagyhatatlan üzleti lehetőségek esetén át kell csoportosítanunk szervezeti erőforrásokat és más területen dolgozókat, önkénteseket is a társadalmi vállalkozási tevékenységbe kell irányítanunk. Hajlandók lesznek erre? Számíthatunk esetleg ezzel kapcsolatos ellenállásra?

Ebben az esetben sem gond, ha nem egységesen viszonyulunk a társadalmi vállalkozás ötletéhez, ha vannak ellenzők vagy szkeptikusok. Sokkal inkább gondot okozhat, ha ezeket a motívumokat, ellenérzéseket, félelmeket nem tesszük nyílttá, nem beszélünk róla. Ki nem mondott, felszínre nem hozott ellenállást nem lehet kezelni. Ugyanakkor, ha ezek nyílttá válnak, akkor tudunk figyelni kollégáink érzéseire, ellenállására, kompromisszumokat, eljárásokat kidolgozni ezzel kapcsolatosan. Legrosszabb esetben, akár készülni tudunk az új irányokat elfogadni nem tudó kolléga kilépésre, elvesztésére. Már sokszor az életmentő, ha van „B” és „C” tervünk különböző helyzetek kezelésére.

Ha mindezek után úgy döntünk, hogy belevágunk a társadalmi vállalkozás tervezésébe, célszerű egy vállalkozásfejlesztési munkacsoportot, csapatot létrehozni.

Vállalkozásfejlesztési csapat

Ideális esetben 4-5 tagú, és biztosítani tudja a szervezeti álláspontok, készségek, beosztások és szintek kiegyensúlyozott képviselését. A Csapatban szerepelnie kell egy irányítóknak (szószólónak), az ügyvezetőnek, a felügyelő bizottság valamely tagjának, egy pénzügyi / üzleti téren jártas munkatársnak (vagy elnökségi tagnak), a leendő vállalkozás vezetésére képes munkatársnak, egy kedvezményezettnek, ügyfélnek, és egy „kritikusnak,” aki („az ördög ügyvédjeként”) építő kritikákat fogalmaz meg.

A Vállalkozásfejlesztési Csapatnak világosan meg kell indokolnia, hogy a szervezetnek miért célszerű, illetve szükséges a társadalmi vállalkozás lehetőségeit vizsgálnia. Ennek keretében gondoskodnia kell arról, hogy:

- az üzleti tervezést megelőző folyamat a legfőbb döntéshozók teljes elkötelezettségével és támogatásával történjen;
- az üzleti tervezést megelőző folyamat körültekintő és átlátható legyen, és magába foglalja a szervezet legfőbb kedvezményezettjeinek véleményét és visszajelzéseit;
- rendelkezésre álljon a feladatok végrehajtásához és a jól informált döntések meghozatalához szükséges szakértelem;

- az üzleti tervezést megelőző folyamat eredményei beépüljenek a megvalósításra kerülő konkrét akciótervbe.

Noha a tervezés nem előfeltétele a sikernek, jelentősen csökkenti a kockázatot, és segítséget nyújt a társadalmi vállalkozás fejlesztésének rögzös útján. A nonprofit szervezetek korlátozott pénzügyi és emberi erőforrásai miatt sok esetben nehéz biztosítani a tervezéshez szükséges időt és erőforrásokat – legyen szó szervezeti stratégiai tervezésről, vállalkozástervezésről vagy egyéb tervezési feladatokról. Természetesen nem azt javasoljuk, hogy cselekvés helyett tervezésre fókuszáljunk, erre fordítsuk erőforrásainkat. Sőt való igaz, hogy sok vállalkozó sikerének titka az, hogy egyszerűen addig kísérletezik különféle vállalkozási ötletekkel, amíg valamelyik be nem válik. Vitathatatlan, hogy bármilyen alaposan is tervezünk, sohasem lesz mindenre kész válaszunk, és sok múlik majd a véletlenül, a menedzsment döntésein, a vezetői képességeken, a problémák elhárításán, a szerencsén és az adott körülményeken. A legtöbb nonprofit szervezet azonban nem vállalhat olyan ismeretlen kockázatot, amellyel a profitorientált szervezetek nagy részének új vállalkozás indításakor számolnia kell. A vállalkozásfejlesztés az üzleti tervezést előkészítő, illetve üzleti tervezés folyamata nagyban mérsékeli ezt a potenciális kockázatot. A vállalkozás kapcsán be kell lépni a piacra és kereskedelmi tevékenységet kell folytatni, és nem minden vállalkozási tevékenység kapcsolódik közvetlenül a szervezetek céljaihoz. Legtöbb nonprofit társaság az első időben keveset tud erről a területről, és éppen ezért gyakran bizalmatlansággal és félelemmel viszonyulunk hozzá.

5.2 Vállalkozási ötlet

Ha a szervezeti felkészültség felmérése után arra jutottunk, hogy készek vagyunk vállalkozni, következő lépésként találnunk kell néhány ígéretes vállalkozási ötletet. Nagyon gyakran ismerőseink hasonló tevékenységei inspirálnak bennünket. Ha a szomszéd településen van tesztaüzem, csináljunk mi is, ha brikettet készítenek, vágjunk bele mi is, stb. Természetes, hogy környezetünk inspirál bennünket, és a sikeres vállalkozási ötletek vitathatatlanul reagálnak a környezetre, de adjunk magunkat nagyobb szabadságot, rendezzünk egy határtalan ötletbörzést, ahol a legvadabb, legképtelenebb ötletek is elhangozhatnak minősítés, kritika nélkül. Lehet, hogy egy irreálisnak tűnő idea fog valakit inspirálni és jut eszébe egy zseniális, szervezeti célokhoz könnyen kapcsolható ötlet. Általában egy innovatív, előzmény nélküli ötlet sokkal nagyobb üzleti haszonnal kecsegtet, mint a már meglévő, elterjedt, piaci igényeket lefedő tevékenység másolása.

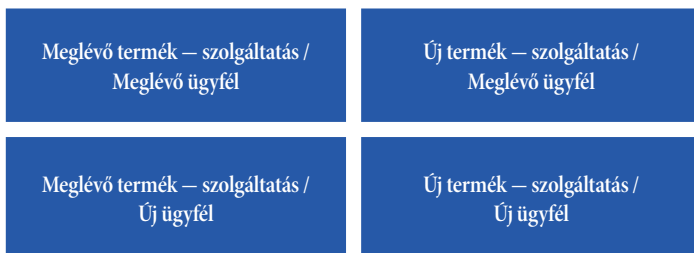
Mielőtt magával ragadna bennünket a kreatív alkotás folyamata, elsőként határozzuk meg a vállalkozással szemben támasztott kritériumainkat. Nyilván minden vállalkozást a remélt pénzügyi eredmény miatt indítunk, de nem mindegy, hogy önfenntartást vagy nyereséget várunk tőle? Dinamikus növekedést, megtérülést szeretnénk vagy inkább egy hosszútávon kiszámítható, stabilan működő vállalkozást, így elfogadható a kevésbé dinamikus növekedés. Sok embernek biztosítson munkát, vagy inkább minél kevesebb teher

legyen ezzel kapcsolatban nálunk? Egyszerű, szakképzettséget nem igénylő munkafolyamatokból álljon, vagy speciális szaktudású munkatársainkat szeretnénk integrálni? Folyamatosan szeretnénk végezni vagy kiegészítő jelleggel, időszakosan? Jelenlegi infrastrukturális kereteink között szeretnénk folytatni vagy rendelkezünk forrással beruházáshoz? Számítalan egyéb szempont, kritériumnak lehet jelentősége esetünkben, próbáljunk ezeket a kritériumokat a legteljesebben összegyűjteni. Most már követheti az ötletbörze.

Az ötletbörze (brainstorming) lényege, hogy rövid idő alatt minél több ötletet gyűjtünk össze anélkül, hogy véleményt vagy előzetes ítéletet formálnánk a felvetésekről. Ezt végezheti a Vállalkozásfejlesztési Csoport, de kibővíthetjük a kört egyéb tagokkal is. Ahhoz, hogy kellően inspiráljuk egymást, legalább 5-6 fő szükséges, és 10-12 főnél nem érdemes többen lenni, mert akkor valószínűleg kisebb mikrocsoportok, beszélgetések alakulhatnak ki és lecsökken a hatékonyságunk.

A Vállalkozásfejlesztési Csoport egy tagja ossza meg az eddigi megállapításait, illetve a vállalkozással szemben támasztott kritériumokat, hogy mindannyian ugyanarról az alapkőről tudjunk elrugaszkodni. Érdemes elmondani, hogy a közös munka célja minél több lehetséges vállalkozási ötletet összegyűjtése, de a megvalósíthatóság vizsgálata egy későbbi feladat lesz, így most nyugodtan szárnyaljon mindenki fantáziája. Egy fontos szabály van, nem fogalmazhatnak meg a tagok kritikát, minősítést a másik ötletével kapcsolatosan, mert ez megöli a kreatív alkotó energiákat.

Több különböző ötletgyűjtési forma közül választhatunk, ha nagyon rutinos és összeszokott a csapat, akár kezdhethetjük azzal, hogy mindenki szabadon leírja az első ötleteit egy post-it-re, ezeket ismertetjük, majd a hasonlóból csoportokat képezünk, és így tisztázzuk az ötletcsoportok részleteit. Ha nehezebben hangolódunk rá a feladatra, lehetünk kicsit strukturáltabbak, gyűjthetünk ötleteket úgy, hogy a meglévő ügyfeleknek kínált, meglévő termékeinket, szolgáltatásainkat összegezzük. Ezt követően végig gondoljuk, hogy a meglévő ügyfeleknek milyen új termékekre, szolgáltatásokra lenne piaci alapon igénye (akár őket is megkérdezhetjük erről). Majd járjuk körbe azt, hogy a meglévő terméket vagy szolgáltatást milyen új, fizetőképes ügyfélkörnek tudnánk kínálni. Végül, a felmerült ötletekből továbblépve, írjuk le az új termékekhez, szolgáltatásokhoz kapcsolódó, új potenciális ügyfélkörnek szóló ötleteinket.

5. ábra: Ügyfél - szolgáltatás kapcsolatának szemléltetése

Másik módszer, hogy az ötletgyűjtést a munkatársaink alapvető képességei alapján végezzük. Ez akkor különösen hatékony, ha fontos vállalkozási kritérium a meglévő munkatársak kapacitásainak hatékonyabb kihasználása, rájuk építve szeretnénk vállalkozni. Ebben az esetben azt szedjük össze, hogy a stáb tagjai milyen képességekkel, készségekkel rendelkeznek, egészen a szívesen végzett szabadidős tevékenységek, hobbi szintjéig. Vagyis nemcsak a formális, végzettséggel igazolt, munkakörükben használt képezések érdekesek, hanem a kedvtelésből végzett tevékenységek is (sőt azok érdekesek igazán!). Nézzük meg, hogy vannak-e átfedések, egymást komplementer módon kiegészítő tevékenységek. Ha találunk ilyen, ebből kiindulva kezdünk el vállalkozási ötleteket gyűjteni. Ha valaki szívesen fotóz, egy másik kolléga blogot ír, harmadik programozni szeret, akkor jó kiindulási ötlet lehet kiadványszerkesztés, honlap készítés, közösségi médiában való megjelenés kezelése, stb. Egy tanácsadó szervezet vállalkozási tevékenységének tervezésekor, ezt a módszert követve jött rá arra, hogy több munkatárs magas szinten végez testkultúrával, mozgásfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységet. Ezt továbbgondolva, végül egy fitness központot hoztak létre, ahol jógától közösségi táncig, különböző rekreációs programot kínáltak.

Kiindulhatunk a helyi szinten tapasztalt hiányzó termékekből, szolgáltatásokból is. Kezdhethetjük annak az összegyűjtését, hogy csapat tagjai milyen igényüket, szolgáltatásukat nem tudják helyi szinten kielégíteni. Ezeket összegyűjtve, szűkíthetjük az ötletek körét annak megfelelően, hogy mely termék, szolgáltatás előállítását tudjuk a legkisebb befektetéssel, fejlesztési igénnyel megvalósítani, mely területen rendelkezünk a leginkább szakértelemmel, infrastrukturális feltételekkel. Kombinálhatjuk is a különböző módszereket annak megfelelően, hogy esetünkben mi tűnik célszerűnek, hatékonynak. A lényeg, hogy minél többféle, minél innovatívabb, előzmények nélküli ötleteket gyűjtsünk össze.

A következő lépés, a szervezet számára legmegfelelőbb vállalkozási ötlet kiválasztása, vagyis az összegyűjtött lehetséges ötletek összevetése a korábban meghatározott vállalkozási kritériumokkal. Ennek az értékelésnek nem kell tudományos jellegűnek lennie, a célja, hogy valamilyen struktúrát adjon a vállalkozás céljaihoz, kritériumaihoz, illetve szervezetünk küldetéséhez, a munkatársak képességeihez nem illeszkedő ötletek kiszűrésének. A legtöbb szervezet esetében a meghatározott vállalkozási kritériumok teljesítése egyben előfeltétele az ötlet elfogadásának is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a lehetséges vállalkozási ötletek megvitatása nyomán ne lehetne felülvizsgálni a vállalkozási kritériumokat. Felmerülhet egy olyan ígéretes ötlet, amely a vállalkozási kritériumok összeállítása során nem várt módon jelentős előnyt biztosíthat a szervezet számára. Ugyanígy nem célszerű kizárólag azért elvetni egy lehetséges ötletet, mert nem elegendőek hozzá a munkatársak jelenlegi képességei. Lehetnek ugyanis olyan ötletek, amelyekhez nem áll rendelkezésre a szükséges tapasztalat (de ezt külső segítséggel tudjuk pótolni), és így könnyen hozzájárulhatnak a vállalko-

zás céljainak eléréséhez. Éppen ezért a vállalkozási ötletek értékelésekor ne ítéljünk elhamarkodottan. Ha szinte biztosak vagyunk abban, hogy egy adott ötletben van perspektíva, akkor vizsgáljuk meg alaposabban megvalósíthatósági tanulmány segítségével. Ugyanakkor az is fontos, hogy hűek maradjunk a korábban meghatározott vállalkozási kritériumokhoz, és magabiztosan alkalmazzuk ezeket a kritériumokat a vállalkozási ötletek szervezethez való „illeszkedésének” vizsgálata során. Különösen szigorúan kell venni a munkatársak alapvető képességeihez kapcsolódó kritériumokat azokban a szervezetekben, ahol a vállalkozás új stratégiát jelent, mivel ha a munkatársak egyáltalán nem értik, illetve nem tudják magukévá tenni az új ötletet, az ismeretlen és kockázatos területre viheti a szervezetet.

Ha leszűkítettük a lehetséges ötletek körét maximum 3-5-re, akkor hozzá kezdhetünk ezek alaposabb vizsgálatához. Ehhez hatékony keretet ad a megvalósíthatósági tanulmány, előtanulmány.

5.3 Megvalósíthatósági tanulmány

A lehetséges vállalkozási ötletek megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése a vállalkozásfejlesztési folyamat legfontosabb fázisa. Ez az a pont, ahol megalapozott döntést hozunk arról, hogy érdemes-e további időt, illetve szervezeti erőforrásokat áldozni arra, hogy elkészítsük az adott ötlet részletes üzleti tervét. Most döntünk arról is, hogy a vizsgált ötlet szervezeti, illetve üzleti szempontból racionális-e. A megvalósíthatósági előtanulmány azt vizsgálja, hogy megvannak-e az alapvető feltételei annak, hogy az adott ötlet megvalósítsa a pénzügyi, illetve küldetéssel kapcsolatos céljainkat. A tanulmány másik funkciója, hogy kiszűrje a nem életképes ötleteket, mielőtt túl sok időt fordítanánk a további vizsgálatukra és kidolgozásukra.

Megvalósíthatósági tanulmány keretében az alábbi területeket vizsgáljuk:

- A termék, szolgáltatás pontos meghatározása,
- a piac és az iparág általános megismerése,
- a vállalkozás elindításához és működtetéséhez szükséges legfontosabb operatív és menedzselési tényezők megismerése,
- pénzügyi elemzés készítése (a vállalkozás elindításának költségei, működési költségek, fedezeti pont elemzése),
- a szervezet küldetésére gyakorolt hatások és a kockázatok meghatározása.

Ha a vállalkozási ötlet megvalósíthatónak bizonyul a megvalósíthatósági tanulmány során, akkor az üzleti tervben még részletesebben megvizsgáljuk ezeket a kérdéseket. A vállalkozásfejlesztés első három lépése – szervezeti kapacitások felmérése, a megvalósíthatósági tanulmány és az üzleti terv – egymásra épül, egyre nagyobb mélységben vizsgálják meg a vállalkozás legfontosabb területeit, folyamatosan kiegészítve a korábbi lépésekben megszerzett információkat.

Ahhoz, hogy a megvalósíthatósági tanulmány valóban hasznunkra legyen, a felhasznált információknak minél pontosabbaknak kell lenniük. Nem szükséges azonban ebben a korai szakaszban túl sok időt vagy energiát fordítani egy-egy vállalkozási ötletre. Mivel az elemzést több ötletre vonatkozóan is célszerű elvégezni, egy ötletre sem érdemes néhány hétnél, egy hónapnál hosszabb időt fordítani. Egy-egy ötlet megvalósíthatósági tanulmányának elkészítésére –az ötlet újszerűségétől és összetettségétől függően–, körülbelül 10-15 munkanapot szánjunk (vagyis annyi időt, ami elég egy 10-15 oldalas dokumentáció elkészítéséhez).

A megvalósíthatósági tanulmány segít még idejekorán elvetni azokat a vállalkozási ötleteket, amelyek nem képesek megvalósítani a célokat, illetve teljesíteni a kritériumokat. Fontos, hogy ne érezzünk kényszert az ilyen ötletek további vizsgálatára csak azért, mert előzőleg már időt és energiát áldoztunk rájuk. Ha azonban a vállalkozás küldetéssel kapcsolatos potenciális előnyei és/vagy a kockázatai egyaránt jelentősnek tűnnek, akkor érdemes a szokásosnál is több időt és energiát fordítani az ötlet tényleges lehetőségeinek feltárására.

Célszerű a szervezet egy tagjára, vagy a Vállalkozásfejlesztési Csoportra bízni a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésének irányítását. Rendkívül fontos azonban, hogy a legfőbb döntéshozók és a szervezet minden érintett tagja részt vegyen a folyamatban, illetve a döntések meghozatalában. Abban is egyetértésre kell jutni a szervezet döntéshozóival, hogy a megalapozott döntéshez milyen információkra van szükségük, és hogy maga a döntés hogyan születik majd meg. (Formális értekezlet keretében? Ki vesz ebben részt?)

A megvalósíthatósági tanulmány kitűnő lehetőség arra is, hogy a későbbi vállalkozás számára hasznos új emberekkel (pl. lehetséges tanácsadókkal, adományozókkal, ügyfelekkel, beszállítókkal, ingyenes (pro bono) szolgáltatókkal stb.) kerüljünk kapcsolatba.

A megvalósíthatósági előtanulmány első lépése a termék vagy szolgáltatás pontos leírása. Noha ez elég egyszerűen hangzik, nagy pontosságot igényel, és nem minden esetben könnyű feladat. Ezért próbáljunk meg minél pontosabb válaszokat adni.

A termék / szolgáltatás meghatározása

Az alábbi kérdésekre szükséges válaszolni:

- Ki tart igényt erre a termékre / szolgáltatásra?
- Mi a termék / szolgáltatás?
- Hol lesz a termék / szolgáltatás elérhető?
- Mikor lehet a terméket / szolgáltatást használni?
- Hogyan kerül a termék / szolgáltatás a felhasználókhoz?

Később az elemzés során összegyűjtött információk alapján pontosíthatjuk a termék meghatározását. Nagyon fontos, hogy az előzetes elemzést rugalmasan közelítsük meg, mivel nagy a valószínűsége annak, hogy a piac tényleges IGÉNYE és KERESLE-

TE alapján bizonyos szempontokból módosítani kell a terméket, szolgáltatást. Csak azt fogjuk tudni értékesíteni, amire az adott áron és minőségben kereslet van, és nem feltétlenül azt, amit képesek és hajlandók vagyunk előállítani, vagy amire véleményünk szerint igény van. A keresletre történő összpontosítással a potenciális ügyfelek igényeihez alkalmazkodhatunk, és ennek megfelelően kommunikálhatjuk a terméket. A marketing alapkövetelménye, hogy a potenciális ügyfelek nézőpontjából tekintsünk a termékre vagy szolgáltatásra. A termék megjelenése/csomagolása jellegétől függően ugyanaz a termék igen eltérő reakciókat válthat ki.

Előzetes piackutatás

Ahhoz hogy a kérdésekre a lehető legpontosabb választ tudjuk adni, előzetes piackutatás kell végezni a termék/szolgáltatás vonatkozásában. Először, egyértelműen meg kell határozni a megcélzott piacot és annak hozzávetőleges méretét. Másodsor, egyértelműen meg kell határozni a versenytársakat és azok hozzávetőleges mennyiségét.

Az alábbi kérdések segítenek ebben a feladatban. Az elemzésnek kellő mélységűnek kell lennie ahhoz, hogy valós információkat nyújtson, de nem szükséges nagyon részletekbe menőnek lennie. Az információkat elsődleges forrásokból kell összegyűjteni, és másodlagos forrásokból lehet kiegészíteni. A kutatás során legyünk kreatívak és nyitottak a potenciális partnerek, illetve versenytársak felé egyaránt. Az emberek általában szívesen megosztják az ismereteiket, ezért bátran keressük meg őket kérdéseinkkel.

Elsődleges (közvetlen) források	Másodlagos (feldolgozott)
<ul style="list-style-type: none"> - Ügyfelek - Versenytársak - Egyéb helyi vállalkozások (nem versenytársak) - Más régió hasonló vállalkozásai (nem versenytársak) - Kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozások - Iparági szakértők 	<ul style="list-style-type: none"> - Internet - Szakmai kiadványok - Általános kiadványok - Újságok - Magazinok - Központi statisztikák - Piackutató cégek által végzett piaci tanulmányok
<p>Módszerek: interjú, kérdőív, megfigyelés</p>	<p>A másodlagos forrásokhoz általában az internetről, könyvtárakból vagy állami intézmények nyilvántartásából juthatunk.</p>

3. táblázat: Piackutatás során igénybe vehető információforrások

A termék / szolgáltatás iránti kereslet

- Kik a célcsoport tagjai? A célcsoport a termék vagy szolgáltatás megvásárlása iránt leginkább érdeklődő csoport. A „mindenki”, illetve a hasonlóan általánosító válaszok nem értelmezhetők! Elképzelhető, hogy számos különböző potenciális ügyfél vagy csoport vásárolna a termékből – ebben az esetben válassza azokat, akik a legnagyobb valószínűséggel lennének a vevőink.

- Vannak-e különböző típusú vásárlói a termékeknek? (Piaci szegmensek a vizsgált termék/ szolgáltatás szempontjából hasonló érdeklődésű és motivációjú csoportok.)
- Mík a célpiac jellemzői demográfiai (pl. hivatás, jövedelemszint, nem, képzettség), földrajzi (pl. város, ország, környék), személyiségbeli (pl. érdeklődési kör, életstílus, személyiségi jegyek), illetve viselkedési (pl. termék / szolgáltatás iránti hűség, a fogyasztás elvárt előnyei, használat gyakorisága) szempontból?
- Nő vagy csökken a kérdéses termék/szolgáltatás típus iránti kereslet? Hogy alakulnak a keresletet befolyásoló piaci trendek? Vannak olyan külső trendek, illetve jelek, amelyek arra utalnak, hogy a termék /szolgáltatás kereslete a jövőben változhat?
- Ki tudna alakítani ez a vállalkozás speciális piaci réseket? (A piaci rés a teljes piac egyedi igényekkel, illetve elvárásokkal jellemezhető része. Egyes vállalatok a népesség nagy részét szolgálják ki, míg mások ezeket a kisebb szegmenseket veszik célba, és általában magasabb árat kérnek a különleges szolgáltatásaiért).

A termék / szolgáltatás versenye

Akkor is vannak versenytársak, ha jelenleg egyetlen vállalat sem kínálja a vizsgált terméket vagy szolgáltatást!

- Alaposan mérleljük, hogy milyen más termékek / szolgáltatások helyettesíthetik, illetve pótolhatják a miénket. Hogyan tudott eddig létezni a piac a mi vállalkozásunk nélkül?
- Az ügyfelek jelenleg hogyan elégítik ki ilyen irányú szükségletüket?
- Versenytársak révén? Eltérő vagy helyettesítő termékek / szolgáltatások segítségével?
- Sok versenytárs kínálja ugyanezt a terméket vagy szolgáltatást a megcélzott piacon? Csökken vagy nő a számuk?
- Hogyan viszonyul a mi termékünk / szolgáltatásunk a versenytársakéhoz?
 - » Árban
 - » Minőségben
 - » Jellemzőit tekintve
 - » Egyéb szempontok alapján
- Írja le részletesen a megcélzott piacon értékesítő vállalkozásokat (a versenytársak típusa, mérete, földrajzi helye, termékválasztéka, piacpolitikája).

Végül tájékozódjunk a termék / szolgáltatás elosztási és beszerzési igényéről.

- Hogyan jutna el a termék / szolgáltatás az ügyfelekhez?
- Hogyan szerezné be a szervezet a szükséges nyersanyagokat, milyen kondíciókkal, milyen forgási sebességgel stb.?

A fenti kérdések megválaszolásának első lépése a saját tudásunk és tapasztalataink hasznosítása. Írja le a rendelkezésre álló információkat, és jelölje meg azokat a területeket, ahol további kutatásra van szükség. Ebben a fázisban még elég közelítő

választ adni, de minden kérdésre válaszolni kell, még hozzá lehetőség szerint minél pontosabban és részletesebben.

A második lépés a piaci információk összegyűjtése. Az előző oldalon bemutatja a lehetséges adatforrásokat és információszerzési stratégiákat. A potenciális vásárlóink véleménye nagyon fontos, ezért a kutatáshoz ne másodlagos (feldolgozott) adatokat használjunk. Elsőre biztos, hogy idegen, és szokatlan lesz, de igyekezzünk minél több embert megkérdezni, ehhez telefonáljunk vagy menjünk ki az utcára! Az emberek általában szívesen segítenek, működnek együtt és adnak tanácsot, ha érzik, hogy fontos nekünk véleményünk, meglátásaik, különösen igaz ez, ha tudják, hogy jó cél érdekében dolgozunk. Ennek kapcsán biztos, hogy fogunk kapni új ötleteket, vagy felmerülnek olyan szempontok, amelyekre nem gondoltunk. Szóval ne habozzunk, szólítsunk meg minél több tagját a lehetséges célcsoportunknak. „Én az xy szervezet munkatársa vagyok. Szeretnénk egy ökológiailag felelős gazdaságot indítani, mert úgy gondoljuk, hogy nehéz a városban megbízható zöldséget, gyümölcsöt beszerezni. Ön mit gondol erről?” Hatalmas segítséget jelenthet ehhez a közösségi média is. Ha célcsoportunk ezt indokolja, készítsünk online kérdőívet és indítsunk Facebook kampányt. Építeni tudunk már meglévő ügyfeleinkre, támogatóinkra, önkénteseinkre. Legyünk kreatívak és nyitottak!

Piacszegmentálás

A piacszegmentálás során több kisebb, hasonló szociokulturális jegyekkel rendelkező alcsoportra bontjuk a potenciális piacot, ami megkönnyíti a teljes piac méretének meghatározását, illetve végső soron a termék értékesítését. A piacszegmentálás során egy csoportba gyűjtjük a vizsgált termék/szolgáltatás szempontjából hasonló érdeklődésű és motivációjú egyéneket, illetve szervezeteket. A piacot több különböző szempont alapján lehet szegmentálni:

- Demográfiai alapon: életkor, nem, jövedelem, képzettség stb.
- Földrajzi alapon: régió, város, népsűrűség stb.
- Pszichológiai jellemzők alapján: érdeklődési kör, attitűd, életstílus, személyiség stb.
- Viselkedésbeli jellemzők alapján: termék/szolgáltatás iránti hűség, a fogyasztás elvárt előnyei, használat gyakorisága stb.

Egy inkluzív játékokat gyártó társadalmi vállalkozás esetében például az alábbiak piaci szegmensek jöhettek szóba:

- A játszóterek felszereléséért felelős önkormányzati tisztviselők
- Az iskolák felszereléséért felelős önkormányzati tisztviselők
- Fogyatékos gyermekeket nevelő, közepes, illetve magas jövedelmű családok
- Gyermekintézmények igazgatói, különösen a gyakorló oktatás, módszertani feladatokat ellátó intézmények vezetői

Célszerű minden piaci szegmensen külön elvégezni a felmérést, mivel nagy valószínűséggel legalább kismértékben eltérő válaszokat fogunk kapni. Az összegyűjtött információk alapján könnyebb lesz megállapítani, hogy mely szegmensek vásárolnák meg leginkább a terméket, illetve mely szegmensek nem érdeklődnek a termék iránt, vagy nem felelnek meg a szervezet adottságainak.

Ahogy korábban már említettük, fontos meghatározni a vállalkozás saját piaci rését, és annak vevőihez igazítani a terméket. Valószínűleg nem leszünk képesek mindegyik szegmens igényeit kielégíteni (legalábbis eleinte), így a legnagyobb érdeklődést mutató potenciális ügyfelek igényeihez célszerű igazodnunk.

Piaci verseny, konkurencia

A konkurenciához tartozik minden olyan vállalkozás, illetve szervezet, amely a potenciális ügyfelek érdeklődésére számot tartó terméket, szolgáltatást kínál. Akkor is vannak versenytársak, ha jelenleg egyetlen vállalkozás sem kínálja a kérdéses terméket vagy szolgáltatást. Kínálhatnak hasonló terméket vagy olyat, amely könnyen helyettesítheti a miénket. Ezért óvatosnak kell lenni, és alaposan meg kell vizsgálni, hogy milyen más termékek/szolgáltatások helyettesíthetik, illetve pótolhatják az általunk tervezettet. A versenytársak közül vizsgálja meg az alábbi szereplőket:

- Az azonos termékek / szolgáltatások előállítóit;
- A hasonló termékek / szolgáltatások előállítóit;
- A potenciális ügyfelek érdeklődésére számot tartó termékek / szolgáltatások előállítóit.

A példánkhoz visszatérve az inkluzív játszótéri eszközöket gyártó szervezetnek számos versenytársa lehet, például:

- A játszótéri felszereléseket gyártók;
- Az iskolai felszereléseket, kellékeket gyártók;
- Fogyatékos gyermekek számára készülő fejlesztőjátékok gyártói.

Működtetés és menedzsment

Az előző fejezetben már beszéltünk arról, hogy fontos megvizsgálni a szervezetünk készen áll-e társadalmi vállalkozás indítására? A megvalósíthatósági tanulmány során szintén összegezzük szervezeti felkészültségünket, de ezúttal a vállalkozás operatív és menedzselési szükségletei szempontjából. A működési terv segít meghatározni, hogy milyen jártasságokra, szakértelemre, felszerelésekre, létesítményekre és folyamatokra van szükség a vállalkozás kialakításához, működtetéshez, illetve menedzseléséhez. Gondoskodnunk kell arról, hogy a működési követelmények összhangban legyenek a vállalkozási kritériumokkal és a szervezet képességeivel.

Van néhány tipikus probléma, amellyel a legtöbb kezdő társadalmi vállalkozásnak szembe kell néznie. Ilyenek többek közt az alábbiak:

- nem lehet megszerezni a vállalkozás működtetéséhez szükséges ingatlanokat vagy felszereléseket,
- nem lehet megnyerni a vállalkozás működtetéséhez szükséges képességekkel rendelkező új munkatársakat,
- nem tudnak, vagy nem kívánnak (pénzügyi okok miatt) olyan magas fizetést adni, ami vonzó lehetne a szükséges munkatársnak,
- a jelenlegi munkatársak nem rendelkeznek a szükséges készségekkel,
- az operatív kérdésekre vonatkozó előzetes kutatás nem volt megfelelő, és
- később a vállalkozás elindításának számtalan részfeladata túlterheli a szervezetet, illetve
- a szervezet nem mérlegelte a vállalkozás társadalmi küldetéséből eredő többletfeladatokat.

A későbbi problémák elkerülése érdekében az alábbi működéssel, illetve menedzsmenttel kapcsolatos fő kérdésekre kell választ adni:

- Melyek a szervezet fő erősségei és gyengeségei a tervezett vállalkozás szempontjából?
- Milyen gyártási eljárások, speciális berendezések és létesítmények, illetve műszaki követelmények kapcsolódnak a vállalkozáshoz?
- Milyen személyzeti követelményei vannak a vállalkozásnak (létszám, készségek)?
- Rendelkeznek a jelenlegi munkatársak a vállalkozás működtetéséhez szükséges alapvető képességekkel?
- Rendelkezik-e a szervezet szabad erőforrásokkal, szükségese menedzsment képességekkel, tapasztalattal a társadalmi vállalkozáshoz? (Ha nem, akkor problémát jelenthet megfelelő menedzsmentet toborozni?)
- Milyen speciális munkatársi felelősségek kapcsolódnak a vállalkozási tevékenységhez? (például utazási kockázatok, munkahelyi kockázatok stb.)
- Milyen jogi előírások, követelmények vagy egyéb sajátos előírások vonatkoznak a kérdéses vállalkozástípusra? (például egészségügyi tanúsítványok, ellenőrzések stb.)

Pénzügyi terv

A megvalósíthatósági tanulmányban két nagyon fontos pénzügyi kérdést kell megvizsgálnunk a társadalmi vállalkozás kapcsán:

- 1.) Indulási költségek – mekkora az összegük, és miből fedezzük őket?
- 2.) Megtérülési elemzés – hány terméket kell eladni ahhoz, hogy megtérüljenek költségeink?

Ezen háttérszámítások, elemzések alapján elegendő információval fogunk rendelkezni arról, hogy üzleti elképzelésünk reálisan kivitelezhető-e, illetve valószínűsíthető-e a pénzügyi céljaink elérése. Ha a vállalkozási elképzelésünk életképesnek tűnik, akkor az üzleti tervben részletesebben körbejárjuk, megvizsgáljuk a pénzügyi területet.

Induló költségek

Induló költségek összegyűjtésekor értelemszerűen azt számoljuk ki, hogy milyen költségekkel jár a vállalkozás elindítása. Máshogy fogalmazva, milyen összegű költségek merülnek fel a vállalkozás tényleges elindítása előtt. Még egyszerűbben fogalmazva, mennyi pénzre van szükség a vállalkozás indításához.

Megfelelő tervezéssel, általában elég pontosan meg lehet határozni ezt az összeget. Arra ügyeljünk, hogy a vállalkozás megnyitásáig felmerülő összes költséget számításba vegyünk, de például az állandó költségekkel itt ne kalkuláljunk. Tehát például az ingatlan bérléséhez szükséges kauciót bele kell számítani az induló költségek közé, de a havi bérleti díjat már nem. Az így összeállított költségvetés az adománygyűjtést, forrásteremtést is segíti, mivel így világosan tudni fogjuk, hogy mekkora összeg előteremtésére lesz szükségünk a társadalmi vállalkozás indításához.

Az indulási költségek közé tartozhatnak többek közt az alábbiak: hardverek és szoftverek beszerzése, építés és javítás, felszerelések és anyagok beszerzése, rendszerfejlesztés, induló marketing tevékenységek (pl. weboldal készítése), ingatlanbérleti és közüzemi szolgáltatási letétek, munkatársak munkaideje. A munkatársak munkaideje esetében csak a munkaidő egy részét kell hozzá rendelnie a vállalkozás elindításához, és ez alapján kell kiszámítani a kapcsolódó bérköltséget.

Költségtípus	Költség megnevezése	Összeg
Helyiség	Első bérleti díj (kaució) / Vételár	
	Közművek, biztosítás	
	Átalakítás, fejlesztés	
	Egyéb	
Felszerelés	Jármű	
	Termelőeszközök, gépek	
	Informatikai eszközök	
	Berendezés, bútor	
	Irodai eszközök, telefon	
	Egyéb	
Alapanyag/készlet	Induló raktárkészlet (nyersanyag)	
	Irodai, csomagolószerek	
	Promóciós anyagok (prospektusok, display stb.)	
	Képzési anyagok	
	Egyéb	
Szakmai szolgáltatások és díjak	Jog és adózási tanácsadás	
	Vezetési és marketing tanácsadás	
	Könyvelés	
	Biztosítás	
	Design, grafikus tervező	
	Reklám, hirdetés	
	Engedélyek, regisztráció	
	Tagdíjak, kamarai díjak	
Nyitás előtti képzés	Munkatársak képzése	
	Tanfolyami díjak, képzési költségek	
	Járulékos költségek (terembérlés, ellátás, napidíj)	
	Egyéb	
Egyéb	Nyitás előtt esedékes bérek	
	Tartalék	
	Egyéb	
Összes induló költség		

4. táblázat: Mintatáblázat az indulóköltségek megtervezéséhez

Megtérülési elemzés

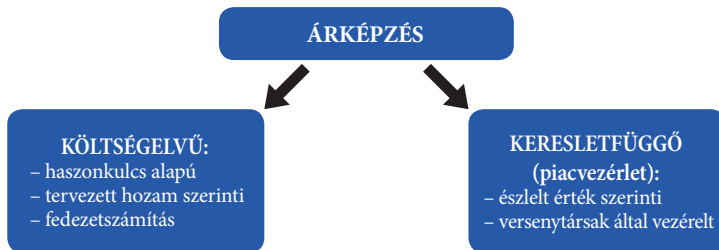
A megtérülési elemzés azt vizsgálja, hogy mennyit kell eladni a tervezett termékből vagy szolgáltatásból ahhoz, hogy adott időn belül megtérüljenek a vállalkozás állandó, illetve változó költségei. Más szóval mennyi pénznek kell befolyonia ahhoz, hogy fenntartható legyen vállalkozásunk. Fedezeti pontnak vagy null-szaldónak nevezzük azt a pontot, amikor a bevételünk épp egyenlő a kiadásainkkal. Ez a hasznos számítás segít meghatározni, hogy a vállalkozás mennyire életképes, illetve, hogy várhatóan mennyi idő után lesz nyereséges. Fontos hangsúlyozni, hogy a megtérülés elemzése csak akkor hasznos, ha piackutatással párosul, mivel csak így lehet reálisan megbecsülni a termék/szolgáltatás eladási árát, illetve az értékesítés volumenét.

A fedezeti pont (más néven null-szaldó) meghatározása:

1. lépés – A termék vagy szolgáltatás „egységének” meghatározása (pl. egy előfizető, egy könyv, egy láda zöldség, egy képzési nap, egy adag étel, stb.) Ez az egység adja az összehasonlítás alapját a teljes elemzés során, és egyben utal arra, hogy a szervezet hogyan definiálja a termékét / szolgáltatását.

2. lépés – Ármeghatározás: ez általában az egyik legnehezebb lépés. Részben mert az árazás nem egy egzakt tudomány, számos különböző árképzési módszer létezik, másrészt korrekten csak akkor tudjuk termékünk/szolgáltatásunk árát kiszámolni, ha kellő alapossággal és kíméletlen őszinteséggel összegyűjtöttük a bekerülési (változó és fix) költségeket. Árazással kapcsolatos döntések mozgásterét alulról az előállítási, bekerülési költségek, felülről a fizetőképes kereslet, a fogyasztók árelfogadása határolja be.

Az ármeghatározás a következő két módon történhet.

6. ábra: Árképzés

Haszonkulcs (költség-plusz) típusú árképzés: az árát úgy határozzuk meg, hogy a költségekhez, az iparágban szokásos haszonkulcs alapján kalkuláljuk a nyereséget.

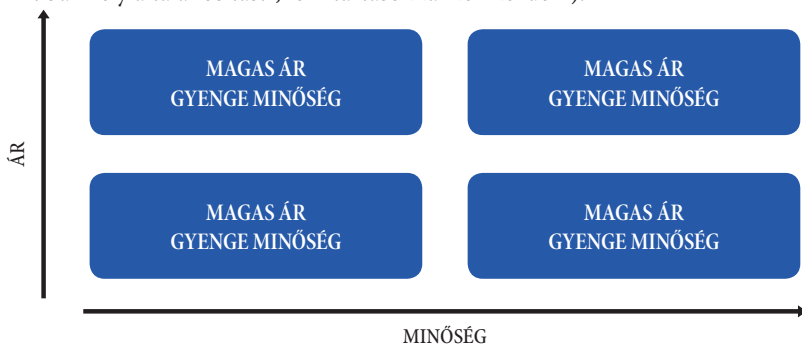
Tervezett hozam szerinti árképzés esetében olyan árát kalkulálunk, amely mellett a beruházás a tervezett hozam szerint térül meg (például 15-20%-os beruházási megtérülést várunk el).

Fedezetszámítás szerinti árképzés esetén az adott ár mellett kalkulált árbevétel éppen fedezi a költségeket. Ezen a ponton túli értékesítés már nyereséget termel.

A másik nagy csoportba tartozik az **észlelt érték szerinti árképzés**. Az észlelt értéke megegyezik a termék észlelt hasznosságának és az észlelt fogyasztói ráfordítások hányadosával. Ebben az esetben a kívánt piaci pozíciót határozzuk meg, ehhez rendelünk egy elfogadható árat, ami alapján meghatározzuk a megengedhető költséget. Vagyis az ár határozza meg a költséget és nem a költség az árat. Egy példát említve, talán érthetőbbé válik a módszer. Az IKEA használja előszeretettel ezt az árképzési módot. Elsőként rögzítik, hogy igény van egy alacsony árfekvésű komódra. Utána meghatározzák, hogy ennek fogyasztói ára nem lehet több 20 ezer forintnál. Ismerve a saját haszonkulcsukat, kiszámítják, hogy a bekerülési költség nem lehet magasabb 6.800 Ft-nál. A tervezők ennek ismeretében látnak neki a munkának, vagyis addig keresik a megfelelő alapanyagot, méretezik a szabást, „olcsósítják” a technológiát, míg végül sikerül az adott keretek között előállítani a terméket.

Versenyársak által vezérelt árképzésnél értelemszerűen a versenytársak által alkalmazott árból indulunk ki, de figyelembe kell venni egyéb szempontokat is. Például kooperáció vagy árverseny jellemzi a piacot, gyártási kapacitások közötti különbség (ha nem tudjuk megközelíteni ugyanazt a kapacitást, akkor nem lesz fenntartható a vállalkozás azonos árszinttel). Elsőre talán ez tűnik a legegyszerűbbnek, de mindenképpen javasolt kontrollálni fedezeti pont kiszámításával, vagyis mi képesek leszünk-e akkora mennyiséget értékesíteni, hogy ezen az áron biztosítsa a fedezeti pont elérését, fenntarthatóságunkat.

Mielőtt rátérnék a fedezeti pont, illetve költségelemzés módszertanára az ár-minőség mátrix, mint a termék/szolgáltatás két alapvető sajátosság közötti összefüggés grafikus ábrázolására szeretnék felhívni a figyelmet. (Autótípusokon keresztül megpróbáljuk kicsit megvilágítani a mátrixon belüli egyes pozíciókat, de ezeket természetesen – mint bármely általánosítást-, fenntartásokkal kell kezdeni).

7. ábra: Ár - minőség mátrix

Az ábrán látható grafikon X tengelyén a minőség, Y tengelyén pedig az ár szerepel. Nincs univerzális recept arra nézve, hogy hol érdemes, helyes elhelyezni saját termékünket, szolgáltatásunkat, de az biztos, hogy ez segít meghatározni a stratégiát, és biztosítani, hogy az ár megfeleljen a kívánt pozíciónak (ennek megfelelően kell majd megterveznünk a csomagolást, marketing, értékesítés teljes folyamatát). Ha például termelési kapacitásaink korlátozottak, akkor nem tudunk alacsony áron értékesíteni, mert így nem érnénk el a fedezeti pontot. Ha viszont magas áron kell értékesítenünk, akkor a termék/szolgáltatás teljes megjelenését ennek megfelelően kell megtervezni (csomagolásnak, grafikának, színhasználatnak, stb. mind a magas ár = minőség elvet kell sugallnia). Ennek megfelelően kell kiválasztanunk az értékesítési csatornákat (ott kell árulni a terméket, ahol a jó fizetőképességű vásárlók megfordulnak), és a marketingtevékenység során oda kell fókuszálni, ahol ők elérhetők stb.

Nagyon sok társadalmi vállalkozó fél felvállalni a magas árat, függetlenül termelési kapacitásaik erősen korlátozott voltától vagy termékük/szolgáltatásuk minőségétől. Gyakran jó minőségű termékeiket alacsony áron, sokszor valós költségeik alatt értékesítik. Könnyű belátnunk, hogy ez pénzügyileg nem lehet sikeres stratégia. Ezért is elengedhetetlenül fontos a költségelemzés, a fedezeti pont kiszámítása. Igazán ideális, ha több forgatókönyvre – egy optimista, realista és pesszimista- is elkészítjük pénzügyi tervünket. Így a valós teljesítmény ismeretében gyors döntést tudunk hozni az esetleg szükséges korrekciókról.

Költségelemzés, fedezeti pont számítás

Részletes és körültekintő elemzéssel elég pontosan meg lehet becsülni az előállítás költségeit, ennek első lépése, hogy határozzuk meg az elemzés alapját jelentő időtávot (általában egy hónap, de lehet egy nap vagy hét, akár egy év is).

Havi költség megbecsüléséhez kövessük az alábbi lépéseket:

- 1) Számítsuk ki az állandó költségeket. Az állandó költségek azok a rendszeresen felmerülő vállalkozási költségek, amelyeknek nagysága nem függ az értékesített mennyiségtől. Ilyen lehet például a helysérberlet, a közüzemi szolgáltatások, illetve a felszerelések díja, adminisztratív munkatársak bérköltség stb.
- 2) Számítsuk ki a termékegységre eső változó költséget. A változó költségek közvetlenül összefüggnek az értékesített termékek vagy szolgáltatások mennyiségével. Ilyen lehet például az anyagköltség, a termék/szolgáltatás előállításában részt vevő munkatársak közvetlen bérköltsége, a szállítási költség stb. Ügyeljünk arra, hogy csak az adott termék előállításához kapcsolódó, szükséges költségeket vegyük számításba.

Amennyiben a termékegység egy nagyobb fix tétel része (mint például egy kinyomtatott könyv egyik példánya), úgy a termékegységre jutó változó költség meghatározásához ki kell számítani a teljes tétel előállítási költségét, és el kell osztani a tételben szereplő termékek számával (az előbbi példa esetében a példányszámmal). Ha a

termékegység egyedi, és nem egy nagyobb halmaz része, akkor az egységnyi változó költség közvetlenül becsülhető.

A fedezeti pont kiszámítása:

Miután meghatároztuk a termék/szolgáltatás egységét, az egységárát, illetve az állandó és a változó költségeket, ki tudja számítani a vállalkozás fedezeti pontját.

A fedezeti pontot az alábbi egyszerű képlet segítségével lehet kiszámítani:

$$\frac{\text{Az időszak állandó költségei}}{\text{Egységár} - \text{Egységnyi változó költség}}$$

8. ábra: Fedezeti pont kiszámítása 1.

Ez a hányados mutatja meg, hogy mennyi terméket/szolgáltatást kell értékesíteni a vizsgált időszakban ahhoz, hogy a vállalkozás összes költsége megtérüljön.

	Összeg (Ft)	Mennyiségi egység
Állandó költség (hó vagy év)	100 000	hó vagy év
Változó költség egységenként	300	db
Értékesítési ár egységenként	550	db
Árrés	250	db
Fedezeti pont	400	db

5. táblázat: Fedezeti pont kiszámítása 2.

Vagyis megtudtuk, hogy 550 Ft-os egységáron, 400 db termék értékesítése esetén érjük el fedezeti pontot. $400 \times 550 = 220\,000$ Ft, ami épp fedezi a 100 000 Ft-os állandó és 400 termék előállításához kapcsolódó változó ($400 \times 300 = 120\,000$ Ft) költségünket. Amennyiben kisebb árréssel dolgozunk és az értékesítési árat lecsökkentjük 400 Ft-ra, a fedezeti pont eléréséhez már 1000 db terméket kell eladnunk.

A piaci helyzet, kapacitásaink, a fizetőképes kereslet, munkatársaink terhelhetősége, az értékesítéshez kapcsolódó költségek és sok-sok egyéb szempontot mérlegelve kell döntést hoznunk az értékesítési árról. Ez a nagyon egyszerű számítás, kíméletlenül megmutatja vállalkozásunk pénzügyi sikerességével kapcsolatos kilátásokat.

Küldetésre gyakorolt hatás

Fontos, hogy miután a megvalósíthatósági tanulmány legfontosabb lépésein túl vagyunk, ismét megvizsgáljuk, hogy vállalkozás hogyan hatna a szervezet küldetésére. A társadalmi vállalkozás és a hagyományos vállalkozás között az a legfőbb különbség,

hogy a társadalmi vállalkozásnak a mögötte álló szervezet küldetésének támogatása az elsődleges célja.

Az előzetes megvalósíthatósági elemzés során az alábbi küldetéssel kapcsolatos kérdésekre kell választ adni:

- Melyek a szervezet pénzügyi, illetve küldetéssel kapcsolatos céljai a vállalkozással? Megvalósítja a vállalkozás ezeket a célokat?
- Milyen kritériumokat fogalmazott meg a szervezet a vállalkozással szemben? Teljesíti ezeket a kritériumokat?
- A vállalkozás segíti, vagy éppen veszélyezteti a szervezet küldetésének megvalósítását? Jelent bármifajta fenyegetést a szervezet értékeire, illetve programjaira?
- Felvet a vállalkozás bármilyen szervezeti kultúrával kapcsolatos problémát? (például a munkatársak vonakodása a díjszedéstől, a küldetéssel összefüggő és a vállalkozási tevékenységet végző munkatársak fizetésének eltérése, általános bizalmatlanság a vállalkozásokkal és a profitorientáltsággal szemben?)

Minden vállalkozási tevékenység kockázattal jár. Alapos tervezéssel azonban ki lehet dolgozni kockázatcsökkentő stratégiákat. A kockázatok korai felismerése azt is segíti eldönteni, hogy melyik vállalkozási ötletet érdemes megvalósítani. Minden szervezet kockázatvállalási hajlandósága különböző, ezért ebben a kérdésben önállóan kell döntenie. A kockázatok felismerése és kezelésük tervezése azonban mindenképpen létfontosságú.

Összegzés

A megvalósíthatósági tanulmányban az előbbi hat területen gyűjtöttünk és elemeztünk információkat:

- 1.) A termék / szolgáltatás leírása
- 2.) Előzetes piackutatás
- 3.) Működés és menedzsment
- 4.) Pénzügyi terv
- 5.) Küldetésre gyakorolt hatás
- 6.) Kockázatelemzés és kezelés

Az alábbi kérdések segítségével döntsük el, hogy érdemes-e továbblépni a vállalkozási ötlettel és elkészíteni a részletes üzleti tervet:

- Továbbra is kivitelezhetőnek tűnik a vállalkozás?
- Jól illik a vállalkozás a szervezethez (céljai, küldetése, erőforrásai stb. terén)?
- Célszerű további szervezeti erőforrásokat áldozni a vállalkozás fejlesztésére?
- Melyek a vállalkozás „problémás területei” (vagyis azok a gyengeségek, amelyek megnehezítik a vállalkozás elindítását, illetve fenntartását)?

- Melyek azok a szervezeti erősségek, amelyek különösen hasznosak lehetnek a vállalkozásban?

Ha kedvezőek válaszaink, készítsük el a nagyon részletes, még mélyebb elemzést tartalmazó üzleti tervet és kezdjünk hozzá – akár egyidejűleg-, a forrásteremtéshez (legalább az induló költségek forrásával kell rendelkezniünk, de szükségünk lesz a kezdőkészetünk forgási sebességével arányos forrásokra is). Az üzleti terv kidolgozásához több tanácsadó szervezet segítségére számíthatunk, de a bevezetőben említett segédanyagokkal, akár belevághatunk önállóan is.

A fejezet utolsó részében az üzleti tervezés egy újabb, általában a startup-ok és üzleti angyalok által előszeretettel alkalmazott módszerét mutatjuk be tömören.

5.4 Az üzleti vászon – Business Model Canvas

Business Model Canvast Alex Osterwalder és Yves Pigneur svájci közgazdászok alkották meg. Business Model Generation című könyvükben 470 üzleti modellt gyűjtöttek össze és elemeztek. Munkájuk sikerét jól mutatja, hogy 26 nyelven félmillió példányban kelt el könyvük. A következő részben ugyanakkor társadalmi vállalkozások számára átdolgozott módszert¹³ használtuk fel.

A Canvas módszer lényege, hogy egyetlen oldalon, „vászonon” kell bemutatni, hogy mit szeretnél vállalkozásodban csinálni. Népszerűségének titka, hogy ennél tömörebben nehéz megfogalmazni bármit, talán ezért is vált nagyon népszerűvé a stratégiai tanácsadói piacon, és talán a leginkább alkalmazott módszer a startup-ok világában.

FONTOS TUDNI!

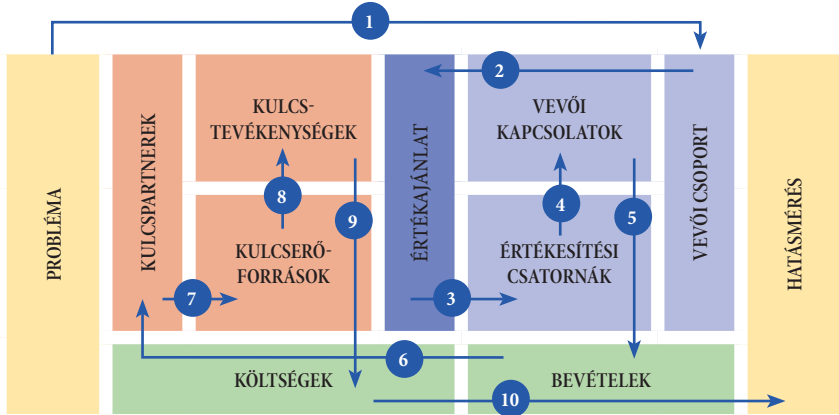
Canvas tehát az üzleti elképzelésed nagyon tömör megjelenítésében segít, illetve épp a tömör fogalmazás, átlátható struktúra miatt könnyen észrevehetővé válnak a tervezés hibái.

5.4.1 A Canvas modell területei

A Canvas modellben 9, társadalmi vállalkozások esetében 11 területen vázoljuk fel üzleti elképzeléseinket, vagy mutatjuk be működő üzleti modellünket. A vászonra tekintve pillanatok alatt átlátható a működőképesség és kiszűrhetőek a hibák, gyengeségek. Négy nagy kategóriára lehet osztani a vizsgált területeket; infrastruktúra (tevékenységek, partnerek és erőforrások), értékajánlat (value proposition), vevők (beleértve a vevői kapcsolatot, az értékesítési csatornákat és a vevői szegmenseket), valamint a pénzügyek (költségek és bevételi források). Az infrastruktúra csoport hármas egységet alkot, az értékteremtés a kiinduló pontja a vevői hármasnak, és minden-

¹³ A fejezet megírásához az üzleti Canvas módszer mellett felhasználtuk Ingrid Burkett: Using the Business Model Canvas for social enterprise design. Knode kiadványát.

nek az alapja a két pénzügyi rész. Társadalmi vállalkozások esetében ez kiegészül egy ötödik területtel, a társadalmi probléma és társadalmi hatás bemutatásával. Ez első olvasásra nehezen követhetőnek tűnik, de a részletes eljárás bemutatásával biztosan tisztulni fog a kép!

9. ábra: Társadalmi vállalkozás Canvas-modellje

Vázold fel saját ötleted!

Hogyan kezdünk neki a Canvas használatának? Nyomtassuk ki, vagy rajzoljuk fel a fenti táblát óriási méretben, és üljük körbe a lapot a társainkkal, és kezdjük el kitölteni! Találhatunk online verziót is, így aki számára az elektronikus kitöltés kényelmesebb, ezt is meg tudjuk tenni.

Hol kezdjük?

1. Társadalmi probléma

Társadalmi vállalkozás esetében elsőként határozzuk meg, hogy milyen társadalmi problémára reagálunk üzleti tevékenységünk kapcsán. Igyekezzünk minél konkrétan és tömören fogalmazni, ne általános ügyeket, hanem minél konkrétabb célokat említve, ugyanakkor legyünk ambiciózusak. Ennél a pontnál érdemes átgondolni azt is, hogy a célcsoportunk aktuálisan milyen megoldásokat használ (utóbbi amolyan mini-piacutatásnak is felfogható). Például: „Inkluzív játzóterek készítése, hogy a fogyatékos és ép gyerekek együtt tudjanak játszani. Célunk, hogy 3 éven belül legalább 100 játzótéren legyenek megtalálhatók eszközeink, 5 éven belül pedig közintézményekben található játzóterek felén legyen inkluzív eszköz”. Másik példa: „xy település foglalkoztatási problémáinak mérséklése. Legalább 14 alacsony iskolázottságú ember sikeresen teljesíti a bio-növénytermesztő OKJ szakképzést. Közülük 7 főnek folyama-

tos, bejelentett munkaviszonyt tudunk biztosítani, további 10 család kiegészítő jövedelemre tesz szert a szociális szövetkezetnek köszönhetően. Három év múlva 10 hektáron folytatunk tanúsított ökológiailag felelős gazdálkodást, 5 év múlva 25 hektáron”. Ezt követően térjünk rá az üzleti elképzeléseinkre és fogalmazzuk meg, hogy kinek szól értékaianlatunk, kinek kínáljuk termékeinket, szolgáltatásunkat.

2. Vevői csoportok

A fogyasztók meghatározása természetesen jelentős háttérmunkát igényel a szegmentálás alapelveinek a meghatározásától egészen a célcsoport képzésig. Mára talán már közhírt a marketing első alapszabálya, miszerint a vevőidet csoportosítani kell, nem árulhatsz minden egyes embernek. Ha mindenkinek értékesíteni akarsz, senkinek nem fogsz! Képezz vevőidből homogén, hasonló tulajdonságú csoportokat, írd le a tulajdonságaikat, itt pedig főleg emeld ki azt is, hogy mivel teremtessz nekik értéket. Ha több vevői csoportot is meghatározol, akkor emeld ki, hogy kik a legfontosabb vevőid. (Alacsonyabb marketing költségvetésnél elsőnek rájuk kell céloznod!) **Vevők meghatározásakor a feladatunk a nem túl szűk, de nem is túl széles közeg meghatározása, akik fogékonyak lehetnek arra, amit nyújtunk.** Ha tevékenységed indokolja, a fizető és nem fizető felhasználókban is érdemes gondolkodni, tudatosan nem összemossa a kettőt. Alkothatnak egy kisebb kört azok, akik fizetnek, de a nem fizető felhasználók biztosít(hat)ják a kritikus tömeget, amiért megéri az ügyfeleknek fizetni. (Ezért „ingyenes” például a Facebook.) Gondoljuk azt is végig, kik lehetnek azok, akik legelőször használnák és terjesztenék a termékünket, fizetnének a szolgáltatásért (ún. early adopters). A fotós applikáció esetében esélyesek például az egészen kicsi, 0-3 éves korú gyerekes szülők, hisz náluk minden nap fényképekkel is megörökítendő eseményszámba megy. Amennyiben vállalkozásunk egyszerre teremt értéket üzleti (azaz B2B –business to business), valamint végfogyasztóknak (azaz B2C – business to customer), akkor mindkét fogyasztói kategóriát fel kell tüntetni. Néhány példát említve „városi környezetben élő, átlagos vagy átlagnál magasabb munkajövedelemmel rendelkező, kisgyermeket nevelő családok, akik számára fontos a vegyszermentes alapanyagok vásárlása és ehhez megfelelő fizetőképességgel rendelkeznek”. Vagy „Gyakorló oktatást végző, módszertani gyermekintézmények, akik igyekeznek naprakész szakmai ismeretekkel rendelkezni, módszertani munkájukat folyamatosan fejlesztik. Finanszírozásuk lehetővé teszi játékeszközök folyamatos fejlesztését.”

3. Értékajánlat

Azon termékek és szolgáltatások összessége, amelyek kiszolgálják a célcsoportunk igényét. Ez különböztet meg bennünket versenytársainktól. Beletartozhat bármi, újdonság, teljesítmény, személyre szabhatóság, megvalósíthatóság, dizájn, márka, ár, költségcsökkentés, elérhetőség, felhasználhatóság. Ha nem is mindre, de ezek közül egy-kettőre

szükségünk lesz a sikeres üzlethez. Miben leszünk mi jobbak, hatékonyabbak, olcsóbbak, vonzóbbak, mint a piacon már elérhető termékek, szolgáltatások? A vállalkozás által nyújtott értékajánlat fejezi ki az egyes fogyasztói szegmenseknek nyújtott termékeket és szolgáltatásokat. Próbáljuk röviden összefoglalni, hogy kinek, miért és mit. Itt is fontos, hogy a megfogalmazás minél konkrétabb legyen. Mint például az, hogy „Térj vissza minél hamarabb az élet fontos pillanataihoz: oszd meg a teljes fotó/video állományodat 5 perc alatt!” (Ash Maurya)¹⁴. **Ez még nem a szlogen, nem a reklámszöveg, de mindennek az alapja.** Ez az, amit szeretnénk, hogy kiemeljenek rólunk, amikor suddogva terjedni kezd a hírünk. „Magas design értékkel bíró, újrahasonosított alapanyagokból készülő használati és berendezési tárgyak, amik kifejezik, hogy egyedi vagy (nem tömegterméket vásárolsz), tudatos vagy (odafigyelsz vásárlásod környezeti, társadalmi hatásaira), jó fej vagy, mert nemcsak vásárolsz, de ügyek mellé is állsz!”

4. Értékesítési csatornák

Miután már tudjuk, hogy kinek és mit kínálunk, határozzuk meg, milyen csatornán keresztül tudjuk elérni fogyasztóinkat. Kicsit leegyszerűsítve, gyűjtsük össze azokat a vállalatokat és a hozzájuk tartozó felületeket, ahol a fogyasztónk a termékünket megvásárolhatja. Itt máris számos logikai törésre bukkanhatunk. Ha nagyvárosban élő kisgyermekes családok az elsődleges célcsoportunk, nem értékesíthetünk helyi boltokban, helyi piacon. Ha tudatos vásárlókat szeretnénk megszólítani, számukra egy pláza, szupermarket nem jelent megfelelő terepet. Ezért hallatlanul fontos, hogy minél több információval rendelkezünk vevőinkről; hol tájékozódnak, hol vásárolnak, milyen csatornákon érhetőek el stb.? Ne saját vágyainkból induljunk ki, hanem vevőink szokásaiból, viselkedéséből. Azokat a fórumokat, platformokat, helyszíneket érjük tetten, ahol ők megfordulnak, egyébként is vásárolnak, ahol egyáltalán esélyünk van bemutatni számukra termékünket, szolgáltatásunkat.

5. Vevői kapcsolatok

Az eltérő fogyasztói szegmensek eltérő értékesítési (illetve marketing stratégiát) követhetnek meg. Az egyes fogyasztói csoportok elérésére és megtartására tett lépéseket összegezzük ebben a pontban. Ehhez szükség esetén, a háttér munka során elvégezhetünk egy 4P elemzést.¹⁵ Ennél a pontnál minél részletesebben fejtsük ki vevőinkkel való kapcsolatartást. Ez lehet automatizált, vagy személyes, személyre szabott, történhet önkiszolgáló módon, de lehet közösség alapú vagy közösen felépített. Ennek átgondolásakor is vevői célcsoport és az értékesítési csatornák sajátosságainak átgondolása, elemzése segíthet. Általában minél nagyobb számú vevői kört szólítunk meg, annál személytelenebbek a kapcsolataink, míg kisebb darabszámú értékesítésénél meg

14 Ash Maurya: Creator of Lean Canvas (<https://ashmaurya.com/>)

15 Product, Price, Place, Promotion – termék, ár, értékesítés helye, reklám összefüggéseinek vizsgálata

tudjunk engedni az egyedi tanácsadást, egyedi kezelést. Egy játszótéri eszköz egyedi tervezése során a helyszíni tanácsadás, szakértői kapcsolatok is részét képezhetik a vevői kapcsolatoknak, míg egy üveg lekvár, szörp értékesítésekor erre valószínűleg nem lesz alkalmunk. Ennek ellenére a vevő elköteleződés, a márkahűség kialakítása a hosszú távú sikerünk zálogát jelentheti, így mindenképpen foglalkoznunk kell a legfontosabb vevőinkkel kialakított kapcsolat ápolásával.

6. Bevételi források

Most már végig tudjuk gondolni, hogy az egyes értékesítési csatornán keresztül milyen volumenű értékesítésre számítunk, ebből mekkora bevételt remélünk. Természetesen ehhez, már be kell árazzuk a termékünket, szolgáltatásunkat, tudnunk kell, hogy egy egység értékesítése mekkora bevételt jelent. Ennél a pontnál is sok tervezési hiba tetten érhető. Ha gyártási kapacitásaink csak kisszériás termelést biztosítanak, nem tervezhetünk ennél nagyobb volumen értékesítését. Lehet, hogy az alacsony szintű gépesítés miatt nem tudunk ár terén versenyképesek lenni, ilyenkor egyéb versenyelőnyünkre kell fókuszálni, és a termék minőségét kifejező árazást alkalmazni. Fontos megérteni, hogy az ár a termék szerves része, ha a fogyasztókat meg akarjuk győzni annak minőségéről, ennek megfelelő árazást kell alkalmaznunk. Legtöbb fogyasztó az ár alapján a minőségre is következtet, azaz, nem biztos, hogy az olcsóbb a vonzóbb! Egy magasabb árral magasabb kategóriába is pozícionálhatjuk a termékünket. Végezetül a bevételi források tételes felsorolásán túl, érdemes az egyes bevételi csatornák egymáshoz viszonyított arányát is megvizsgálni. Ezzel azt nézhetjük meg, hogy egy-egy bevétel forrás súlya milyen arányú, és adott esetben a kiesése milyen helyzet elé állítaná a vállalkozás profitabilitását.

Az elemzés második köre inkább befelé, a működtetés, gyártás feltételeinek elemzésére irányul.

7. Kulcspartnerek

Ennél a résznél a legfontosabb partnereket, beszállítókat tüntetjük fel. Itt külön érdemes azokat megnevezni, akik az értékteremtés szempontjából kritikusak (egy tanácsadó cégnél ilyen lehet a folyamatos fejlesztést biztosító kutatóintézet, egyetem). Itt soroljuk fel azokat a partnereket is, akiktől beszerezzük a kulcsfontosságú erőforrásokat vagy kiszervezzük a kulcstevékenységünket. Érdemes minél alaposabban átgondolni, hogy látszódjon, mely partnerek lesznek sikerünk szempontjából meghatározó jelentőségűek. Ha méltányos kereskedelemről származó alapanyagokat szeretnénk felhasználni, számunkra hatalmas jelentősége van azoknak a beszállítóknak, akik ezeket biztosítani tudják. Ha újrahasznosított farmerekből készítünk egyedi kollekciót, oda kell figyelniük, hogy kiépítsük azokat a csatornákat, amin keresztül a farmeralapanyag – szétbontva, kimosva-, eljut hozzánk. Ezt a tevékenységet végző partnerünk

kulcsszereplője lesz üzleti sikerünknek. Megbízhatatlansága, vagy nem megfelelő minőségű szolgáltatása komoly versenyhátrányt jelenthet.

8. Kulcsfontosságú erőforrások

Kritikus erőforrásként a vállalkozás azon eszközeire tekintünk, melyek birtoklásával a vállalkozás képes biztosítani a versenyelőnyét. Ezen erőforrások jellegükből fakadóan lehetnek fizikai, immateriális, valamint pénzügyi erőforrások, tehát ideértjük: emberek, tőke, fizikai és szellemi termékek körét is. Minél alacsonyabb a belépési szint az adott üzletágba, annál nehezebben lesz biztosítani versenyelőnyünket, annál tudatosabbnak kell lennünk ezzel kapcsolatban. A ritka, értékes, nehezen másolható, valamint a szervezetbe jól beágyazott erőforrások hatalmas üzleti előnyt jelentenek. Alacsony belépési szintű üzletág például a konzervtermékek (lekvár, szörpök) készítése, ahol már néhány százezer forintos befektetéssel bárki el tud kezdeni gyártani. Ide sorolhatjuk a brikettgyártást, gyümölcsle-készítést is, ahol szintén nem igényel jelentős beruházást a gyártás feltételeinek kialakítása. Ezekben az esetekben valami egyéb erőforrással kell biztosítanunk versenyelőnyünket. Lehet egy nagyon kreatív, meglepő íz-kombinációkat kidolgozó élelmiszermérnök kolléga, lehet egy hatékonyabb, gazdaságosabb gyártási technológia, lehet nagyon innovatív csomagolás. Egy biztos, valamilyen téren találnunk kell olyan erőforrást, ami biztosítani tudja versenyelőnyünket. Ezt kell ennél a pontnál részletesen kifejtenünk, a tényleges megvalósítás során pedig gondosan őriznünk, fejleszteniünk.

9. Kulcstevékenységek

A fogyasztói értékteremtés a vállalkozáson belüli folyamatok révén történik. Ebben az esetben azokat a tevékenységeket érdemes külön kiemelni, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a versenyelőnyünkhöz, illetve a fogyasztói érték létrehozásához. Tehát semmi sallang, csak a legfontosabbak, ami nélkül nem éri a vevő, hogy kapott volna valamit. Ez az egyik legfontosabb vízvonal az a cégnek, hogy van-e a cégen belül olyan tevékenység, ami hozzáad a termékhez/szolgáltatáshoz, növeli annak egyediségét. Ha igen, ezt nevezhetjük versenyelőnynek. Önmagában egy jó ügy, egy nemes cél nem lesz elegendő a sikeres üzlethez, csak azért mert szerethetők vagyunk, nem lesznek rendszeres fogyasztóink, vásárlóink. A termék, szolgáltatás egyediesítéséről is gondoskodnunk kell, jobb minőségűnek, vonzóbbnak, frissebbnek, egyedibbnek, esztétikusabbnak stb. kell lennie, hogy a rendszeres vásárlást biztosítani tudjuk. Az ezt biztosító tevékenységek jutnak kulcsszerephez üzleti sikerünk szempontjából.

10. Költségstruktúrák

Most érkeztünk el az üzleti eredményesség tervezéséhez. Most számoljuk ki és írjuk le a felmerülő költségeinket, ezen belül is érdemes elkülöníteni a fix- és változó költségeket. Ennél a pontnál ki fog derülni, hogy mire és mennyit fogunk költeni, és láthatóvá

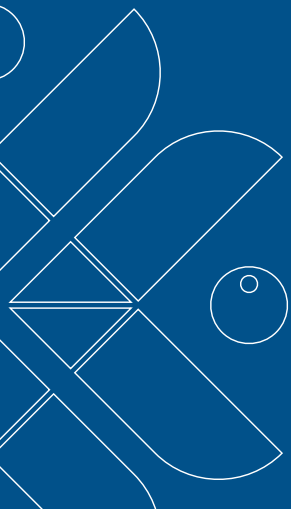
válí az árazás módszertana is (például mi vezérel bennünket árazásnál: költségek vagy az érték). Bevételi forrásokkal összevetve a tervezett költségeket, máris feketén fehéren láthatjuk, hogy fenntartható lesz-e üzleti elképzelésünk, képesek vagyunk-e olyan volumenű értékesítésre, ami biztosítani tudja a fedezeti pont elérését. Ha nem, akkor milyen változtatások szükségesek ennek elérése érdekében. Növelni kell a termelés volumenét, magasabb áron kell értékesítenünk, de akkor már változhat a célcsoportunk is!

11. Társadalmi hatásmérés

Végül, határozzuk meg, hogy társadalmi hatásunkat milyen sikermutatókkal, indikátorokkal tudjuk majd bemutatni és ezek vizsgálatához milyen elemzésekre, módszerekre, eszközökre lesz szükségünk. Ennek részleteit lásd a következő fejezetben.

A társadalmi hasznosság szemléltetésének módszerei, a társadalmi hatásmérés módszertana

6.	A társadalmi hasznosság szemléltetésének módszerei, a társadalmi hatásmérés módszertana	113
6.1	Társadalmi hatásmérés kezdete/gyökerei	113
6.2	Társadalmi hatásmérés a társadalmi vállalkozásoknál	115
6.3	Társadalmi hatásmérés módszerei	118
6.3.1	SROI elemzés.....	118
6.3.2	PMT	119
6.3.3	IRIS	121
6.3.4	SRS Social Reporting standard – társadalmi jelentés szabvány	122

6. A társadalmi hasznosság szemléltetésének módszerei, a társadalmi hatásmérés módszertana

Az utóbbi években egyre több fórumon hallhatunk a társadalmi hatásmérés fontosságáról és szükségességéről, anélkül, hogy igazán tisztáznánk miről is van szó, miért szükséges ezzel egyáltalán foglalkozni. Sőt, talán nem túlzó az a kijelentés, hogy a legtöbb civil szervezeti vezető, társadalmi vállalkozó számára ez egy aktuálisan divatos, újabb adminisztrációs tehernek tűnik, melyet pályázatoknál, támogatókkal való tárgyalás során kénytelen bemutatni, a meglétét igazolni. A jelen fejezet megírásával az a célunk, hogy eloszlassuk a társadalmi hatásmérést övező misztikus ködöt, érthetőbb legyen ennek folyamata, néhány módszere, és az érintett szervezetek vezetői számára egyértelművé váljon, hogy milyen előnyöket jelent, ha a tevékenységük társadalmi hatásáról igazolható módon be tudnak számolni.

6.1 Társadalmi hatásmérés kezdete/gyökerei

Ha visszatekintünk a társadalmi hatásmérés iránti igények megjelenésére, érdekes módon azt látjuk, hogy elsőként nem társadalmi szervezetek kezdtek el ezzel foglalkozni, hanem forprofit cégek próbálták a tevékenységükkel kapcsolatos társadalmi hatásokat egzakt módon, számokkal, adatokkal kifejezni. Az egyik legrégebbi és talán legismertebb módszer a *Social Return on Investment (SROI)* – Befektetések társadalmi megtérülése, amely eredményalapú koncepcióként egy szervezet társadalmi, környezeti és gazdasági értékteremtését mutatja meg. Szintén széles körben használt módszer a társadalmi elszámolási mátrix, valamint az ún. *Global Reporting Index (GRI)*,¹⁶ amelyek egy szervezet társadalmi céljainak tervezésére, mérésére és értékelésére szolgálnak. Rövidebb múltra tekint vissza, de egyre elterjedtebb eljárás a társadalmi és környezeti fenntarthatóság terén széles körű szemlélettel rendelkező ún. *Total Impact Measurement and Management (TIMM)* – Teljes körű hatásmérés és irányítás módszere.¹⁷ Bár az egyes eljárások között értékrend, fókusz és módszertan terén nem elhanyagolhatóak a különbségek, általánosságban azt mondhatjuk, hogy a társadalmi hatásmérések/fenntarthatósági jelentések az adott cég tevékenysége által az őt körülvevő társadalomra, környezetre kifejtett hatások azonosításához, méréséhez, és ezek alapján összeállított jelentések készítéséhez biztosítanak keretet. Konkrét példákat említve, ezek az eljárások egzakt, minél inkább számszerűsíthető módon igyekeznek kifejezni egy (gazdasági) tevékenység kapcsán elkerülhetetlenül megjelenő környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokat, például károsanyag-kibocsátás,

16 <http://www.thesroinetwork.org/what-is-sroi>, <http://www.socialauditnetwork.org.uk/getting-started/what-is-social-accounting-and-audit> (letöltés időpontja: 2016.03.01.)

17 Bővebben olvashatunk róla a PwC által készített, *Measuring and managing total impact: A new language for business decisions* című kiadványban, illetve a www.pwc.com/totalimpact honlapon.

beépítés miatti zöldterület csökkenése, közútterhelés és ezzel összefüggő útburkolati kopás, növekvő balesetek száma, stb. A mérleg másik serpenyőjébe pedig a tágabb társadalom számára egyértelmű előnyökként értelmezhető következmények kerülnek, mint például a teremtet munkahelyek száma, a társadalmi kasszába való befizetés (adók, szakképzési támogatás, stb.), de akár az elvándorlás mérséklése, a szennyezett területek rekultivációja, vagy a közösség egésze számára előnyt jelentő tisztítóberendezések, közútfejlesztések, ingatlanfejlesztések is ide sorolhatók, egészen szolgáltatói szektor fejlődéséig, a térségben jellemző ingatlanárak emelkedéséig, stb.

Az üzleti szektor mellett az uniós intézményrendszer, sőt ma már a kormányzati, egyre inkább az önkormányzati szervezetek is felismerték a társadalmi hatásmérés jelentőségét, számukra kínált előnyeit. Egyrészt segíthet egy-egy intézkedés várható társadalmi hatásainak áttekintése, becslése során, másrészt mérni lehet egy már megvalósult támogatási program, intézkedés, vagy akár egy jogszabály, helyi rendelet társadalmi hatását, segíthet például a nem tervezett, járulékos következmények felismerésében, másrészt kimutathatóvá válik, hogy a megvalósított intézkedés valóban hatékony formája-e a kitűzött célok elérésének, a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásnak. Manapság például minden magyar jogalkotás, jogszabály-módosítás kapcsán az előterjesztőnek el kell készítenie a várható társadalmi hatások felmérését, elemzését.¹⁸ Más példát említve, a társadalmi hatásmérési eljárások eredményei is hozzájárultak a komplex uniós támogatáspolitikai felülvizsgálata, újragondolása iránti igény artikulációjához, mivel kimutathatóvá vált, hogy a jelentős erőforrások felhasználása nem tudta elérni az elvárt társadalmi hatást.

Ezt a rövid kitérőt azért tartottuk fontosnak, mert véleményünk szerint sok félreértést okoz, hogy keverednek az azonos vagy hasonló megnevezésű, de más-más célból és motivációval megvalósított hatásmérési módszerek. Anélkül, hogy a módszertani kérdésekben igazán elmélyednénk, könnyen belátható, hogy egy uniós vagy kormányzati támogatási program hatásának kimutatásához sokkal átfogóbb, alaposan megtervezett kutatás szükséges (például viszonylag széles mintát elérő adatfelvétel, hasonló paraméterekkel rendelkező kontrollcsoport, más, nem az intézkedéssel összefüggő tényezők hatásának kizárása vagy redukálása. stb.). Konkrét példát említve, ha egy iskolai mentorprogram hatékonyságát szeretnénk bizonyítani, fel kell mérni a résztvevők körében elért változásokat (jobb jegyeket kapnak, motiváltabbak, kevesebbet hiányoznak, stb.), valamint egy nagyon hasonló szociokulturális mutatókkal rendelkező kontrollcsoportot is be kell vonni az elemzésbe. Így bizonyítható, hogy a változások a mentorprogram hatására következtek be, és nem például azért, mert új nevelési programot vezetett be az iskola, vagy ösztöndíjprogramot hirdetett meg az önkormányzat

18 Társadalmi hatások - Útmutató az előterjesztések és miniszteri rendelet-tervezetek hatásvizsgálatához és módszertani segédlet az előterjesztések és miniszteri rendelet-tervezetek mellékleteként csatolandó hatásvizsgálati lap megfelelő kitöltéséhez, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium.

(ez utóbbi esetben nyilván a hatás nem csak a mentorprogramban résztvevők, hanem a kontroll csoport esetében is kimutatható). A forprofit cégek esetében gyakran gazdasági tevékenységeik „melléktermékei” azok a társadalmi, környezeti hatások, melyet az elemzések megpróbálnak láthatóvá, kimutathatóvá és mérhetővé tenni. Társadalmi vállalkozások esetében viszont a társadalmi hatás elérése létezésük fundamentumát jelenti, ezért jöttek létre, ezért dolgoznak. Így esetükben még kardinálisabb kérdés ennek tetten érése és kimutatása. Térjünk is rá ennek tárgyalására.

6.2 Társadalmi hatásmérés a társadalmi vállalkozásoknál

Kézikönyvünk bevezetőjében tisztáztuk, hogy társadalmi vállalkozás alatt azt a szervezetet értjük, amelyik valamilyen társadalmi probléma enyhítésének, megoldásának üzleti jellegű megvalósítását végzi. A legtöbb társadalmi vállalkozó számára egyértelmű, hogy naprakész ismeretekkel kell rendelkeznie üzleti teljesítményéről (például mennyit értékesített, ennek kapcsán mennyi bevétele, illetve költsége keletkezett, stb.). Vagyis, amennyiben vállalkozásba kezdünk, nyilvánvalóan tudnunk kell az egy egységnyi termék vagy szolgáltatás előállítására, reklámja, értékesítése kapcsán felmerülő költségeket. Emellett kimutatásokkal kell rendelkezünk a tényleges bevételeinkről, valamint az ennek kapcsán elért eredményekről (profitról) (azaz pénzügyi terveket, a folyamatokat monitorozó eljárásokat, pénzügyi kimutatásokat kell vezetnünk). Ezzel szemben a vállalkozás társadalmi hatásáról már jóval kevesebb információval, konkrét adattal rendelkezünk. Mi persze tudjuk, hogy jól teszünk, fontos ügyet képviselünk, nagyon hasznos, sőt pótolhatatlan a tevékenységünk – ami valószínűleg így is van –, mégis, ha megkérdezi bárki, hogy ezt mivel tudjuk alátámasztani, ritkán kap tőlünk konkrét, kézzel fogható, ellenőrizhető és lehetőség szerint számszerűsíthető mutatókat tartalmazó választ. Tulajdonképpen ezt szolgálja a társadalmi hatásmérés. Vagyis abban segít, hogy a társadalmi hatás ismertetésekor ne hosszasan körmondatokba kezdjünk a társadalmi befogadás, az egészséges élelmiszerek fogyasztásának fontosságáról, hanem legyen a tarsolyunkban néhányan beszédes, a tevékenységünk társadalmi hatását egyértelműen kifejező, konkrét mutató, ami alapján a beszélgetőpartnerünk is érteni fogja, miért van ránk szükség, milyen valós eredményeket, s ezek által milyen hatást érünk el.

Fontos leszögezni, hogy a társadalmi hatás mérésekor nem (csak) a különböző eredményeket (outputokat), hanem azok hatását is mérjük. Ha csak az outputot (például a munkaerőpiacon sikeresen elhelyezkedő hátrányos helyzetű emberek számát) vesszük figyelembe, akkor azzal nem mérjük az adott tevékenység valós hatását. Ilyen mutató lehetne például a társadalom számára megspórolt költségek mértéke, elhelyezkedő ügyfelünk családtagjai körében jelentkező hatások. Más példát említve, fontos eredmény, hogy 14 fő sikeresen elvégezte az önálló életvitelre felkészítő tréningünket, de mennyivel beszédesebb, ha azt mondjuk: „az önálló életvitelre felkészítő tréningünk

résztevői közül 82% számolt be arról, hogy fizetése kitart a következő hónapig, míg a tréning elején ez 18%-ék volt”.

FONTOS TUDNI!

A Social Impact Analysts Association (SIAA) – Társadalmi Hatásmérők Szövetsége definíciója szerint a társadalmi hatásmérés „az a folyamat, amely azokat az akár pozitív, akár negatív társadalmi változásokat méri, amelyek a szervezet tevékenysége, programjai, projektjei hatására keletkeznek”.

Egy szervezet társadalmi hatása egyrészt az a változás, amit az érintettjei életében el tud érní, másrészt ennek hatására a közvetlen környezetben (család, hozzátartozók, barátok), közösségben (munkahely, lakóhely), illetve a társadalomban bekövetkező változások, előnyök.

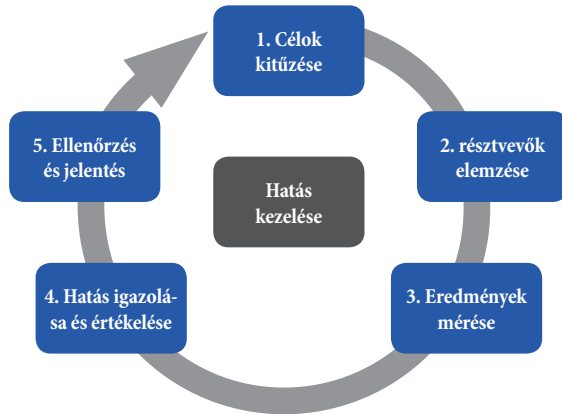
Ha eldöntjük, hogy belevágunk a társadalmi hatásmérésbe, sokféle eszköz közül választhatunk, attól függően, hogy

- milyen célokat tűzünk ki magunk elé,
- kik számára szeretnénk társadalmi hatásunkat bemutatni, kommunikálni
- milyen kapacitások, erőforrások állnak rendelkezésünkre (például adatgyűjtés, elemzés, ráfordított idő, stb.),
- milyen időtávot szeretnénk lefedni elemzésünkkel (hosszú vagy rövid távot),
- milyen gyakorisággal tudjuk az elemzést elvégezni (egyszeri pillanatképet szeretnénk adni vagy rendszeres elemzési gyakorlatot kialakítani),
- hogyan fogjuk értelmezni az információkat (kapott eredmények értékelésének, elemzésnek módja).

Ennek alapján választhatunk például:

- teljesítménymérő eszközt (például NESsT által használt PMT),
- a befektetések társadalmi megtérülését (SROI),
- egy szabványosított adatgyűjtésre épülő katalógust (például IRIS),
- eset/történetleírás, mely a munkánk minőségét kifejezi,
- harmadik fél által végzett hatáselemzést és tanúsítást.¹⁹

¹⁹ Varga Éva (2012): Increasing impact - NESsT's approach to managing social impact. Social Enterprise Day, Zagreb

10. ábra: A társadalmi hatásmérés 5 lépése²⁰

Van egy társadalmi probléma, amelyre reagálva van egy víziókn és vannak céljaink (1). Felmérjük a kiinduló állapotot (2). Beleteszünk erőforrásokat: pénzt, időt, természetbeli adományt, emberi munkát, majd felmérjük a munkánk eredményét, az ennek kapcsán bekövetkező hatásokat (3). Ezeket szükség szerint igazoljuk, illetve elemizzük (4). Végül, az eredményeket ellenőrizzük és írásos beszámoló, jelentés formájában visszacsatoljuk (5).

A társadalmi vállalkozások körében alkalmazott társadalmi hatásmérés egységesítésének, vagy legalább összehangolásának igénye mind gyakrabban fogalmazódik meg az Unióban. Ezzel kapcsolatban az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (továbbiakban EGSZB) számár Ariane Rodert dolgozott ki egy vitát megalapozó tanulmányt.²¹ A következőben ennek legfontosabb megállapításait, célkitűzéseit foglaljuk össze:

- A társadalmi hatásmérés keretében arról kapunk képet, hogy a társadalmi vállalkozás milyen társadalmi eredményeket és hatást generál sajátos tevékenységei révén, tehát semmiképpen sem a szervezetről szól.
- Nem célszerű egyetlen módszer mellett letenni a voksot, ezért az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy egy új módszer kidolgozása helyett inkább a leginkább alkalmazott elvek tudatosítására helyezze a hangsúlyt.²²

20 European Venture Philanthropy Association (2013): A practical guide to measuring and managing impact.

21 Rodert Ariane (2013): A társadalmi hatás mérése. Az Egységes Piac, Termelés és Fogyasztás Szekció részére készített véleménytervezet

22 A tanulmány megemlíti a PQASSO (Practical Quality Assurance System for Small Organisations), SIMPLE (Simple Impact Measurement for Local Economies), Volunteering Impact Assessment

- Valamennyi mérési módszert a társadalmi vállalkozások által kiváltott fő hatásokból kiindulva kell megtervezni, ezeknek a módszereknek arányosnak kell lenniük, valamint nem szabad elfojtaniuk a társadalmi innovációt.
- A módszernek egyensúlyra kell törekednie a minőségi és a mennyiségi adatok között. Kerülni kell, hogy a mérés egyenértékűvé váljon a számszerűsítéssel! A számszerűsítésre inkább úgy kell tekinteni, mint egy mérési lehetőségre, az olyan kvalitatív megközelítések mellett, mint a narratív módszerek, felismerve, hogy a siker mérésének szempontjából magának a „történetnek” van döntő jelentősége.

Arra is utal a tanulmány, hogy az egységes megközelítés feltétele, hogy mindenki ugyanúgy értelmezze a társadalmi hatás mérésével kapcsolatos alapvető fogalmakat (például input, output, eredmény és hatás). Véleménytervezet 1. sz. melléklete tartalmazza az EGSZB által ajánlott fogalom-meghatározást.

A következő fejezetben a társadalmi hatásmérés néhány már említett módszerét ismertetjük.

6.3 Társadalmi hatásmérés módszerei

6.3.1 SROI elemzés²³

A Social Return on Investment (SROI), magyarul a Befektetés Társadalmi Megtérülése módszert azzal a céllal dolgozták ki, hogy egy tevékenység gazdasági eredményein és teljesítményén túl, annak társadalmi hatását, értékeit is kimutathatóvá tegye. A SROI próbálja megérteni és láthatóvá tenni a projektek, fejlesztések, intézmények és szolgáltatások kevésbé nyilvánvaló hatásait, a beavatkozások irányának helyességét, egy már megvalósított projekt továbbfejlesztésének lehetőségeit. A módszer egyik fontos újdonsága, hogy megpróbálja pénzegységben kifejezni a létrehozott, ám közel sem nyilvánvaló értékeket (esetleg károkat), így segítségével sokkal könnyebben kommunikálhatóvá válnak azok a települési fejlesztések, társadalmi befektetések, amelyek hatását egyébként nagyon nehézkes kimutatni, értékelhetővé tenni.

Toolkit, The Big Picture, Impact Framework, Logic Model Builder, Measuring Impact Framework, Outcome Mapping, Outcome-Based Evaluation, Social Impact Assessment (SIA), the Shujog Impact Framework and Assessment módszereket. A PQASSO módszer Magyarországon is ismert, mert a Civil Társadalom Fejlesztésért Alapítvány MINTA néven igyekezett ezt elterjeszteni. Itt jegyezzük meg, hogy ez inkább minőségirányítási, semmint társadalmi hatásmérésre szolgáló módszer.

23 A SROI elemzés módszertana nyilvános, az interneten széles körű szakirodalma érhető el, főként angol nyelven. Érdeklődők számára sok szervezet kínál – nem ritkán – ingyenes online tréninget, webináriumot.

Magyarországon SROI elemzést talán elsőként a Salva Vita Alapítvány készítette, a Támogatott Foglalkoztatás programjáról 2006-ban.²⁴ Jelen keretek között csak az elemzés legfontosabb lépéseit, állomásait tudjuk bemutatni.

A társadalmi megtérülést úgy számították ki, hogy a végső hozzáadott értéket elosztották a programba befektetett összeggel. A végső hozzáadott érték kiszámításához az alábbi mutatószámokat használták;

- a munkavállalási alkalmasság változása, az egyének keresetének értéke,
- a család/dolgozók gazdasági tevékenységének betudható érték,
- az alapítvány szakértői inputjának értéke,
- az alapítvány által a munkáltatók részére létrehozott érték,
- a kedvezményezettek fizetett munkába helyezése révén az állam számára keletkezett érték (jövedelemadó, társadalombiztosítás, valamint állami juttatások)

A vizsgálat eredménye szerint minden 1 Ft, amit a Salva Vita Alapítvány Támogatott Foglalkoztatás programjába 2006-ban befektettek, az elkövetkező 5 év során 4,77 Ft megtérülést eredményezett helyi vagy országos szinten. Vagyis a Támogatott Foglalkoztatás szolgáltatás hatására nem csak a fogyatékos emberek életminősége javult jelentősen, de középtávon mindez jelentős megtakarítást is jelent társadalmi szinten.

6.3.2 PMT

Az alábbiakban bemutatott módszert szintén az üzleti életből vették a társadalmi vállalkozások. A PMT *Performance management tool kifejezést talán teljesítménykezelő eszköznek* lehetne fordítani. A NESsT közel egy évtizede vezette be használatát az általa támogatott szervezetek, ún. portfólió tagok körében. Ezzel kettős célja volt, egyrészt a társadalmi vállalkozók tudatosságát erősíteni és megtanítani őket az üzleti, társadalmi hatás, valamint szervezet és fenntarthatóság területen elért változások, eredmények azonosítására, kimutatásra. Másrészt fontosnak tartotta, hogy a támogatók és befektetők felé biztosítsa a portfólió szintű adatszolgáltatás lehetőségét, egyúttal a NESsT átfogó képpel rendelkezzen az általa támogatott vállalkozások összessége által elért üzleti eredményekről és kifejtett társadalmi hatásról.

²⁴ Csányi-Jásper-Vég (2009): Támogatott Foglalkoztatás szolgáltatás (Szöveggyűjtemény). Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest

11. ábra: A PMT (Performance Management Tool) területei

A PMT-ben az alábbi négy területen azonosítanak a folyamatok monitorozást lehetővé tevő mutatókat:

- üzleti teljesítmény,
- társadalmi hatás,
- szervezeti fejlődés,
- pénzügyi fenntarthatóság.

Vannak olyan kötelező mutatók, amelyeket minden portfólió tag köteles használni (például értékesítés mennyisége, árbevétel, foglalkoztatottak száma, elért kedvezményezettek száma, stb.), azonban ezek jelentősebb részét a társadalmi vállalkozók maguk dolgozzák ki és javasolják saját tevékenységük monitorozására (itt nagyon széles a mutatók köre, termékkel/szolgáltatással kapcsolatos elégedettségi kérdőívek eredményeitől, a pozitív üzenetű média megjelenésen át, az alkalmazottak munkakörülményekkel való elégedettségéig, stb.). Ezt követően meghatározzák az elemzés gyakoriságát (havonta, trimeszterenként vagy évente), majd a kiinduló értéket és a célértéket, illetve a mutató forrását (honnan nyerünk adatokat az adott mutatókhoz, szükséges-e ehhez valamilyen eljárás, kérdőív bevezetése). Mindezt egy excel alapú táblázatban rögzítik a szervezetek. Ezután nincs más tennivaló, mint vezetni a táblázatot és a megjelölt gyakoriságnak megfelelően feltölteni a valós adatokkal.

Amit fontos még hangsúlyozni, hogy a PMT maguk a társadalmi vállalkozók számára nagyon fontos információkat összegyűjtő, rendkívül hasznos eszköz. Tisztességes, körültekintő vezetése akár „életmentő” is lehet. Számtalan esetben a PMT adatainak feltöltésekor válnak láthatóvá a mindennapokban még alig érzékelhető, de negatív kimenettel járó folyamatok (megnövekszik egy termékre, szolgáltatási egységre eső bekerülési költség, lecsökken a teljes menü rendelők aránya a kisebb nyereségtartal-mú zóna javára, kevésbé elégedettek már a munkavállalók a munkakörülményekkel). Ezekben az esetekben – még mielőtt a negatív folyamatok kezelhetetlenné válnának –, lehetőség nyílik a változás hátterének elemzésére, és intézkedés kidolgozására a kedvezőtlen folyamatok visszafordítása, megállítása érdekében.

6.3.3 IRIS²⁵

Az IRIS tulajdonképpen egy katalógus, amely szabványosított és hitelesített mutatókat tartalmaz a társadalmi és környezeti fenntarthatóság, valamint a szervezetek pénzügyi teljesítménye terén kifejtett hatásokról. Kidolgozói szerint, ahogy a szervezet pénzügyi teljesítményéről nem biztosít kellő információt, ha azt mondjuk: „A dolgok jól mennek” vagy „Ez egy jó év volt”, hasonló kijelentések nem adnak elegendő információt a társadalmi vagy környezeti hatásunkról sem. Az IRIS abban segít, hogy a társadalmi és környezeti, valamint a pénzügyi teljesítményünkről adatokon nyugvó kimutatásokkal, jelentéssel rendelkezünk, amely alapján megalapozott befektetési, stratégiai döntéseket tudunk majd hozni.

Az IRIS katalógust a Global Impact Investing Network (GIIN[®]), a társadalmi befektetők nonprofit hálózata dolgozta ki és kezeli. A katalógus kidolgozói arra törekedtek, hogy kompatibilis legyen már meglévő, széles körben használt értékelési eszközökkel, például a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal, a SROI-tel vagy a Global Impact Investment Rating Systemmel (GIIRS). A mutatók katalógusba való felvételét szigorúan szabályozott nyílt véleményezési eljárás előzi meg, amelybe az összes érintett (társadalmi vállalkozók, befektetők, támogatók, kormányzati szervek, stb.) képviselőjét igyekeznek bevonni. A mutatókat két évente korszerűsítik, ez teszi lehetővé, hogy az IRIS katalógus folyamatosan fejlődjön és összhangban legyen egy-egy iparág aktuális jó gyakorlatával.

Az IRIS katalógus kidolgozói felismerték és vallják, hogy nincs egyetlen, mindenki számára jól használható kombinációja a mérőszámoknak, mutatóknak. Ezért az IRIS egy katalógus, amelyből mindenki kiválaszthatja az ő tevékenysége, munkája ismeretében leginkább megfelelő mutatókat. A katalógusrendszerből az is következik, hogy az adott szervezet annyi mutatót választ, amennyit a teljesítménye bemutatásához fontosnak tart. Ugyanakkor az IRIS ágazatokra specializált mutatókat tartalmaz, ami

²⁵ Getting started IRIS. How to select IRIS metrics for social and environmental performance measurement.

elősegíti az azonos ágazatban működő szervezetek teljesítményének összehasonlítását, így a befektetők, támogatók hasznos információkat nyerhetnek döntéseikhez. A katalógus a következő szektorok mentén csoportosítja a mutatókat: mezőgazdaság, oktatás, egészségügy, energia, környezetvédelem, pénzügyi szolgáltatások, otthoni és közösségi szolgáltatások, víz- és hulladékkezelés.

IRIS katalógusban szereplő mutatók a szervezet komplex teljesítményéről adnak képet, és az alábbi területeket érintik:

- Pénzügyi teljesítmény, beleértve a szokásos pénzügyi beszámolókból szereplő mutatókat, mint a forgóeszközök és pénzügyi kötelezettségek, stb.
- A működés jellemzői, beleértve az olyan mutatókat, mint irányítás, foglalkoztatás szabályozottsága, a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjainak érvényesülése az üzleti tevékenységben.
- A gyártás/szolgáltatás folyamata, beleértve az olyan mutatókat, amelyek leírják és számszerűsítik a termék/szolgáltatás társadalmi és környezeti hasznát, előnyeit.
- Szektorszintű teljesítmény, beleértve egy-egy szektort (például a mezőgazdaságot, oktatást, egészségügyet, környezetvédelmet) jellemző mutatókat.
- Társadalmi és környezeti fenntarthatóság terén elért teljesítmény, beleértve az olyan mutatókat, amelyek leírják és számszerűsítik a munkahelyteremtés, hátránycsökkentés vagy fenntartható földhasználat terén elért hatásokat.

Érdeklődés esetén le tudjuk tölteni az IRIS mutatókat tartalmazó excel file-t, illetve ingyenes regisztrációt követően nekikezdhethünk az online kitöltésnek.²⁶

6.3.4 SRS Social Reporting standard – társadalmi jelentés szabvány²⁷

A SRS – *társadalmi jelentési szabványt* a müncheni és hamburgi egyetem oktatói dolgozták ki szakemberekkel, társadalmi befektetőkkel, társadalmi vállalkozókkal, nonprofit szervezetek képviselőivel közösen. Az SRS tulajdonképpen egy eredményalapú adatszolgáltatási módszer, amelynek folyamatos fejlesztésére törekszenek, ezért a használóktól, befektetőktől rendszeres visszajelzést kérnek.

A jelentést egy dokumentumban kell összefoglalni, amit ugyanakkor ki lehet egészíteni a mellékletekkel és egyéb dokumentumokkal. Javasolt egy rövid és tömör összefoglaló készítése, amely megkönnyíti az olvasók számára, hogy megértsék tevékenységünk hatását. Az SRS nem határozza meg a jelentés terjedelmét, az éves jelentés lehet 20–30 oldal hosszú, de szerkezete néhány oldalas összegzés elkészítésre is alkalmas.

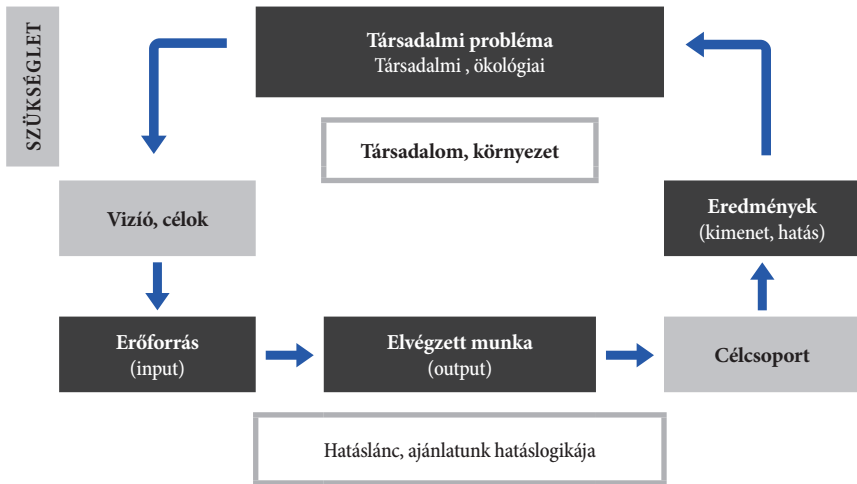
A SRS szabvány három, A), B), C) részből épül fel. Az A) fejezet tartalmazza a küldetés, misszió, célcsoport és a nekik nyújtott ajánlat (szolgáltatás, tevékenység) meg-

²⁶ <https://iris.thegiin.org/metrics> (letöltés időpontja: 2016.03.01.)

²⁷ További információkat találhatunk a www.social-reporting-standard.de/en/ honlapon

fogalmazását. Az SRS szabvány legrészletesebb fejezete a B), amiben a célcsoportnak kínált ajánlat (részletes), eredményalapú kifejtését tehetjük meg. Vagyis itt rögzítjük, hogy a szervezet mit tesz annak érdekében, hogy megoldja a vázolt társadalmi, környezeti problémát. A C) fejezet a szervezet egészének bemutatására, felvázolására és elemzésére ad lehetőséget.

Az SRS használható csupán a szervezet egy egysége, vagy egy programja által elért társadalmi hatás bemutatásra, de alkalmazhatjuk a szervezet egészére, az összes általunk kínált szolgáltatás, program társadalmi hatásának ábrázolására is. Sőt akár több szervezet által közösen megvalósított szolgáltatások hatásának kimutatásra is alkalmas.

12. ábra: Az SRS folyamata

Magyarországon az Ashoka és Civil Support közötti pro bono együttműködés keretében történt meg az SRS módszer használatának megismertetése az Ashoka által támogatott szervezetek körében. Ezzel kapcsolatosan nagyon pozitív tapasztalatokról számoltak be az érintettek.

Összegzés

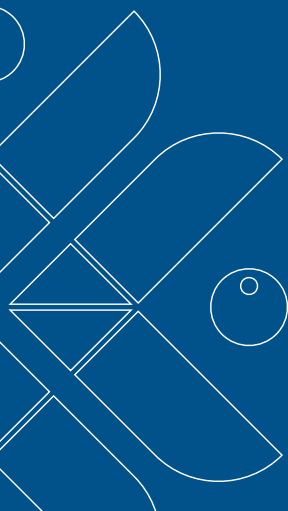
Reményeink szerint a fejezet elolvasása után egyértelművé válik minden társadalmi vállalkozó számára, hogy a társadalmi hatásmérés az általuk végzett erőfeszítések, tevékenységek révén elért eredmények és ezek hatásainak bemutatására szolgáló eljárás. A társadalmi hatásjelentések feltehetően már a közeljövőben éppen annyira elterjedt és elvárt dokumentumok lesznek, mint a pénzügyi beszámolók. Így érdemes ennek használatát mielőbb a mindennapi munkánk részévé tenni, illetve megtervezni az ezzel kapcsolatos szervezeti szintű eljárásokat.

Ugyanakkor semmiképpen nem kell túlbonyolítani a társadalmi hatásmérés folyamatát, senki nem vár(hat)ja tőlünk, hogy átfogó társadalomtudományi kutatást végezzünk ennek keretében. Éppen elég, ha megfogalmazzuk, milyen társadalmi ügyért dolgozunk, kik ennek a kedvezményezettjei, milyen szolgáltatásokat, tevékenységeket nyújtunk számukra, ennek kapcsán milyen eredményeket és hatásokat remélünk elérni, ezeket milyen eljárásokkal, dokumentumokkal tudjuk mérhetővé, elemezhetővé tenni, milyen gyakran szükséges ezt megismételni. Nincs is más dolgunk, mint ezeket az információkat rögzíteni (akár egy táblázatba), a szükséges elemzési módszereket (elégedettségi kérdőív, interjú, számítások, stb.) megtervezni és elkészíteni, valamint az általunk készített eljárásrendnek megfelelően megvalósítani a mérést, elemzést, és rögzíteni a kapott eredményeket. Ezek alapján elemezni tudjuk társadalmi hatásunkat, megállapításainkat pedig visszacsatornázhatjuk a tevékenységünk további tervezésébe, szükség szerint módosítva akár a célcsoportot, akár a számukra kínált szolgáltatásokat.

Még könnyebb a dolgunk, ha egy kicsit értünk angolul vagy németül, mert ezeken a nyelveken széles körben tájékozódhatunk, akár megnézhetünk a témában szervezett tréningeket, webináriumokat, illetve használhatjuk a már létező és ingyenesen elérhető hatásmérési módszereket, eszközöket.

Példaértékű társadalmi vállalkozások

7.	Példaértékű társadalmi vállalkozások.....	125
7.1	Piaci stabilitás, sikeres megvalósítás	127
7.2	Társadalmi befogadás, vagy különösen nehéz célcsoport.....	137
7.3	Társadalmi problémák innovatív megoldása.....	163
7.4	Ígéretes társadalmi vállalkozási ötletek (startup-ok)	186

7. Példaértékű társadalmi vállalkozások

Az alábbiakban összegyűjtöttünk és példaértéket jelentő szempontok alapján kategorizáltunk néhány tucat magyarországi társadalmi vállalkozást, amelyekre céljaik vagy működési gyakorlatuk miatt jó gyakorlatként tekinthetünk. Természetesen a szektorra jellemző fluktuáció, az esetenkénti nehéz körülmények közötti munka hatással van és lesz is e szervezetek működésére, azonban bátran ajánljuk áttekintésre az alábbi gyűjteményt, ha ötletekre, jó megoldásokra, esetleg potenciális partnerekre lenne szükség.

A következő táblázatban felsoroljuk az egyes szervezeteket kategóriájuk szerint betűrendben rendezve.

Kategória	Társadalmi vállalkozás neve
1. Piaci stabilitás, sikeres megvalósítás	Baráthegyi Majorság
	Borostyán Szociális Szövetkezet
	Cseriti Szolgáltató Szociális Szövetkezet
	Gel&Kov Szociális Szövetkezet
	Ízlelő a családbarát étterem
	Megújulás Szociális Szövetkezet
2. Társadalmi befogadás vagy különösen nehéz célcsoport	Alko-soft Szolgáltató Nonprofit Bt.
	Csengersimáért Új Esély Szociális Szövetkezet
	Édes Vidék Cukrászműhely
	Fény Felé Kincsesláda műhelyek
	Foglalkoztató Zala-KAR Nonprofit Közhasznú Kft.
	Humán Innovációs Csoport Nonprofit Kft.
	Igazgyöngy Alapítvány
	Jovánczai Hétepcsétes
	Kockacsoki Nonprofit Kft.
	Küngösi Szociális Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet
	Nem Adom Fel Café & Bar

2. Társadalmi befogadás vagy különösen nehéz célcsoport	Ösvény Esélynövelő Alapítvány
	Retextil Alapítvány
	Strázsa Tanya Közhasznú Szociális Szövetkezet
3. Társadalmi problémák innovatív megoldása	Auróra Közösségi Ház
	Bárka Színpad és Műhely Kulturális Egyesület (Bárka Színpad)
	HellóAnyu! - Családbarát közösségi tér, anyaközpont és kávézó
	Heves Megyei Vállalkozás- és Területfejlesztési Alapítvány
	Hősök Tere Kezdeményezés
	Matyodesign Nonprofit kft.
	Miskolci Zöld Kosár Közösség
	Re-Cikli
	Re-krea
	Réthy Fashion Kft.
	Szülők Háza civil franchise
„Zselic Kincse” Turisztikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Szociális Szövetkezet	
4. Ígéretes társadalmi vállalkozási ötlet (start up)	Brumm Szociális Szövetkezet
	Debreceni Foglalkoztatási Központ
	Fortis Alapítvány
	MAACRAFT – The social workshop
	MagikMe
	REMODEL Stúdió
	SUHANJ! Fitness
	ZÖLD KÖR

6. táblázat: Bemutatott szervezetek kategóriákba sorolt listája

7.1 Piaci stabilitás, sikeres megvalósítás

BARÁTHEGYI MAJORSÁG

Cím: 3535, Miskolc, Ibolya u. 41.

Telefonszám: +36306814482

E-mail cím: jakubinyi@szimbiozis.net

Kapcsolattartó neve: Jakubinyi László

Fenntartó neve: Szimbíózis a Harmonikus Együttlétért Alapítvány

Honlap, közösségi médiafelület címe: www.barathegy.com, www.szimbiozis.net

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Az agrár-szociális (green care) szektorban jelentős potenciál van fogyatékos emberek alkalmazása területén, valamint közösségi interakciós jellege által a társadalmi szemléletformálás kiváló eszköze.

Miskolcon 15 évvel ezelőtt hoztuk létre a Baráthegy Majorságot. A kertészet mellett sok állatunk van (ló, szamár, kecske, disznó, baromfi), valamint üzemeltetünk egy kecskesajt kisüzemet. Különleges állatunk az alpaka, akik számos játékba, programba vonhatók be. A zöldséget, gyümölcsöt feldolgozzuk, valamint üzemeltetünk egy konyhát, ebédfutár szolgáltatást és egy éttermet. Egész évben működtetünk egy ifjúsági szállást és egy erdei iskolát. A majorságban íjászpálya és jurta, a fákon kalandpark van, de építettünk egy többfunkciós kemencét is. Különleges attrakciónk, hogy felépítettünk egy 400 négyzetméteres fa várat, ami a közeli Diósgyőri vár kicsinyített mása. A hozzánk látogatók történelmi időutazáson keresztül közvetlenül bevonódnak a különböző folyamatokba, és kipróbálhatják és átélhetik a hajdani kor élethelyzeit. Turisztika ágazatunk folyamatosan fejlődik, éves szinten több, mint 2000 vendégnapot regisztrálunk.

Az egész majorságban mintegy 100 fő dolgozik, akik jelentős része fogyatékos személy, valamint egyéb hátrányos helyzetű.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Számunkra fontos, hogy a foglalkoztatott fogyatékosággal élő személyek adófizető állampolgárokká váljanak. A majorság specialitása az, hogy a fogyatékoság mértékétől függetlenül mindenki számára tudunk értékteremtő munkát biztosítani. A látogatók fogadása olyan „társadalmi élményterápia”, melyen keresztül pozitív interakciók jönnek létre. Ez a szemléletformálás nem mesterséges programon keresztül valósul meg, hanem egy piaci szolgáltatás keretében, melynek hatása ez által hatványozódik.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Szálláshely kapacitásunkat bővíteni kívánjuk, magasabb minőségű szolgáltatás biztosításával, wellness részleg kialakításával. A kecskesajt gyártás során célunk a tejtermelés szezonálisától való függetlenedés-tehéntej feldolgozásának beemelése a tevékenységek közé. Új innovatív termék kidolgozás van folyamatban: kecsketejes csokoládé, mely az első „tejsoki” lesz Közép-Európában laktóz érzékeny gyermekek számára.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
50 fő	60 fő	100 fő

Amire a legbüszkébbek

Mára már egy fenntartható társadalmi vállalkozás lettünk. Az itt dolgozó fogyatékos emberek fizetést kapnak, mely által adófizető állampolgárok.

A modell elterjesztése - Szociális Farm Szövetség létrehozása 2016-ban.

A Baráthegyi Majorságot Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése 2015. végén beemelte a települési értéktárba.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A Baráthegyi Majorság növekvő pályán mozog, a biztonságos üzemmel és tervezhető működőképesség eléréséhez még további fejlesztésekre van szükség. Ennek érdekében már két jogerős építési engedélyünk is van: egy új panzió építése, valamint egy modern állattartást biztosító új gazdasági épület kialakítása. Komplex tervünk van egy saját többfunkciós tanösvény és kapcsolódó attrakciók kialakítására.

BOROSTYÁN SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 8988 Kozmadombja, Jókai u. 20.

Telefonszám: +36 30 943 0907

E-mail cím: molnar.janos@borostyan.org,
viragh.eniko@borostyan.org

Kapcsolattartó neve: Virágh Enikő

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: www.borostyan.org

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Borostyán Szövetkezet 2013-ban alakult azzal a céllal, hogy a helyi termelők összefogásával kivívja az Őrség, a Vendvidék, a Göcsej és a Hetés minőségi termékeinek méltó helyét az ország gasztronómiai térképén, és eljuttassa azokat közvetlenül az egészségtudatos vásárlóhoz.

Hitet tettünk a legmagasabb minőség, a vegyszermentesség és a fenntarthatóság mellett. Ezek szellemében szervezzük fokozatosan bővülő tagságunkat, partnereinket, akik között egyaránt büszkélkedhetünk országosan elismert kecskesajt készítővel és minősített bio termelővel. Kínálatunkban megtalálható az ország legzöldebb, nyugati tájegységeinek ehető legjava: tökmagolaj, vegyszermentes zöldség-, és gyümölcs-, bio levek, sajt, tejtermék, gyógy- és fűszernövény, de még tájjellegű, illetve speciális egészségi igényekre készített házi sütemény is.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Jelenlegi a tagság elsősorban tejtermékek előállításával foglalkozik, ezért folyamatosan bővítjük partnereink számát és így a termékskálánkat. Ami a bővítésnél fontos számunkra, az, hogy mindegyik termékünknel jellemző kell, hogy legyen a vegyszermentesség, az egészséget megőrző, illetve az elvesztett egészség helyreállítását szolgáló minőség. Fontos számunkra, hogy hosszútávon egy hátrányos helyzetű térségben partnerségen alapuló kereskedelem valósuljon meg, olyan kereskedelmi feltételek megteremtése, amely a termelők számára is biztosítja a megélhetést, s a fenntarthatóvá teszi a fejlődést Együttműködésünket, annak előnyeit az itt élők is kezdik látni, mind vásárlóként, mind pedig termelőként. Termékkínálatunkban szerepelnek értelmi fogyatékosok szakosított otthona lakói által termelt bio zöldségek, gyümölcsök, több szociális szövetkezet termékei illetve több start munkaprogramban résztvevő önkormányzat, kistermelők, őstermelők is a beszállítóink, partnereink.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Üzleti eredmény tartalma szerint, amit el kívánunk érni:

- tagságunk számára megélhetést biztosítson a tevékenységünk,
- a szövetkezet 1 fő főállású alkalmazottat tudjon egész éven át foglalkoztatni,
- szállítójárművet tudjunk beszerezni,
- partnereink számára legyen a szövetkezet kiemelt partner és a legnagyobb vásárló.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
1 fő	1 fő	1 fő

Amire a legbüszkébbek

2015-ben elnyertük az OFA Legjobb szolgáltató társadalmi vállalkozás Hozzáadott Helyi Érték Díj 2015. és a közönségdíjat is.

Vásárlóink visszajelzése, amiből most csak kettőt emelnék ki, „Mennyei sajtokat, zamatos gyümölcsöket vásároltunk, köszönjük” „Nagyon örülünk, hogy jó ízű és magas minőségű házi termékekhez juthattunk ilyen jól szervezett rendszeres jelleggel.”

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A következő 3 évre vonatkozó stratégiai cél a stabilitás megteremtése, mind a beszállítói körre, mind a termékek, szolgáltatásaink minőségére vonatkozóan. Megrendeléseink számának növekedését is várjuk a következő évtől, min. heti 100 fő számára kívánunk szállítani és be kívánjuk indítani a budapesti szállítási útvonalat is.

CSERITI SZOLGÁLTATÓ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 1033 Budapest, Harrer Pál u. 24. II/10.

Telefonszám: +36309143919

E-mail cím: info@adomanyhalo.hu

Kapcsolattartó neve: Sáhly Gábor

Fenntartó neve: –

Honlap: www.cseriti.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/adomanybolt

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Cseriti Szociális Szövetkezet klasszikus társadalmi vállalkozásként egy olyan fenntarthatóbb világért dolgozik, ahol a tárgyak újrahasználata csökkenti a hulladék mennyiségét, és javítja a rászorulóknak életminőségét.

„A CSERITI a közösségi jótékonyság, a felelős gondoskodás márkája.

Nem csak fogalom, márkajel, hanem szemléletmód, életforma is.”

A Cseriti Magyarország legrégebb és egyben legnagyobb, 7 egységből álló adománybolt-hálózatát üzemelteti 2011 óta. Az elmúlt közel 5 évben 1000 tonna, nélkülünk lomtalanításra kerülő használati tárgyat és bútort juttattunk el több mint 100 ezer új,

rászoruló gazdához, akik segítségünkkel eddig mintegy 100 millió Ft-ot takarítottak meg, miközben működésünkkel 14 kolléga számára teremtettünk állandó munkahelyet.

A rendszer és a bolthálózat működésének lényege egyszerű: az emberek behozzák, és eladásra ajánlják fel megunt, már nem használt, de mások számára még értéket képviselő személyes használati tárgyainkat. Ezeket mi begyűjtjük, logisztikázzuk, tisztítjuk, kisebb javításokat végzünk rajtuk, majd a mindenkori használt piaci árszint alatt értékesítjük a nagyobb részt rászorulókból, kisebb részt kincskeresőkből és tudatos vásárlókból álló célcsoportoknak.

Az adományozó nem halmoz fel feleslegessé vált tárgyakat, a vevő pedig olcsón juthat jó minőségű használati eszközökhöz.

Elérni kívánt társadalmi hatás

4 szinten érünk el pozitív társadalmi hatást:

1. Környezeti fenntarthatóság - újrahasználát: csökkentjük a felhalmozódó, használatból kivont tárgyak, és ezáltal később a kezelendő hulladék mennyiségét;
2. Rászorulóknak élethelyzetének javítása: szociális vásárlási lehetőséget biztosítunk a hátrányos helyzetű, szegénységgel különösen veszélyeztetett társadalmi csoportok számára;
3. Foglalkoztatás: az adományboltokban és az egyedül nálunk működő begyűjtő szolgáltatón keresztül munkaerőpiacról kiszoruló emberek számára teremtünk munkalehetőséget;
4. Civil szervezetek forrásteremtésének elősegítése (hosszú távú cél): a Cseriti terjeszkedése vidéken, társadalmi franchise keretében.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A Cseriti alapvető célja a gazdasági fenntarthatóság hosszú távú megvalósulása. A hálózat-, a szolgáltatások fejlesztése, a logisztika kiterjesztése komoly beruházást igényel, melynek egy részét befektetői tőkéből, másik részét viszont saját eredményből kívánjuk finanszírozni. Mindemelllett a Cseriti törekszik versenyképes béreket fizetni alkalmazottainak. Az ütőképes csapat felállítása céljából komoly versenyt kell vívniunk a munkaerőpiacon.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
7 fő	10 fő	14 fő

Amire a legbüszkébbek

Magyarország legnagyobb adománybolt hálózatának létrehozása. A Cseriti, mint mintaértékű társadalmi vállalkozás említése a piacon.

Befektetői akcelerációs programban való részvétel kettő, egymástól független potenciális befektető finanszírozásában.

A Cseriti, mint társadalmi márka létrehozása, a márkaépítés eredményessége.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Befektetői tőkebevonás mellett 4 éves projekt keretében a hálózat fejlesztése Budapesten: 20 db új adománybolt nyitása, háttér logisztika fejlesztése (8 db teherautó, raktár. és raktáráruházbővítése, javítóműhely kialakítása). Cseriti Dizájn projektünk elindítása: Régi, vintage bútorok felújítása, modern, dizájn köntösbe bújtatása, újr gondolása külföldi piacra lépés lehetőségével.

GEL&KOV SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 8774, Gelse, Kossuth Lajos utca 93.

Telefonszám: +36303649353, +3693360072

E-mail cím: kkgelse@freemail.hu

Kapcsolattartó neve: Kovács Gyula

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: Facebook: GelKov Szociális Szövetkezet

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Szociális szövetkezetünk 2010 szeptemberében alakult, melyet 7 magánszemély alapított. Szövetkezetünknek jelenleg 14 tagja van, akik a szövetkezet életében aktívan részt vesznek. Szövetkezetünk létrejöttének célja a térségben élő munkanélküli, hátrányos helyzetű emberek számára munkalehetőség teremtése, valós piacon történő foglalkoztatásuk elősegítése, szociális helyzetük javítása. Kezdetben parkgondozással, fafeldolgozással, fajtékgyártásával foglalkoztunk. Tevékenységeink fontos területe a lakossági szolgáltatás, (irodai ügyintézés, idénymunkák, zöldterület kezelés, gépkölcsönzés, rendezvényszervezés). Jelenleg a zöldségtermesztésre fektetjük a legnagyobb hangsúlyt, fóliás, valamint szabadföldi zöldségtermesztéssel, értékesítéssel foglalkozunk. Kitűzött célunk az önfenntartóvá válás.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Társas vállalkozásunk fontos célja, hogy példát is mutassunk a helybeli és környezetünkben élő nehéz helyzetű embereknek. Igyekszünk minőségi termékeket előállítani,

ezeket kedvező áron árulni, hogy a falu illetve a környék hátrányos helyzetű rétege is hozzájuthasson minőségi termékekhez. Szövetkezetünk az általános iskola valamint a helyi óvoda természetismereti óráinak, foglalkozásainak is otthont ad, ahol a gyerekek láthatják, tanulhatják a növénytermesztés fortélyait. Tervezzük gyakorlókert kialakítását az általános iskolás gyerekek képzése, felkészítése érdekében, együttműködve a helyi általános iskolával. Szövetkezetünk társadalmi beépültségének javítása érdekében egyesületet szerveztünk 2012-ben, amely egyesület azóta is a település egyik legaktívabb civil közössége.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Bevételünket két éven belül 100 %-al kívánjuk növelni, 7 millió forintra, hogy 4 fő folyamatos foglalkoztatását önerőből biztosítani tudjuk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
14 fő	33 fő	16 fő

Amire a legbüszkébbek

Hátrányos helyzetű foglalkoztatottjainkat valós piaci körülmények között elhelyeztük. Gel&Kov Szociális Szövetkezetnél foglalkoztatottak száma 2011-től 45 fő. Ebből elhelyezkedett: 34 fő, valamint 2 fő leszázalékolása megtörtént.

Hátrányos helyzetűek valós munkaerő piacon való elhelyezkedésének eredményessége: 85 %

A foglalkoztatás segítése érdekében felépítettünk 1000 nm-es fóliasátrat, benne növénytermesztés zajlik.

72 nm-es (műhely,- raktár, -öltöző, -vizesblokk) telephelyet építettünk a foglalkoztatás érdekében, és felszereltük faipari, lakatosipari és mezőgazdasági gépekkel.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Üzemméret növelése és ezzel párhuzamos technológiai, infrastrukturális fejlesztések. Árbevételünk növelése érdekében piaci standokat, értékesítőhelyeket alakítunk ki térségünkben. Termelő, értékesítő hálózatot tervezünk megszervezni térségünk önkormányzatai, őstermelői, vállalkozói bevonásával. Folyamatos és célirányos képzés foglalkoztatottjaink számára. Továbbra is fontos célunk hátrányos helyzetűek elhelyezkedésének segítése valós piaci körülmények közé. Tevékenységi körünket rugalmasan igazítjuk foglalkoztatottjaink képességéhez, kompetenciájához.

ÍZLELŐ A CSALÁDBARÁT ÉTTEREM

Cím: 7100 Szekszárd, Bartina u. 12/a.

Telefonszám: +3674510406

E-mail cím: etterem@izleloetterem.hu

Kapcsolattartó neve: Hegedüs Ágnes

Fenntartó neve: Kék Madár Alapítvány

Honlap, közösségi média felület címe: www.izleloetterem.hu,

www.facebook.com/izleloetterem

Társadalmi vállalkozás bemutatása

2007-ben indítottuk társadalmi vállalkozásunkat, az Ízlelő a családbarát éttermet, amelyik az első olyan étterem Magyarországon, ahol – a vezetőket leszámítva-, minden munkatárs fogyatékos, megváltozott munkaképességű. A társadalmi vállalkozás indításával három fő célunk volt. Egyrészt, tartós foglalkoztatás lehetőségét biztosítani fogyatékos emberek számára, másrészt bemutatni képességeik, személyiségük sokszínűségét, érzékenyítve ezáltal a helyi társadalmat, végül csökkenteni szervezetünk pénzügyi kiszolgáltatottságát. Az Ízlelő sikere bennünket, és a munkánkat segítő szakértőket meglepte. Az elmúlt 10 évben háromszor kellett kapacitásainkat növelni, a kezdeti 24 férőhelyes vendégtérből mára egy 80 férőhelyes étterem lett, napi értékesítésünk pedig közel nyolcszorosára emelkedett.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Modell értékű társadalmi vállalkozás működtetése, mely bizonyítja a fogyatékos emberek sokoldalú munkaképességét, és megteremti tartós foglalkoztatásuk feltételeit. Ennek kapcsán a fogyatékos munkatársaink karrier elképzeléseinek megvalósítása, a folyamatos fejlődési lehetőség, valamint a minél önállóbb, teljes értékű életkörülmények megteremtése a célunk. Fontos számunkra, hogy magas minőségű, változatos ételeket készítünk, így a nyersanyagok beszerzése kapcsán a kiváló, helyi termelőket igyekszünk előnyben részesíteni, ételeink elkészítésekor pedig a táplálkozástudomány és a gasztronómia hagyományok ötvözésére törekszünk.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Az Alapítvány önfinanszírozó képességének erősítése, egy fenntartható, sőt nyereséges üzleti tevékenység által. A társadalmi vállalkozás indításakor az volt üzleti célunk volt, hogy harmadik évtől nyereségesek legyünk, 6 megváltozott munkaképességű munkatársat tudjunk foglalkoztatni és a szervezeti költségvetés 15%-a vállalkozási bevételből származzon. Ezzel szemben 8. hónapban elértük a fedezeti pontot, 17 mmk-s munkatársat foglalkoztatunk és több mint 30%-a költségvetésünknek vállalkozás jellegű tevékenységből származik.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
12 fő	14 fő	17 fő

Amire a legbüszkébbek

17 megváltozott munkaképességű ember számára tudunk biztosítani méltányos bérezést és az önálló életet (közülük többen állami gondoskodásban nőttek fel). Vendégeink évek óta 4,86 feletti minősítést adnak ötös skálán éttermi szolgáltatás minőségére. Tolna megyében elsőként, a dél-Dunántúlon másodikként nyertük el a Magyar Turizmus Zrt. kiváló étterem minősítését.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Folyamatosan törekszünk mind szolgáltatásunk minőségének, mind az infrastrukturális körülmények fejlesztésére. Elsősorban rendezvényeink számát és arányát szeretnénk növelni, részben pénzügyi megfontolásból, részben a magasabb szakmai kihívások miatt. Évek óta dolgozunk az Ízlelő családbarát étterem franchise rendszerű terjesztésén, terveink szerint a közeljövőben még egy saját, valamint egy átvevői éttermet fogunk nyitni.

MEGÚJULÁS SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 4968 Túrricse, Rákóczi út 5.

Telefonszám: +3644950145, +36306276027

E-mail cím: megujulasszovetkezet01turricse@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Kozma Józsefné

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: www.bagolyvarszallas.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Szövetkezetünk 2013-ban alakult. 2014 áprilisában a TÁMOP-2.4.3.-D.2. konstrukció keretein belül 7 fő foglalkoztatását biztosítva létrehozott egy 50 fő befogadására alkalmas szálláshelyet, 2015-ben a SUI Generis program keretein belül pedig egy komplex szolgáltatásokat nyújtó szépségszalont és edzőtermet.

Ugyancsak 2015-ben önerőből létrehoztunk egy (főként élelmiszer kínálattal rendelkező) egyes boltot valamint kávézóként üzemelő vendéglátó-ipari egységet.

Jelenleg végzett főbb tevékenységeink tehát: szálláshely szolgáltatás nyújtása a Bagolyvár Ifjúsági és Turisztikai Szállóban, vendéglátás, rendezvényszervezés (pl. esküvők), táborok szervezése (sporttábor, agrár tábor stb.), kozmetikai szalon működtetése.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Szövetkezetünket kettős szerepvállalás jellemzi, az üzleti mellett közösségi és szociális szerepvállalás. Célunk ötvözni a vállalkezési és közösségi elemeket, a helyi igényekre reagálva helyi szükségleteket kielégíteni. A szolidaritás elvén működve hasznosítani a helyi társadalmi erőforrásokat, segíteni a társadalom peremére szorult csoportok visszailleszkedésében, munkahelyet teremteni a hátrányos helyzetű rétegek vagy a munkaerőpiactól elzárt rétegek számára valamint csökkenteni az előítéleteket.

Fontos számunkra, hogy képesek legyünk ötvözni a gazdálkodási, szociális és kulturális funkciókat.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Üzleti céljaink között szerepel versenyképes jövedelemszerző tevékenységek folytatásával a hosszú távú önfenntartás, a piac pozíció megerősödése és a versenyképesség javulása.

Fontos számunkra a bevétel növelés és profit maximalizálás, mely a pénzügyi stabilitás mellett a foglalkoztatási kapacitás növekedését segíti elő, ez által is nő a kifejtett társadalmi hatás.

Az eddig eltelt években nem könnyen ugyan, de szerencsére sikerült ezt a célt megvalósítanunk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
7 fő	7 fő	9 fő

Amire a legbüszkébbek

Sok szövetkezet küzd a pályázati támogatások lejártát követően a továbbfoglalkoztatás gondjaival, vagy a létrehozott tevékenység fenntartásával. Szerencsére elmondhatjuk azt, és erre büszkéek is vagyunk, hogy nem csak folytatni tudtuk a létrehozott tevékenységet, hanem új tevékenységek és szolgáltatások bevezetését is megvalósítottuk és a továbbfoglalkoztatás mellett további hátrányos helyzetű munkavalló számára biztosítottunk munkalehetőséget. Természetesen voltak hullámvölgyek, problémák és sokszor ütköztünk akadályokba.

A pénzügyi eredmények, bevétel és a foglalkoztatás növekedése mellett elégedettséggel tölt el minket a társadalmi szerepvállalás, a közösségépítés területén végzett tevékenység (mikulás ünnepség, adventi gyertyagyújtás, szilveszteri bál, családi napok, kirándulások stb. szervezése a helyiek számára).

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A turisztikai szolgáltatások területén célunk a szálláshely szolgáltatás továbbfejlesztése (kültéri medence kialakítása, sportolási feltételek javítása, parkosítás stb.) valamint hosszútávon a lovas turizmus feltételrendszerének kialakítása.

Az önfenntartás és önellátás érdekében a mezőgazdaság területén zöldségtermesztés és állattartás megvalósítása a cél. A termékek saját kisüzem létrehozásával kerülnének feldolgozásra főként saját értékesítésre és felhasználásra (pl. vegyesbolt, vendéglátás, szövetkezeti munkavállalók és tagok számára). Ennek egyik feltétele hűtőház és kisüzemépítés, amely jelentős beruházási forrást igényel.

Úgy gondoljuk ezeknek a céloknak a megvalósítása biztonsággal és hosszú távon megalapozná az önellátást és önfenntartást.

7.2 Társadalmi befogadás, vagy különösen nehéz célcsoport

ALKO-SOFT SZOLGÁLTATÓ NONPROFIT BT.

Cím: 8630 Balatonboglár, Szabadság u. 75. (székhely)
2049 Diósd, Hársfa utca 5/2. (fióktelep/levelezés)

Telefonszám: +36304993477

E-mail cím: info@alkosoft.hu

Kapcsolattartó neve: Dvariecki Bálint

Fenntartó neve: –

Honlap: www.alkosoft.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/alkosoft.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Az Alko-soft Nonprofit Bt. célja, hogy az informatikán keresztül segítse a látássérült emberek szabad információhoz jutását, könnyebb beilleszkedését az „ép” társadalomba. Tevékenységeink, szolgáltatásaink segítik a látássérültek mindennapjait, munkaerő-piaci integrációját, képzésük hatékonyságát, és szélesítik szórakozási lehetőségeiket javítva ezek által életminőségüket.

A vállalkozás több mint 10 év alatt eljutott oda, hogy évente körülbelül 600 látássérültet érünk el megfizethető segédeszközeinkkel, informatikai szolgáltatásainkkal, 13.000 könyvet számláló ingyenes digitális könyvtárával és jogi információs csatornájával, és mindemellett fenntarthatóan stabil árbevételt realizálva működik. Fenntarthatóságunk záloga, hogy a látássérülteken túl informatikai szolgáltatásainkkal céges és más szervezeti ügyfeleket is kiszolgálunk.

Az Alko-soft körülbelül 5 éve tekinti magát társadalmi vállalkozásnak.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A látássérültek szabad információhoz jutásának megteremtése. Segítségnyújtás az „ép” társadalomba történő beilleszkedéshez. Megfizethető és hasznos segédeszközök és szolgáltatások forgalmazása/nyújtása, melyek segítségével a fenti célok elérése válik lehetővé. A látássérült emberek visszavezetése a nyílt munkaerőpiacra, valamint az oktatásban való részvételük erősítése.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Társadalmi vállalkozásunk jelenleg is stabil árbevétellel rendelkezik. Azonban a fejlesztésekhez, és fejlődéshez jelenleg is egy olyan szolgáltatás kifejlesztésén dolgozunk, mely nem csak a hazai látássérülteknek, hanem a külföldi látássérülteknek is segítséget tudna nyújtani a szabad információ megszerzésében. Ennek a szolgáltatásnak a beindításával a termelt profit révén a hazai látássérültek számára még több segítséget tudunk majd nyújtani.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
3 fő	3 fő	3 fő

Amire a legbüszkébbek

Büszkék vagyunk arra, hogy:

- egy banki hitelből elértünk odáig, hogy 3 embert foglalkoztató szervezetté nőttük ki magunkat
- saját erőből honosítottunk több segédeszközcsaládot, és kizárólagos forgalmazzással elérhető nálunk,
- ha egy ügyfelet megszereztünk, azt meg is tudtuk tartani,
- országosan ismernek a látássérültek, és több mint 600 embernek tudunk folyamatosan segítséget nyújtani.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Az eRikkancs újságolvasó rendszer kifejlesztésének folytatása. Külföldi piacra történő bevezetése. Munkahely akadálymentesítési szolgáltatásunk elindítása. Weboldal akadálymentesítés ösztönző közösségi weboldal elkészítése és elindítása.

CSENGERSIMÁÉRT ÚJ ESÉLY SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 4743 Csengersima, Kossuth u. 118.

Telefonszám: +36205177601

E-mail cím: info@simanjo.hu

Kapcsolattartó neve: Volkán Roland

Fenntartó neve: KOS Tervező és Gyártó Bt.

Honlap, közösségi média felület címe: www.simanjo.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Csengersimáért Új Esély Szociális Szövetkezet azért alakult meg, hogy kiszámítható jövőképet és állandó munkalehetőséget biztosítson tagjainak. Tagjaink hátrányos helyzetű lakosok, akik lelkesedéssel dolgoznak, és együtt tervezik, fejlesztik a szövetkezet termékeit.

Elérni kívánt társadalmi hatás

„Célunk, hogy tagjaink hasznos és minőségi munkát végezzenek, ami az önbecsülés és életszínvonal szempontjából is rendkívül fontos. Termékeink kiváló minősége és a környező vállalkozások számára biztosított munkaerő rendkívül jó lehetőség, hogy szövetkezetünk folyamatosan fejlődjön és a közösség számára pozitív jövőkép alakuljon ki.”

Elérni kívánt üzleti eredmény

A szövetkezet által üzemeltetett élelmiszer feldolgozó manufaktúra a helyi természeti adottságok hasznosításán alapul, a helyi munkakultúrára és a hagyományokra épül, ezt a tudást gyarapítja.

A csengersimai lekvár, amelynek a „Simán jól!” nevet adtuk, a kiváló minőségű szatmári almából és szilvából készül mesterséges összetevők nélkül régi családi receptek alapján. Későbbiekben szeretnénk bővíteni a termékeinket családi kertekben termő meggyel, szederrel, eperrel, illetve a környék erdeiben található sommal és kökénnyel. Termékeinkre jellemző a magas gyümölcsstartalom: szilvánál 100%, almánál 90%, a többi gyümölcsnél 60-80%.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	11 fő	1 fő

Amire a legbüszkébbek

Büszkék vagyunk arra, hogy a településen élő hagyományokat újraélesztve és képviselve is meg tudunk felelni a versenyszféra követelményeinek.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Szeretnénk országos BRAND kiépítését, amely széles palettájú helyi kézműves és feldolgozott, feldolgozatlan élelmiszer termékekből áll. „Simánjó” márkánkat megismertetni és elterjeszteni, hogy egyet jelentsen a minőséggel, a magas hozzáadott helyi értékű termékekkel.

ÉDES VIDÉK CUKRÁSZMŰHELY

Cím: 9825 Oszkó, Rákóczi F. u. 51.

Telefonszám: +36303780225

E-mail cím: edesvidek@pannonhelyitermek.hu

Kapcsolattartó neve: Kovács István

Fenntartó neve: Pannon Helyi Termék Nonprofit Kft.

Honlap, közösségi média felület címe: www.facebook.com/edesvidek/?fref=ts

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Pannon Helyi Termék Nonprofit Kft. két stratégiai irányvonalat vázolt fel, illetve követ. A 2005-ben létrejött Pannon Helyi Termék Klaszter menedzsmentszervezeteként alakult meg 2007-ben az azonos nevű nonprofit kft. Röviden a klaszterről: A Pannon Helyi Termék Klasztert 13 nyugat-dunántúli szervezet (népművész egyesületek, falusi turizmus-szövetségek, önkormányzatok, önkormányzati társulások, civil szervezetek) hozta létre. A Klaszter működését mozgató közös érdek a helyi termékek értékesítési hatékonyságának javítása.

Másik stratégiai irányvonalunk a 2015 szeptembere óta működő Édes Vidék Cukrászműhelyben a térségben élő, sok esetben hátrányos helyzetű (GYES-ről, GYED-ről visszatérő, tartós munkanélküli, gyermekét egyedül nevelő, stb.) munkavállalók munkája által előállított, magas minőségű alapanyagok felhasználásával, hagyományos és prémium kategóriás cukrászati termékek értékesítése, továbbá a fenntartható működtetés biztosítása.

Cukrászműhelyünk Oszkó településen, a vasvári járásban található. A településen tapasztalható jelentős lakosságcsökkenés eredményeképpen megszűnt az általános iskola. Szervezetünk - az önkormányzattal kötött megállapodás alapján - a romlásnak indult, volt iskolaépületet részben felújította, és működő cukrászműhelyt, közösségi gyümölcsfeldolgozót (gyümölcsle készítés, aszalás, lekvár főzés) alakított ki benne 2015-ben. Az Édes Vidék Cukrászműhely nagyrészt a térségben élő – munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű - munkavállalókat foglalkoztat.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A társadalmi vállalkozással helyi szinten kívánunk munkahelyet teremteni egy olyan térségben, ahol a helyi foglalkoztatottság szinte teljesen hiányzik, nehéz az alapellátásokhoz, a különböző szolgáltatásokhoz és az információkhoz való hozzájutás. A fenti hátrányok fokozzák a gazdasági előnyökből, a lehetőségekből való kirekesztődés veszélyét. Sok településen nehéz a közösségi közlekedés elérése, a mobilitási tényezője elég gyenge pontja a munkavállalásnak. Ilyen adottságokkal rendelkező térségben kiemelten fontos a hátrányos helyzetűek foglalkoztatása, melyet szervezetünk felvállal.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Egy fő mestercukrász vezetésével működik a műhely, 3-4 munkavállalót koordinálva egy időben. Magas minőségű cukrászati termékeket állítunk elő a klasszikus hatlapostól a legextrább formatortáig. Vállaljuk lakodalmak süteményigényének ellátását is. Jelenleg saját boltot működtetünk az előállítás helyén pénteki és szombat délelőtti nyitva tartással. Szállítunk süteményeket cukrászdákba, pékségekbe, bárókba, illetve a közétkeztetésbe, egy iskola konyhájára is.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	0 fő	5 fő

Amire a legbüszkébbek

Büszkék vagyunk a kihasználatlan iskolaépület felújítására, új funkcióval történő megtöltésére, tehát a műhely elindítására.

Állandó, családi munkahelyeket teremtettünk egy olyan térségben, ahol nehézkes a helyben történő munkavállalás.

Vásárlóink elégedettek termékeinkkel, melyek elkészítéséhez magas minőségű alapanyagokat használunk, így különböztetve meg magunkat a hasonló termékeket kínáló cukrászdáktól.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Fejleszteni szeretnénk tevékenységünket, új termékkört szeretnénk kialakítani: csokoládé bonbonok gyártása. Ezzel a tevékenységgel eddig nem foglalkoztunk, kizárólag süteményeket gyártottunk. Továbbá Szombathely történelmi belvárosában kávézó és cukrászda kialakítása a célunk, ahol a vidéken gyártott süteményeket és bonbonokat értékesítjük. A társadalmi vállalkozással célunk a térségi beágyazódásunk növelése, térségi, továbbá a munkaerőpiacon hátrányos helyzetből induló munkavállalók foglalkoztatása, számukra az értelmes, alkotó munka eredményeként jól megérdemelt állandó jövedelem biztosítása, társadalmi hasznosságuk érzésének erősítése, továbbá a helyi és megyei lakosság igényeinek kiszolgálása magas minőségű termékeinkkel.

FÉNY FELÉ KINCSESLÁDA MŰHELYEK

Cím: 4225 Debrecen, Harmat u. 41. (Kincsesláda Műhely)
4026 Debrecen, Csók u. 3.
(Kincsesláda Kreatív Stúdió és Ajándékbolt)

Telefonszám: +3652787993, +3652688360

E-mail cím: ffontes@gnail.com

Kapcsolattartó neve: Balázs Béla

Fenntartó neve: Fény Felé Alapítvány

Honlap, közösségi média felület címe: www.fenyfele.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Az 1993-ban létrehozott alapítványunk fogyatékkal élő személyek számára nyújt szociális szolgáltatást. 1999-ben nyitottuk meg 12 főt befogadó lakóotthonunkat. Intézményünkben 2015-ben megtörtént a támogatott lakhatás követelményei szerinti átalakítás, 2016-ban szakmai fejlesztést kezdtünk meg a CÉHálózat által indított „Közösségi szolgáltatások szakmai fejlesztése” program segítségével. 2010-ben uniós forrásból épült meg 32 főre tervezett, fogyatékosokat ellátó nappali esélycentrumunk. Mindkét intézményünk fejlesztő programjának alapja a képesség szerint munkavégzésre tanítás, a foglalkoztatás megszervezése. 2006-ban kezdtük meg a szociális foglalkoztató működtetését, 2013-ban az akkreditált foglalkoztatást. Jelenleg 4 akkreditált telephellyel rendelkezünk. A REHAB-13 MUTE-TTF pályázat segítségével megépült a Fény Felé Kreatív Stúdió nevű ajándékbolt és bemutatóterem Debrecen belvárosában, ahol a saját műhelyeinkben előállított termékeket értékesítjük. 2013-ban megkaptuk a Segítő Vásárlás logó használatának jogát. Célunk piacképes, eladható, egyedi, kézi munkát igénylő minőségi termékek előállítása, amelyeket vásárokon, és a boltunkban értékesítünk. Árbevételünket szociális intézményeink működtetésre, fejlesztésre for-

dítjuk. 2016-ban az Auchan az Ifjúságért Alapítvány, és az NRSZH segítségével, valamint önerőből megvásároltunk egy debreceni 820 nm-es, összközműves telket, ahol remélhetőleg hamarosan megépül a Fény Felé Foglalkoztató- és Oktatóközpont 290 nm-es épülete. Varró-, karbantartóműhely, oktatószoba és alapítványunk menedzsmentje költözik át az új épületbe, lehetővé téve a jobb szervezést.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A Fény Felé Alapítvány az értelmileg akadályozott és halmozottan fogyatékos, autista, mozgássérült, vak embereknek megbízható partnere kíván lenni egész életük folyamán, minden életkorban.

A számukra nyújtott szociális ellátás színvonala és biztonságosabbá tétele érdekében folyamatosan bővítjük szolgáltatásainkat, amelyeket hálózati szinten működtetünk.

A szolgáltatások közös célja a differenciált, személyre szóló, speciális ellátási szükségleteket, igényeket kielégítő, minőségi szociális ellátás nyújtása. A három ellátási szakterület (lakóotthon, napközi, foglalkoztató műhelyek) a felnőtt társadalmi lét három fontos részét alapozza meg: munka, rendezett életvitel, részvétel a társadalomban.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Társadalmi vállalkozásunk célja az, hogy az általunk nyújtott szociális ellátást gazdaságossá, fenntarthatóvá, tegyük oly módon, hogy magas színvonalú, piacképes termékeket állítsunk elő, amelyeknek árbevétele szociális intézményeink működtetését, fejlesztését teszi lehetővé.

Másrészt ellátottaink - erre felkészítés után képessé vált tagjai - számára munkát, jövedelmet biztosítani, hogy képesek legyenek a magas szintű ellátás, és az önálló életvitelük költségeihez hozzájárulni.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
20 fő	31 fő	35 fő

Amire a legbüszkébbek

A még 20 évvel ezelőtt csupán évi néhány százezer forint támogatásból, adományokból működő alapítványunk kialakította a Fény Felé Esélycentrum hálózatát: lakóotthon, napközit létesítettünk. Összes ellátottunk 2016-ban 62 fő volt.

Jelenleg két szociális foglalkoztatót és 4 akkreditált telephelyet működtetünk. Az itt dolgozó fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű személyek száma 2016-ban 62 fő volt részmunkaidőben. Folyamatosan várunk bér munka megrendeléseket.

Megépítettük Debrecen belvárosában a Fény Felé Kreatív Stúdió nevű ajándékboltunkat, ahol saját műhelyeinkben előállított termékeinket értékesítjük.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Legfontosabb feladatunk a foglalkoztatás és oktatás, felkészítés célját szolgáló épület megépítése a GINOP-5.1.3-16 pályázat segítségével. Ezt követően megtörténik a 16 hátrányos helyzetű dolgozó kiválasztása, felkészítése és a Központ munkájának beindítása.

Legfontosabb stratégiai célunk a tudatos vállalkozóvá válás, mindazon ismeretek elsajátítása, ami a folyamatos fenntarthatóságot és munkavégzést teszi lehetővé, kiegészítve a már meglévő szociális ismereteinket.

FOGLALKOZTATÓ ZALA-KAR NONPROFIT KÖZHASZNÚ KFT.

Cím: 8790 Zalaszentgrót, Dózsa György utca 9.

Telefonszám: +36306224445

E-mail cím: foglalkoztato.zalakar@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Martincsevics István

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: www.zfp.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Foglalkoztató Zala-KAR Nonprofit Közhasznú Kft. 1998-ban alakult. Alapvető célja a zalaszentgróti térség szociális és foglalkoztatási problémáinak enyhítése változatos foglalkoztatási projektek megvalósításával. Évente programtól függően 15-60 főt foglalkoztat. Célcsoportjába azok a térségben élő tartós munkanélküliek tartoznak, akik csak támogatott munkahelyeken tudnak elhelyezkedni. A munkaerő-piaci projektek hatékonyságát Zalaszentgróton egy nagyteljesítményű munkagépekből álló „közmunka-eszközpark”, Pakodon egy teljes körűen felszerelt foglalkoztató műhely és varroda, továbbá Dötkön egy tojófarm támogatja. A Kft és a térségi önkormányzatok együttműködnek annak érdekében, hogy a szakmunkás végzettségű emberekből alkotott kisebb brigádok szükség esetén a térség egész területén végezhesenek szakmunkákat (épületfelújítás, tereprendezés, önkormányzati területek karbantartása, stb.).

A foglalkoztató műhelyben és varrodában jelenleg főként munkaruha- és zászlóvarrás folyik.

A szervezet a térségben élők életkörülményeinek javítását támogatott munkahelyek létrehozásával, a perifériára szorult emberek foglalkoztathatóságának megőrzésével és

javításával, szemléletformálással, képzésekkel, valamint a Szociális Földprogramoknak köszönhetően természetbeni juttatásokkal is segíti. Emellett fontos feladatának tartja a hagyományos gazdálkodás felélesztését, mely a környezeti fenntarthatóság szempontja mellett a szegénység enyhítésére is alkalmas eszköz.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A foglalkoztatásnál elsődleges szempont, hogy a résztvevők végzettségüknek, képességeiknek megfelelő munkakörben dolgozzanak és lehetőséget kapjanak arra, hogy alkotó munkával tartós értéket hozzanak létre. Azáltal, hogy felismerik munkájuk fontosságát javul az önértékelésük, nő az elégedettségük, az esetleg rossz mentális állapotban levők helyzete nem romlik tovább.

A foglalkoztató műhely és varroda a társadalmi, környezeti és gazdasági fenntarthatóság jegyében jött létre egy határon átnyúló szociál-ökológiai projekt keretében, máig fontos feladatának tartja ezeknek a szempontoknak minél szélesebb körű elterjesztését. Ugyanebben a projektben született meg az azóta Európában levédett „goodworks” márka, melyet a szociális gazdaságban előállított piaci- és társadalmi értéket egyaránt képviselő termékek kaphatnak meg. A védjegy adaptálására jelenleg Nyugat-Dunántúlon és Horvátországban van törekvés.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A célcsoport által előállított termékek piacképességét kívánjuk javítani termékfejlesztéssel, marketinggel és a vásárlóközönség szemléletének formálásával.

Osztrák partnereinkkel együttműködve a „goodworks” márkával ellátott termékek számára reklámfelületet hordozó táskák varrását tervezzük, amelyek a társadalmi vállalkozásokat népszerűsítik.

Az önkormányzatoknak tereprendezési szolgáltatást, illetve munkaruha- és zászlóvarrást kínálunk.

A varroda a lakosság számára végez ruhajavítást.

Piacainkat mind mennyiségileg, mind új megrendelők bevonásával bővíteni kívánjuk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
53 fő	38 fő	17 fő

Amire a legbüszkébbek

Amikor kezdtük, a cégek fejében az volt, hogy a civilek mindent ingyen csinálnak. Ezt az eltelt évek alatt igyekeztünk helyretenni.

Nagyon sok partnerünk lett, akik jó referenciák, illetve általában visszatérő megrendelők. A programjaink megérintik az embereket, interaktívak, „aha-élményt” adnak. Nulla hulladékos települési hálózatunktól eljutottunk programunkkal a vállalatok felé is.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Stratégiai céljaink: a szolgáltatásokat kiterjeszteni a lakosság, különösen a rászorult réteg felé, ezzel szélesebb réteget elérni.

Kilépni a térségből és akár határon átnyúló piacokon megjelenni.

Hasonló szervezetekkel együttműködve piackutatást, termékfejlesztést és közös marketinget indítani.

HUMÁN INNOVÁCIÓS CSOPORT NONPROFIT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

Cím: 7623 Pécs, Szabadság u. 54

Telefonszám: +36202605933

E-mail cím: info@hics.hu

Kapcsolattartó neve: Kutseráné Pernyéz Zsuzsanna

Fenntartó neve: –

Honlap: www.hics.hu,

Közösségi média felület címe: Facebook: Humán Innovációs Csoport,

LinkedIn: Human Innovation Group

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Humán Innovációs Csoport Nonprofit Kft. 2009 óta működik olyan társadalmi vállalkozásként, amely kiemelt közösségi célok elérését üzleti működéssel ötvözi, így hozva létre egy hosszútávon szakmailag és pénzügyileg is fenntartható modellt.

Küldetésünknek tekintjük a hátrányos helyzetű emberek társadalmi re integrációját, a komplex területfejlesztést társadalmi, és gazdasági szempontból, a sikeres egyéni életutakhoz való hozzájárulást képesség/készségfejlesztéssel, továbbá elősegítjük a társadalmi vállalkozások létrejöttét, fejlesztését is.

Ennek megvalósítása érdekében számos programot generálunk és fejlesztünk. Együttműködünk a széles kapcsolati hálózatunkat képező partnereinkkel a közös szakmai programok kialakításában, valamint megvalósítunk jelentős számú saját projektet is.

Ügyfélközpontú, korszerű módszertanokra épülő szakértői szolgáltatások nyújtásával kívánunk megbízóink számára a gyakorlatban is jól hasznosítható, értékes megoldásokat biztosítani a területfejlesztés, a humánerőforrás fejlesztés és a vállalkozásfejlesztés terén tanácsadói, pályázati szakértői, projekt megvalósítói tevékenységgel, valamint kutatások, tanulmányok készítésével.

Üzleti tevékenységeink közé tartozik továbbá az ASR Nyomda működtetése Szigetváron, és közhasznú tevékenységként működtetjük ugyanezen városban a Bosnyák helytörténeti múzeumot.

Munkatársaink felkészült és gyakorlati tapasztalattal rendelkező szakemberek, akiknek szakmai tudására és gyakorlatára építve segítjük partnereinket fejlesztési elképzeléseik megvalósításában.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A lakosság és a közösségek jobb közérzete érdekében életmód-tanácsadási, egészségügyi, valamint szociális szolgáltatásokat alakítunk ki és működtetünk.

A szegregált területeken élő, halmozottan hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, jellemzően szociális és anyagi gondokkal küzdő, roma és nem roma emberek, családok számára olyan szolgáltatásokat nyújtunk, amelyek segítik a felzárkózást és a település életébe történő integrációt. (Pl.: Komplex telepprogramok)

Az élhetőbb város, a társadalmi kohézió erősítését célzandó közösségfejlesztő és kulturális programokat valósítunk meg, valamint a helyi identitást erősödését szolgáló múzeumot működtetünk.

A foglalkoztatási szint növelése, a települések népességmegtartó erejének fokozása érdekében munkaerő-piaci re integrációt elősegítő projekteket tervezünk és valósítunk meg, a munka nélkül lévő emberek felnőttképzésbe, valamint komplex foglalkoztatási programokba való bevonásával.

A helyi gazdaság versenyképességének, hatékonyságának növelése érdekében a vállalkozói készségfejlesztést célzó szolgáltatásokat működtetünk, valamint támogatjuk a szociális és szolidáris gazdaság, a non-profit szervezetek működését.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A Humán Innovációs Csoport 2015. évi nettó árbevétele 110,8 millió forint volt. Az üzleti eredmények, bevételek jelentős hányadát az Európai Unió által biztosított forrásokra való pályázati tanácsadási, pályázatírói, projektmegvalósítói tevékenységeink tették ki. Az elmúlt években azonban nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a vállalati, önkormányzati megrendeléseink növekedjenek. Ez a szervezetfejlesztési, az üzleti coaching, a humán erőforrás-tanácsadási, valamint a CSR-tanácsadási tevékenység erősödését jelenti. Bevételeink származtak továbbá a rendezvényszervezésből és a teljes körű nyomdai szolgáltatásainkból is.

2016-tól az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) koordináló szervezete is vagyunk, ami szintén bevételi forrást jelent.

Bevételeink jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy nonprofit tevékenységeinket hosszú távon finanszírozni tudjuk a kultúra területén, illetve a múzeum fenntartásában is.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
4 fő	14 fő	8 fő

Amire a legbüszkébbek

- A Horvátország-Magyarország határon átnyúló együttműködési program (IPA) keretében tranzitfoglalkoztatási modellprojektet valósítottunk meg, illetve jó gyakorlatként adaptáltuk azt a horvát partnereink számára.
- Szintén nemzetközi szinten működtünk közre a pszichikailag akadályozott emberek munka világába való integrálhatóságának kidolgozásában.
- Szervezetünk tagja a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara Humán Klubjának, valamint a Pályaválasztási Munkacsoportnak. Tagjai vagyunk továbbá a Kreatív Ipari Klaszternek is.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

- Fejleszteni kívánjuk a vállalkozásfejlesztési üzletágat, különösen a munkahelyi egészségfejlesztési tanácsadás, a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával (CSR) összefüggő tevékenységek, valamint a coaching területén.
- A térségi vállalkozások számára kívánunk komplex fejlesztési programokat, szolgáltatásokat nyújtani, valamint az önkormányzatok számára a humánerőforrás fejlesztésével kapcsolatos projekteket generálni, pályázatokat írni és projekteket megvalósítani.
- A nemzetközi kapcsolatainkat bővíteni szeretnénk.
- A már meglévő üzleti tevékenységeink (nyomda, pályázati tanácsadás) volumenét növelni kívánjuk.

IGAZGYÖNGY ALAPÍTVÁNY

Cím: 4100 Berettyóújfalu, Tardi u. 19.

Telefonszám: +3654400131

E-mail cím: igazgyongyalapitvany1999@gmail.com

Kapcsolattartó neve: L. Ritók Nóra

Fenntartó neve: Igazgyöngy Alapítvány

Honlap, közösségi média felület címe: www.igazgyongy-alapitvany.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Alapítványunk 1999 óta működik egy LHH kistérségben, a Berettyóújfalui Járásban. Kezdetben csak az oktatásban dolgoztunk, nyolc éve kezdtünk egy komplex esélyteremtő modell fejlesztésébe. A 20 évre tervezett pilotprogram helyszíne egy Told nevű szegregátum, mely a mélyszegénység és a roma integráció összes nehézségét magában hordozza, sikeres elemeit a járás más településeire adaptáljuk. A programban a jelenleg aktív generációval dolgozunk, de a következő generációért. Az oktatási fejlesztéseket leamortizáló negatív hatásokat igyekszünk minimalizálni. A modell három pilléren alapul:

1. Oktatás (ebben szociális kompetenciafejlesztő művészetoktatás, tanoda, ösztöndíj-program, iskolaszerprogram, integrációt segítő programok, felnőttoktatás is folyik)
2. Családgondozás-közösségfejlesztés (kríziskezelés-a fejlesztő segítségnyújtás rendszerében, önfenntartási képességek fejlesztése, munkahelyteremtés kézművesség és mezőgazdaság-élelmiszerfeldolgozás területen, közösségfejlesztés, részvételi demokrácia erősítése)
3. Mediálás, intézményi együttműködés erősítése (a hatósági szemlélet helyett közösségfejlesztési eszközök használata, prevenció, pozitív szemléletű hivatali működés segítése)

A modell fenntarthatósága és a munkahelyteremtő elem érdekében az alapítvány non-profit céget is alapított 2016 januárjában, ebben egyelőre a kézműves termékek előállítás és értékesítése folyik.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Az alapítvány egy lehetséges és bizonyítottan sikeres megoldást kíván mutatni arra, hogyan lehet a generációk óta mélyszegénységben élő családok életesélyeit javítani, számukra jövőképet adni, társadalmi integrációjukat elősegíteni. Adaptálható módon, a keretek, lépések, módszerek leírásával megmutatni, hogyan lehet egy szétesett közösséget újraszervezni, alkalmassá tenni arra, hogy önmagát megszervezze. A programban példát akarunk adni arra, hogyan lehet a helyi erőforrásokkal gazdálkodva munkahelyeket teremteni olyan szegregátumban, ahol semmilyen gazdasági tényező nem adott a változáshoz. Reális, ám a pozitív változásokat bemutató képpel kívánjuk lebontani a többségi társadalom sztereotípiáit.

Elérni kívánt üzleti eredmény

1. Oktatás: olyan módszerek kidolgozása, és alkalmazása, melyek az integrációt segítik. Ennek oktatásával, átadásával, mentorálásával az oktatásba visszaforgatott bevétel biztosítása.

2. Családgondozás-közösségfejlesztés: önfenntartási, tervezési képességgel rendelkező háztartások. Kézművesség és mezőgazdaság-élelmiszerfeldolgozás területén egyre több főt foglalkoztató munkahely, melynek elsődleges terméke a munkavállalásra képes ember. A nonprofit cég célja az önmagát fenntartó, a benne dolgozókat eltartó, a célcsoport által szervezett munkahely biztosítása.
3. Olyan társadalmi közeg létrehozása, melyben az integráció, a társadalmi vállalkozás céljai sikerrel megvalósíthatók.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
28 fő	30 fő	35 fő

Amire a legbüszkébbek

- Az oktatásban mérhető pozitív változások: javuló tanulmányi eredmények, csökkenő lemorzsolódás, magántanulóvá válás, csökkenő iskolai konfliktusok, az iskolarendszerben 16 év után is bent maradók növekvő száma.
- A közösséggé szerveződés elindulása, egymást támogató közösségi mag létrejött. Javuló települési közhangulat, csökkenő tendenciát mutat a rendőrségi beavatkozások száma, a tudatosság növekedése, az uzsora csökkenése tapasztalható.
- A lokális intézményrendszerrel kialakított együttműködések.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Az oktatásban a módszerek átadása, továbbfejlesztése, a know-how-ból bevétel generálása. A családgondozás-közösségfejlesztés területén a munkavállalók kompetenciáinak növelése, a közösségből felkészítés további dolgozók alkalmazására. A következő helyi választásokra a részvételi demokrácia erősítése.

Az intézményi együttműködések elmélyítése, a szegregáció visszaszorítása. Szakpolitikai hatás esélyegyenlőségi téren.

A társadalmi vállalkozás fenntarthatóságának további biztosítása. A modell adaptációjának további előkészítése.

JOVÁNCZAI HÉTPECSÉTES

Cím: 7227 Gyulaj, Szent Imre tér 1.

Telefonszám: +3674676006

E-mail cím: info@hetpecsetes.hu

Kapcsolattartó neve: Dr. Németh Nándor

Fenntartó neve: Hetedhét Határ Szociális Szövetkezet

Honlap, közösségi média felület címe: www.hetpecsetes.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Jovánczai Hétpecséter termékeket Tolna megye egy csodálatos természeti környezetben fekvő, a mai társadalmi és gazdasági kihívásokra válaszokat kereső településén, Gyulajon készítjük.

Húsfeldolgozónkat és növénytartósító üzemünket közösségi alapon, a gyulaji Hetedhét Határ Szociális Szövetkezet keretei között üzemeltetjük, mely szövetkezet tagjai között megtaláljuk Gyulaj Község Önkormányzatát és a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot is. A szövetkezet malackihelyezési és sertéstenyésztési, valamint a zöldség- és gyümölcsstermesztési programjain keresztül évről évre egyre több családnak segítünk többlet jövedelmet termelni. Ezt nem egyszeri vetőmag és tenyészállat kiosztásával érjük el, hanem kertészeti és állattenyésztési szakembereink folyamatos szakmai támogatásával, valamint szociális munkásaink családokat segítő munkájával.

Nagyon fontos alapelv, hogy a Szövetkezet termékei nem tartalmaznak adalékanyagokat: a füstölt termékek nitritmentes sóval, hagyományos pácolással és füstöléssel készülnek, a növényfeldolgozás pedig hőkezeléssel történik, így tartósítószer használatára csak egy-két termékfajtánál van szükség, a legtöbb savanyúság és egyéb termék tartósítószer mentesen készül.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Közösségi gazdasági kezdeményezésünk, ami évek óta szép fokozatosan épül fel Gyulajon, kettős célt szolgál: egyrészt vissza akarjuk adni a faluban a sertéstartás és háztáji kertészkedés értelmét, másrészt kiváló minőségű, a hagyományos ízvilágot visszatükröző, mégis egyedi fűszerezésű termékcsaládunkkal többletforrást szeretnénk behozni a településre.

Szövetkezetünk hosszútávú célja, hogy fenntartható és a közösséget támogató gazdálkodásával hozzájáruljon Gyulaj község lakossága szociális- és munkaerő-piaci helyzetének javulásához, ezen keresztül pedig a falu egészének fejlődéséhez.

Elérni kívánt üzleti eredmény

8-12 fő foglalkoztatása mellett évi nettó 100 millió forint bevétel az üzemekben előállított termékekből.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
4 fő	8 fő	12 fő

Amire a legbüszkébbek

- Saját boltjaink (Gyulaj, Dombóvár, Pécs).
- Hozzáadott Helyi Érték díj első helyezetteje 2016-ban.
- A helyi közösségfejlesztési és szociális program támogatása.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A Szövetkezet két kisüzeme főként a helyi és a környékbeli önkormányzatok közfoglalkoztatási programjaiban megtermelt alapanyagokat dolgozza fel, de családi gazdaságok terményeit is felvásárolja. A Szövetkezet ez utóbbi irányt szeretné erősíteni a továbbiakban: stabil piacot kínál a helyben élő családok számára, ezáltal ösztönözni szeretné őket a termelésre, a háztartások által kínált erőforrások kiaknázására.

Emellett a közeljövőben szeretnénk egy, a fővárost érintő értékesítési hálózatot létrehozni.

„Gondoskodni a szegényekről nem kommunizmus, hanem evangélium.”

Ferenc pápa

KOCKACSOKI NONPROFIT KFT.

Cím: 1116 Budapest, Sáfrány utca 50.

Telefonszám: +36706089026

E-mail cím: info@kockacsoki.hu

Kapcsolattartó neve: Dénes Ákos

Fenntartó neve: Kockacsoki Nonprofit Kft.

Honlap: www.kockacsoki.com,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/Kockacsoki

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Kockacsoki egy társadalmi vállalkozásként működő csokoládékészítő manufaktúra, melyben a legkiválóbb minőségű alapanyagokból állítjuk elő kézműves termékeinket. Társadalmi célunk az autista fiatalok foglalkoztatásának, ezáltal társadalmi beilleszkedésének elősegítése, életminőségük javítása. Társadalmi célunk érdekében egy három részből álló, foglalkoztatást elősegítő programot működtetünk, melynek elemei:

- önálló életviteli tanfolyam
- munkatapasztalat szerzési lehetőséget nyújtó gyakornoki program
- tartós foglalkoztatás

Emellett – Maszat Napok címmel - autista gyermekek számára élményterápiás foglalkozásokat szervezünk.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Önálló életviteli tréningünk eredményeként a fiatalok a gyakorlatban is megismerik az egészséges életmóddal valamint a konyhai munkával kapcsolatos alapismereteket (élelmiszerhigiénia, élelmiszerbiztonság, eszközök, berendezések biztonságos használata, ételkészítés, étkezési szokások) ezáltal egészségtudatosabbá válnak és önállóan, otthonosabban mozognak a konyhai környezetben. Gyakornoki programunk célja a munkavégzéshez szükséges készségek fejlesztése, felkészítés a nyílt munkaerő-piacon történő munkavállalásra. A program során a fiatalok biztonságos, értő környezetben tapasztalhatják meg, hogy milyen követelményeknek kell megfelelniük egy valódi munkahelyen, így nagyobb eséllyel kerülnek alkalmazásba, és megszerzett munkájukat hosszabb távon képesek megtartani.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Nyílt munkaerő-piacon működő társadalmi vállalkozásként fő célunk, hogy – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően, vállalkozási bevételeink révén – továbbra is nyereséges működés mellett tudjuk működtetni autista fiataloknak szóló programjainkat.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
- fő	2 fő	3 fő

Amire a legbüszkébbek

Büszkék vagyunk arra, hogy a Kockacsoki az első autizmusbarát csokoládé manufaktúra hazánkban.

Büszkék vagyunk rá, hogy 2015-ben elnyertük a Fogyatékoság Barát Munkahely elismerést.

Büszkék vagyunk arra, hogy már közel 200 autista fiatal és gyermek számára nyújtottunk autizmusbarát programlehetőséget.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A képességeknek megfelelő, örömmel végzett, értékteremtő munkavégzés minden ember számára kulcsfontosságú. Nincs ez másként az autista emberek esetében sem, ők azonban az átlagosnál több segítséget igényelnek ennek megtalálásához. Minél korábban nyújtunk támogatást számukra, annál nagyobb eséllyel járnak sikerrel, ezért a következő években szeretnénk programunkat egy pályaorientációs elemmel bővíteni.

KÜNGÖSI SZOCIÁLIS FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET

Cím: 8162 Küngös, Kossuth u. 30.

Telefonszám: +36302260946

E-mail cím: gergely@kungos.hu

Kapcsolattartó neve: Szabó Gergely

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: –

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Szövetkezetünk 2009-ben alakult. A helyi önkormányzat javaslatára létrehozott társadalmi vállalkozás saját erőből alakult. Alaptevékenysége 2009-től a megváltozott munkaképességű és hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztatása volt, textilalapú ajándéktárgyak készítésére. 2015-ben nyert a szövetkezet az OFA Sui Generis pályázatán, melynek segítségével 5 fő tagi munkavégzésben dolgozott, állattartás tevékenységi körben. Az állattartó telepet egy bérelt ingatlanon valósítottuk meg, szarvasmarha, sertés, birka, nyúl és tojótyúk állományok telepítésével. A program jelenleg fenntartási szakaszban van, az állatok tartása kissé letisztult és szűkített formában folytatódott.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Szövetkezetünk létrehozásának célja az volt, hogy segítsük a régióban élő hátrányos helyzetű embereket, munkahelyeket hozunk létre, ezzel is hozzájárulva életminőségük javításához. Elsősorban az értelmi fogyatékossgal élő emberekre figyeltünk fel, mint a térség talán leginkább magára hagyott csoportjára. Tevékenységeink arra irányulnak, hogy felkészítsük először a helyi, később távolabbi környezetünk ép, és

fogyatékos lakóit a kölcsönös megismerésre, egymás iránti tiszteletre és elfogadásra. Céljaink eléréséhez elengedhetetlen, hogy a sérült emberek bizonyítani tudják, hogy egyéni, személyre szabott segítséggel ők is hasznos, értékteremtő tagjai lehetnek a társadalomnak. Azzal, hogy ezt a szükséges támogatást megkapják környezetüktől, megvalósulhat integrációjuk és idővel társadalmi inklúziójuk.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Az állattállomány fenntartható módon felszaporodott (birka), és a könnyen és jól tartható fajok kiválasztása megtörtént, letisztult az üzleti terv. Tagi munkavégzéssel a tevékenység hosszútávon fenntarthatóvá vált.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	5 fő	5 fő

Amire a legbüszkébbek

- Az állattartás meghonosítása.
- Helyi termékek piacra juttatásának eredményessége.
- Sikeres együttműködés és partneri kapcsolatok kialakítása.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

- Kizárólag pályázati forrásból történő telephely vásárlása, fejlesztés.
- Helyi termékek helybeli és térségbeli fogyasztásának ösztönzése, tudatos fogyasztói réteg felkutatása.
- Helyben termelt egészséges élelmiszerek körének kibővítése, önellátó háztartások és önellátó falu kialakítása.
- Fenntartható tevékenységek felkutatása és megvalósítása, munkahelyteremtés.
- Képzések szervezésével az alacsony iskolai végzettségűek és az elavult szakmával rendelkezők versenyképes szakmákhoz juttatása.

NEM ADOM FEL CAFÉ & BAR

Cím: 3751, Szendrőlád, Petőfi u. 27. (székhely),
1082, Budapest, Baross u. 86. (telephely)

Telefonszám: +36 30 434 0665

E-mail cím: info@nemadomfelkavezo.hu

Kapcsolattartó neve: Varjú Tamás

Fenntartó neve: Nem Adjuk Fel Szociális Szövetkezet

Honlap: www.nemadomfelkavezo.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/pg/nemadomfelkavezo/
about/?ref=page_internal

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Nem Adom Fel Cafe & Bar kávézó 2016 januárjában nyílt meg Budapesten a VIII. kerületben. A hely egyediségét az adja, hogy nem csak kiemelten szem előtt tartja a fogyatékkal élők igényeit, szükségleteit, hanem a dolgozók 90 %-a is valamilyen fogyatékossgal élő személy. Olyan emberek, akiknek korábban sem lehetőségük, sem reményük nem volt arra, hogy sikeres, mainstream projekteknek legyenek részesei. A munkatársak között minden jellemző fogyatékossgai típus képviselői jelen vannak: mozgásban, látásban, hallásban, értelmükben akadályozott, illetve autista személyek. A kávézó kínálatát 2016 második felétől melegkonyha beindításával és catering szolgáltatás nyújtásával bővítettük.

Szeretnénk a fogyatékossgal élő emberek közreműködésével egy olyan színvonalas vendéglátóhelyet létrehozni, ahová az emberek nem szánalomból, hanem a minőség iránti tiszteletük és igényük miatt járnak.

Ezen kívül a jövőben is helyet adunk olyan, a társadalmi integrációt elősegítő, színvonalas kulturális programoknak, ahol az átlagtól eltérő képességekkel rendelkező személyek az úgynevezett egészséges társaikkal együtt kapcsolódhatnak ki.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Kiemelt célunk, hogy fogyatékkal élő és szociálisan hátrányos helyzetű embereknek munkalehetőséget, fejlődési lehetőséget biztosítsunk.

A fogyatékkal élő emberek éppen nehezített élethelyzetükből adódóan hatalmas lelki tőkét birtokolnak. Ez egy olyan érték, amely nagyon sok területen hasznosítható, piacképesse strukturálható és mi ezeket a területeket keressük meg. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy ne csak megélhetési forrást biztosítsunk számukra, hanem lehetőséget adjunk képességeik, kreativitásuk kibontakoztatására is. Bár fő célunk a megváltozott munkaképességűek segítése, ezt mi nem elkülönítve valósítjuk meg. Nagyon fontosnak tartjuk az integrációt, az együttműködést, az egymás iránti felelősségvállalást,

szövetkezetünkben sérültek és nem sérültek együtt, közösen dolgoznak céljainkért. Szeretnénk egyfajta társadalmi szemléletváltást elérni, hozzájárulva ahhoz, hogy szövetkezetünk keretein kívül is növekedjen a hátrányos helyzetű emberek társadalmi elfogadottsága és foglalkoztatása.

Elérni kívánt üzleti eredmény

- A működés második évének végére a fedezeti pont elérése.
- Napi 100-150 fő fizető vendégszám elérése.
- Heti 1 saját szervezésű kulturális program megrendezése.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
1 fő	10 fő	13 fő

Amire a legbüszkébbek

Az első év során meghaladtuk a tervezett bevételt, úgyhogy közben elvégeztük a tervezett beruházásokat, megnyitottuk a melegkonyhát és működtetjük.

A dolgozók jó hangulatban, örömmel végzik a munkájukat, amit vendégektől kapott pozitív visszajelzések is megerősítenek.

Élénk kulturális élet indult be a kávézóban, ahol a fogyatékossgal élők és ép vendégek is színvonalas kulturális előadásoknak és művészi produkcióknak lehetnek részesei.

Számos nagyszerű vendéglátós eseménynek, partynak, fogadásnak, workshopnak helyszínt adtunk.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A kávézó üzleti modelljének stabilizálása. A vendégkör szélesítése. Bevétel növelése. Újabb kávézók nyitása, újabb munkalehetőségek teremtése fogyatékossgal élők számára. Társadalmi hatás erősítése.

ÖSVÉNY ESÉLYNÖVELŐ ALAPÍTVÁNY

Cím: 5525 Füzesgyarmat, Mátyás u. 2/a.

Telefonszám: +3666590310

E-mail cím: osvenyalapitvany@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Csontosné Lakatos Gabriella

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: www.osveny.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

- 1.) Civil iroda működtetése
- 2.) Munkanélküliség kezelése, felnőttképzés, foglalkozáspolitikai
- 3.) Szociális alapszolgáltatások nyújtása, Szociális Foglalkoztatás
- 4.) Megváltozott munkaképességű személyek rehabilitációs foglalkoztatása

2006 óta Alapítványunk KIEMELT tanúsítvánnyal rendelkező akkreditált foglalkoztatóvá lett minősítve, 2017-ben 11 akkreditált telephelyet működtetünk.

Szolgáltatásaink (bérmunka keretében is): ajándék- és dísz tárgyak készítése, elektronikai összeszerelés, tekeréscsésés, elektronikai alkatrészgyártás, műanyag fröccsöntés, vákuumformázás, expandált polisztirolhab feldolgozás, műanyag csomagoló eszközgyártás, parkgondozás, varrodai, textilipari szolgáltatások, papír csomagoló eszközgyártása, máshova nem sorolt feldolgozóipari tevékenység, válogatás, géprongy vágás stb.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Az ösvény Esélynővelő Alapítvány 1999-ben alakult, közhasznú fokozatú minősítéssel rendelkezik. 15 éve működő Alapítványunk filozófiája a füzesgyarmati emberek életesélyeinek növelése, információval való ellátása.

Működésünk során kulturális-, oktatási-, szociális programokat szervezünk, kiemelten kezeljük a munkanélküliség kérdését, ennek leküzdésére foglalkoztatási programokat bonyolítunk le. Célunk továbbá a magyarországi rehabilitációs-, szociális foglalkoztatást nyújtó szervezetek, civil szervezetek részére országos szakmai rendezvények szervezése, tanácsadás, képzés, érdekvédelem megszervezése. Célunk olyan innovatív programok megvalósítása, melyek hozzájárulnak a település és a kistérség foglalkoztatási helyzetének javításához. Alapítványunk elsősorban tevékenységeivel a füzesgyarmatiak életesélyein próbál segíteni, de minden programunkba igyekszünk bevonni az Észak-békési kistérségben élőket, legyen az konferencia, vagy foglalkoztatási program.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Az általunk működtetett rendszer stabil fenntartásához, illetve fejlesztéséhez szükséges bevételek elérése és növelése a célunk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
388 fő	474 fő	497 fő

Amire a legbüszkébbek

1. A délalföldi régió egyik legnagyobb létszámot foglalkoztató rehabilitációs foglalkoztatója vagyunk.
2. Az irányításban dolgozó szakembereink elhivatott, képzett és naprakész igazi csapatot alkotnak!
3. A kitűzött céljainkat képesek vagyunk elérni.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Fontos célunk a rugalmasságunk megtartása, amivel képesek vagyunk reagálni a folyamatos jogszabályi és piaci változásokra. Fejlesztendő terület a munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása, amivel kiegészítjük, ill. részben kiváltjuk a munkaügyi központok tevékenységét. A társadalmi változások, az előregedő népesség és a szociálisan perifériára szoruló népesség térségi szükségleteire reagáló programok indítása, a társadalmi egyenlőtlenségek kiegyenlítése a térségünkben.

RETEXTIL ALAPÍTVÁNY

Cím: 7621 Pécs, Szent István tér 4.

Telefonszám: +3672233459

E-mail cím: retextil@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Thiesz Angéla

Fenntartó neve: –

Honlap: www.retextil.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/retextilpecs,
retextil.tumblr.com,
issuu.com/retextil

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A retextil egy technológia, mely a háztartási textilhulladékból, egyszerű, ősi eljárásokat alkalmazva (fonás, szövés, hurkolás) előbb Retextil fonalat, majd abból lakberendezési tárgyakat, divattermékeket és fejlesztő eszközöket készít. A Retextil technológia magyar találmány.

A Retextil egy komplex foglalkoztatási és termelési rendszer, mely megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő embereket segít visszatérni a munka világába. A Retextil Ház heti rendszerességgel várja a tanulni vágyókat a csütörtöki Nyitott Műhelyben.

A Retextil egy gondolkodásmód, mely világosan és példaértékűen reagál a XXI. század társadalmi problémáira és környezeti kihívásaira.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Szeretnénk a rehabilitációs foglalkoztatásnak a közösségi, alkotó és újrahasznosító voltát minél inkább erősíteni, mert látjuk, hogy lehet ezt eredményesen végezni, főleg a mentális zavarral küszködő munkavállalók érdekében. Célunk az általunk kidolgozott módszertan elterjesztése, illetve más szakmák számára való adaptációja (szociális szféra, pedagógiai horizontok, pszichoterápia, szocioterápia, gyógyfoglalkoztatás).

Elérni kívánt üzleti eredmény

Évi 12 millió forint tiszta eladási-szolgáltatási bevételt szeretnénk elérni. Emellett szeretnénk a jószolgálati tevékenységünket megalapozni és bővíteni, hogy a kapacitásunk egy részét adományozható fejlesztőeszköz csomagok előállítására fordíthassuk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
36 fő	46 fő	44 fő

Amire a legbüszkébbek

Létrehoztunk egy fejlesztő eszközökből álló beltéri játszóteret, ami sok-sok családot vonz, és sok gyerekek okoz örömet.

A Műhelytagok folyamatosan képzésben és fejlesztésben vesznek részt, egészséges és erős tudás, és alkotási vágy állandósult bennük.

Színházaknak és fesztiváloknak dolgozunk, magas művészi színvonalon.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Az Alapítvány missziója a retextil. Törekszünk a tudásátadásra, keressük ennek a formális kereteit. Sokan keresnek minket tanulás céljából, de ennek egyelőre sem a formája, sem finanszírozása nem adott. A termékeink terápiás-fejlesztőarzenálját szeretnénk tovább szélesíteni szoros együttműködésben a korai fejlesztésben dolgozó pedagógusokkal és szülőkkel. Nemzetközi kapcsolatok bevonásával a közösségi művészeti és terápiás fejlesztő aktivitásunk elterjesztését célozzuk meg.

STRÁZSA TANYA KÖZHASZNÚ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 6080, Szabadszállás, Alsószőlők 2702/2 hrsz.

Telefonszám: +36203685215, +36203685178

E-mail cím: strazsa.szoc.szov@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Monostori Ágnes

Fenntartó neve: –

Honlap: www.strazsatanya.com,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/strazsa.tanya?fref=ts

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Tevékenységünket magánszállásadóként kezdtük, egyéni vállalkozásként folytattuk, majd néhány évvel ezelőtt megalapítottuk szociális szövetkezetünket. Célunk, hogy segítsük a térségben élő hátrányos helyzetű embereket, közülük is elsősorban a fogyatékosággal élőket.

Vállalkozói tevékenységünk a Strázsza Vendégház működtetése, ahol évente sok száz diákot, családokat, baráti társaságokat és akadálymentes szobáinkban fogyatékkal élő vendégeket fogadunk.

Kiemelkedő tevékenységünk Strázsapróba elnevezésű képzési programunk, amely komplexen kezeli a közoktatásból kikerült értelmi fogyatékosággal élő fiatalok helyzetét. A Strázsapróba nem csak az alapvető életvezetési feladatok terén nyújt segítséget, de munkagyakorlatot is biztosít, valamint hangsúlyosan és következetesen építi fel a helyi lakosokkal való kapcsolattartást és a helyi közösségekbe történő beépülést. A rendszeres, közös, jó hangulatú kulturális és közösségi programoknak és ezen keresztül a megismerésnek köszönhetően a „városiak” részéről megvalósult az el- és befogadás.

Szolgáltatásainkba törekszünk bevonni, és akkreditált foglalkoztatóként munkát adni a Strázsapróbák során már felkészített fiataloknak, és a környék egyéb hátrányos helyzetű munkavállalóinak.

Ezt segíti hamarosan megépülő Strázsa ParaParkunk is, amely egyrészt munkát ad fogyatékossgal élő embereknek, másrészt lehetőséget biztosít arra, hogy az ép gyermekek megtapasztalják fogyatékossgal élő társaik nehézségeit, és megtanulják a „jól segítés” módját.

Vállalkozási tevékenységünkkel fenntarthatóvá tettük a jó gyakorlatot, amely egyaránt szolgálja a helyi közösségeket, fogyatékossgal élő embereket, családjaikat, és amely alternatívát kínál egy országosan jelenlévő problémára, az integráció, illetve az inklúzió megvalósítására.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Szövetkezetünk létrehozásának célja az volt, hogy segítsük a régióban élő hátrányos helyzetű embereket, munkahelyeket hozunk létre, ezzel is hozzájárulva életminőségük javításához. Elsősorban az értelmi fogyatékossgal élő emberekre figyeltünk fel, mint a térség talán leginkább magára hagyott csoportjára. Tevékenységeink arra irányulnak, hogy felkészítsük először a helyi, később távolabbi környezetünk ép, és fogyatékos lakóit a kölcsönös megismerésre, egymás iránti tiszteletre és elfogadásra. Céljaink eléréséhez elengedhetetlen, hogy a sérült emberek bizonyítani tudják, hogy egyéni, személyre szabott segítséggel ők is hasznos, értékteremtő tagjai lehetnek a társadalomnak. Azzal, hogy ezt a szükséges támogatást megkapják környezetüktől, megvalósulhat integrációjuk és idővel társadalmi inklúziójuk.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Szociális szövetkezetként gazdálkodási tevékenységet végzünk, ezért legfontosabb célunk, hogy stabil lábakon álló gazdálkodást folytassunk. Szeretnénk, ha bevételeink kiszámíthatóbbá válnának, és az eddig „holszezonnak” tartott időszakokat is megtölthetnénk tartalommal, programokkal, szolgáltatásokkal.

Bevételeink az elmúlt években növekedtek, a jövőben is szeretnénk ezt a tendenciát megőrizni.

Célunk, hogy eredményeinkből tagjaink mindennapi megélhetését biztosítsunk, beruházásokat valósítsunk meg, és tartalékot képezzünk az előre nem látható nehézségek leküzdése érdekében.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
7 fő	10 fő	12 fő

Amire a legbüszkébbek

Büszkék vagyunk rá, hogy:

- Strázsapróba elnevezésű programunk, amely értelmi fogyatékosággal élő fiatalok önállóvá válását segíti, 2015-ben engedélyezett képzéssé vált „Út az önálló élethez” címmel, és még ugyanebben az évben akkreditált foglalkoztatóvá váltunk,
- 2016-ban 20-ból 18 pályázatunk nyert támogatást, és ParaPark programunk Párizsban Megosztott Nemzetközi Különdíjat kapott,
- 2016-ban az OFA Nonprofit Kft. méltónak találta szövetkezetünket a „Legjobb Közösségfejlesztő Társadalmi Vállalkozás – Hozzáadott Helyi Érték Díj”-ra.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Eddig elért eredményeink titka, hogy nem ad hoc módon cselekedtünk, hanem mindig előre terveztünk.

A jövőben is fontosnak tartjuk, hogy meghatározott célok felé haladjunk.

Szeretnénk meglévő szolgáltatásink körét szélesíteni, és minőségét folyamatosan emelni. Kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy hiánypótló tevékenységet végezzünk, és folyamatosan megújuljunk.

Ez a jövőben sem lesz másként. Előkészítés alatt álló projektjeink nem öncélúak, társadalmi szempontból is fontosak.

A „Jót, s jól” elvét eddig is szem előtt tartottuk, és az elkövetkező években is követni fogjuk!

7.3 Társadalmi problémák innovatív megoldása

AURÓRA KÖZÖSSÉGI HÁZ

Cím: 1084 Budapest, Auróra utca 11.

Telefonszám: +36308991821

E-mail cím: info@auroraonline.hu

Kapcsolattartó neve: Lukács Áron

Fenntartó neve: Marom Klub Egyesület

Honlap: auroraonline.hu,

Közösségi média felület címe: facebook.com/auroraunofficial,
instagram.com/aurora_modularis

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Az Auróra 2014 szeptemberében indult, a Király utcai Sirály foglaltház utódjaként. A projekt egy óriási kulturális olvasztótégely, a pincében kortárs színházi előadások, DJ-k és koncertek szólnak minden stílusban. A fősztinten kávézó és bár működik, illetve a „Nagyterem” közéleti beszélgetéseknek, filmkluboknak és civil_kult programoknak ad otthont, míg az emeleten 7 non-profit szervezet dolgozik és vesz részt a ház életében. Az Auróra elsődleges célja, hogy reprezentációs felületet, infrastruktúrát és erőforrásokat biztosítson minden olyan civil szervezetnek, csoportosulásnak, helyi kezdeményezésnek, amely a házban, vagy a házon kívül, de fontos társadalmi munkát végez.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Egy ideális világban minden állampolgár, tudatos állampolgár. Az Auróra 50+ önkéntese, és a ház dolgozói gyakorlatilag egy egész éves érzékenyítő és tudáscsere programon dolgoznak a programok látogatóival, és a vendégekkel együtt. Az Auróra nem csak a VIII. kerületben, de virtuálisan az egész városban, és országban, azért dolgozik, hogy a társadalom tényleg TÁRSadalom legyen. Ezért hozta létre a CivilHUB projektet, amelyben éves szinten 5 millió forint értékű teremhasználat, szolgáltatásokkal, kedvezményekkel támogatja az abban résztvevő civil szervezeteket.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Célunk az, hogy bővíthessük a foglalkoztatottak számát és, hogy nagyobb támogatást, fejlettebb szolgáltatásokat tudjunk biztosítani a CivilHUB projektben résztvevő szervezeteknek. Ezért a programok bevétele és a vendéglátás mellé idén crowdfunding kampányt indítunk és megnyitjuk a lehetőséget mindenki előtt, hogy anyagilag is támogassa céljainkat.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	1 fő	2 fő

Amire a legbüszkébbek

- Az induláshoz képest (1 fő), jelenleg 3 hátrányos helyzetű munkatársunknak tudunk munkalehetőséget és megélhetést biztosítani.
- Komoly képzési programot működtetünk, a ház munkacsoportjaiban 50+ önkéntes dolgozik és tanul.
- 2016-ban 5 millió forint értékű kedvezményrel és szolgáltatással tudunk támogatni civil szervezeteket, helyi kezdeményezéseket.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A következő években továbbfejlesztjük és intézményesítjük az Auróra önkéntes-rendszerét, és hosszútávon is fenntarthatóvá tesszük a projektet. Tudásunkat szeretnénk átadni több, nem budapesti, induló társadalmi vállalkozásnak vagy vendéglátóhelynek, hogy szaporodjanak a társadalmilag érzékeny és tudatos közösségi terek az országban.

BÁRKA SZÍNPAD

Cím: 3600 Ózd, Újtelep 25.

Telefonszám: +36209866670

E-mail cím: barka.szinpadi1997@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Tompa Zoltán

Fenntartó neve: Bárka Színpad és Műhely Kulturális Egyesület

Honlap: www.barkaszinpadi.hu

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/barka.szinpadi

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Mint a nevünk is mutatja befogadó színpad és műhely vagyunk. Elsősorban a segítség, az értékek közvetítése, befogadása, ismertetése, biztosítása, létrehozása, jó célra való használata a célunk. A programjainkból, akcióinkból, ötleteinkből, rendezvényekből, előadásainkból, foglalkozásokból bárki részesülhet helyben, országosan és határon túl is. Mi magunk is készítünk, tartunk előadásokat, képzéseket, foglalkozásokat, színházi, zenei, kézműves stb. programokat elsősorban családi-gyermek, ifjúsági és felnőtt programok, előadások pl.: zenés színházi gyermek előadások, táncházak, népzenei programok, megzenésített versek, akciók, különböző kézműves foglalkozások (gyöngyfüzés-szövés, korongozás, agyagozás, szövés, nemezelés, papír, textildolgok stb.) játszoházi programok, népi játékok, műhelymunkák. Ezek, mint önálló programok, események, rendezvények részeként is biztosítottak az emberek számára. Minden évben vannak visszatérő már hagyományos nagyobb rendezvényeink, akcióink, felhívásaink, jótékonyági programjaink és alkalmi dolgok is pl.: Télbúcsúztató-Farsangi rendezvény (gólyalábasok, népzene, népszokások, táncház, kiszabás égetés, tűzforgatók). Bárka Színpad Utcaszínházi Zenei Napok (helyi, vonzáskörzeti, országos, határon túli hivatásos és amatőr előadók,- különböző színházi, zenei előadások, akciók, népi mesterségek, játszoházi programok, szabadidős tevékenységek stb.). Téli programsorozat az Angyalok köztünk járnak (minden év december hónapja, sok színházi, zenei előadás, kézműves foglalkozások, különböző akciók, jótékonyági

programok- kórház, hajléktalan szálló, speciális sérült gyerekek, idősek otthona, hátrányos helyzetű emberek stb.).

Jeles napokhoz kapcsolódó és visszatérő rendezvények, programok pl.: Földnapja, Húsvét, Madarak Fák Napja, Esélyegyenlőség, Fehérbot Napja, Szüret, Mihály nap stb. Év közben is több alkalommal jótékonykodunk, segítünk különböző előadásokkal, akciókkal, felhívásokkal (hajléktalan embereknek, speciális nevelést igénylő, sérült, beteg gyerekeknek, családoknak, idős embereknek, kórháznak, állatvédelem, állatmenhelynek stb.).

Elérni kívánt társadalmi hatás

Szeretnénk, ha az embereknek lenne egy olyan önálló helye, ami független, befogadó és bármikor megkereshetnek bennünket, bárhol (együtt dolgozni, alkotni, befogadni, előadni, segíteni, ötletelni stb.).

Programjainkkal, akcióinkkal, tevékenységeinkkel igyekszünk jó példát mutatni, minél több emberhez eljutni és egyre több embert bevonni és együtt létrehozni, végezni a munkákat, feladatokat. Legyünk mindannyian nyitottabbak, érzékenyek, figyelmesek, segítőkészek és így végezzük a napi teendőinket az élet minden területén, még ha nem is oly egyszerű ez, de ennek a közvetítése is a célunk.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A tevékenységeink nagy része ingyenes szolgáltatás, szabadban játszódik, bárki számára elérhetőek hozzá juttatjuk különböző színházi, zenei, kézműves stb. programokhoz őket. Továbbá nagy részük jótékonyági program, különböző célokkal, segítséggel. Ezeket továbbra is szeretnénk biztosítani, fejleszteni a támogatóink, pályázatok, SZJA1%, magánszemélyek, cégek, saját bevételek segítségével. Szeretnénk, ha elkészülne a már megkezdett Közösségi Ház építése, hogy még jobban, kiszámíthatóbban, rendszeresebben, tudjunk dolgozni, segítséget nyújtani, lehetőséget, munkát adni másoknak is.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
1 fő	1 fő	1 fő

Amire a legbüszkébbek

Talán, hogy 1997-től folyamatosan működünk, értékeket igyekszünk biztosítani, segíteni a körülményeinkhez képest, és néha még annál is jobban annak ellenére, hogy sohasem voltunk igazán támogatottak állami szinten, helyi szinten meg inkább a túrt, tiltott, meg nem értett kategóriába tartoztunk/unk. De az Emberek, úgymond köz-

emberek, kisemberek, mindig segítettek, elismerték a munkáinkat, támogattak bennünket.

Létrehoztunk 17 évvel ezelőtt egy díjat, az Önzetlen Odaadó munkáért díjat, melyet évente igyekszünk odaadni olyan embereknek, aki e feltételnek, megfelelnek és tudomásunk van róluk. (A díj egy szobor, mely a segítségnyújtást, befogadást - Noé bárkája - és a nehézségeket, küzdelmeket - Don Quijote dárdája és pajzsa jelképezi. Szívesen fogadunk, várunk javaslatokat a díjra). Húsz éve működünk hivatalosan és a körülményeinkhez képest ez időszak alatt több embernek, állatnak, intézménynek tudunk/tudunk különböző módon segítséget nyújtani.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Szeretnénk a már nyolc éve elkezdett közösségi háznak egy részét befejezni és ezáltal minden ember számára elérhetővé tenni.

Szeretnénk legalább egy új színházi és egy zenei előadást létrehozni. Szeretnénk még több emberrel megismertetni a már eddig is végzett munkákat, feladatainkat. Szeretnénk, ha a színház, a zene, kézművesség, céges jótékonyági feladattá válna.

HELLÓANYU! – CSALÁDBARÁT KÖZÖSSÉGI TÉR, ANYAKÖZPONT ÉS KÁVÉZÓ

Cím: 1077 Budapest, Csányi u. 7.

Telefonszám: +36703837211

E-mail cím: helloanyu@helloanyu.hu, liptakorsi@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Gerzson-Lipták Orsolya

Fenntartó neve: Családbarát Város Szociális Szövetkezet

Honlap: www.helloanyu.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/HelloAnyu,
www.instagram.com/hello_anyu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A HelloAnyu! Maximálisan baba-, mama- és családbarát közösségi tér, kávézó és étterem Budapest belvárosában. A közösségi térbe akár egész kicsi babákkal, kisgyerekekkel is be lehet térni (előzetes regisztráció, időpont egyeztetés, belépődíj fizetése nélkül), a gasztronómiai kínálat pedig kielégíti a kismamák, kisgyerekek igényeit (egészséges, friss, vegyszermentes, gluténmentes, laktózmentes ételek, italok). A programkínálat egyrészt kulturális, közösségi, életminőséget javító mozgásos, zenés felnőtt - és gyerekprogramokat ölel fel, amelyek színesebbé teszik a babás hétköznapiakat. Másrészt szülői kompetenciafejlesztő programokat szervezünk, részben ingyenesen, p. szoptatási tanácsadás, hordozási tanácsadás, gyerekneveléssel kapcsolatos

beszélgető körök, szülésfelkészítés. Harmadrészt a munkaerő-piaci visszailleszkedést segítjük jogi tanácsadással, álláskeresési tréninggel, vállalkozásindítással és üzleti tervezéssel, kapcsolatos műhelymunkákkal. A programok, foglalkozások vezetői sokszor maguk is kisgyerekes anyukák. A HellóAnyu családbarát munkahely: részmunkaidős állásokat biztosít rendkívül rugalmas időbeosztásban és gyerekbarát munkakörnyezetben gyestről, gyedről visszatérő tagjai és alkalmazottai számára.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Egyedülálló, stratégiailag felépített modellértékű családbarát munkahely működtetése (munkaerő-piaci visszailleszkedés szempontjából hátrányos helyzetű kisgyermekes szülők foglalkoztatása részmunkaidőben, atipikus formában). Kisgyermekes nők, szülők szocializációjának, közösségi visszailleszkedésének segítése a közösségi tér segítségével. Munkaerő-piaci visszailleszkedés támogatása. Környezeti fenntarthatóság: helyi termelők támogatása 50 km-es körzetből származó, kistermelői beszállítók előnyben részesítése által. Családbarát, másolható üzleti modell terjesztése más kerületekben, városokban.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Maximálisan önfenntartó működtetés elérése, életképes piaci modell létrehozása a jelenlegi üzleti lábak fejlesztésével, valamint újak létrehozásával.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
- fő	- fő	5 fő

Amire a legbüszkébbek

- Mintaértékű, innovatív üzleti modell és intézmény létrehozása
- Folyamatos árbevétel-növekedés
- Több mint 6 elnyert magyar és nemzetközi díj, elismerés

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

- Árbevétel és eredmény növelése
- Új funkciók, szolgáltatások bevezetése
- Hálózatépítés

HEVES MEGYEI VÁLLALKOZÁS- ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI ALAPÍTVÁNY

Cím: 3300 Eger, Bethlen Gábor u. 9.

Telefonszám: +3636410724

E-mail cím: info@hmvt.hu

Kapcsolattartó neve: Sedon Gabriella

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: www.hmvt.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Heves Megyei Vállalkozás- és Területfejlesztési Alapítvány (továbbiakban: HMVTA) küldetése, hogy magas színvonalú, könnyen hozzáférhető pénzügyi, tanácsadási és képzési, szolgáltatásokat nyújtson Magyarországon, az Észak-keleti régióban az induló és működő mikro-, kis- és társadalmi vállalkozások számára. Fontos törekvése a fejlődni és növekedni kívánó vállalkozások részére általánosan elérhető alapvető szolgáltatások (vállalkozások indítása, vállalkozók képzése, információ-szolgáltatás), illetve pénzügyi szolgáltatás (mikrohitel) folyamatos biztosítása. Az Alapítvány feladatának tekinti az alapítványi célra rendelkezésre álló hazai és külföldi pénzügyi források feltárását és kezelésükhöz szabályozott keret biztosítását.

A HMVTA 1992 őszén alakult. Jelenleg négy divíziót működtet:

- a mikrohitel programokkal és vállalkozói tanácsadással foglalkozó „Mikrofinanszírozás és Tanácsadás” divíziót;
- a „Nemzetközi Kapcsolatok és Üzletfejlesztési Központot”, melynek célja a működő tőke beáramlásának elősegítése a régióba, hozzájárulva ezzel a gazdaság- és területfejlesztési célok megvalósításához, illetve erősítve a mikro-, kis- és középvállalkozási szektort;
- az ’EU és Hazai Pályázatkezelés’ divíziót, mely információnyújtással, nemzetközi és hazai pályázatok készítésével, kezelésével foglalkozik; és
- a vállalkozások részére oktatásokat, konferenciákat, szakmai tapasztalatcseréket szervező „Rendezvény- és oktatásszervezési divíziót”.

A HMVTA részt vett számos nemzetközi projektben, köztük munkahelyteremtőkben is, a megye gazdaságának meghatározó szereplője.

A HMVTA különböző európai és globális mikrofinanszírozással foglalkozó szervezetekben rendelkezik tagsággal. A HMVTA 2015 óta az első és eddig egyetlen magyarországi tagja a Varsói székhelyű Microfinance Centre (MFC) európai, mikrofinanszírozással foglalkozó szervezetnek, tag a brüsszeli székhelyű European Microfinance Network-ben, illetve a luxemburgi székhelyű European Microfinance Platformban (E-MFP).

A HMVTA egy 2015-ben elnyert pályázat alapján bekerült az Európai Unió EaSI TA (A foglalkoztatás és a szociális innováció európai programjának Technikai segítségnyújtás programja) kiválasztott 25 európai kedvezményezett intézmény közé.

Elérni kívánt társadalmi hatás

- az EaSI TA kedvezményezettjeként európai jó gyakorlatok hazai bevezetésének elősegítése, lebonyolítása
- alapítói céloknak megfelelően: Vidéki városok és hátrányos helyzetű térségek vállalkozásainak helyzetbe hozása
- női vállalkozók támogatása
- új munkahelyek, új vállalkozások, startupok megalakulásának elősegítése. A HMVTA kiemelten fontosnak tartja a társadalmi közösségi startupok támogatását
- helyi mikro-, kis- és társadalmi vállalkozások készségeinek, szakmai és vállalkozói ismereteinek fejlesztése és a szükségletekhez történő igazítása

Elérni kívánt üzleti eredmény

- minél több új vállalkozás alakulása a térségben
- minél több új munkahely létesítése a térségben
- társadalmi vállalkozások finanszírozási rendszerének kialakítása

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
11 fő	12 fő	11 fő

Amire a legbüszkébbek

Mikrohitelezés: a HMVTA az életképes, de nem bankképes vállalkozásokat is támogatja. Több, mint 700 ügyfelet, és 3,5 mrd feletti hitelállományt kezel.

ENSURE projekt – 55 év feletti és a munkáltatók egymásra találását segítő program: a HMVTA vezető partnere volt az ENSURE projektnek, mely az INTERREG IVC miniprogram keretében valósult meg, együttműködésben spanyol, olasz és lengyel régiók vállalkozásfejlesztési szervezeteivel. A projekt feltérképezte az idősödő (55+) társadalom tudását, szakmai kompetenciáját. A projekt eredményeképpen létrejött egy, a szakértők adatait tartalmazó online adatbázis és közösségi portál.

NYITOK program – Innovatív, ingyenes tanulási program: a HMVTA gesztor szervezetként vett részt a programban. Magyarország 50 településén működtek az un. Nyitott Tanulási Központok, melyek közül 2 NYITOK központ (Eger, Gyöngyös) munkájának a HMVTA biztosított hátteret. A program ingyenes tanulási lehetőséget-, és

legalább 12 000 fő számára innovatív tanulási programokat biztosított a kompetencia-fejlesztés területén.

Közösségi tanulási helyszíneként a központok komoly szerepet játszottak a helyi közösségek életében, ösztönözve tagjaik együttműködését. A tanulási tevékenységekbe való bekapcsolódás kiugró mértékben járult hozzá az alacsony képzettségű munkavállalók és pályakezdők, valamint a munkanélküliek foglalkoztathatóságának javíthatóságához és segítette a munkahelyek megtartását.

LISZI Program – Társadalmi Megújulás Operatív Program – Lakóközösségi programok, kezdeményezések támogatása: a HMVTA számára a pályázat a lakótelepi civil közösségek igényeit kielégítő, egyéb forrásból nehezen fedezhető programok megvalósítását tette lehetővé, figyelembe véve a különböző korosztályok eltérő problémáit.

Startup Eger Program – Fialat vállalkozókat segítő program: Eger MJV 2015-ben Startup Eger Programot indított, amelynek kidolgozásával és lebonyolításával kapcsolatos feladatokat a HMVTA látta el. A program hazai és nemzetközi elismeréseket egyaránt kapott, több megye jelezte, hogy tervezi hasonló program indítását.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A HMVTA az európai mikrofinanszírozással foglalkozó szervezetekkel még szorosabb együttműködésre törekszik.

Célja további hazai és külföldi források feltárása, majd a vállalkozásokhoz juttatása.

Célja, hogy segítsen a térségbe befektetőket hozni, élénkítse a gazdasági életet és működjön közre az itt keletkezett áruk, termékek piacra jutásában, segítséget nyújtson a térség vállalkozásainak a területi fejlődés érdekében.

A tervek közt szerepel további Startup Programok lebonyolítása, inkubátor ház és úgynevezett prototípus műhely kialakítása, valamint újabb határon átnyúló programok megvalósítása is.

Célja az Észak-kelet magyarországi régió társadalmi vállalkozásainak fejlesztése, mentorálása, finanszírozása.

HŐSÖK TERE KEZDEMÉNYEZÉS

Cím: 1026 Budapest, Küküllő utca 13. 1/2.

Telefonszám: +36306195239

E-mail cím: gyorgyi@hosoktere.org

Kapcsolattartó neve: Fehér Nóra

Fenntartó neve: Hero Fest Közhasznú Nonprofit Kft.

Honlap: www.hosoktere.org,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/hosoktereprojekt

Társadalmi vállalkozás bemutatása

2013 végén néhány magánszemély úgy döntött, tenni akar a közöny ellen. Mert olyan világban szeretnénk élni, ahol természetes, hogy az emberek kiállnak másokért, magukért. Ezért hoztuk létre a Hősök Tere Kezdeményezést a világ egyik legmeghatározóbb szociálpszichológusával, Prof. Philip Zimbardóval együtt, az ő oktatási modelljére építve. Hogy mi a közöny? Például, amikor egy ember fekszik a földön, mások meg átlépnek rajta. Vagy amikor egy fiatal lányt molesztálnak a tömött buszon, de senki nem tesz semmit. Önkéntes szervezet vagyunk, közel 80 önkéntes segítségével szervezünk tréningeket tanároknak, civileknek, vállalatoknak, emellett workshopokat, előadásokat tartunk. Követeink által jutunk el az iskolákba, nagyköveteinknek hála pedig a közéletben is jelen vagyunk. Minden embert arra buzdítunk, hogy változtassanak magukon és környezetükön azáltal, hogy jó példát mutatnak – ezt bárki megteheti, akár minden nap, mert nem kell hozzá más, csak egy kis bátorság.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Küldetésünk, hogy Magyarországon az együttérzés társadalmi norma legyen - minél több ember merjen kiállni és tenni másokért a mindennapokban, ismerjék fel és tudatosítsák azokat a helyzeteket, amelyekben többet tehetnének egymásért. Mi nem halat adunk, hanem hálót. Sajátélmény-központú intervenció programjainkon tudatosítjuk, hogyan hat ránk a környezet, amikor közönyössé válunk váratlan szituációkban. Megmutatjuk, hogyan tudjuk átalakítani gondolkodásunkat és felelősséget vállalni, cselekedni is a váratlan helyzetekben.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Már több, mint 1000 tanárt képeztünk a Hősök Tere Tréningek során, de tréningjeink számát 2017-ben a tervek szerint megduplázzuk, ezzel az elért tanárok számát is jelentősen növelni kívánjuk. Tréningjeinket pedagógusoknak kedvezményes áron kínáljuk, a tréningekből származó bevételeinket a fenntartható működésre fordítjuk. A szervezet előtt álló nagy feladat ezért egy olyan támogatói kör kiépítése, amely folyamatos és stabil összegű adományokkal támogatja működésünket.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	1 fő	2 fő

Amire a legbüszkébbek

Az elmúlt 3 évben 1300 pedagógusnak, 250 civilnek és 3500 munkavállalónak juttattuk el üzenetünket. Legfontosabb célcsoportunk a tanárok csoportja, így a hatásunk megsokszorozása érdekében elkezdtünk az egyetemek felé nyitni.

2016. októberéről együttműködünk az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karával, valamint a Debreceni Egyetem Nyíregyházi karával; mindkét egyetem képzési programjába integrálta a Hősök Tere Tréninget, amit a hallgatók választható kurzusként vehetnek fel.

2016. októbertől e-learning programot is fejlesztünk a Mindset (Gondolkodásmód) modul Magyarországra adaptált oktatási anyagából fiatalok, elsődlegesen a középiskolás generáció számára. A program tesztelése 3000 fiatal részvételével jelenleg zajlik.

2014-ben és 2015-ben megrendeztük a HeroIkon Nemzetközi Konferenciát magyar és külföldi előadókkal, 2016-ban pedig rendkívüli workshopot tartottunk, ahol Philip Zimbardo professzor elsőként mutatta be életművét felölelő előadását. A 3 eseményen több mint 1200 ember vett részt, és több száz média megjelenéssel még ennél is több ember hallott a kezdeményezésünkről, misszióinkról.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Növelni szeretnénk a tanári tréningek számát és a tréningnapokat fejlesztési folyamatá alakítani.

Szeretnénk közvetlenül is elérni a fiatalokat és bevonni őket, erre pedig az online tér tűnik a legalkalmasabbnak. Ehhez megkezdődött az e-learning platform fejlesztése és az online programelemek tesztelése. 2017-ben tervezzük beindítani a szülők tréningjét is. Folyamatban van továbbá a további modulok adaptálása, magyarországi fejlesztése és integrálása a jelenlegi oktatási anyagba.

MATYODESIGN NONPROFIT KFT.

Cím: 3416 Tard, Rákóczi út 48.

Telefonszám: +36203276875

E-mail cím: rozi@matyodesign.hu

Kapcsolattartó neve: Váczai Rozi

Fenntartó neve: -

Honlap, közösségi média felület címe: www.matyodesign.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Matyódesign egy 2010-ben alakult családi vállalkozás, amely matyó hímzéseket hétköznapi ruhadarabokon hoz divatba. A matyó hímzés hazánk kiemelkedő népművészeti ága, amely Matyóföldről származik. Csakúgy, mint az ötletgazda testvérpár, Váczai Borbála és Rozi, akik részben Tardon nevelkedtek, így a matyó kultúrát, mint vizuális alapélményüket szeretik rajongva.

A Matyódesign ruhatárában minden darab egyedi, kézzel készített. Az alkotók Tardon élő tősgyökeres asszonyok, ki harminc, ki hatvan év tapasztalattal: igényességük és alaposáguk példaértékű, mely érték mentén valósul meg a Matyódesign minden egyes darabja.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A társadalmi vállalkozás küldetése a tardi asszonyok anyagi és erkölcsi megbecsülése, életminőségük javítása. Ezen keresztül a matyó kultúra életben tartása, helyének megtalálása a XXI. Században valamint átörökítése a következő generációkra. Cél az egész település, valamint a környező települések ismertségének növelése, bekapcsolása az ország és a világ vérkeringésébe.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Célunk, hogy termékeink eladásából fenntartható legyen vállalkozásunk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
6 fő	12 fő	15 fő

Amire a legbüszkébbek

- Minden egyes hímzőnőnkkel személyes kapcsolatot ápolunk, és a cég növekedése közben is nagyon odafigyelünk, hogy ugyanazok az emberek maradjunk.
- Reutersszel történt forgatásra.

- A matyodesign koncepcióra, hogy egy fenntartható üzleti modellt tudunk állítani a szeretett álmunk mellé.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A matyodesign weboldal korszerűsítésével szeretnénk utat nyitni a külföldi érdeklődőknek, és egy profi webshop segítségével kiszolgálni őket. Tardón szeretnénk létrehozni egy matyodesign centert, ami további helyi lakost juttatna munkalehetőséghez és a matyodesign márka dinamikus fejlődéséhez is hozzájárulna. Termékeinkkel szeretnénk egy külföldi viszonteladói hálózatot is kiépíteni.

MISKOLCI ZÖLD KOSÁR KÖZÖSSÉG

Cím: 3530 Miskolc, Avasalja utca 13.

Telefonszám: +36303745465

E-mail cím: emff.alapitvany@upcmail.hu,
miskolcizoldkosar@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Lenkey Ibolya

Fenntartó neve: Észak-Magyarország Flórája Faunája Alapítvány

Honlap: www.eshop-gyorsan.hu/miskolcizoldkosar,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/miskolcizoldkosar

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Az Észak-Magyarország Flórája Faunája Alapítvány társadalmi vállalkozása: a Miskolci ZÖLD KOSÁR Közösség, egyrészt egy tudatos termelői-fogyasztói közösség, másrészt egy nonprofit vállalkozás, amely heti rendszerességgel biztosítja a környezetbarát, megbízható, egyszerű és olcsó árucserét.

Kínálatunkban nem csak minőségi bio- és helyi élelmiszerek, de környezetkímélő és kézműves termékek is szerepelnek.

Alapvetően azon dolgozunk, hogy bio minősítéssel rendelkező illetve saját ellenőrzési rendszerünk által megbízhatóan vegyszermentesnek tekinthető élelmiszereket juttassunk a miskolci és Miskolc környéki családok asztalára. Ha az ökológiai gazdálkodásnak növelni tudjuk a piacát, akkor ez a környezetkímélő gazdálkodás az ipari mezőgazdasággal szemben versenyelőnyre tehet szert.

Ennek érdekében a helyi gazdákkal, termelőkkel, kézművesekkel közvetlen kapcsolatot építünk ki. A beszállítókkal csak akkor szerződünk, ha már ellenőriztük gazdaságukat, üzemüket, és láttuk, hogy az átlátható módon, a fenntartható termelés elvei szerint működik. Beszállítóink javarészt a miskolci Belvárosi Biovásár biogazdái és a NAUTILUS Fenntartható Életmód Klaszter termelői. Tagjaink a saját webshopon

keresztül előrendelt árut - az árrés nélküli termelői árat megfizetve - minden péntek délután személyesen vehetik át a Kosár Házban.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Közösségünk azért munkálkodik, hogy:

- kisebb környezetterheléssel, egészséges, környezetkímélő, illetve kézműves termékekhez juttassa a helyi embereket
- bizalmat és emberi kapcsolatokat építsen a termelők és fogyasztók között
- vásárlásaink révén méltányos megélhetést biztosítsunk a térség megbízható termelőinek (a helyi fair trade megteremtése)

A Zöld Kosár egy civil kezdeményezés. Közösség, amelynek aktív tagjai önkéntes munkájukkal is hozzájárulnak a közös ügyek előmozdításához, társadalmi felelősségvállalásukkal a helyi emberek foglalkoztatását támogatják, a helyi gazdaságot fejlesztik.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Nonprofit társadalmi vállalkozásként a ZÖLD KOSÁR üzleti célja a fenntarthatóság biztosítása, vagyis az, hogy a szervezési, logisztikai és adminisztrációs költségek és emberi erőforrás ráfordítás az üzleti modellt igénybe vevő termelők és fogyasztók adományaiból megtérüljenek. Célunk, hogy hosszabb távon az adomány bevételek és közvetett adó 1% felajánlások az ÉMFF Alapítvány más fenntartható fejlődést szolgáló szemléletformáló programjait.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	0 fő	5 fő

Amire a legbüszkébbek

2015-óta folyamatosan, dinamikusan növeltük a tagjaink számát, amely mára 544 regisztrált személyt illetve mögöttük álló helyi családot jelent.

Termelőink, beszállítóink számára 2016-ban 11,4 millió Ft árbevételt generáltunk, vagyis ennyivel zöldítettük a gazdaságot.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A ZÖLD KOSÁR ismertségének kiterjesztése városi és megyei szinten egyaránt.

A taglétszám és a heti rendelésállomány megduplázása.

A kosár-közösségben aktívvá váló tagok önkéntesként történő bevonása az ÉMFF Alapítvány más programjainak előkészítésébe és megvalósításába is.

RE-CIKLI

Cím: 4561 Baktalórántháza, Vasút u. 1.,
4561 Baktalórántháza, Köztársaság tér 8. (levelezési cím)

Telefonszám: +36703947415

E-mail cím: info@reciklimuhely.hu

Kapcsolattartó neve: Varjú Tamás

Fenntartó neve: Baktalórántháza és Térsége Szociális Szövetkezet

Honlap: www.reciklimuhely.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/reciklimuhely.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Re-Ciklinél felújított kerékpárokat készítünk, illetve – az ehhez fel nem használt alkatrészekből – biciklis ékszereket, kiegészítőket és design lakberendezési tárgyakat. Minden termékünk egyedileg, kis szériában, kézzel készül; gyártásuk során törekszünk a leginkább környezetbarát anyagok és technikák alkalmazására. Termékeinket webáruházon keresztül értékesítjük (www.reciklimuhely.hu), de megtekinthetők, megrendelhetők és átvehetők Debrecen belvárosában található bemutatótermünkben is.

Termékeinket Baktalórántházán (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) található műhelyünkben állítjuk elő. A műhelyben olyan munkatársak dolgoznak, akik helyben a munkaerőpiacon nehezen tudnának elhelyezkedni. Számukra lehetőséget biztosítunk arra is, hogy tulajdonosként is bekapcsolódjanak a vállalkozás működtetésébe. Műhelyünkben a termékek előállítása mellett olyan hiánypótló szolgáltatások is helyet kapnak, melyek ebben a hátrányos helyzetű kistérségben a lakosság számára nem vagy csak nehezen elérhetőek (pl. kerékpár-javítás, kés- és szerszámélezés, kulcsmásolás).

Elérni kívánt társadalmi hatás

Egyrészt, célunk, hogy a műhelyünkben dolgozó munkatársaknak legalább fele hátrányos helyzetű munkavállaló legyen, ezáltal növelve a célcsoport tagjainak elhelyezkedési lehetőségeit, és így életszínvonalát ebben a hátrányos helyzetű kistérségben.

Másrészt, a hiánypótló szolgáltatások biztosításával, és ezzel együtt egy sikeresen, üzleti alapon működő helyi vállalkozás kialakításával nőhet a kistérségben élő lakosság életminősége.

Harmadrészt, azáltal, hogy minden termékünk újra felhasznált anyagokból készül, tevékenységünk hozzájárul a környezeti fenntarthatóság eléréséhez.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Célunk, hogy bemutatótermünk megnyitását követő 7. hónapban a vállalkozás bevételei fedezzék a kiadásait. A bemutatóterem megnyitását követő 13. hónapban szeretnénk, ha a vállalkozás nyereséges lenne. A megnyitást követő 19. hónapban pedig szeretnénk annyi nyereséget termelni, amely lehetőséget biztosít egy új munkatárs foglalkoztatására.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
– fő	– fő	– fő

Amire a legbüszkébbek

1. Webáruházunk megnyitása
2. Bemutatótermünk megnyitása
3. Termékpalettánk fejlődése a kezdetektől napjainkig

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Az elkövetkező 1 évben célunk a termékeink piacának bővítése olyan kis- és nagyvállalatok felkutatásával és megszólításával, akik nagy vásárlói potenciállal rendelkező célcsoportjai lehetnek tevékenységünknek.

Ezzel párhuzamosan szeretnénk olyan partneri és viszonteladói hálózatot kiépíteni, amely hozzájárulhat az értékesítés volumenének növeléséhez.

RE-KREA

Cím: 1111 Budapest, Saru utca 11.

Telefonszám: +3613862648

E-mail cím: humusz@humusz.hu

Kapcsolattartó neve: Petrovics Gabriella

Fenntartó neve: Humusz Szövetség

Honlap, közösségi média felület címe: www.humusz.hu/re-krea

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Az egyik legrégebbi zöld szervezetként célunk, hogy Magyarországon a fenntartható termelés és fogyasztás napi gyakorlattá váljon. Eszközeink a tájékoztatás, oktatás és

tanácsadás, jó gyakorlatok felkutatása, hulladék-megelőzési minták kidolgozása és megvalósítása, valamint közösségi együttműködések ösztönzése. A re-krea ugyanezt közvetíti a vállalatoknak: az alapvető szemléletformáló hulladékkezelési ismeretek-től a zöld dolgozói közösségek szervezésén, a vállalati önkéntességek megvalósításán keresztül az egyes vállalati részlegekre vonatkozó hulladékcsökkentő gyakorlatokig és belső, kommunikációs, zöld tartalmakig. Rugalmasan reagálunk a felmerülő igényekre, kapcsolatrendszerünkkel sokféle szakértő bevonását is meg tudjuk oldani. A re-krea szlogenje: Felelős gondolkozásra vállalkozók.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Célunk, hogy partnereink üzleti működésébe szervesen illeszkedjen a környezettudatosság, kialakuljon a zöld gondolkodás az egyéni, a munkahelyi és közösségi szinten egyaránt. Mindemellert feladatunk a nulla hulladék jövőkép, iránymutatás népszerűsítése, amit követni kell ahhoz, hogy az élet fenntartható maradjon, azaz csökkentenünk kell a keletkező hulladék mennyiségét minden szinten: az egyéntől a cégeken át a társadalomig.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Civil szervezetünk működését társadalmi vállalkozásunk értékesítéséből befolyt bevétellel próbáljuk fenntartani, hogy lakossági programjainkat, kampányainkat, a környezeti tanácsadást biztosítani tudjuk.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
1 fő	1 fő	1 fő

Amire a legbüszkébbek

Amikor kezdtük, a cégek fejében az volt, hogy a civilek mindent ingyen csinálnak. Ezt az eltelt évek alatt igyekeztünk helyretenni.

Nagyon sok partnerünk lett, akik jó referenciák, illetve általában visszatérő megrendelők. A programjaink megérintik az embereket, interaktívak, „aha-élményt” adnak.

Nulla hulladékos települési hálózatunktól eljutottunk programunkkal a vállalatok felé is.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Az önfenntartásunk biztosítása érdekében minél nagyobb arányban legyen bevételünk a társadalmi vállalkozásból. Nyitni tervezünk új területeken, hogy még több partnerünk legyen, továbbá programjaink minőségi fejlesztését tervezzük folytatni.

RÉTHY FASHION KFT.

Cím: 2310 Szigetszentmiklós, Csáklya utca 12.

Telefonszám: +36309841456

E-mail cím: info@rethy-fashion.com

Kapcsolattartó neve: Réti Éva

Fenntartó neve: –

Honlap: www.rethy-fashion.com,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/rethyfashion

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Réthy Fashion Kft-t 2012-ben alapítottuk. Fő tevékenységünk a farmer-újrahasznosítás, a legfőbb célunk, hogy hordható minőségi ruhát készítsünk ezekből a kidobásra ítélt farmerokból. Az elején a társadalmi szerepvállalásunk célja a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatása volt, melyet úgy oldottunk meg, hogy Kispesten egy Forrásház nevű intézményben kialakítottunk egy pozitív munkaterápiás csoportot, akik a begyűjtött farmereket válogatták, szétszedték és átmosták. Ma már a társadalmi szerepvállalásunk sokkal szélesebb körben valósul meg. Iskolákban tartunk öko-napokat, workshopokat, előadásokat, gyakorlatban tanítjuk a gyerekeket a környezetvédelemre. Együtt dolgozunk több egyetem hallgatóival, akikkel együtt különböző projekteken veszünk részt. Széles körben népszerűsítjük a környezetvédelem témakörét különféle rendezvényeken, bemutatókon.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Fejleszteni a társadalmi szerepvállalást a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítésével, hátrányos helyzetűek foglalkoztatásával és tudatos szemléletformálással. A környezetvédelem és az újrahasznosítás gyakorlati szemléletű oktatása. Eljutni minél több iskolába, óvodába, ahol a gyerekek játszva tudják ezeket az ismereteket velünk elsajátítani. Fontosnak tartjuk, hogy a következő generációk még jobban figyeljenek a klímaváltozásra, nekik már természetes legyen tudatosan gondolkodni és élni.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Célunk cégünk profitorientált működésével megsokszorozni a farmer-újrahasznosítást, megnövelni a farmeranyag élettartamát, s ezáltal elősegíteni a körkörös gazdaság kialakulását. Működésünk során növelni a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatását.

Mindeközben a „zöld gondolkodásmód” terjesztése minél szélesebb körben, egyre több ember elérése.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
2 fő	2 fő	4 fő

Amire a legbüszkébbek

Nem adtuk fel az álmainkat és hűek maradtunk a misszióinkhoz. Felemeltük az újrahasznosítás megítélését egy magasabb szintre, mind minőségben, mind a termékek megjelenésében. Meg tudtuk mutatni és el tudtuk fogadtatni, hogy az újrahasznosított ruhák és egyéb kiegészítők is tökéletesen megfelelnek a vásárlói elvárásoknak.

Nulla hulladékos települési hálózatunktól eljutottunk programunkkal a vállalatok felé is.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

2016 nyarán meg tudtuk nyitni Szigetszentmiklóson az újrahasznosító központunkat. A következő három év fontos célja ennek az újrahasznosító központnak a megismertetése, valamint a termékpalettánk bővítése a kiegészítők terén. A működési eredményesség és a társadalmi célok megvalósulásának folyamatos növelése.

SZÜLŐK HÁZA CIVIL FRANCHISE

Cím: 1114 Budapest, Kosztolányi Dezső tér 7.

Telefonszám: +3612460880, +36309423699

E-mail cím: szulokhaza@szulokhaza.hu

Kapcsolattartó neve: Regős Judit

Fenntartó neve: Szülők Háza Kft.

Honlap: www.szulokhaza.hu, www.tegyeljot.hu,

www.civilfranchise.com,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/szulokhaza,

www.facebook.com/tegyeljot

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Szülők Háza kulturális és mentálhigiénés intézményt 2007-ben alapította Regős Judit szociálpolitikus a XI. kerületi Eleven Centerben. Az intézmény fő tevékenysége: a szülői kompetencia direkt és indirekt fejlesztése, a családnak, mint a társadalom alapegységének bio-pszicho-szociális megerősítése, empowerment (önerő) mozgósítás és közösségépítés.

Területei: alternatív gyermekellátás első sorban 0-12 éves gyermeket nevelő családoknak (szülői felügyelettel vagy anélkül, alkalmasszerűen vagy rendszeresen), tanácsadás, kulturális programok gyermekeknek, családoknak, klubfoglalkozások, tanfolyamok szülőknek, családoknak.

A szakmai módszertan: a Szülők Házában pedagógusok dolgoznak, akik speciális pszichológiai, szociológiai képzésben részesülnek. Ennek segítségével képesek a látogató családokkal bizalmi kapcsolatot kiépíteni, a gyermeknevelésben, családi kapcsolatokban felmerülő problémákat felismerni és kezelni, a közösséget facilitálni, segíteni a kapcsolattartást a tényleges integráció megvalósulása érdekében

Az üzleti modell: az üzleti modell egy speciális együttműködés a vállalkozás (a bevétel 70-80%-a), az önkormányzat, az állam (támogatás és pályázatok) és az üzleti szféra (CSR alapú együttműködések) részvételével.

Fenntarthatóság, terjeszkedés: a modell alapja a fenti alapokon működő, hosszú távú fenntarthatóság, mely készen áll arra, hogy országos hálózattá alakuljon, és számos ponton biztosítson támogatást és költségmegtakarítást partnerei részére. Az üzleti modell lehetőséget nyújt a kisvállalkozásoknak, hogy egy életképes, kipróbált gazdasági modell szerint működjenek, ugyanakkor maximálisan figyelembe veszi a helyi igényeket, lehetőségeket.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A Program generációkat köt össze, összehozza a különböző társadalmi rétegeket. Megvalósulhat a valódi integráció. Nagymértékben segíti a nők reintegrációját, akik azon túl, hogy maguk is részt vesznek a programokban, mint vállalkozók üzemeltethetnek Szülők Háza egységeket. A hálózatszerű működés segíti a kisvállalkozásokat. Szemléletformáló hatása van a társadalmi befogadás és a szülői kompetenciafejlesztés tekintetében valamint a kisebbség - különös tekintettel a roma kisebbség elfogadásában. A közösséghez való tartozás segíti az érzelmi biztonság kialakulását, ami hozzájárulhat a gyermekvállalási kedv növekedéséhez. Segíti a szülők és gyerekek érzelmi intelligenciájának fejlesztését, empátiás készségek fejlődését, bio-pszicho-szociális és mentálhigiénés állapotok javulását valamint a prevenciót.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A Szülők Háza civil franchise egy alulról jövő, valós igényekre épülő Program, amely összeköti a civil szereplőket az állami és az üzleti szektorral. Mozgósítja a lakosság önerejét, összeköti a különböző társadalmi rétegeket, integrálja az eltérő fejlődéssel és élethelyzettel rendelkező társadalmi rétegeket. Működése fenntarthatóvá tehető, keretei rugalmasan bővíthetőek reagálva a folyton változó igényekre.

A program előnyös az államnak, mert:

- elindít egy valódi integrációs programot, ami később önfenntartóvá válik,
- régiós szinten elsőként egyedülálló családpolitikai innovációt hajt végre, civil partnerek bevonásával.
- A program segít a családoknak, mert:
- pszichológiai, szociológiai védőhálót nyújt számukra,
- elősegíti az anyák gyorsabb társasági és munkaerő piaci integrációját.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
10 fő	15 fő	22 fő

Amire a legbüszkébbek

A Szülők Háza Program 2012-ben elnyerte az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound) „Best practice” minősítését, a Programot 2014-ben a washingtoni székhelyű Világbank is beemelte a „jó gyakorlatok” közé, mert ez az innovatív, globális know-how lokális szinten is adaptálható, hiszen az európai országokban hasonlóképpen meglévő társadalmi problémákra ad választ a szakmai és az üzleti modell, de kellő rugalmasságot biztosít a lokális körülmények beépítésére is.

2007-ben jött létre az első Szülők Háza Családi Központ és Játsszóház Újbudán. A pilot időszak alatt évente több 1000 fizetőképes potenciállal rendelkező és rászoruló családnak nyújtottunk segítséget. Az újbudai egység után 2014-től folyamatosan nyitotta meg kapuit a győri, az érdi és a madárhegyi Szülők Háza is. Országszerte tehát már 4 helyszínen fogadjuk a családokat.

2015-ben alapult meg a Szülők Háza Alapítványa, amely útjára indította a Tegyel jól! kampányát, melynek célja, azon családok bekapcsolása a közösségi, sport és művészeti életbe, amelyek saját forrásból nem tudnának csatlakozni. A kampány indoklottsága, hogy a hátrányos helyzetű családok sokszor elzártnak, saját zárt közösségükben élnek, így nincs módjuk kapcsolatokat teremteni, kitörni a rászorultsági csapdából. A sport, a közösségi programok, a jobb helyzetben élő társakkal kapcsolatteremtési esélyt adnak, valamint számos élményt, kitörési lehetőséget biztosítanak számukra.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Célunk, hogy az idei évben további 10-20 Szülők Háza egység jöjjön létre és nyissa meg kapuit a családok előtt, hogy minél több helyen az országban és határainkon túl is megvalósulhasson a valódi integráció.

„ZSELIC KINCSE” TURISZTIKAI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 7521, Kaposmérő, Rákóczi utca 27.

Telefonszám: +36307188655

E-mail cím: zselickincse@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Udvaros Renáta

Fenntartó neve: –

Honlap: www.zselickincse.com,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/MivesKezmuvesBolt

Társadalmi vállalkozás bemutatása

„Zselic Kincse” Turisztikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Szociális Szövetkezetet, 2013. április 14-én alakította 10 fő. 4 fő főiskolát végzett, ők a szövetkezet vezető tisztségviselői, a többi alapító tag célcsoporttag (közmunaprogramos, 25 év alatti fiatal pályakezdő, GYES-ről visszatérő, 6 hónapnál régebb óta munkanélküli, stb.)

Az alapítási cél, hogy a Zselici tájvédelmi terület Somogy megyére eső településein élő, alkotó, kézművesek, iparművészek, őstermelők által helyi alapanyagokból, - helyi tudással és munkával – előállított élelmiszerek és kézműipari termékek népszerűsítése, a hazai fogyasztásban játszott szerepük növelése.

Számos országos és térségi kézműves vásáron, közösségi rendezvényen vagyunk jelen, a Dél- Dunántúl szinte összes rendezvényén megfordultunk. A folyamatos jelenlétnek köszönhetően szervezetünk és a kézművesek ismertsége növekedett, számos együttműködés alakult ki, az alkotók népszerűsége, termékeik iránti kereslet megnövekedett.

Elérni kívánt társadalmi hatás

- A kiváló minőséget, de kis mennyiségben előállító termelők, alkotók piaci ismertségének növelése, értékesítési lehetőségeik bővítése.
- MÍVES Magyar Kézműves Termékek Boltjának működtetésével, kézművesek árbevétele növekedjen, a megélhetésük biztosabbá váljon.
- Helyi alapanyagból előállított termékek fogyasztóinak száma növekedjen.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A MÍVES Magyar Kézműves Termékek Boltjának árbevétele biztosítsa a folyamatos foglalkoztatás költségeit, a szükséges költségek fedezését. A beszállítói kör stabil, kiszámítható bevételekhez juttatása.

A DIY, azaz a csináld magad mozgalom Somogy megyei híveinek újabb technikák megtanítása, képzések indításával, szervezésével.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
3 fő	3 fő	2 fő

Amire a legbüszkébbek

Alakuláskor (2013-ban), 23 fő Zselicben élő kézművessel kezdtünk el együtt dolgozni. Jelenleg 46 fő akinek a termékeinek népszerűsítését, értékesítését végzi szövetkezetünk. A TÁMOP 2.4.3.D.1-13/ 1-2013-0158 számú projektünk: 2015.04.01. - 2015. 10. 31. között valósult meg.

A pályázat eredményeként a szövetkezet székhelyén, Kaposmérő, Rákóczi utca 27 szám alatt egy csoportok fogadására alkalmas képző és közösségi tér interaktív táblával épült, ahol a szervezet által működtetett Pajta Múzeumba érkezők részére a rendkívüli történelem órák kerülnek megtartásra, valamint kézműves bemutatók, árukóstolók kerülnek megszervezésre, a pincéből 10 fő befogadására alkalmas toBO-Rozóklub helyiség került kialakításra a kisebb csoport foglalkozásokhoz.

Elkészült a www.zselickincse.com weboldalunk, ahol a szövetkezet eddigi munkája megismerhető, valamint a 46 kézművesünk termékei bemutatásra kerülnek a magyar nyelv mellett angolul és németül is.

2016. november 30-án megnyitottuk a MÍVES Magyar Kézműves Termékek Boltját.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Vendéglátó egységekkel együttműködve, az őstermelőink által helyi alapanyagokból készült (lekvárok, mézek, chatnik stb.) termékekből készült ételek kerüljenek az étlapokra, 1 perces kisfilmek forgatása a termelőről, termékekről, az elkészült ételekről, interaktív étlapok kialakítása tabletekre.

Kaposmérő, Rákóczi utca 27 szám alatt található székhelyünk fejlesztése, vintage kávézó és rendezvényház kialakításával.

7.4 Ígéretes társadalmi vállalkozási ötletek (startup-ok)

BRUMM SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Cím: 5085 Rákóczi-falva, Szent László király út 32.

Telefonszám: +36309752610

E-mail cím: tiszatourist@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Bede Judit

Fenntartó neve: –

Honlap: www.brumm.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/brummszocialis.szovetkezet

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A szövetkezetünk 2009-ben alakult Észak-Alföldi régiókban elsők közt OFA támogatással, az Emberkéek Az Emberért Egyesület ösztönzésével. Kézműves termékeket állítunk elő, környezetbarát, újrafelhasznált anyagokból merített papírt készítünk. Településünkön a segítségnyújtás különböző formáit vezettük be: kertépítés, festés és egyéb szociális segítségnyújtás, bérelt területünkön gyümölcsöt termelünk, melynek egy részét adományként továbbadjuk rászorulóknak. Fő profilunk a közösségi társadalmi tevékenység, alapító tagjaink egy része hátrányos helyzetű családokból került ki. A szövetkezet humánerőforrásának alappillérei: politológus, gépész, vállalkozási menedzser. Szervezetünk regisztrált önkéntes foglalkoztató, folyamatosan részt vesz a közfoglalkoztatásban. A térségünkben kiadtunk egy kulturális közéleti magazint, mellyel saját magunkat is tudtuk a térségben hirdetni. Együttműködésünk van a civil, gazdasági és az állami szférával.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A társadalmi felelősségvállalás megerősítése a szövetkezet működése által. Szeretnénk megmutatni a hátrányos helyzetű embereknek, hogy a közösségnek mennyi lehetősége van önmaguk megsegítésére, és milyen hatása van az összefogásnak és az együttgondolkodásnak. Szeretnénk megerősíteni a kapcsolatrendszerünket a gazdasági, állami és civil szférával. További célunk a környezeti és kulturális értékeink térségi szintű megismertetése, a helyi gazdasági lehetőségek feltárása, foglalkoztatás és önfoglalkoztatás elősegítése, inaktív személyek bevonásával, közösségi ismeretterjesztő bemutatók segítségével.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A „BRUMM” szociális szövetkezet gazdasági tevékenységi körébe gyártás és szolgáltatás egyaránt tartozik. Termékeink rendezvényeken, kiállításokon, bemutatókon, vásárokon kerülnek értékesítésre, valamint különböző kereskedelmi egységekben is árusítjuk őket. Külföldi piacok elérésére is lépéseket tettünk, bár innen még megrendelés nem realizálódott.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
7 fő	5 fő	6 fő

Amire a legbüszkébbek

Két legnépszerűbb termékünk a „Kossuth maci” és az Iparművészeti Lektorátus által zsűrizett „Kuruc maci” kijutott Kanadába és Floridába marketing terméként. Hét szövetkezeti tag részére biztosítottunk 2 db OKJ-s képzést. A térségben lévő óvodák számára készítünk bábokat, fejlesztő eszközöket. Közművelődési együttműködésünk van az önkormányzattal. Tiszai Harsona címmel információs közéleti lapot adtunk ki. Rendszeresen játszóházi foglalkozásokat tartunk a település kisgyermekei számára.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Foglalkoztatás növelése, új telephely létrehozása, nyitás a mezőgazdasági termékek előállítására felé. Új projektek megvalósítása. A kézműves piac megerősítése. A szövetkezetben belüli, a helyi önkormányzattal szorosabb együttműködés. A fiatal nemzedékek számára jó minták bemutatása, az önálló életvitelre való felkészítése. A közösségi együttműködés megerősítése, újabb termékek előállítása.

DEBRECENI FOGLALKOZTATÁSI KÖZPONT

Cím: 4026 Debrecen, Csap utca 36.

Telefonszám: +3652321666

E-mail cím: foglalkoztatasikozpont@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Huri Beáta

Fenntartó neve: Lépéselőny Közhasznú Egyesület

Honlap, közösségi média felület címe: www.lepeselony.com

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Debreceni Foglalkoztatási központ ötlete civil kezdeményezés, melynek fenntartója szervezetünk. Az eddig is eredményes munkát piacképesen, korszerű körülmények között tudjuk működtetni. További információ munkánkról: lepeselony.com.

2010-ben adtuk át a Debreceni Foglalkoztatási Központot. A helyi lakosság számára, évente 1000 fő részére nyújtunk térítésmentesen alternatív, személyre szabott szolgáltatásokat a munkaerőpiacra való visszatérés érdekében. Tevékenységünk legfontosabb fő területei: hátrányos helyzetű személyek munkára tanulásra felkészítése, célzott szolgáltatások nyújtása, mint szociális és életmód pszichológiai és mentálhigiénés tanácsadás. Munkánk során, hátrányos helyzetű, illetve a megváltozott munkaképességű munkaerő közvetítését segítjük. Cégek számára a közvetítésen túl a befogadó munkahely előnyeit megismertető, alternatív munkaerő-piacszolgáltatásokat is nyújtunk. Évente több mint 120 főt tudunk munkába állítani a hátrányos helyzetben lévő emberek közül. 2012 februárjától működtetjük havilapunkat, az Agora újságot, ami független, civil média, debreceni terjesztéssel. A DMJV Önkormányzatával közösen vettünk részt a Felzárkózási Kerekasztal tagjaként a HEP problématérkép készítésében és az Esélyteremtő Programterv kidolgozásában. Teljes jogú tagjai vagyunk a Debreceni Karitatív Testületnek, melynek célja a városi szintű karitatív munka operatív és koordináló tevékenységének ellátása az érintett civil szervezetek bevonásával. Segítséget nyújtunk, nyújtottunk az alulról jövő kezdeményezések támogatásában, a hátrányos helyzetű családok gyermekei étkeztetésének megoldásában a tanszünetek idején, továbbá mikulásra, adventre gyűjtési akciók, adományozások megszervezésében.

Elérni kívánt társadalmi hatás

- A hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatási esélyeinek javítása, munkáltatói befogadás.
- Hatékony, fenntartható, működőképes, térségi piac igényeihez igazított szolgáltatások.
- Folyamatos programfejlesztéssel biztosítjuk a megfelelő multiplikatív hatást.

A foglalkozási rehabilitáció előmozdítását üzleti és humán stratégiájának szerves részeként kezeljük, így dolgozói állományunk több mint 50%-a megváltozott munkaképességű, és fogyatékos személy.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A cégeket megismertetjük a megváltozott munkaképességű foglalkoztatás előnyeivel, segítünk beilleszteni a szervezet tevékenységébe. Munkáltatók személyes felkeresésével feltárhatjuk a fogyatékos személyek által betölthető álláshelyek számát, új célcsoportokat vonhatunk be a munkáltatók humán erőforrás gazdálkodásába, állásfeltárással. A szolgáltatás tartalmazza még - a foglalkoztatás befogadó funkciója mentén - a résztvevők munkahelyi beilleszkedésének segítését és a munkahely megtartás támo-

gátását is. Ennek elérését alternatív munkaerő-piaci szolgáltatóként maradéktalanul meg tudjuk valósítani, mivel megfelelően felkészült, a szolgáltatást nyújtó személyek foglalkoztatását magas minőségben és módszertanul, civil eszközrendszerrel, többszintű partnerségben valósítjuk meg.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
50 fő	80 fő	50 fő

Amire a legbüszkébbek

- 15 éve tiszta profilú működés
- civil foglalkoztatóként sok olyan embernek adtunk munkalehetőséget projektjeinken keresztül, akik más lehetőségektől el voltak zárva
- Stratégiai gondolkodás és rugalmas, civil eszközrendszer, közösségi szellemiség jelenléte

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Civil munkaerő-piaci szolgáltatóként fejlődni. Hosszú távú tervünk a civil partnerség elfogadtatása állami és vállalati szektorban. Annak felismerése, hogy a civilek a „terepen” vannak, gyors reagálásra képesek és tevékenységük társadalmi hatással bír.

FORTIS ALAPÍTVÁNY

Cím: 4400 Nyíregyháza, Csillag u. 30/a.

Telefonszám: +3642440336

E-mail cím: www.fortisalapitvany.hu

Kapcsolattartó neve: dr. Ráti-Hadobás Claudia

Fenntartó neve: –

Honlap, közösségi média felület címe: www.fortisalapitvany.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A Fortis Alapítvány Nyíregyházi székhelyű, közhasznú jogállású civil szervezet, 2009-től kezdte meg működését. Elsődleges célunk a társadalom hátrányos helyzetben lévő tagjainak történő segítségnyújtás, a közösségi integráció elősegítése. Tevékenységeink között szerepel: foglalkoztatási programok, munkaerő-piaciszolgáltatások, képesség-és készségfejlesztés, felnőttképzési programok, közösségfejlesztés, család-és ifjúsági programok megvalósítása. Számos munkaerő-piaci, közösségi

gi, ifjúságvédelmi, bűnmegelőzési projektet valósítottunk meg. Fő tevékenységünk a pályázatírás és projektmenedzsment, tevékenységeink döntő részét európai uniós és hazai pályázatok révén valósítjuk meg. Az elmúlt években civil tanácsadó irodát, „Színes Világ” család centrumot működtettünk. Együttműködő partnereink és ügyfeleink köre folyamatosan nőtt az elmúlt években. Szolgáltatásaink között szerepel a pályázatírás és projektmenedzsment tevékenység is. Alapítványunkhoz érkező pályázati igények alapján 2017-ben üzleti alapú, társadalmi célú vállalkozást szeretnénk indítani. Az társadalmi vállalkozásunk szolgáltatása: pályázatírás és kapcsolódó szolgáltatások.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Az üzleti szolgáltatásaink társadalmi problémák megoldására irányulnak: foglalkoztatottság növelése, hátrányos helyzetű személyek/családok számának csökkentése, társadalmi szemléletformálás. A pályázati támogatások révén az ügyfelek jövedelméhez jutnak, munkahelyeket teremtenek, gazdasági eredmények javulása várható, a hátrányos helyzetűek a fejlesztések révén jobb ellátáshoz, több információhoz jutnak, a vidéki településeken élők versenyhátránya csökken. A szolgáltatásaink hátrányos helyzetű személyekre és hátrányos helyzetű célcsoportokra fókuszáló szervezetekre irányulnak. A társadalmi vállalkozásból keletkező bevételeket alapítványi programokra fordítjuk, és alapvető céljaink megvalósítására.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A szolgáltatásunk bevezetéséhez 2 új munkahelyet létesítünk hátrányos helyzetű álláskeresőkre. A szolgáltatások számát folyamatosan növelni szeretnénk, így fokozva a társadalmi hatásokat. A pályázatírás, projektmenedzsment, munkaerő-piaciszolgáltatások és tanácsadások kiegészítik egymást, komplex módon célozzuk az ügyféligények kielégítését. Az első üzleti évben a szolgáltatásokból keletkező árbevétel 20%-os növekedését célozzuk, majd a következő években: több szolgáltatást – magasabb árbevételt – több alapítványi programot és növekvő társadalmi hatást szeretnénk elérni.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
5 fő	5 fő	3 fő

Amire a legbüszkébbek

- A működésünk 8 éve alatt minden esetben megőriztük munkatársaink munkahelyét, hozzájárultunk a foglalkoztatottság növeléséhez, különösen, hogy hátrányos helyzetű munkavállalókat alkalmazunk.
- Kis létszámú szervezetként is folyamatosan bővítettük szolgáltatásainkat, társadalmi vállalkozásként jelenleg is új üzleti szolgáltatásokat kívánunk bevezetni.
- Minden munkánkra büszkék lehetünk, ügyfeleink visszatérnek, és új ügyfeleknek ajánlanak minket, minden esetben a legmagasabb minőségi szolgáltatásokat nyújtjuk.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A Fortis Alapítvány stratégiai célja: folyamatos fejlődés biztosításával egy stabilan működő, társadalmilag aktív civil szervezetet működtetése. Ennek érdekében kimagasló minőségű szolgáltatásokat kívánunk nyújtani, olyan értékek átadására törekszünk, amelyek jobbá teszik az emberek életét. Társadalmi vállalkozásunk elindítását követően üzleti szolgáltatásokat nyújtó, de közösségi érdekeket érvényesítő szervezetként kívánunk tevékenykedni.

MAACRAFT – THE SOCIAL WORKSHOP

Cím: 3533 Miskolc, Csermőkei út 2/a.

Telefonszám: +3646532476, +36706632313

E-mail cím: info@maacraft.org

Kapcsolattartó neve: Szalkai Dani

Fenntartó neve: Miskolci Autista Alapítvány

Honlap: www.maacraft.org, www.miskolciautista.com,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/maacraftsocial

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A MAACRAFT egy szociális design műhely, ahol autista munkavállalók designerek segítségével készítenek magas minőségű lakás kiegészítőket, bútorokat, valamint delikatesz termékeket. A program egy különleges foglalkoztatási forma, mely lehetőséget biztosít mentálisan sérült és autista emberek számára, hogy fejlesszék képességeiket, bevételre tegyenek szert és megtapasztalják a jól végzett munka, inspiráló érzését, valós foglalkoztatási szituációkban. A termékek tervezésekor a csapat előtérbe helyezi a kézműves, hagyományos technikákat és azok kortárs felhasználását, melyekből magas hozzáadott értékkel rendelkező, eladható design produktumok születnek. A MAACRAFT program 2012-ben jött létre Szalkai Dániel formatervező kezdeményezésére a

Miskolci Autista Alapítvány fenntartásában. A termékek eladásából származó bevétel minden esetben az önálló életre gyakran képtelen dolgozókat segíti, így a MAACRAFT termékek vásárlásával, az értékes tárgy megszerzése mellett a vásárlók segítenek is, ösztönözve egy tudatosabb vásárlói hozzáállást.

Fontos része a projektnek a kommunikáció és a tájékoztatás, illetve egy támogató közösség kiépítése, mely tisztában van a tárgyak készülésének hátterével is. A MAACRAFT program célja a rehabilitáció mellett az, hogy a sérült fiatal munkavállalók szerethető és befogadható termékeket állítsanak elő, melyek egyben a vásárlók elégedettségét is szolgálják. Az általuk készített produktumokkal megmutathatják, hogy dolgozóink is értékes részei a társadalomnak. Ez a fajta értékteremtő, folyamat hozzájárulhat, hogy – autizmussal élő és értelmileg sérült dolgozóink – ki tudjanak lépni hátrányos szociális helyzetükből.

Elérni kívánt társadalmi hatás

A projekt a jelenlegi rendszerében szép sikereket ért el, szervesen fejlődve és folyamatosan megújulva az elmúlt négy évben. Egyedi lakás kiegészítők és bútorok készítése mellett – hazai tervezőkkel történt – együttműködésekkel és kampány jellegű megjelenésekkel törekedtünk a szociális műhelyünk eredményeit kommunikálni és a hírnevét megalapozni. Ezt a hírvést szeretnénk fejleszteni, annak érdekében, hogy minél több emberhez eljuthasson a program üzenete. A projekt jelenleg egy kicsi, inkubált munkaközösséget takar, de törekszünk partnerek – hasonló profilú műhelyek – bevonására, annak érdekében, hogy minél több munkavállaló vehessen részt a MAACRAFT értékteremtő folyamatában.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Törekszünk teljes mértékben fenntartható társadalmi vállalkozássá fejleszteni a MAACRAFT projektet. Ennek érdekében non-profit céggé alakítjuk a programot és bővítjük annak tevékenységi körét. Szeretnénk elérhetővé tenni a jó gyakorlatot/módszertant, amelyet Miskolcon kidolgoztak és minél több potenciális munkaerőt alkalmazni. A jelenlegi limitált körülményeket hálózatosodással illetve szerződéses kapcsolatok kiépítésével törekszünk feloldani, annak érdekében, hogy a program termékei folyamatos bevételt és elismertséget biztosíthassanak a MAACRAFT-ban résztvevő dolgozóknak.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
16 fő	18 fő	18 fő

Amire a legbüszkébbek

- folyamatos sajtójelenlét: pl.: Forbes Magyarország magazin, Design rovat, 2016. November
- külföldi értékesítési és bemutatkozási lehetőségek: pl.: Pulse London, DMY Berlin, domus.com
- hazai támogatói, vásárlói bázis kiépítése. Webshop és más korszerű értékesítési felületek kiépítése

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

A MAACRAFT szociális műhely eredményeire alapozva tervezzük új munkamódszerek és technikák bevezetését, új termékek gyártását. A már meglévő kertészet fejlesztése mellett az eddigi manufakturális műhelymunkát a fűszerkertben történő természetesséssel és feldolgozással szeretnénk bővíteni. Az ehhez fűződő fejlesztések képezik a projekt hosszú távú célkitűzését, továbbá a manufakturális tevékenységünket is törekszünk megújítani. Fontosnak tartjuk, hogy az eddigi eredményeinket egy oktatási kiadványban összegezzük, mint MAACRAFT módszert továbbadjuk. Szeretnénk a jövőben nagy nyilvánosságú kampányokat, rendezvényeket szervezni, hogy így bővítsük a program támogatói körét.

MAGIKME

Cím: 84 Harwood Road, London, Egyesült Királyság

Telefonszám: +36309145088

E-mail cím: magikme@magikme.net

Kapcsolattartó neve: Török Flóra

Fenntartó neve: -

Honlap: www.magikme.net, magikme.blog.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/magikme

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A MagikMe alapítói mind olyan szülők, akik sérült és egészséges gyerekeket is nevelnek. Ebből az indíttatásból határozták el, hogy olyan játszótéri eszközöket fognak fejleszteni, amiket használva a különböző fogyatékossgal élő gyerekek együtt játszhatnak egészséges társaikkal. Az akadálymentességen túl az inklúziót tűzték ki célul. Azóta piacra dobtak 2 terméket, egy speciális libikókát és egy emelt homokozót, melyek közel 20 helyen megtalálhatóak köztéri játszótérekben és oktatási intézményekben egyaránt. Számos helyen végeznek inklúzióval kapcsolatos tervezést és tanácsadást, rendszeres résztvevői fogyatékossgal kapcsolatos konferenciáknak.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Szeretnénk, ha a játzóeszközeinket, és az erre befogadóvá vált játszótereket használó gyerekek számára már magától értetődő lenne az inklúzió. Rövidtávon a sérült gyerekeket nevelő családok izolációja csökken, kialakulhat egy mikroközösségekből (játzóterekből) kiinduló párbeszéd. Hosszabb távon pedig azok a gyerekek, akik már két- hároméves korukban találkoznak azzal, hogy vannak tőlük eltérő képességű gyerekek, sokkal toleránsabb felnőtteké válnak, ezzel tanítva környezetüket is. Ezáltal ez a játszótéri inklúziós hatás nagymértékű változást generálhat és elindíthatja az embereket egy pozitívabb, befogadóbb, nyitottabb társadalom felé vezető úton.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Piacvezetők szeretnénk lenni Európában az inkluzív játszótéri eszközök területén. 2017-ben 20 milliónál magasabb forgalom a kitűzött célunk, ezt minden elkövetkező évben 10%-kal kívánjuk növelni.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
0 fő	5 fő	5 fő

Amire a legbüszkébbek

A közösségi adománygyűjtő kampányunk során nem várt gyorsasággal, 16 nap alatt összegyűlt a kiszemelt cél, sőt, végül 120%-osan teljesítettünk. Több mint 30 cikk és interjú jelent meg velünk ez idő alatt. Ez nagy motivációt adott az előttünk álló munkához: az azóta eltelt másfél évben közel húsz magyarországi helyszínre kerültek ki játzóeszközeink. 2016 februárjában megkaptuk a „Highlights of Hungary” díjat is, valamint beválogattak minket a Design Terminál mentorprogramjába.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Jelenleg az Európai piacra lépésen dolgozunk, ezt szeretnénk stabilizálni a következő években. Tevékenykedünk a meglévő játékaink átalakításán, valamint újak is vannak a tervezőasztalon. Végül pedig fontos stratégiai célunk, hogy kialakítsunk egy tanácsadói divíziót, ahová mindazok fordulhatnak, akik szakértőt keresnek integrációs törekvéseikhez.

REMODEL STÚDIÓ

Cím: 6723 Szeged, József Attila sgt. 128.

Telefonszám: +36209135611

E-mail cím: remodel.hungary@gmail.com

Kapcsolattartó neve: Kis Mónika

Fenntartó neve: TUDÁSKLASZTER Nonprofit Kft.

Honlap: www remodelstudio.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/remodelstudio,

Instagram: remodel2015,

Pinterest: remodelstudio

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A szegedi székhelyű Remodel Stúdió használt, régi bútorok felújítását végzi, hátrányos helyzetű pályakezdő fiatalok bevonásával. A huszadik század igényes „tömegtermékeit” újíttjuk fel, amelyek manapság kuriózumnak számítanak. Elsődleges célunk, hogy az egykor minőséginek számító darabok ne az enyészeté legyenek, hanem modern köntösbe bújtatva, megmentsük őket. Az újragondolás során olyan kritériumokat tartunk szem előtt, mint a letisztultság, esztétikum, minőség. Kizárólag a rendelkezésünkre álló használt bútorokat újíttjuk fel és értékesítjük, bér munkában felújítást, kárpitozást nem vállalunk.

Európai Uniói támogatással 2014-ben indult a programunk a Kárpát-medencei Fiatalkért Egyesülettel közösen, amelynek keretében 5 fő fiatal képzése és foglalkoztatása valósult meg. Szervezetünkönél 3 fő végezte el a képzést, akik közül jelenleg 2 fő fiatal foglalkoztatunk. A REMODEL Stúdiót nonprofit formában valósítjuk meg. Ez azt jelenti, hogy az árbevételt kizárólag a tevékenységeinkre fordíthatjuk. Ez a mostani kapacitással a bérek, járulékok, alapanyagok, rezsiköltségek finanszírozását jelenti, de bízunk benne, hogy a jövőben lehetőségünk nyílik további fiatalok bevonására és képzésére is.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Célkitűzéseink között szerepel az újrahasznosításban rejlő lehetőségek bemutatása, valamint a fiatalok körében népszerűsíteni a szakmaszerzést. Sajnos ma azzal szembesülünk, hogy ha valaki kárpitosnak megy, az nem egy tudatosan elhatározott cél következtében történik, hanem kényszerpálya, a gyenge tanulmányi eredmények következménye. Nagyon fontos a szülők szerepe is, hiszen ma a már a közepes eredményeket elérő tanulókat is a gimnázium és felsőoktatás irányába terelik, a könnyebb élet reményében. Teszik ezt annak ellenére, hogy a pályakezdő diplomások élete sem felhőtlen. Hosszútávon szeretnénk elérni, hogy a szülők is támogassák gyermeküket a

szakmatanulásban, bemutatni azt, hogy milyen lehetőségeket rejt ez a szakterület egy hozzáférő, munkájára igényes szakember számára.

Elérni kívánt üzleti eredmény

Másfél éve pályázati és egyéb támogatások nélkül működik kezdeményezésünk. Rövid távú célunk a kiegyensúlyozott pénzügyi működés, további fiatalok bevonása, ha az eredményeink lehetővé teszik a képzés megszervezését, munkatapasztalat-szerzés lehetőségét biztosítani számukra. A kapacitásbővülést követően, hosszú távú célunk kiegészíteni szolgáltatásaink körét, bérjellegű felújítási munkák vállalásával is.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
- fő	2 fő	2 fő

Amire a legbüszkébbek

Termékeink sikerrel jelentek meg a WAMP Designvásáron Bécsben. Ennek előzménye, hogy szakmai zsűri értékelt munkáinkat, hogy megjelenését, minőségét tekintve megfelel-e a design vásár támasztotta követelményeknek. Ugyancsak nagy eredménynek értékeljük, hogy meghívást kaptunk a MAXCity Lakberendezési Áruházban szervezett Közös Többszörös rendezvénysorozatra, ahol azok a társadalmi vállalkozások kaptak bemutatkozási lehetőséget, akik kiemelkedő minőségű termékek előállítására képesek. Eredménynek értékeljük azt is, hogy a média is felfigyelt tevékenységünkre. A helyi lapokon túl, több alkalommal írtak már rólunk és mutatták be termékeinket lakberendezési blogokban (Kata és a kicsi ház, Térkultúra, Saját Otthon Projekt), de lakberendezési magazinok is használják termékfotóinkat (Szép Lak, Lakáskultúra).

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Pénzügyileg stabil működés, a kapacitás bővítése, on-line megjelenésünk fejlesztése. Egyelőre hazai piacokon próbálunk érvényesülni, de két év múlva már európai viszonteladó partnerekkel is szeretnénk bővülni.

Rendszeressé szeretnénk tenni a szakmabemutató programjainkat, ahol a bútorasztalos és kárpitos képzések népszerűsítését tűzzük ki célul. Erősíteni szeretnénk helyi beágyazottságunkat is, az önkormányzattal, helyi képző cégekkel, informális ifjúsági klubokkal, szervezetekkel.

SUHANJ! FITNESS

Cím: 1136 Budapest, Tátra utca 6.

Telefonszám: +36302117278

E-mail cím: fitness@suhanj.hu

Kapcsolattartó neve: Salamon Alexandra

Fenntartó neve: SUHANJ! Alapítvány

Honlap, közösségi média felület címe: www.suhanjfitness.hu

Társadalmi vállalkozás bemutatása

Magyarországon egyedülálló, látás- és mozgássérülteknek egyaránt akadálymentesített, épek számára is nyitott, integratív fitness termet nyitott a SUHANJ! Alapítvány 2016 augusztusában. A Jászai Mari tértől 100 méterre, a Tátra utca 6. szám alatt található egyedülálló létesítmény 500 négyzetméteren várja vendégeit.

Az edzőteremben kerekesszékesek által használható wc-k és zuhanyzók is rendelkezésre állnak, vezetősávok segítik a látássérültek közlekedését, továbbá hazánkban máshol meg nem található, speciális, kerekesszékesek által is használható erősítő gépek is vannak. Ezen fitness gépek - szakértő felügyelet mellett - mozgássérült gyermekek számára is kiváló fejlesztő eszközök, illetve látássérültek számára is biztosítják az akadálymentes edzés lehetőségét.

Az edzések is integratívak, az órákat tartó edzők speciális felkészítést kapnak, hogy megfelelő szolgáltatást tudjanak nyújtani a fogyatékkal élő emberek számára is. Vannak edzések, melyeket sérült sportolók tartanak - az ép vendégeknek is.

Elérni kívánt társadalmi hatás

Fogyatékkal élők jobb hozzáférése akadálymentes sport és wellness szolgáltatásokhoz. Társadalmi szemlélet-formálás az integráció segítségével. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatása. Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés: sérült és fogyatékkal élő gyermekek és családjuk sportolási lehetőségeinek bővítése. Hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése: a fogyatékkal élőket sújtó előítéletekkel és mindennapi hátrányokkal szembeni akciók és kampányok szervezése, kapcsolat teremtése ép segítőik, önkéntesek és fogyatékkal élő gyermekek között.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A SUHANJ! Fitness létrehozásának költségei két év alatt eléri a 60 millió forintot, ennek 25%-át termékben, vagy szolgáltatásban realizálódó támogatás adta.

Üzleti cél: a társadalmi vállalkozásként működő edzőterem nyereségessé tétele 2017 végére. Ehhez 3 millió Ft havi bevétel elérése szükséges.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
1 fő	2 fő	5 fő

Amire a legbüszkébbek

- 2016 augusztusában megnyitotta kapuit az ország első integratív, akadálymentes edzőterme.
- A hatodik hónapjába lépett társadalmi vállalkozás igen biztatóan indult: már a harmadik hónapban több mint ezer vendég belépést regisztráltunk, az ötödik hónapban elértük a megcélzott havi bevételi szint kétharmadát. Az edzőterem vendégeinek háromnegyede ép, negyede különböző fogyatékossgal élő ember.
- Indulásunk óta foglalkoztatunk szakmai csapatunkban fogyatékossgal élő edzőket, instruktorkat.

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Az edzőterem nyereséges működése, folyamatos szakmai fejlesztése.

Készség- és mozgásterápiás program elindítása fogyatékkal élő, valamint tanulási nehézségekkel, koncentrációs problémákkal, egyensúlyzavarral küzdő ép gyerekek részére.

Önkéntes program kidolgozása, testnevelés-gyógytestnevelés, valamint gyógypedagógia szakokon hallgató egyetemisták részvételével.

Széleskörű szakmai kapcsolatrendszer kialakítása olyan intézményekkel, civil szervezetekkel annak érdekében, hogy minél több érintett gyermek és fiatal részesülhessen szolgáltatásainkból.

ZÖLD KÖR

Cím: 4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 2.,
3943 Bodroglaszti, Brádafalva utca 31-33. (telephely)

Telefonszám: +3652280038, +36209556758

E-mail cím: info@zoldkor.net

Kapcsolattartó neve: Molnár Antal

Fenntartó neve: –

Honlap: www.zoldkor.net, www.bodrogtura.hu,

Közösségi média felület címe: www.facebook.com/zoldkor.net

Társadalmi vállalkozás bemutatása

A közhasznú egyesületként működő Zöld Kör 1991-ben alakult Hajdúböszörményben környezet- és természetvédelmi céllal. Az egyesület által szervezett tevékenységek szinte mindegyikére jellemző a szemléletformálás, az ökológiai fenntarthatóságra nevelés és az ezzel kapcsolatos jó gyakorlatok megismertetése. A szervezet 1994-ben vásárolt Bodrogolasziban egy folyóparti ingatlant, amelyből mára egy vízitúrabázis nőtt ki magát különböző táborok és túrák helyszínévé.

A szervezet szakmai munkáját – amelyet több tucat önkéntes segít – a Hajdúböszörmény központjában lévő, jól felszerelt irodájukból segíti 3-6 főállású, zömében fiatal munkatárs. A stáb munkájához az irányvonalat pedig egy 7 tagú elnökség jelöli ki, akik alapvetően a környezet- és természetvédelem különböző területein tevékenykedő szakemberek. A szervezet küldetését frappánsan az alábbi egy mondatban foglalhatjuk össze:

„Zöld Kör az élő, élhető és fenntartható jövőért!”

Elérni kívánt társadalmi hatás

El kívánjuk érni, hogy fiatal, környezet- és természetvédelmi területen végzett friss diplomások számára kellő munkatapasztalat megszerzéséhez lehetőséget biztosíthassunk gyakorlati helyszínként és elhelyezkedési lehetőséget kínáló, rugalmas és hosszú távú lehetőségeket biztosító munkahelyként.

Továbbá újszerű és innovatív módszerekkel segíteni kívánjuk az ökológiai fenntarthatóság gondolatának elterjesztését és annak gyakorlati megvalósíthatóságát Észak-Kelet-Magyarországon. Ehhez interaktív kiállításokkal és ökojátsszóházzal kívánjuk több településen elérni a háztartásokat.

Vállalkozásunk egy másik ága a Bodrogon – és még néhány észak-magyarországi folyón – vízitúrák szervezésével, ezáltal a természet közeli turizmus, valamint a testmozgás mentén programok szervezésével kívánjuk lehetőséghez juttatni a tőlünk szolgáltatást vásárló kisközösségeket, társaságokat.

Elérni kívánt üzleti eredmény

A GINOP-5.1.3-16 program keretében megvalósítandó fejlesztéssel olyan – a fenntarthatóságra nevelő – interaktív vándorkiállítást akarunk létrehozni, amely felhasználható oktatási intézményekben, de a felnőtt korú lakosság környezeti nevelésére egyaránt. Ezen túl a vízitúrabázisunk bővítését is ebből az európai uniós fejlesztési forrásból akarjuk megvalósítani, hogy piacképes turisztikai termékeket kínálhassunk a Tokaj-Hegyaljára látogatóknak.

A fejlesztésekkel oly módon kívánjuk átalakítani a szervezet költségvetését, hogy a társadalmi vállalkozásból származó bevételek az egyesület általános rezsiköltségeit és néhány alkalmazott bérét fedezni tudják. Eddig ugyanis túlságosan függött a szerve-

zet – a civil szervezetekre általánosan jellemző módon – a pályázati forrásoktól, amely nem minden esztendőben tette lehetővé az optimális tervezést a bevételeket illetően.

Társadalmi vállalkozásban foglalkoztatottak száma az utolsó 3 évben

2014. év	2015. év	2016. év
– fő	– fő	– fő

Amire a legbüszkébbek

1. Az elmúlt 25 évben alapvetően egy fejlődő ívet járt be az egyesület, megfelelő és alkalmazkodva a folyamatos kihívásoknak.
2. A térség egyik meghatározó zöld szervezetévé nőtte ki magát a Zöld Kör, számos környezet- és természetvédelmi ernyőszervezet megyei vagy regionális tagszervezeteként számos hazai és nemzetközi környezetvédelmi programhoz kapcsolódva.
3. Saját erőből – számottevő pályázati forrás nélkül – sikerült egy 3 ingatlanból álló, 28 férőhelyes és több tucat vízitúraeszközt és szállítójárműveket is magában foglaló vízitúrabázist kialakítanunk Sárospatak tőzsomszédságában, a Bodrog folyó partján (Bodrogolvasi községben).

Következő 3 évre vonatkozó stratégiai céljaik

Középtávon szeretnénk elérni, hogy a környezet- és természetvédelem ügyét oly módon tudja szolgálni a szervezet, hogy közben – illetve ezáltal – az egyesület gazdálkodása is kiegyensúlyozott lehessen. Ehhez tevékenységeinknek professzionálisabbá, stábunknak stabilabbá és gazdálkodásunknak tervezhetőbbé kell válnia.

Ehhez mindenképp a meglévő szolgáltatásainkat kell fejlesztenünk, illetve hatékony marketing módszereket választva a potenciális célközönséget elérnünk. Mindeközben igyekezve megőrizni közösségi szervezet jellegünket és nem feledve – és feladva – küldetésünket!

OFA Nonprofit Kft.

Piactárs
GINOP-5.1.2-15

W | WWW.PIACTARS.HU
E | PIACTARS@OFA.HU
C | 1036 BUDAPEST, LAJOS UTCA 80.

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE